יישום חוק החינוך המיוחד – ועדות מתוקף חוק:
צוות רב-מקצועי, ועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת צוות רב-מקצועי, ועדת זכאות ואפיון, לרבות דיונים במקרים חריגים וועדת השגה

הוראת קבע מספר - החלפה
תוקף הוראה מ-21.4.2021

תחולה
כלל מערכת החינוך

תמצית ההוראה
הוראה זו עוסקת בנהלים ובהנחיות לוועדות הפועלות על פי תיקון מספר 11 שאושר בשנת התשע"ח-2018 לחוק החינוך המיוחד משנת התשמ"ח-1988 (להלן "התיקון לחוק החינוך המיוחד"). ההוראה מגדירה מחדש את הנהלים לאופן התנהלותן של ועדות מקצועיות, שהרכבן נקבע בחוק ובידיהן הסמכות והאחריות לקבל החלטות לגבי זכאותו של תלמיד עם מוגבלות לשירותי חינוך מיוחדים והיקף סל השירותים שיקבל: צוות רב-מקצועי, ועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת צוות רב-מקצועי, ועדת זכאות ואפיון, לרבות ועדה שלא במועד הקבוע (ועדה חריגה), וועדת השגה.
בהוראה זו מפורטים העקרונות המנחים המשותפים והייחודיים לכל אחת מהוועדות תוך קביעת נהלים והוראות המעצבים את דרכי עבודתה. תכלית הדיונים המתקיימים בוועדות אלו היא לקבל החלטות חינוכיות מיטביות ומשמעותיות בעניינם של תלמידים עם מוגבלויות. דיונים אלה מושתתים על שיח מקצועי ומכבד, הדוגל בשיתוף ההורים והתלמיד ומאפשר להם להשמיע את עמדתם ולהציג את רצונם ואת תפיסתם לגבי המענה ההולם את צורכי התלמיד.
יישום התיקון לחוק מתקיים לצד מהלך מערכתי, המקדם הכלה והשתלבות של תלמידים שיש להם מגוון צרכים, תוך יצירת התאמות של המסגרת החינוכית לצורכיהם, כדי שיוכלו לממש את זכותם לחינוך, לשוויון ולשילוב (ראה את חוזר המנכ"ל בנושא "קידום ההכלה במערכת החינוך"). המהלך מכוון למתן מענה לכל תלמיד בהתאם למאפייני התפקוד שלו, לצרכיו הייחודיים ולתמיכה הנדרשת לו, כדי לאפשר לו השתתפות שוויונית ומותאמת בתהליך הלמידה, מימוש יכולות והתפתחות מיטבית בתחום הלימודי, החברתי והרגשי.

תקציר השינויים

התיקון לחוק החינוך המיוחד מייצג שינוי בתפיסה החינוכית, בשפה ובמונחים, כמתואר במבוא להלן. השינוי התפיסתי משפיע על רבדים רבים בעבודת הוועדות ובהנחיות לפעולתן. להלן הסעיפים העיקריים שחל בהם שינוי:

בצוות רב-מקצועי – לשעבר ועדת שילוב מוסדית

- סעיף 2.2.1(ג): לתפקידי הצוות הרב-מקצועי נוספה הקביעה של הרכב סל השירותים לתלמיד שזכאותו לסל אישי נקבעה בוועדת זכאות ואפיון והוא והוריו בחרו שילמד בגן או בכיתה לחינוך רגיל.
- סעיף 2.4: הרכב הצוות הרב-מקצועי לתלמידים בגן הילדים השתנה: נציג המתי"א הוא יו"ר הוועדה; לעניין קביעת הרכב הסל האישי, פילוח התמיכות ובניית התוכנית האישית - התלמיד והוריו חברים בצוות הרב-מקצועי ולהם קול אחד.
- סעיף 2.9.3(א 3 ו-4): בסעיף העוסק במסמכים הנדרשים לדיון בצוות הרב-מקצועי לבחינת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים נוספו הנחיות בנוגע לעדכון המסמך הקביל ועודכנו הנחיות בנוגע לבדיקות שמיעה וראייה.
- סעיף 2.12: עודכנו הנחיות לדיון ולקבלת ההחלטות בצוות הרב-מקצועי לקביעת התוכנית האישית והרכב סל השירותים; פורטו אפשרויות ליישום התמיכות וצוינו דגשים בתהליך הקביעה של הרכב התמיכות בסל האישי.

בוועדת זכאות ואפיון – לשעבר ועדת השמה

- סעיף 3.3: עודכנו סמכויות הוועדה – הוועדה דנה בזכאות התלמיד לשירותי חינוך מיוחדים, וכן קובעת את רמת התפקוד שלו ואת היקף סל השירותים הנדרש לו. הוועדה אינה קובעת את סוג המסגרת החינוכית שבה התלמיד ילמד והוא נתון לבחירת ההורים.
- סעיף 3.4.4 – עודכנו המקרים המחייבים/שאינם מחייבים דיון והחלטה של ועדת זכאות ואפיון והאפשרות לקיים דיון בהשתתפות חברי הוועדה בלבד.
- סעיף 3.5.1: הרכב ועדת זכאות ואפיון והמניין החוקי לדיוני ועדת זכאות ואפיון ולהחלטותיה הוגדרו מחדש.
- סעיף 3.7.2: עודכנו המסמכים הנדרשים לוועדת זכאות ואפיון.
- סעיף 2.8.3: בתהליך ההפניה לוועדת זכאות ואפיון נוספו עדכונים בנוגע לשאלוני ההפניה, למסמכים הקבילים ולבדיקות ראייה ושמיעה, וכן שאלונים למילוי על ידי ההורים והתלמיד על פי בחירתם.
- סעיף 3.10: מהלך הדיון בוועדת זכאות ואפיון וקבלת ההחלטות עודכנו בהתאם לשינויים בסמכויות הוועדה.
- סעיף 3.10.5(ו): פורטו דגשים בנוגע לקבלת החלטה לתלמידים שזכאותם נקבעה לפני התיקון לחוק.
- סעיף 3.10.6: פורטו הנחיות לבחירת ההורים את סוג המסגרת החינוכית שבה ילמד ילדם.

- סעיף 3.10.9: פורטו הנחיות בנוגע לדיון במקרים שבהם עולה בוועדה חשש ממשי שהשמת התלמיד במסגרת חינוכית על פי בחירת הוריו תביא לפגיעה ממשית בו או באחרים.

הגורם האחראי

ממונה יישום והטמעת חוק החינוך המיוחד, המינהל הפדגוגי - אגף א'

חינוך מיוחד

073-3936612

yaelba3@education.gov.il

הוראות מבוטלות

- יישום חוק החינוך המיוחד: ועדת שילוב מוסדית, ועדת השמה ביושבה כערר על ועדת שילוב, ועדת השמה וועדת ערר **מספר:** 201 **פורסמה בתאריך:** ט"ו באדר תשע"ט, 20 בפברואר 2019

הוראות קשורות

- דחיית המעבר לביה"ס והישארות שנה נוספת בגן חובה **מספר:** 3.10-14 **פורסמה בחוזר:** עג/5(ב) **בתאריך:** י"ט בטבת תשע"ג, 01 בינואר 2013
- מרכז תמיכה יישובי/אזורי ליישום חוק החינוך המיוחד ומתי"אות מתמחים לליקויי ראייה לתלמידים **מספר:** 1.2-38 **פורסמה בחוזר:** עא/4(א) **בתאריך:** כ"ד בכסלו תשע"א, 01 בדצמבר 2010
- סייעות במוסדות החינוך המיוחד וסייעות לתלמידים משולבים בחינוך הרגיל **מספר:** 1.2-39 **פורסמה בחוזר:** עא/10(א) **בתאריך:** כ"ח באייר תשע"א, 01 ביוני 2011

- מרכז תמיכה יישובי/אזורי ליישום חוק החינוך המיוחד ומתי"אות מתמחים לליקויי ראייה לתלמידים **מספר:** 1.2-38 **פורסמה בחוזר:** עא/4(א) **בתאריך:** כ"ד בכסלו תשע"א, 01 בדצמבר 2010

- תיקון סעיף 3.7-61 בחוזר הוראות הקבע תשע/8(א) – מתווה השירות הפסיכולוגי-החינוכי **מספר:** 3.7-6 **פורסמה בחוזר:** תשע/10 **בתאריך:** י"ט בסיון תש"ע, 01 ביוני 2010

- מתווה השירות הפסיכולוגי-החינוכי **מספר:** 3.7-61 **פורסמה בחוזר:** תשע/8(א) **בתאריך:** כ"ג בניסן תש"ע, 07 באפריל 2010

- תכנית השילוב במסגרות החינוך הרגיל - לטיפול בתלמידים בעלי צרכים מיוחדים הלומדים בכיתות רגילות **מספר:** 1.2-37 **פורסמה בחוזר:** סח/3(ד) **בתאריך:** כ' בחשון תשס"ח, 01 בנובמבר 2007

- אבדנות ילדים ובני נוער - מניעה והתערבות **מספר:** 2.9-1 **פורסמה בחוזר:** סה/4(א) **בתאריך:** י"ח בכסלו תשס"ה, 01 בדצמבר 2004

- רגישות יתר למזון בקרב ילדים **מספר:** 2.2-52 **פורסמה בחוזר:** סה/1(א) **בתאריך:** ט"ו באלול תשס"ד, 01 בספטמבר 2004

- מחלת הספחת (הפסוריאזיס) **מספר:** 2.2-43 **פורסמה בחוזר:** סד/5(א) **בתאריך:** ז' בטבת תשס"ד, 01 בינואר 2004

- תלמידים החולים בסיסטיק פיברוזיס, CF **מספר:** 2.2-40 **פורסמה בחוזר:** סד/1(א) **בתאריך:** ד' באלול תשס"ג, 01 בספטמבר 2003

- תלמידים חולים במחלות מעי דלקתיות (קרוהן וקוליטיס **מספר:** 2.2-35 **פורסמה בחוזר:** סג/4(א) **בתאריך:** כ"ו בכסלו תשס"ג, 01 בדצמבר 2002

- הנחיות לטיפול בילדים הסובלים ממחלת **מספר:** 2.2-24 **פורסמה בחוזר:** סב/2(א) **בתאריך:** י"ד בתשרי תשס"ב, 01 באוקטובר 2001
- התמודדות עם מצוקה רגשית של תלמידים ופיתוח חוסן **מספר:** 2.9-2 **פורסמה בחוזר:** עב/1(ב) **בתאריך:** י"ג באלול תשס"א, 01 בספטמבר 2001
- תלמידים נשאים או חולים באיידס **מספר:** 2.2-13 **פורסמה בחוזר:** תשס/2(א) **בתאריך:** כ"ג בתשרי תש"ס, 03 באוקטובר 1999
- קווים מנחים לעבודתם של מטפלים פרא-רפואיים במסגרות **מספר:** 1.2-22 **פורסמה בחוזר:** נט/10(א) **בתאריך:** י"ז בסיון תשנ"ט, 01 ביוני 1999
- שיבוץ תלמידים במסגרות החינוך המיוחד **מספר:** 1.2-19 **פורסמה בחוזר:** נט/8(א) **בתאריך:** כ"ב בניסן תשנ"ט, 08 באפריל 1999
- הקשר בין מוסדות החינוך ובין הורים פרודים או גרושים **מספר:** 2.3-8 **פורסמה בחוזר:** עד/7(א) **בתאריך:** א' באדר ב תשע"ד, 03 במרץ 2014
- הסעות תלמידים ועובדי הוראה למוסדות חינוך רשמיים **מספר:** 153 **פורסמה בחוזר:** תשע"ט/4 **בתאריך:** כ"ה בכסלו תשע"ט, 03 בדצמבר 2018
- חוזר מנכ"ל לקידום ההכלה במערכת החינוך:
https://apps.education.gov.il/mankal/horaa.aspx?siduri=359

תוכן העניינים

1. מבוא 8

2. הצוות הרב-מקצועי 13

2.1. כללי 13

2.2. סמכויות הצוות הרב-מקצועי ותפקידיו 13

2.3. אוכלוסיית היעד 14

2.4. הרכב הצוות הרב-מקצועי 14

2.5. המוזמנים לדיון בצוות הרב-מקצועי 15

2.6. מקום התכנסותו של הצוות הרב-מקצועי 16

2.7. לוח הזמנים לעבודת הצוות הרב-מקצועי 16

2.8. מעברים בין חטיבות גיל ובין מוסדות חינוך – מקום הדיון, המוזמנים ולוח הזמנים 17

2.9. ההיערכות לדיון בצוות הרב-מקצועי 18

2.10. מהלך הדיון בצוות הרב-מקצועי לבחינת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים וקבלת ההחלטות 23

2.11. פרוטוקול הדיון בצוות הרב-מקצועי ומכתב ההחלטה 25

2.12. קביעת הרכב התמיכות בסל האישי של התלמיד (פילוח התמיכות) 26

2.13. קביעת התוכנית האישית לתלמיד בגן ובכיתה לחינוך רגיל 32

2.14. השגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי במעמד ועדת זכאות ואפיון 34

3. ועדת זכאות ואפיון 36

3.1. כללי 36

3.2. הוראות כלליות 36

3.3. סמכויות הוועדה 37

3.4. אוכלוסיית היעד 38

3.5. הרכב ועדת זכאות ואפיון והמוזמנים לדיון 44

3.6. לוח הזמנים לעבודתה של ועדת זכאות ואפיון 47

3.7. מסמכים לדיון בוועדת זכאות ואפיון 48

3.8. ההפניה אל ועדת זכאות ואפיון 50

3.9. מהלכים לקראת הדיון בוועדת זכאות ואפיון ובסיומו 57

3.10. הדיון בוועדת זכאות ואפיון וקבלת ההחלטות 59

1. 3.1קביעת התוכנית האישית לתלמיד במסגרות החינוך המיוחד..... 74
2. 3.1ועדת זכאות ואפיון ביושבה כוועדת השגה על החלטת הצוות רב-מקצועי 75
3. 3.1תלמיד המעתיק את מקום מגוריו מיישוב אחד ליישוב אחר..... 75
4. 3.1ועדות זכאות ואפיון לתלמידים המתגוררים במוסדות פנימייתיים..... 76
5. 3.1ועדות זכאות ואפיון לתלמידים המתגוררים במשפחות אומנה..... 76
6. 3.1תשלום לנציג ארגוני ההורים המשמש חבר בוועדת זכאות ואפיון..... 77
4. ועדת ההשגה 77
4.1. כללי..... 77
4.2. סמכויות הוועדה..... 78
4.3. הרכב ועדת ההשגה והמוזמנים לדיון..... 79
4.4. ההפניה אל ועדת ההשגה..... 80
4.5. היערכות לקראת הדיון בוועדת ההשגה..... 82
4.6. המסמכים המשמשים את ועדת ההשגה בקבלת החלטות..... 84
4.7. הדיון בוועדת ההשגה וקבלת ההחלטות..... 84
4.8. תשלום לנציגים של ארגוני הורים ולנציגי ארגון ציבורי בוועדת ההשגה... 88
5. נספחים 90
נספח 1: לוח זמנים מוסדי 90
נספח 2: טופסי ויתור סודיות 91
נספח 3: טופס הצהרה על שמירת סודיות של המשתתפים בוועדות מתוקף חוק החינוך המיוחד 97
נספח 4: טפסים לדיון בצוות רב-מקצועי 98
נספח 5: טפסים לדיון בוועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי 129
נספח 6: טפסים לוועדת זכאות ואפיון 140
נספח 7: טפסים לדיון בוועדת השגה 203
נספח 8:המלצת פסיכולוג המסגרת החינוכית מטעם השפ"ח בדיון הצוות הרב-מקצועי 220
נספח 9: הגורמים שאבחנתם קבילה בוועדות מתוקף חוק החינוך המיוחד - תוספת ראשונה לחוק החינוך המיוחד 223
נספח 10: קווים מנחים בתהליך קבלת החלטה בדיון בוועדות מתוקף חוק החינוך המיוחד (דף עזר) 226

נספח 11: רשימת המחלות והתסמונות הנדירות ורשימת האבחנות הפסיכיאטריות 241
נספח 12: מענה בהתאם לסוג המוגבלות ולרמת התפקוד 253
נספח 13: חומרת המוגבלות - טפסים לוועדת זכאות ואפיון 267
נספח 14: טופס בחירת ההורים את סוג המסגרת החינוכית שבה ילמד ילדם277
נספח 15: מידע על סוגי תמיכה לדיון הצוות הרב-מקצועי בהרכב סל התמיכות של התלמיד 279
נספח 16: הסכמת ההורים להעברת מידע בדואר האלקטרוני מוועדת הזכאות והאפיון ואליה/מהצוות הרב-מקצועי ואליו 292

1. מבוא

בשנת התשע"ח-2018 פורסם תיקון מספר 11 לחוק החינוך המיוחד משנת התשמ"ח-1988, המגדיר מחדש את אופן התנהלותן של הוועדות המקצועיות הפועלות מתוקף חוק החינוך המיוחד והמתוארות בהוראה זו. דרכי פעולתן של הוועדות מתבססות על עקרונות העומדים בהלימה לתיקון חוק החינוך המיוחד ומבטאים את תפיסתה החינוכית של מערכת החינוך:

- **הכלה של תלמידים עם מוגבלות במסגרות החינוך הכללי (הרגיל)**: מדיניות משרד החינוך בכל הקשור לתלמידים עם מוגבלויות היא להעניק קדימות להשתלבותם במסגרת החינוך הכללי ככל האפשר, תוך מתן מענה לצורכיהם בגן או בכיתה לחינוך רגיל ותוך מימוש זכות התלמיד וההורים לבחירת סוג המסגרת החינוכית, כמפורט בחוק. חוק החינוך המיוחד נותן תוקף חוקי לתפיסה זו בכך שהוא מגדיר את התלמידים שיקבלו מענה במסגרת של חינוך רגיל בלבד, לצד התלמידים שבגינם יתאפשר להורים לבחור עבורם את סוג המסגרת החינוכית והם יוכלו ללמוד גם במסגרות של החינוך המיוחד.
  השתלבותם של תלמידים שיש להם מגוון צרכים בכיתה לחינוך רגיל מזמנת תהליכים חינוכיים וחברתיים התורמים באופן משמעותי לכל קהילת המסגרת החינוכית. הליך מתן הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים נועד לקבוע את היקף התמיכות הניתן לתלמיד כדי לאפשר לו לממש את זכותו ללמוד ולהתפתח ככל תלמיד במערכת החינוך.
- **תוכניות תמיכה לתלמיד בחינוך הכללי (הרגיל)**: בבסיסה של התפיסה עומדת ההבנה כי תלמידים עם מוגבלות זכאים להשתלב במסגרות החינוך הכללי ויכולים להפיק מכך תועלת בכל היבט, ובכלל זה ההיבט הלימודי, החברתי והרגשי. מתוך אחריות ומחויבות של הצוותים החינוכיים והטיפוליים כלפיהם מתקיים תהליך שיטתי ומקצועי של הפעלת תוכניות לתמיכה בתלמיד – תוכניות פרטניות, קבוצתיות או כיתתיות - המגובשות בהתאם לצרכיו ולתפקודו בתחומים השונים.

תוכניות התמיכה כוללות תכנון ויישום של התאמות בסביבה החינוכית ובמשימות הלימודיות בראייה רב-מקצועית, תוך שיח משותף של צוותי החינוך והטיפול ושל התלמיד והוריו (ראה בחוזר המנכ"ל "קידום ההכלה במערכת החינוך" סעיפים 3.1 ו-3.2). הורי התלמיד יוכלו להפנותו לוועדה לבחינת זכאותו לשירותי חינוך מיוחדים בכל שלב בתהליך, בהתאם להנחיות בהוראה זו. רצף השירותים לתלמידים הורחב באמצעות התיקון לחוק החינוך המיוחד, שקבע כי כל תלמיד שנמצא זכאי לשירותי חינוך מיוחדים יוכל, יחד עם הוריו, לבחור ללמוד בגן או בכיתה לחינוך רגיל, תוך הסדרת האפשרות לקבלת סל תמיכות אישי, וכן באמצעות מתן האפשרות לנהל באופן גמיש את התמיכות בסל האישי.

- **מענה לתלמידים במסגרות החינוך המיוחד**: בגנים ובבתי הספר לחינוך מיוחד, וכן בכיתות לחינוך מיוחד בבתי הספר לחינוך רגיל, מתקיים מערך של שירותים ותמיכות המיועד לתלמידים עם מגוון מוגבלויות ובכל רמות התפקוד, שהם והוריהם בחרו לימודים במסגרות החינוך המיוחד. המענה כולל תכנון פדגוגי מקצועי המותאם לצרכים ולמאפיינים הייחודיים של כל תלמיד, תכנון מערך של טיפולים ממקצועות הבריאות, טיפולים באמצעות אומנויות ותוכניות במגוון תחומים. שירותים אלה נועדו לאפשר לתלמיד לממש את עצמו תוך פיתוח יכולותיו, כישוריו והעדפותיו, להתפתח כבוגר עצמאי ואוטונומי ולהשתלב בחברה ובקהילה כמשתתף שווה זכויות החווה חיים של איכות.
- **קשרי גומלין בין צוותי החינוך המיוחד והחינוך הכללי**: השתלבותם של תלמידים עם מוגבלות מאפשרת להם לממש את זכותם לשוויון, וכן משמשת נדבך חשוב נוסף בקיום הכלה ואורח חיים שוויוני ומכבד במערכת החינוך ובחינוך התלמידים לחיים משותפים על בסיס העיקרון של שוויון והדדיות. תפיסה זו מעודדת ראייה מערכתית של דרכי ההוראה והטיפול בתלמידים עם מוגבלות במערכת החינוך הרגיל, מטפחת את שיתוף הפעולה בין צוותי החינוך ומאפשרת למוסד החינוכי גמישות בבניית המענה לצרכים של כלל התלמידים.
- **שותפות בין צוותי החינוך וההורים**: שותפות חינוכית בין צוותים מקצועיים לבין הורים לתלמידים עם מוגבלויות מושתתת על מחויבות, על אמון ועל כבוד הדדי. מטרתה לקדם באופן מיטבי את התהליך החינוכי והטיפולי של התלמיד, בהתאם לצרכיו הייחודיים, בגישה מערכתית אקולוגית, המתייחסת גם לצרכים של הורי התלמיד, למשפחתו ולקהילה שהוא שייך אליה. שותפות חינוכית המקיימת קשר רציף ומתמשך בין צוותי החינוך והטיפול לבין ההורים, תוך קיום שיח משותף, יזום, פתוח ושוויוני, מאפשרת היוועצות ושיתוף פעולה בשגרה ובעיתות משבר, במעברים בין מסגרות חינוך ובצמתים של קבלת החלטות.

הוראה זו מושתתת על המטרות המרכזיות של שירותי החינוך המיוחדים, ועל העקרונות הנובעים מהן, כמפורט להלן:

מטרות התיקון לחוק החינוך המיוחד

- לקדם ולפתח את הלמידה, את הכישורים ואת היכולות של התלמיד עם המוגבלות ואת תפקודו הגופני, השכלי, הנפשי, החברתי וההתנהגותי ולהקנות לו ידע, מיומנויות, כישורי חיים וכישורים חברתיים
- לעגן את זכותו של התלמיד עם הצרכים המיוחדים להשתתפות שוויונית ופעילה בחברה, בכל תחומי החיים, וכן לתת מענה הולם לצרכיו, באופן שיאפשר לו לחיות את חייו באוטונומיה מרבית, בפרטיות ובכבוד, תוך מיצוי יכולותיו
- לקדם את הכלתם של תלמידים עם מוגבלות במוסדות חינוך רגילים ואת השתתפותם בתהליכים המתקיימים בהם.

עקרונות מרכזיים בתיקון לחוק

- לתלמיד ולהורים זכות לבחור את סוג המסגרת החינוכית שהתלמיד ילמד בה אם נקבעה לו זכאות לשירותי חינוך מיוחדים.
- החינוך המיוחד הוא שירות ולא מקום, שירות הניתן לתלמיד בסוג המסגרת שבחרו הוא והוריו.
- סל התמיכות האישי לתלמיד שנמצא זכאי לכך נקבע על פי רמת התפקוד, אפיון המוגבלות, צורכי התלמיד ועוצמתם.
- קיימת גמישות באופן הפילוח של התמיכות בסל האישי שנקבע לתלמיד בגן או בכיתה לחינוך רגיל, בהתאם לצורכי התלמיד ובהשתתפות התלמיד והוריו.

התיקון לחוק מביא עימו גם שינוי במונחים:

לפני תיקון 11 לחוק החינוך המיוחד	עם תיקון 11 לחוק החינוך המיוחד
חינוך מיוחד	שירותי חינוך מיוחדים
לקות/חריגות	מוגבלות
תלמידים בעלי צרכים מיוחדים	תלמידים עם מוגבלות
ועדת השמה	ועדת זכאות ואפיון
ועדת שילוב	צוות רב-מקצועי
ועדת ערר	ועדת השגה
תקצוב דיפרנציאלי	סל אישי
סל סטטיסטי	סל שילוב והכלה - סל מוסדי (ראה בחוזר המנכ"ל "קידום ההכלה במערכת החינוך", סעיף 5)

ועדות מתוקף חוק

הוועדות מתוקף חוק, אשר שינו את פניהן עם התיקון לחוק החינוך המיוחד, משמשות צומת משמעותי של דיון וקבלת החלטות בתהליך חינוכי מתמשך של תמיכה וטיפול בתלמיד, בהתאם לצרכיו הייחודיים. הדיון בוועדות

מתקיים במטרה להעמיק את ההבנה של צורכי התלמיד ושל תפקודו במסגרת החינוכית, לבחון את המענה שקיבל בעבר ואת המענה שהוא זקוק לו בהמשך דרכו ולקבל החלטה תוך הקשבה לתלמיד ולהוריו וכן לצוותי החינוך והטיפול העובדים עימו מתוך שותפות אמיתית. ההחלטות מתבססות על שיח משותף עם ההורים, שמתבטאים בו שיקולי דעת מקצועיים של המשתתפים בדיון ורצון התלמיד וההורה.
הוועדה היא מרחב שמתכנסים בו התלמיד והוריו, וכן אנשי מקצוע מתחומים שונים, המציגים נקודות מבט שונות בנוגע לצורכי התלמיד ולתפקודו לצורך קבלת תמונה רחבה על אודותיו. במרחב זה חשוב שתתקיים הקשבה לקולות השונים העולים בדיון תוך הקפדה על שיח מקצועי, משתף ופתוח, שיח הנותן מקום גם לחילוקי דעות ולנקודות מבט סותרות ומכיר בתרומתם לדיון ולקבלת החלטה.
להשתתפות התלמיד ומשפחתו בקבלת החלטות באשר לזכאותו לשירותי חינוך מיוחדים במערכת החינוך חשיבות מכרעת, וחשוב מאוד שמרחב הוועדה ישמש בעבורם מקום בטוח, מכבד ומקבל לשיתוף ולהיוועצות. הוועדה תזמין את התלמיד ואת הוריו לדיון ותאפשר להם להשמיע את דעותיהם ואת מחשבותיהם, וכן את רצונותיהם ואת ציפיותיהם, תוך הכרה בהיכרותם המעמיקה את תפקודו ואת צרכיו של ילדם ובזכותם לקחת חלק בהחלטות הנוגעות לו. במהלך השיח בוועדה יציגו גם צוותי החינוך ואנשי המקצוע המוזמנים לוועדה, וכן חברי הוועדה עצמם, את חוות דעתם המקצועית על תפקוד התלמיד ועל צרכיו - כל זאת לצורך התבוננות מקיפה בתלמיד, התורמת לקבלת החלטה מיטבית, מקצועית ואחראית בענייננו.
התלמיד הוא שותף משמעותי בשיח, ועל הוועדה להזמינו לדיון, אך ההחלטה על השתתפותו בדיון תתקבל על ידי הוריו ובשיתופו. זכותם של ההורים להפעיל שיקול דעת באשר לנוכחותו, מתוך שיקולים הנוגעים לטובתו, ולהשמיע את עמדתם ביחס לאופן ייצוג הצרכים של ילדם תוך התייחסות לרצונו ולטובתו.

להלן תיאור תמציתי של הוועדות מתוקף חוק החינוך המיוחד:

- **דיון בצוות רב-מקצועי**: הצוות הרב-מקצועי מקיים דיון מתוקף החוק בזכאות לשירותי חינוך מיוחדים מסל השילוב וההכלה/ מהסל המוסדי של המוסד לחינוך רגיל לתלמידים עם מוגבלויות המגבילות את תפקודם. הצוות דן גם בהרכב סל התמיכות של תלמיד שזכאותו נקבעה במעמד ועדת זכאות ואפיון והוריו בחרו שילמד בגן או בכיתה לחינוך רגיל (הרחבה על אודות הצוות הרב-מקצועי ראה בפרק 2 של הוראה זו). הדיון בעבור תלמידים בגן הילדים מתקיים באחריות המתי"א ברשות המקומית שהם לומדים בה, ובעבור תלמידי בית הספר - במוסד לחינוך רגיל שהם לומדים בו. הדיון בצוות הרב-מקצועי הוא דיון מתוקף חוק המחליף את הדיון בוועדת השילוב שפעלה עד לתיקון החוק.

- **ועדת זכאות ואפיון**: הוועדה דנה בזכאותו של תלמיד עם מוגבלות לשירותי חינוך מיוחדים ומציינת את אפיון המוגבלות שלו על סמך המסמכים הקבילים, את רמת התפקוד שלו ואת היקף התמיכות בסל האישי שיינתן לו בגן או בכיתה לחינוך רגיל. הוועדה מתכנסת גם במתכונת של דיון שלא במועד הקבוע, לצורך דיון במקרים חריגים. ועדת הזכאות והאפיון תשמש גם **כוועדת השגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי** שהתקבלה במוסד החינוכי או במתי"א (הרחבה על אודות ועדת הזכאות והאפיון ראה בפרק 3 של הוראה זו). הדיון מתקיים ברשות המקומית, והוא מחליף את הדיון בוועדת ההשמה שפעלה עד לתיקון החוק.
- **ועדת השגה**: הוועדה דנה בהשגה על החלטתה של ועדת הזכאות והאפיון (הרחבה על אודות ועדת ההשגה ראה בפרק 4 של הוראה זו). הדיון מתקיים במחוז, והוא מחליף את הדיון בוועדת הערר שפעלה עד לתיקון החוק.

דגשים

- הוועדות מתקיימות מתוקף חוק, וההחלטות המתקבלות בהן כפופות לכל כללי המשפט המינהלי, ובכלל זה הזכות להליך הוגן ולניהול תקין, לרבות חובת הנמקה והפעלת שיקולים מקצועיים, זכות טיעון, זכות עיון במסמכים והנגשת המידע וההליך לתלמיד ולהוריו. זאת בהתבסס על ערכים של שמירה על כבוד האדם, על חירותו ועל חופש הביטוי שלו, תוך קיום הידברות המבוססת על ערכים כגון יושר, אמון הדדי, צדק טבעי, הוגנות, תום לב, סבירות, היעדר שרירות, שקיפות, היעדר חריגה מסמכות ופעולה חוקית.
- בכל פרקי ההוראה, במקרים שבהם ההורים פרודים או גרושים יש לנהוג על פי ההנחיות בחוזר הוראות הקבע בנושא "הקשר בין בית הספר ובין הורים פרודים או גרושים".
- משרד החינוך מתקצב שילוב של תלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים במוסדות חינוך מתוקצבים כדין בלבד. במוסד חינוך שאינו מתוקצב על ידי משרד החינוך (להלן - מוסד לא מתוקצב) האחריות למתן מענה מלא לכל צרכיו של התלמיד מוטלת במלואה ובאופן בלעדי על הבעלות על בית הספר. באחריות מוסד לא מתוקצב להודיע להורים שמבקשים שילדם ילמד במוסד, או שילדם לומד כבר במוסד, כי המוסד אינו זכאי לתקציב כלשהו ממשרד החינוך, בין אם במישרין בין אם בעקיפין, בין אם בכסף בין אם בשווה כסף . "מוסד חינוך" לעניין הוראה זו הוא מוסד חינוך מוכר שאינו רשמי, מוסד במעמד פטור ומוסד חינוך תרבותי ייחודי.

2. הצוות הרב-מקצועי

2.1. כללי

חוק החינוך המיוחד קובע כי בכל מוסדות החינוך יפעל צוות רב-מקצועי. לצד סמכויות הצוות הרב-מקצועי מתוקף חוק החינוך המיוחד, כמפורט להלן, לצוות הרב-מקצועי העובד עם התלמיד תפקיד משמעותי בגן או בכיתה לחינוך רגיל. תפקידו כולל איתור תלמידים שיש להם צורך בתמיכות, השתתפות בבניית תוכנית אישית לתלמידים, יישום התוכנית והתמיכות שנקבעו, מעקב אחר יישום התוכנית ועדכון התוכנית בהתאם להחלטות הצוות הרב-מקצועי הכולל גם את התלמיד ואת הוריו, הערכה ובניית תוכנית המשך. זאת תוך ליווי והנחיה של הצוות החינוכי ושל התלמיד והוריו ותוך עבודה בשיתוף פעולה (ראה בחוזר המנכ"ל "קידום הכלה במערכת החינוך", סעיף 3.2).

2.2. סמכויות הצוות הרב-מקצועי ותפקידיו

2.2.1 אלה סמכויות הצוות ותפקידיו:

א. לקבוע את זכאותו של התלמיד לקבל שירותי חינוך מיוחדים בגן או בכיתה לחינוך רגיל באמצעות תמיכות מתוך סל השילוב וההכלה/הסל המוסדי העומד לרשות המוסד החינוכי

ב. לקבוע את היקף התמיכות הנדרשות לתלמידים שזכאותם לתמיכה מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי נקבעה בדיון הצוות הרב-מקצועי או בוועדת הזכאות והאפיון עם המוגבלויות האלה: תלמידים עם לקות למידה רב-בעייתית, עיכוב התפתחותי שפתי/תפקודי, הפרעות התנהגותיות ורגשיות, וכן תלמידים עם משכל גבולי והפרעות נפשיות הלומדים בגן/בכיתה לחינוך רגיל (בהתאם לרמות התפקוד המפורטות בתוספת השנייה לחוק החינוך המיוחד); זאת על סמך המידע והמסמכים המוצגים בדיון בהתאם לתיאור התפקוד של התלמידים ולצורכיהם

ג. לקבוע את הרכב סל השירותים לתלמיד הלומד בחינוך הרגיל ושנמצא זכאי לשירותי חינוך מיוחדים מתוקף החלטת הצוות הרב-מקצועי ולתלמיד שזכאותו לסל אישי נקבעה בוועדת זכאות ואפיון והוא והוריו בחרו שילמד בגן או בכיתה לחינוך רגיל

ד. לקבוע את התוכנית האישית של התלמיד תוך התייחסות לצרכיו ולמענה הנדרש לו בתחומים השונים

ה. להוסיף שעות מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי לתלמידים שיש להם סל אישי במקרים שעולה בכך צורך.

2.2.2 הצוות הרב-מקצועי רשאי לקבוע אי-מתן זכאות לשירותי חינוך מיוחדים, ובמקרה זה יוכל להמליץ לצוות החינוכי על הכנת תוכנית תמיכה לתלמיד, תוך קיום מעקב אחר יישום התוכנית, וכן הערכה מחודשת של אופן הפעלתה ויעילותה לאחר פרק זמן מוגדר.

2.2.3 אם הצוות הרב-מקצועי סובר כי נדרשות לתלמיד תמיכות נוספות, יופנה התלמיד לדיון בוועדת זכאות ואפיון לבחינת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים הנקבעים על ידי ועדה זו. מנהל/ת הגן ומחנך/ת הכיתה ימסרו להורים כי זכותם לפנות לוועדת זכאות ואפיון ללא קשר לקיום הדיון בצוות הרב-מקצועי, תוך העברת מידע על סמכויות הוועדה.

2.2.4 תלמיד שיש לו זכאות לתמיכות מסל אישי בגן או בכיתה לחינוך רגיל, הנדרש לחדש את זכאותו, יופנה לדיון בוועדת זכאות ואפיון. אם התלמיד והוריו מעוניינים בהמשך הלימודים באותו סוג מסגרת ועם אותו היקף של סל התמיכות, אפשר לקיים את הדיון בהשתתפות חברי ועדת זכאות ואפיון בלבד בהסכמת ההורים. החלטה זו תתקבל לאחר קיום דיון של הצוות הרב-מקצועי עם התלמיד והוריו במוסד החינוכי, שבו יציג הצוות הרב-מקצועי בפני התלמיד והוריו את סוגי המסגרות החינוכיות לפני שיחליטו על המשך הלימודים באותו סוג מסגרת. סיכום הדיון, לרבות חתימת ההורים על הסכמתם לקיום הדיון בהשתתפות חברי הוועדה בלבד, יתועד על גבי הטופס בתת-נספח 6.5.

2.3. אוכלוסיית היעד

2.3.1 לדיון בצוות הרב-מקצועי לקביעת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי יופנה תלמיד שצוות הגן או הכיתה לחינוך רגיל סובר שיש לו צורך בתמיכות, לרבות תלמידים בני שלוש וארבע ללא יוצאים מן הכלל.

2.3.2 לדיון בצוות הרב-מקצועי לקביעת הרכב הסל האישי ולפילוח התמיכות יופנה תלמיד שוועדת זכאות ואפיון קבעה את זכאותו לתמיכות מסל אישי והוא והוריו בחרו שילמד בגן או בכיתה לחינוך רגיל.

2.4. הרכב הצוות הרב-מקצועי

2.4.1 הצוות יורכב מחברים אלה:

א. יושב ראש - מנהל בית-הספר הרגיל ובגני ילדים נציג המתי"א
ב. מנהל/ת הגן או מחנך/ת הכיתה של התלמיד
ג. פסיכולוג מטעם השירות הפסיכולוגי-חינוכי ברשות המקומית, על פי שיקול הדעת של מנהל השפ"ח (שירות ברמה א', עפ"י סעיף 3.7-61 בחוזר הוראות הקבע תש"ע/8(א), "מתווה השירות הפסיכולוגי-החינוכי"), או יועץ חינוכי
ד. עובד הוראה מתחום החינוך המיוחד (כגון מורת שילוב/גננת שילוב, מטפל ממקצועות הבריאות וממקצועות הטיפול באמצעות אומנויות) או נציג המתי"א המומחה לתחום המוגבלות (במתי"א, במתי"א המתמחה בתלמידים עם מוגבלות בראייה, במרכז החינוכי-הטיפולי לתלמידים עם מוגבלות בשמיעה), בהתאם למוגבלויות ולצרכים של התלמיד.

2.4.2 אפשר לקיים דיונים לגבי תלמידים בגן הילדים בהשתתפות נציג אחד מהמתי"א אשר ישמש יו"ר.

2.4.3 לעניין קביעת הרכב הסל האישי, פילוח התמיכות ובניית התוכנית האישית יהיו גם התלמיד והוריו חברים בצוות הרב-מקצועי ויהיה להם קול אחד.

2.5. המוזמנים לדיון בצוות הרב-מקצועי

2.5.1 אלה המוזמנים:

א. לעניין בחינת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים - התלמיד והוריו (ההחלטה על השתתפות התלמיד בדיון תתקבל על ידי הוריו ובשיתופו)
ב. בגני הילדים - מפקח כולל מהחינוך הרגיל או מי מטעמו
ג. בעל מקצוע נוסף בהתאם לצורך, המכיר את התלמיד, אשר ייבחר ככל האפשר בהסכמת ההורים.

2.5.2 ההורים רשאים להזמין לדיון אנשים נוספים מטעמם, שישתתפו בדיון איתם או בלעדיהם ויוכלו לטעון בנוסף לתלמיד ולהורים או במקומם.

2.5.3 במקרה של הורים גרושים יש לזמן את שני ההורים על פי ההנחיות בהוראת הקבע מס' 0178 בחוזר המנכ"ל עד/7(א), "הקשר בין מוסדות החינוך ובין הורים פרודים או גרושים".

2.6. מקום התכנסותו של הצוות הרב-מקצועי

2.6.1 לתלמידים בגני הילדים יתקיים הדיון בתחום הרשות המקומית שהתלמיד לומד בה. מקום ההתכנסות ייקבע על ידי המתי"א.

2.6.2 לתלמידים בבתי הספר יתקיימו הדיונים בבית הספר שהם לומדים בו.

2.6.3 לתלמידים בכל שכבות הגיל העוברים ממסגרת חינוך מיוחד למסגרת חינוך רגיל וטרם נקבע עבורם שיבוץ יתקיים הדיון בתחום הרשות המקומית שהם לומדים בה. מקום ההתכנסות ייקבע על ידי המתי"א.

2.7. לוח הזמנים לעבודת הצוות הרב-מקצועי

2.7.1 הבקשות לדיון בצוות הרב-מקצועי לבחינת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי תוגשנה לא יאוחר מ-31 במרס, למעט במקרים חריגים, כמפורט בסעיף 2.7.5 להלן.

2.7.2 הדיונים בצוות הרב-מקצועי לבחינת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים יתחילו בכל שנת לימודים ב-1 במרס ויסתיימו ב-15 במאי לכל המאוחר לתלמידים בבתי הספר וב-31 במאי לתלמידים בגני הילדים, למעט במקרים חריגים. הדיונים יתקיימו בשנת הלימודים שבה הוגשה הפנייה, והזכאות תיושם בשנת הלימודים העוקבת, למעט במקרים חריגים, כמפורט בסעיף 2.7.5 להלן.

2.7.3 הדיונים בצוות הרב-מקצועי לקביעת הרכב סל השירותים לתלמיד שזכאותו נקבעה בוועדת זכאות ואפיון יתקיימו לאחר קבלת ההחלטה של ועדת זכאות ואפיון בדבר היקף הסל האישי. הדיונים יתחילו ב-1 במרס ויסתיימו עד 15 ביוני לכל המאוחר, לרבות הקלדת התמיכות במערכת הממוחשבת, למעט במקרים חריגים, כמפורט בסעיף 2.7.5 להלן. במקרים שהוגשה השגה לוועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת צוות רב-מקצועי יתקיים הדיון רק לאחר קבלת ההחלטה בוועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה. במקרים שבהם הוגשה השגה לוועדת השגה יתקיים הדיון לאחר הדיון בוועדת ההשגה.

2.7.4 תלמידים שיש ספק בנוגע להפנייתם לוועדת זכאות ואפיון, יש להקדים ככל האפשר את הדיון בצוות הרב-מקצועי בעניינם ולקיימו עד 31 במרס מדי שנה, כדי שיתאפשרו ההפניה לוועדת זכאות ואפיון במועד וקיום הדיון בעניינם עד 15 במאי באותה שנת לימודים. מנהל/ת הגן או מחנך/ת הכיתה יעדכנו את ההורים כי זכותם לפנות לוועדת זכאות ואפיון ללא קשר לדיון בצוות הרב-מקצועי,

ימסרו להם מידע אודות סדרי עבודתה ויפנו אותם לדפי המידע להורים ולפורטל ההורים.

2.7.5 במקרים של עולה חדש שיש לו קשיים משמעותיים בתפקוד, תלמיד שעובר מפנימייה וחוזר ללמוד בבית הספר, תלמיד בסיכון שהופנה על ידי פקיד הסעד, תלמיד שהשתחרר מאשפוז בבית חולים, תלמיד בגן הילדים שזו שנתו הראשונה במערכת החינוך וניכר עיכוב התפתחותי משמעותי, שפתי או תפקודי וכד', וכן במקרים של שינוי משמעותי במצבו של התלמיד, באחריות מנהל המוסד החינוכי/מנהל המתי"א לקיים דיון בצוות הרב-מקצועי לבחינת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים לצורך בחינה של מימוש הזכאות בשנת הלימודית הנוכחית.

2.7.6 פרוטוקול הדיון וההחלטה של הצוות הרב-מקצועי יישלחו להורי התלמיד בדואר רשום או בדואר אלקטרוני בכפוף להסכמתם (ראה נספח 16) תוך 14 ימים מתום הדיון או ממועד קבלת ההחלטה, לפי המוקדם. ההודעה על החלטת הצוות הרב-מקצועי תכלול את כל פרטי ההחלטה בנוגע לזכאות לשירותי חינוך מיוחדים מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי, נימוקים להחלטה ואת הפרטים להגשת השגה לוועדת זכאות ואפיון.

2.7.7 אפשר להגיש השגה על כל מרכיב בהחלטת הצוות הרב מקצועי תוך 21 ימים מיום קבלת ההחלטה בכתב. את ההשגה יש להגיש ליו"ר ועדת זכאות ואפיון.

2.8. מעברים בין חטיבות גיל ובין מוסדות חינוך – מקום הדיון, המוזמנים ולוח הזמנים

2.8.1 תלמיד שזכאותו בתוקף ועתיד לעבור למוסד חינוך אחר בתחילת השנה העוקבת - הצוות הרב-מקצועי במסגרת הקולטת, אם היא ידועה, יקיים דיון, אשר יתמקד בבחינת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי ובמענים הנדרשים לתלמיד לאור המעבר. אם יוחלט על המשך הזכאות לאחר המעבר תקבע זכאות לשלוש שנים ממועד הדיון. לדיון יוזמן הצוות החינוכי מהמסגרת הקודמת, בהסכמת ההורים. אם המסגרת הקולטת אינה ידועה, יש לקיים את הדיון במסגרת הקולטת מוקדם ככל האפשר בשנת הלימודים העוקבת, בהסכמת ההורים, כדי לשמור על רצף התמיכה לפני פתיחת השנה, ובכל מקרה עד סוף חודש אוקטובר לכל המאוחר.

2.8.2 תלמיד שזכאותו בתוקף, העובר למוסד חינוך אחר במהלך השנה ימשיך לממש אותה במסגרת הקולטת עד למועד

הבא של חידוש הזכאות. במקרים שעולה צורך לבחון את היקף התמיכות יתקיים דיון נוסף בצוות הרב-מקצועי גם אם טרם חלפו שלוש שנים, בתנאי שהדיון יתקיים לשנת הלימודים העוקבת, ובשנה הנוכחית לא יפחת היקף הסל.

2.9. ההיערכות לדיון בצוות הרב-מקצועי

2.9.1 הוראות כלליות

א. הפניית תלמיד לדיון בצוות רב-מקצועי לבחינת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים תיעשה כחלק מתהליך הפעלה של תוכנית תמיכות על ידי המוסד החינוכי, ובכלל זה התאמת דרכי ההוראה, מתן מענה במסגרת השעות הפרטניות, היוועצות עם גורמים מקצועיים, שיתוף התלמיד והוריו ותיעוד כלל התוכניות החינוכיות ותוכניות התמיכה שהופעלו עבור התלמיד, אם הופעלו. תוך כדי התהליך ייבחן העיתוי המתאים להפנות את התלמיד לדיון בצוות הרב-מקצועי או בוועדת זכאות ואפיון בהתייחס ליעילותן של תוכניות התמיכה שהופעלו עבורו, אם הופעלו על ידי המוסד החינוכי, על פי מסמכים קבילים שהומצאו ובהתאם לצרכיו (ראה בחוזר המנכ"ל "קידום ההכלה במערכת החינוך", סעיף 3).

ב. הורה המבקש להפנות את ילדו לדיון בצוות הרב-מקצועי לבחינת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים יגיש בקשה כתובה ליו"ר הצוות הרב-מקצועי (בגני הילדים למנהל המתי"א, ובבתי הספר למנהל בית הספר). עליו לצרף לבקשה כל מסמך שיש ברשותו שהוא סבור שעשוי לתרום לדיון. ההורה יצרף לבקשה את המסמכים הקבילים בדבר אפיון המוגבלות של ילדו, בהתאם לגורמים שאבחנתם קבילה, כמפורט בתוספת הראשונה לחוק החינוך המיוחד (ראה נספח 9), אם המסמכים לא הוגשו בעבר.

ג. צוות המוסד החינוכי ילווה את התלמיד ואת הוריו בתהליך ההיערכות לדיון ויספק להם את המידע הנדרש להם בכל הקשור לשלבי התהליך, למהות הדיון, להחלטות ולמשמעותן.

ד. האחריות לארגון עבודת הצוות הרב-מקצועי, לזימון המשתתפים ולניהול הדיונים מוטלת על היו"ר.

ה. יו"ר הצוות הרב-מקצועי יקיים את הדיון בתוך פרק זמן של 21 ימים מיום הגשת הבקשה או מיום קבלת ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון. המועד לדיון יתבצע בתיאום עם ההורים.

ו. הזמנה לדיון בצוות רב-מקצועי (ראה תת-נספח 4.3) תישלח להורים 14 ימים לפחות לפני מועד הדיון. יו"ר הצוות הרב-מקצועי יעביר להורים העתק של כל מסמך שיוצג בוועדה, למעט מסמכים שכבר נמסרו להורים או מסמכים שההורים מביאים לדיון בעצמם.

ז. הורה המבקש לשנות את מועד הדיון יפנה ליו"ר הצוות הרב-מקצועי לקביעת מועד אחר. ככלל אין לקיים דיון ללא התלמיד וההורים. אם בזימון החדש שנקבע לא הגיעו ההורים לדיון ולא הודיעו על כך, והצוות וידא שהם קיבלו את הזימונים, אפשר לקיים את הדיון שלא בנוכחותם בהתכנסות השלישית.

ח. בדיון שמשתתפים בו הורים עם מוגבלות, הורים שאינם דוברי עברית, או הורים הזקוקים לתיווך של התהליך, ידאג יו"ר הצוות הרב-מקצועי מראש להנגשה הנדרשת לקראת הדיון ובמהלכו, כגון הנגשה פיזית של מקום המפגש, תרגום לשפת הסימנים, הקראת המסמכים, תרגום לשפה המובנת להורים וגישור. אם לא סופקה ההנגשה, ייקבע מועד חדש בתיאום עם ההורים, ובו יתקיים הדיון עם ההנגשה הנדרשת. דחיית הדיון במקרה זה לא תיכלל במניין הדחיות.

ט. תלמיד עולה חדש בשנה הראשונה לעלייתו יופנה לדיון בצוות הרב-מקצועי כל עוד יש בידי הגורם המפנה מסמכים עדכניים וקבילים המעידים על מוגבלותו, ולא על רקע של קשיי קליטה ושפה בלבד.

י. כאשר מדובר בתלמיד בן 18 שאין לו אפוטרופוס, בכל מקום שכתוב הורה יש להתייחס כאילו היה כתוב תלמיד.

יא. בדיונים שהתלמיד המשתתף בהם הוא קטין תתקבל ההחלטה על השתתפותו בדיון על ידי הוריו ובשיתופו.

2.9.2 הגורמים שבאפשרותם להפנות בקשה לדיון בצוות רב-מקצועי

א. תלמיד

ב. הורה/אפוטרופוס חוקי

ג. עובד חינוך במוסד החינוך שהתלמיד לומד בו

ד. רשות החינוך המקומית

ה. ועדת זכאות ואפיון ברשות המקומית, לאחר דיון בענייני של התלמיד, בצירוף טופס החלטתה

ו. גורם שהוסמך לעניין זה על ידי שר החינוך או על ידי שר העבודה והרווחה והשירותים החברתיים.

2.9.3 המסמכים הנדרשים לדון בצוות הרב-מקצועי

באחריות -	לצורך הפניית התלמיד	לצורך קיום הדיון	מסמכים משמעותיים לדיון
המוסד החינוכי	- שאלון הפניה לדיון בצוות הרב-מקצועי לתלמידים בגן הילדים (תת-נספח 6.1) או לתלמידים בבית הספר (תת-נספח 4.2) - עדכון ההורים כי עליהם לחתום על טופס ויתור סודיות להעברת מסמכים לצוות הרב-מקצועי (נספח 2)	- עדכון ההורים כי עליהם להמציא את המסמכים שבאחריותם	- תוכנית שנבנתה לתלמיד להכלה ולתמיכה בהתאם לצרכיו ממשאבים ומתוכניות הקיימות במוסד החינוכי, אם הועברו להורים כנדרש לפני הדיון
ההורים	- חתימה על טופס ויתור סודיות להעברת מסמכים לוועדה (נספח 2)	- מסמכים קבילים על אבחנת המוגבלות של התלמיד כמפורט בתוספת הראשונה לחוק החינוך המיוחד (גורמים שאבחנתם קבילה – נספח 9) או אישור על אבחון בתהליך - בדיקות שמיעה וראייה במקרים המפורטים בסעיף 2.9.4(4)	- חוות דעת מקצועיות ומסמכים נוספים שההורים מעוניינים להציגם

הרחבה בנוגע למסמכים מובאת בסעיף 2.9.4 להלן.

2.9.4 הנחיות הנוגעות למסמכים הנדרשים לדיון בצוות הרב-מקצועי לבחינת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים

א. יש ליידע את ההורים מראש כי המסמכים המפורטים להלן יישמרו במערכת הממוחשבת המיועדת לדיוני הצוות הרב-מקצועי ולהסביר להם את משמעות הדבר. ההורים רשאים להציג את המסמכים גם

במעמד הדיון ולבקש שלא יישמרו במערכת הממוחשבת:

1. שאלון הפניה

א. מנהל/ת הגן או מחנך/ת הכיתה ימלאו שאלון הפניה לדיון בצוות רב-מקצועי לבחינת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים (ראה תת-נספחים 6.1 לתלמידים בגן הילדים ו-4.2 לתלמידים בבית הספר).

ב. שאלון ההפניה יועבר לעיון המפקח הכולל והוא יחתום על השאלון[1].

ג. עותק של השאלון יועבר להורים לא יאוחר מ-14 ימים לפני קיום הדיון.

ד. יש למלא את השאלון ולשומרו במערכת הממוחשבת המיועדת לדיוני הצוות הרב-מקצועי.

2. תוכנית שנבנתה לתלמיד להכלה ולתמיכה בהתאם לצרכיו ממשאבים ומתוכניות הקיימות במוסד החינוכי, אם נבנתה.

3. מסמכים קבילים

א. לדיון בצוות הרב-מקצועי נדרשים מסמכים קבילים על אבחנת המוגבלות של התלמיד על ידי הגורמים המפורטים בתוספת הראשונה לחוק החינוך המיוחד (ראה נספח 9). המלצת פסיכולוג המסגרת החינוכית בדיון הצוות הרב-מקצועי (ראה נספח 8) משמשת מסמך קביל בהתאם להנחיות של אגף פסיכולוגיה המפורטות בנספח. ההמלצה תינתן במהלך דיון הצוות הרב-מקצועי או לקראתו, בתנאי שההורים נתנו את הסכמתם בכתב.

ב. לתלמידים המחדשים את זכאותם ושהומצא בעבורם מסמך קביל בוועדות קודמות אין צורך בעדכון המסמך הקביל. לצד המסמך הקביל הקיים אפשר להציג סיכום התערבות פסיכולוגית או המלצת פסיכולוג המסגרת (בתנאי רמת שירות א'), אם קיימת, המשמשת מסמך קביל בהתאם להנחיות של אגף פסיכולוגיה (ראה נספח 8).

[1] חתימת המפקח אינה תנאי לקיום הדיון בצוות הרב-מקצועי.

ג. במקרים שבהם פסיכולוג המסגרת החינוכית סובר, על פי שיקול דעתו המקצועי, שיש צורך בעדכון המסמך הקביל לקראת הדיון בוועדה, יפנה להורי התלמיד, ואם תינתן הסכמתם, תתבצע הערכה מחודשת.

ד. אם לא קיימת בעבור התלמיד חוות דעת מקצועית מגורם קביל, יודיע מנהל המוסד החינוכי להורים כי היא נדרשת לצורך דיון על פי חוק, ויידע אותם על זכותם לפנות להערכה מקצועית מכל גורם שאבחנתו קבילה בוועדות מתוקף החוק.

ה. בהיעדר מסמך קביל על אבחנת המוגבלות לא תאפשר קביעת זכאות בדיון הצוות הרב-מקצועי.

4. בדיקות ראייה ושמיעה – הבדיקות נדרשות רק לתלמידים המופנים לראשונה לבחינת זכאותם לשירותי חינוך מיוחדים.

ב. מומלץ להעביר לידי יו"ר הצוות הרב-מקצועי חוות דעת מקצועיות ומסמכים נוספים המצויים בידי ההורים ושהם סבורים שיכולים לתרום לדיון ומעוניינים להציגם, כגון הערכה או סיכום טיפול על ידי גורם רפואי וטיפולי מקופת חולים, מהמכון להתפתחות הילד, מהמרפאה לבריאות הנפש או מגוף פרטי. ההורים רשאים להציג את המסמכים גם במעמד הדיון, בלי להציגם מבעוד מועד או בלי לשומרם במערכת הממוחשבת.

ג. על הצוות החינוכי לעדכן את הורי התלמיד כי עליהם לחתום על טופס ויתור סודיות. על יו"ר הצוות הרב-מקצועי לוודא כי יש בידו טופס ויתור סודיות מטעם הורי התלמיד לפני העברת מסמכים ומידע לצוות הרב-מקצועי. עם זאת, סירוב ההורים לחתום על ויתור סודיות לא ימנע קיום דיון בצוות הרב-מקצועי.

ד. יו"ר הצוות הרב-מקצועי יעביר להורים, לא יאוחר מ-14 ימים לפני הדיון, עותק של כל מסמך המובא לפני הצוות הרב-מקצועי, אם קיים, ושאינו נמצא בידי ההורים (כגון מסמך קביל) או לא הועבר אליהם קודם לכן (כגון שאלון ההפניה),

ה. הצוות הרב-מקצועי רשאי להחליט, בהחלטה מנומקת שתירשם בפרוטוקול, כי מסמך שהובא בפניו או פרוטוקול הדיון, כולו או חלקו, לא יימסרו להורה התלמיד, אם שוכנע כי המידע הנכלל בו עלול לסכן

את התלמיד או אדם אחר. זאת כאשר קיימת מניעה משפטית למסירתו או לאחר היוועצות עם היועץ המשפטי של המחוז, בתנאי שיימסר להורים הפרוטוקול של הדיון שהשתתפו בו. יו"ר הצוות יידע את הורי התלמיד, ובמידת האפשר את התלמיד עצמו, על קיומה של מניעה כאמור. הורי התלמיד יוכלו לבקש את העברת המסמכים שלא נחשפו בפניהם לעיונם של עורך דין, רופא, פסיכולוג חינוכי או עובד סוציאלי מטעמם.

ו. באחריות יו"ר הצוות הרב-מקצועי לאסוף את המסמכים לפני הדיון ולוודא כי הם חתומים על ידי הגורמים המקצועיים, כמפורט בתוספת הראשונה לחוק החינוך המיוחד (ראה נספח 9).

2.10. מהלך הדיון בצוות הרב-מקצועי לבחינת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים וקבלת ההחלטות

2.10.1 הדיון בצוות הרב-מקצועי, הפועל מתוקף חוק החינוך המיוחד, משמש צומת משמעותי של חשיבה, שיח וקבלת החלטות באשר לתפקוד התלמיד, לצרכיו ולמענים הנדרשים לו. הדיון מושתת על הקשבה לתלמיד וכן להוריו ולצוותי החינוך והטיפול המכירים אותו, תוך קיום שיח משותף לבחינה של נקודות המבט השונות העולות בדיון.

2.10.2 יו"ר הצוות הרב-מקצועי ינהל את הדיון ויפתח אותו בהצגתו כדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד. היו"ר יציג את מטרת הדיון, את תפקידי הצוות הרב-מקצועי, את הסמכויות, את אפשרויות ההחלטה, את הזכות להשיג על ההחלטה ואת האפשרות לקבל את ההחלטה ואת הפרוטוקול בדואר אלקטרוני בהסכמת ההורים (ראה נספח 16). כמו כן יציג היו"ר את הנוכחים בדיון ואת תפקידיהם, לרבות באמצעות שילוט כתוב באופן שייראה על ידי כלל המשתתפים.

2.10.3 היו"ר יידע את כל המשתתפים בדיון על חובתם לשמור על סודיות הדיון. כל המוזמנים לדיון, למעט התלמיד, ההורים ובאי כוחם של ההורים, מחויבים לחתום על טופס הצהרה על שמירת סודיות (ראה נספח 3). חברי הצוות הרב-מקצועי מחויבים לשמור על סודיות מתוקף החוק.

2.10.4 היו"ר יציג את הרקע להפניית התלמיד.

2.10.5 היו"ר יזמין את ההורים ואת התלמיד להשמיע את דבריהם בתחילת הדיון או בכל שלב אחר בו, בהתאם לבחירתם. ההורים זכאים לבקש להשמיע את דבריהם בנוכחות חברי הצוות הרב-מקצועי בלבד ולא בנוכחות שאר המשתתפים

בדיון. כמו כן ההורים יכולים למנות גורמים מטעמם שיצטרפו אליהם בהשמעת דבריהם או שידברו בשמם.

2.10.6 אם התלמיד משתתף בדיון, על הצוות החינוכי, בהסכמת ההורים, להכין אותו ככל האפשר לקראת הדיון כדי שיוכל להיות שותף פעיל בו ולהציג במעמד זה את רצונותיו, את העדפותיו ואת צרכיו. היו"ר ידאג לאפשר לתלמיד תנאים נאותים להשמעת דבריו בהתאם לצרכיו האישיים ולעמדותיו. ההחלטה על השתתפות התלמיד בדיון, בכולו או בחלקו, תתקבל על ידי הורי התלמיד ובשיתופו.

2.10.7 חברי הצוות הרב-מקצועי והמוזמנים לדיון יציגו מידע על צורכי התלמיד ועל השתתפותו בסביבות השונות, תוך מתן תיאור מלא ומדויק של תפקוד התלמיד ושל התחומים שבהם נדרשת לו תמיכה.

2.10.8 היו"ר יציג את המסמכים המובאים לדיון בהתאם להסכמת ההורים, והפסיכולוג יציג את המסמכים הקבילים, לרבות המלצת פסיכולוג המסגרת החינוכית מטעם השפ"ח (ראה נספח 8), אם היא קיימת, ואת מכלול המידע העולה מהם.

2.10.9 הפסיכולוג חבר הצוות הרב-מקצועי יקבע את אפיון המוגבלות של התלמיד בהתאם למסמכים הקבילים. בהיעדר פסיכולוג בדיון יאפיין הצוות הרב-מקצועי את מוגבלות התלמיד לצורך מתן מענים בהתבסס על המסמכים הקבילים ועל המידע שהוצג בדיון וינמק את החלטתו.

2.10.10 ההורים רשאים להציג בדיון מסמכים רלוונטיים נוספים שייבחנו במסגרת שיקולי הצוות הרב-מקצועי לקבלת החלטתו.

2.10.11 היו"ר יוודא שהמונחים המקצועיים השונים יהיו מובנים לכלל המשתתפים ושכל משתתף המעוניין בכך יאמר את דברו, וידאג לקיום דיון נאות בדילמות ובמחלוקות העשויות להתעורר במהלך הדיון, תוך זימון שאלות הבהרה במהלך השיח ומתן תשובות לשאלות התלמיד וההורים.

2.10.12 הצוות הרב-מקצועי יקבע את זכאותו של התלמיד לשירותי חינוך מיוחדים, את היקף התמיכות שיינתנו לו מתוך סל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי, את סוגי התמיכות וכן מענים נוספים הקיימים במוסד החינוכי בהתאם לתיאור התפקוד שלו ולעוצמת צרכיו, בהתבסס על המסמכים ועל חוות הדעת שהוצגו בדיון. הצוות הרב-מקצועי יסתייע בדף העזר "קווים מנחים בקבלת החלטה בדיון בוועדות מתוקף חוק החינוך המיוחד" (ראה נספח 10).

2.10.13 החלטות הצוות הרב-מקצועי בעניינו של התלמיד יתקבלו על פי האפשרויות האלה:

- התלמיד זכאי לתמיכה של שירותי חינוך מיוחדים מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי.
- התלמיד אינו זכאי לתמיכה של שירותי חינוך מיוחדים מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי.
- התלמיד מופנה לדיון בוועדת זכאות ואפיון (בהתאם למפורט בפרק 3 בהוראה זו), בשל צורך במענה מוגבר ורחב יותר בתחומים שונים.

2.10.14 הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים נקבעת לשלוש שנים, אלא אם יעריך הצוות הרב-מקצועי כי חל שינוי מהותי בצורכי התלמיד או בתפקודו או אם התלמיד או הוריו ביקשו לקיים דיון נוסף. במקרים אלה יתקיים דיון בהשתתפות התלמיד וההורים לפני תום שלוש שנים לבחינת הצורך בשינוי הזכאות, בהמשכה או בסיומה. הדיון יתקיים בהתאם למועדים הקבועים, והזכאות תמומש בשנת הלימודים העוקבת, למעט במקרים חריגים כמפורט בסעיף 2.7.5 לעיל.

2.10.15 אין להתנות מתן זכאות לשירותי חינוך מיוחדים בטענה שהתלמיד קיבל או יקבל טיפולים ממקצועות הבריאות או כל טיפול אחר בקהילה. טיפולים ממקצועות הבריאות במוסד החינוכי ניתנים מתוקף חוק החינוך המיוחד בעוד שטיפולים במסגרת הקהילה ניתנים מתוקף חוק הבריאות הממלכתי, 1994. הטיפולים אינם תלויים זה בזה ויכולים להינתן במקביל.

2.10.16 החלטות הצוות הרב-מקצועי יתקבלו ברוב קולות. היו הקולות שקולים, יינתן ליו"ר קול נוסף.

2.10.17 להורים זכות להגיש השגה על כל מרכיב בהחלטת הצוות הרב-מקצועי לוועדת זכאות ואפיון.

2.11. פרוטוקול הדיון בצוות הרב-מקצועי ומכתב ההחלטה

2.11.1 פרוטוקול הדיון (ראה תת-נספח 4.4) יירשם במערכת המיועדת לדיוני הצוות הרב-מקצועי באופן מדויק ומהימן, אשר ישקף את מהלך הדיון, ובכלל זה דברי המשתתפים, עמדת ההורים ועמדת התלמיד, פרטי ההחלטה והנימוקים להחלטה.

2.11.2 פרוטוקול הדיון ומכתב ההחלטה (ראה תת-נספחים 4.5 ו-4.6) יופקו באמצעות המערכת הממוחשבת המיועדת לדיוני הצוות הרב-מקצועי, ויימסרו להורים על ידי המוסד החינוכי, או, במקרה של תלמיד בגן הילדים, על ידי המתי"א, 14 יום מתום הדיון או ממועד קבלת החלטה, לפי המוקדם. זאת למעט במקרים חריגים שבהם קיימת מניעה משפטית למסירתם או לאחר היוועצות עם היועץ המשפטי

של המחוז, ובתנאי שיימסר להורים הפרוטוקול של הדיון שהשתתפו בו. יו"ר הוועדה יידע את הורי התלמיד, ובמידת האפשר את התלמיד עצמו, על קיומה של מניעה כאמור.
הורי התלמיד יוכלו לבקש את העברת המסמכים שלא נחשפו בפניהם לעיונם של עורך דין, רופא, פסיכולוג חינוכי או עובד סוציאלי מטעמם.
בהחלטת הצוות הרב-מקצועי ייכתב כי זכותם של ההורים להגיש השגה לוועדת זכאות ואפיון, ויצוינו הכתובת להגשת ההשגה ושם יו"ר הוועדה.

2.12. קביעת הרכב התמיכות בסל האישי של התלמיד (פילוח התמיכות)

2.12.1 הדיון וקבלת ההחלטות בצוות הרב-מקצועי לקביעת התוכנית האישית והרכב סל השירותים

א. הצוות הרב-מקצועי יקיים דיון מתוקף החוק לתלמיד שוועדת זכאות ואפיון קבעה את זכאותו לסל אישי בגן או בכיתה לחינוך רגיל לצורך קביעת ההרכב של סל השירותים לתלמיד.
ב. במעברים בין מוסדות חינוך יתקיים הדיון במסגרת הקולטת. אם לא ידועה המסגרת הקולטת, יתקיים הדיון במסגרת שבה התלמיד לומד, בהסכמת ההורים. בהתאם למקום הדיון שייקבע יש לזמן את הצוות החינוכי מהמסגרת הקולטת או את צוות המסגרת הנוכחית בהסכמת ההורים. בכל מקרה, צוות המסגרת הנוכחית אחראי להקליד את פילוח התמיכות שנקבע במערכת הממוחשבת.
ג. הצוות הרב-מקצועי, בשיתוף התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים לדיון, יקבע את סוגי התמיכות הנדרשות לתלמיד ואת היקפן, במסגרת הסל האישי שנקבע, מבין סוגי התמיכה האלה: הוראה, טיפול ו/או סיוע. במידת הצורך ייבחן מענה נוסף מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי וממשאבים נוספים במוסד החינוכי.
ד. סל התמיכות של התלמיד יוגדר בשעות הוראה, תוך גמישות בבחירת סוגי התמיכות ובהגדרת היקפן במסגרת הסל שנקבע לתלמיד.
ה. התמיכות לתלמיד יושמו במסגרת התוכנית האישית שלו שהוכנה על ידי הצוות הרב-מקצועי בשיתוף התלמיד והוריו, תוך התייחסות להתאמות ולשינויים הנדרשים בסביבה החינוכית ובמשימות השונות. בהתאם לצורך אפשר לתת לתלמידים שיש להם

זכאות לשירותי חינוך מיוחדים גם מענה מכלל משאבי המוסד החינוכי (ראה בחוזר המנכ"ל "קידום ההכלה במערכת החינוך, סעיף 3.1).

ו. פרוטוקול הדיון, לרבות החלטות שהתקבלו, יתועד בטופס (ראה תת-נספח 4.7), ויועבר להורים ככל האפשר בתום הדיון או תוך 14 ימים לכל היותר מיום קיום הדיון.

ז. הצוות החינוכי והטיפולי, בשיתוף ההורים והתלמיד, יבחן מדי שנה את סוגי התמיכות שניתנו לתלמיד ואת חלוקת המשאבים בין סוגי התמיכות, בהלימה לצורכי התלמיד ולשינויים בתפקודו ובצרכיו. ככל האפשר, ובהתאם להיתכנות של שיבוץ אנשי הצוות הנדרשים, יתקיימו שינויים בהרכב הסל גם במהלך השנה. אם עולה צורך בשינוי של היקף התמיכות בסל האישי יש לקיים דיון בוועדת זכאות ואפיון.

ח. התלמיד והוריו הם חברים בצוות הרב-מקצועי לקביעת הרכב סל התמיכות ויש להם קול אחד בהחלטה.

ט. להורים יש זכות להגיש השגה על כל מרכיב בהחלטת הצוות הרב-מקצועי לוועדת זכאות ואפיון. בהחלטת הצוות הרב-מקצועי ייכתב כי זכותם של ההורים להגיש השגה לוועדת זכאות ואפיון ויצוינו הכתובת להגשת ההשגה ושם יו"ר הוועדה.

2.12.2 פירוט סוגי התמיכות

א. תמיכה מסוג הוראה

התמיכה תינתן על ידי עובד הוראה מהחינוך המיוחד, ונכללות בה תמיכות כגון מורה להוראה מותאמת, מורה למיומנויות חברתיות, מנתח התנהגות ועובד הוראה מוסמך מתחום הטיפול הקוגניטיבי-ההתנהגותי – CBT (ראה הרחבה בנספח 15), מורה תומך שמע, מורה תומך ראייה ועוד.

תמיכה מסוג הוראה יכולה להינתן גם על ידי עובד הוראה מהחינוך הרגיל בהתאם לשיקול הדעת של הצוות הרב-מקצועי ולצורכי התלמיד, לרבות לתלמידים בגן הילדים. התמיכות יינתנו במסגרת תוכנית הלימודים הנלמדת בגן או בכיתה, בהלימה למטרות וליעדים שנקבעו בתוכנית האישית של התלמיד (תוכנית חינוכית יחידנית, תח"י, כמפורט בסעיף 2.13).

ב. תמיכה מסוג טיפול

התמיכה תינתן על ידי עובד הוראה ממקצועות הבריאות והטיפול באמצעות אומנויות בהתאמה לצרכיו

של התלמיד, כחלק מיישום המטרות והיעדים בתוכנית האישית שלו. הטיפול יתבסס על מידע מרשומות רפואיות ופסיכולוגיות, יישען על מודלים טיפוליים מוכרים ומקובלים בטיפול במערכת החינוך, ויינתן תוך תיאום עם הצוות הרב-מקצועי ושיתופו (ראה הרחבה בנספח 15). להלן פירוט המקצועות:

1) פיזיותרפיה: התחום עוסק בפיתוח, בשיפור ובהשבה של יכולות תנועה ותפקוד, במניעת כאב, בקידום בריאות, במניעת תחלואה ראשונית ומשנית, בהנגשה, בחינוך ובהדרכה.
הפיזיותרפיסט במערכת החינוך עוסק בהערכה ובשיפור יכולות של תנועה, יציבה וניידות, בהתאמת אבזרי עזר ובקידום השתתפות התלמיד בפעילויות במוסד החינוכי ומחוצה לו.
2) קלינאות תקשורת: התחום עוסק במגוון היבטים של תקשורת בין-אישית. קלינאי התקשורת במערכת החינוך עוסק בפיתוח של הבנת השפה והבעתה, דיבור ותקשורת, טיפול בקשיי שמיעה (עדיפות לקלינאי תקשורת מתחום השמיעה), אכילה ובליעה לשם השתתפות מיטבית.
3) ריפוי בעיסוק: התחום עוסק בקידום הבריאות ואיכות החיים באמצעות מעורבות בעיסוקים משמעותיים בהתאם לגיל, לתרבות, לדרישות הסביבה ולשאיפות של הפרט. המרפא בעיסוק במערכת החינוך עוסק בהערכה, בקידום ובשיפור של תפקודי התלמיד בתחום הטיפול העצמי, הפעילויות של חיי היום-יום, הלמידה, הפנאי, ההשתתפות החברתית וחיי העבודה.
4) טיפול באמצעות אומנויות (אומנות חזותית, תנועה, דרמה, מוזיקה, ביבליותרפיה ופסיכודרמה):
התחום עוסק בתהליכים נפשיים על ידי יצירה והבעה. מטרת הטיפול באמצעות אומנויות היא לקדם את הרווחה הנפשית ואת איכות החיים של התלמידים. המטפל באומנויות במערכת החינוך מסייע לתלמידים ומעודד אותם לחזק את כושר ההסתגלות וההתמודדות שלהם, להרחיב את המודעות העצמית ואת הכשירות החברתית שלהם ולבטא יכולות וחוזקות בתחומים מגוונים.
חשוב שנציג המתי"א המשתתף בדיוני הצוות הרב-מקצועי יציג בדיון חוות דעת של כל אנשי המקצוע מתחום מקצועות הבריאות והטיפול באמצעות

אומנויות. חוות הדעת לגבי הצרכים הטיפוליים של התלמיד תירשם בקצרה ותתבסס על הדוחות המקצועיים ו/או על היכרות אישית עם התלמיד.

ג. תמיכה מסוג סיוע

1) תמיכה מסוג סיוע תינתן לתלמידים על ידי סייע/ת מטעם הרשות המקומית בהתאם לצורכיהם, על פי המפורט בתוספת השנייה לחוק החינוך המיוחד (ראה נספח 12), כפי שייקבע בדיון לקביעת הרכב סל השירותים (פילוח התמיכות).
2) עבודת הסייע/ת מתקיימת כחלק מהצוות החינוכי ומתוכנית התמיכה החינוכית-טיפולית הכוללת עבור התלמיד הזכאי לשירות זה בהתאם לצרכיו.
3) תפקיד הסייע/ת לאפשר את השתלבותו המיטבית של התלמיד בכל הסביבות החינוכיות בהיבט הלימודי, הפיזי, הרגשי, החברתי וההתנהגותי ואת התקדמותו לתפקוד עצמאי ואוטונומי ככל האפשר, תוך מתן סיוע בתחומים שבהם אינו יכול לתפקד באופן עצמאי. כמו כן תפקיד הסייע/ת לספק עבור התלמיד את ההנגשה ואת התמיכה הנדרשות להשתתפות בתוכנית הלימודים ובפעילויות החברתיות ולמימוש של בחירה, ביטוי עצמי, הבעת רצונות והעברת מסרים.
4) מנהל/ת הגן ומחנך/ת הכיתה, בעזרת הצוות העובד עם התלמיד ובשיתוף הסייע/ת, אחראים על תכנון עבודת הסייע/ת, על ביצוע המשימות ועל מעקב אחר התקדמות התלמיד, תוך שמירה על רציפות הקשר המקצועי מורה-סייע/ת-תלמיד-הורה. עבודת הסייע/ת תתבצע בהתאם לתוכנית שנקבעה לתלמיד על ידי הצוות הרב-מקצועי העובד עמו, בשיתוף התלמיד והוריו.
5) מומחה התחום מטעם המתי"א, מטעם המתי"א המתמחה בתלמידים עם מוגבלות בראייה או מטעם המרכז החינוכי-טיפולי לתלמידים כבדי שמיעה וחירשים, וכן הצוות הטיפולי במסגרת החינוכית, ינחו את הסייע/ת כחלק מהנחיית כלל הצוות העובד עם התלמיד.
6) להרחבה – סעיף 1.2-39 בחוזר הוראות הקבע עא/10(א), "סייעות במוסדות החינוך המיוחד וסייעות לתלמידים משולבים בחינוך הרגיל".

ד. תמיכה מסוג הנחיה

צוותי החינוך העובדים עם התלמידים הזכאים לשירותי חינוך מיוחדים יונחו על ידי מגוון מומחי תחום מטעם המתי"א, וכן מטעם המתי"א המתמחה בתחום מוגבלות בראייה או מהמרכז החינוכי-טיפולי לתלמידים כבדי שמיעה וחרשים. ההנחיה תתקיים בתחומי ההתמחות והמקצועות השונים בהתאם לצרכים המשתנים.

2.12.3 המרת השעות השבועיות בסל האישי לתמיכות מסוג הוראה, טיפול וסיוע

א. שעת הוראה אחת שווה לשעה אחת של טיפול ממקצועות הבריאות או טיפול באמצעות אומנויות.

ב. שעת הוראה אחת בגני ילדים, בבתי ספר יסודיים ובחטיבות ביניים שווה ל-4.3 שעות סיוע.

ג. שעת הוראה אחת בחטיבות העליונות שווה ל-5.4 שעות סיוע.

2.12.4 אפשרויות ליישום תמיכה מסוג הוראה וטיפול

א. תמיכה פרטנית

הוראה מותאמת או טיפול פרטני הניתנים ישירות לתלמיד ללא שותפים נוספים, בהתאם לתוכנית האישית שנקבעה לו. כל שעה שהתלמיד מקבל באופן פרטני מחושבת כשעה שבועית מסל התמיכות.

ב. תמיכה בקבוצה

הוראה מותאמת או טיפול הניתנים לקבוצה של תלמידים שיכולים להפיק תועלת מאותה תמיכה וכן מהשיתוף הקבוצתי. כל שעה שתלמיד מקבל בקבוצה נחלקת כמספר התלמידים בקבוצה שיש להם זכאות לשירותי חינוך מיוחדים, ורק החלק היחסי נגרע מסל התמיכות. מספר התלמידים בקבוצה ייקבע תוך שיקול דעת מקצועי, בהתאם לצורכי התלמידים בקבוצה ובשיתוף ההורים, ללא קשר לסוג של סל התמיכות (סל המוסד החינוכי או הסל האישי).

אם מספר התלמידים בקבוצה משתנה (למשל עקב מעבר תלמיד למסגרת אחרת), יש להמשיך לגרוע מהסל של כל תלמיד את אותו חלק יחסי כפי שנגרע לפני השינוי בקבוצה, והיקף התמיכה לקבוצה נשאר כפי שהיה עד תום שנת הלימודים. אם הקבוצה מתפרקת, יקבל כל אחד מהתלמידים שהיו בקבוצה את היקף הסל האישי שלו במלואו.

לתלמידים מאותו גן או מאותה כיתה תתאפשר תמיכה של סייעת משותפת בהתאם לצורכיהם. הדבר ייקבע במעמד דיון הצוות הרב-מקצועי על פילוח התמיכות

ובשיתוף ההורים, תוך הבהרת משמעות המהלך. מכל תלמיד ייגרע החלק היחסי בהתאם להיקף שעות הסיוע שקיבל. אם, מתוך חיבור שעות הסיוע של התלמידים, נשארת יתרת שעות, היא תוקצה לתמיכות אחרות עבור אותם תלמידים. אם התמיכה המשותפת נפסקת, יקבל כל תלמיד את היקף השעות שנגרע ממנו בגין התמיכה המשותפת.

ג. **תמיכה שיתופית**

שני בעלי תפקידים הנותנים לתלמיד או לקבוצה תמיכות מסוגים שונים במסגרת אותה שעה במערכת השעות, כחלק מתוכנית עבודה משותפת ובכפוף לארגון מותאם של מערכת הלימודים, כמפורט להלן:

1) חיבור בין שני עובדי הוראה מהחינוך המיוחד, כמו, למשל, בין גננת שילוב או מנתח התנהגות לבין מטפל ממקצועות הבריאות/הטיפול באמצעות אומנויות. במקרה זה, אם התמיכה השיתופית ניתנת לתלמיד באופן פרטני במשך שעה שלמה, היא שווה לשתי שעות שבועיות מתוך סל התמיכות. אם התמיכה ניתנת בקבוצה, שתי השעות נחלקות כמספר התלמידים בקבוצה.
2) חיבור בין עובד הוראה מהחינוך המיוחד לבין עובד הוראה מהחינוך הרגיל, כמו, למשל, בין מורה מקצועי מהחינוך הרגיל לבין מורה השילוב או מטפל ממקצועות הבריאות/הטיפול באמצעות אומנויות. במקרה זה, אם התמיכה השיתופית ניתנת לתלמיד באופן פרטני, היא שווה לשעה שבועית אחת מתוך סל התמיכות. אם התמיכה ניתנת בקבוצה, השעה נחלקת כמספר התלמידים בקבוצה. במערכת פילוח התמיכות ידווח רק החלק הניתן על ידי עובד ההוראה מהחינוך המיוחד, ורק חלק זה ייגרע מהסל האישי של התלמיד.

ד. **צירוף של תלמיד אחד ללא זכאות לקבוצת זכאים**

במקרה הצורך אפשר לשקול צירוף של תלמיד אחד ללא זכאות, בנושאים כגון מיומנויות לימודיות או מיומנויות חברתיות. זאת בתנאי שצפויה תרומה הדדית לכל חברי הקבוצה. נדרשת הסכמה וחתימה של הורי התלמיד המצטרף.

2.12.5 דגשים בתהליך הקביעה של הרכב התמיכות בסל האישי

א. התמיכות שיקבל התלמיד ייקבעו על ידי הצוות הרב-מקצועי, התלמיד וההורים, על סמך חוות דעת

והמלצות של כלל השותפים, וכן על סמך מידע ממסמכים שונים, לרבות מסמכים קבילים, מסמכים רפואיים ופסיכולוגיים ומסמכים פדגוגיים.

ב. בכל יתרה/חלקי שעה בסל התמיכות של התלמיד יש לעשות שימוש בעבור התלמיד באופן פרטני או קבוצתי.

ג. בדיונים שעולה בהם חוסר הסכמה בין חברי הצוות הרב-מקצועי בקשר לפילוח התמיכות המרכיבות את סל השירותים תתקיים הצבעה, וההחלטה תתקבל ברוב קולות.

ד. להורים זכות להגיש השגה על פילוח התמיכות לוועדת זכאות ואפיון.

ה. לאחר קביעת ההרכב של סל השירותים ירכז מנהל המתי"א את המידע המגיע ממוסדות החינוך על פילוח התמיכות לתלמידים הזכאים לסל אישי. המנהל יבחן את הצרכים כפי שהם משתקפים בדיווחי מוסדות החינוך מתוך דיוני הצוותים הרב-מקצועיים לצורך יישום הבקשות שהופנו, תוך שמירה על היקף הסל האישי שנקבע לתלמידים. לתלמידים עם מוגבלות בשמיעה יתבצע התהליך באמצעות מנהל המרכז החינוכי-טיפולי, ולתלמידים עם מוגבלות בראייה יתבצע התהליך באמצעות המדריך המחוזי של המתי"א המתמחה.

2.13. קביעת התוכנית האישית לתלמיד בגן ובכיתה לחינוך רגיל

2.13.1 לכל תלמיד שנקבעה לו זכאות לשירותי חינוך מיוחדים הלומד בגן או בכיתה לחינוך רגיל תיקבע תוכנית אישית – תוכנית חינוכית יחידנית (תח"י), כמפורט להלן:

א. התוכנית האישית תיקבע לאחר קבלת ההחלטה של הצוות הרב-מקצועי, לא יאוחר מחודשיים מפתיחתה של שנת הלימודים.

ב. התוכנית האישית תתבסס על סיכום התוכנית של השנה הקודמת, שייכתב לקראת סוף השנה ויכלול התוויה ראשונית של מטרות, יעדים ודרכי ביצוע לשנה העוקבת. הצוות הרב-מקצועי יכתוב את התוכנית האישית בהתאם להערכת צורכי התלמיד שתתקיים בתחילת שנת הלימודים. התמיכות שנקבעו לתלמיד בדיון הצוות הרב-מקצועי לפילוח התמיכות בשנה הקודמת יושמו עם תחילת השנה.

ג. אם נקבעה לתלמיד תוכנית אישית בשנה קודמת, בין אם באותו מוסד חינוכי ובין אם במוסד חינוכי אחר, ימשיך המוסד החינוכי ביישום התוכנית בשנה העוקבת, עד לקביעת תוכנית חדשה.
ד. לתלמידים חדשים, שאין להם עדיין תוכנית אישית, תוכן התוכנית ככל האפשר בסמוך לקביעת הזכאות ולקביעת התמיכות, לא יאוחר מחודשיים מפתיחתה פתיחתה של שנת הלימודים.
ה. לתלמידים במעברים בין שלבי הגיל (מגן חובה לבית הספר היסודי, לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה), וכן במעברים בין מוסדות חינוך (למשל במקרה של העתקת מקום המגורים או שינוי השיבוץ), יש להמשיך וליישם את יעדי התוכנית האישית הקיימת וכן את מתן התמיכות כפי שנקבעו בדיון שהתקיים לפני המעבר ובאותו היקף, בשיתוף צוות המסגרת הקולטת, במקרים שהיא ידועה. זאת עד לקיום הדיון ולקביעת תוכנית אישית לתלמיד במסגרת הקולטת ולא יאוחר מסוף חודש אוקטובר.
ו. בכל תחילת שנה יש לזמן את ההורים לפגישת היכרות ואיתור צרכים עם הצוות החינוכי והטיפולי לצורך גיבוש דרכי עבודה עד לבניית תוכנית אישית ולא יאוחר מסוף חודש אוקטובר.

2.13.2 קביעת התוכנית האישית של התלמיד היא באחריותו של הצוות הרב-מקצועי במסגרת החינוכית. באחריות מנהלת הגן או מחנך/ת הכיתה לתכלל את התהליך בשיתוף הצוות הרב-מקצועי הכולל גם את התלמיד ואת הוריו לצורך גיבוש התוכנית, מעקב אחר יישומה והערכה של התקדמות התלמיד.

2.13.3 אלה מאפייני התוכנית האישית:
א. התוכנית תגובש בהתאם לצורכי התלמיד ולתפקודו, בהתבסס על תהליכי הערכה ותוך הקשבה והתייחסות להעדפות התלמיד והוריו.
ב. התוכנית תיקבע מתוך מגמה לקדם את השתלבותו של התלמיד בגן או בכיתה, תוך מתן מענה לצרכיו הייחודיים - צרכים חינוכיים, לימודיים, חברתיים, רגשיים, תקשורתיים, פיזיים וניהוליים.
ג. התוכנית תתמקד בכמה מטרות ייחודיות לתלמיד, ויפורטו בה היעדים, הדרכים ליישומם ברמה הפרטנית והקבוצתית, פרק הזמן להשגתם ואמות המידה לבדיקת השגתם, תוך הגדרת הגורמים האחראים לקידום המטרות. כמו כן יפורטו בתוכנית

סוגי התמיכה שיינתנו לתלמיד, אופן מתן התמיכות, היקפן בשעות וההתאמות הנדרשות לתלמיד בדרכי ההוראה, בחומרי הלמידה ובתהליכי ההערכה וההיבחנות.

ד. התוכנית תשמש בסיס לעבודת הצוות במוסד החינוכי עם התלמיד, ותיושם תוך תהליך של הערכה ועדכון במהלך השנה בהתאם לצורכי התלמיד.

2.13.4 העתק התוכנית האישית יימסר לתלמיד ולהורים בסמוך להשלמתה.

2.13.5 באמצע שנת הלימודים תתקיים פגישת מעקב והערכה בשיתוף הצוות הרב-מקצועי הכולל את התלמיד ואת הוריו.

2.13.6 התוכנית האישית תיקבע לשנת לימודים אחת, ובסיומה יימסר להורים סיכום התוכנית, תוך ציון תפקודו של התלמיד בהתייחס ליעדי התוכנית, תובנות מיישום התוכנית והמלצות לשנת הלימודים העוקבת.

2.14. השגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי במעמד ועדת זכאות ואפיון

2.14.1 להורה או לתלמיד הזכות להגיש השגה על כל רכיב בהחלטת הצוות הרב-מקצועי שהתקבלה בבית הספר או במתי"א.

2.14.2 השגה על החלטה שהתקבלה בדיון צוות רב-מקצועי תתקיים במעמד ועדת זכאות ואפיון, בהתאם לנוהלי הוועדה וסמכויותיה המפורטים בפרק 3 להלן.

2.14.3 את ההשגה יש להגיש בכתב ליו"ר ועדת הזכאות והאפיון תוך 21 יום מהמועד שבו קיבלו ההורים את פרוטוקול הדיון ואת החלטת הצוות הרב-מקצועי בכתב, על פי פרטי ההתקשרות שיופיעו על מכתב ההחלטה. בהיעדר אפשרות להגיש את ההשגה על פי פרטי ההתקשרות, אפשר להגיש אותה במעטפה סגורה למוסד החינוכי, למתי"א או לרשות המקומית, בהתאם לבחירת מגיש ההשגה. בהחלטת הצוות הרב-מקצועי ייכתב כי זכותם של ההורים להגיש השגה לוועדת זכאות ואפיון, ויצוינו פרטי הקשר להגשת ההשגה ושם יו"ר הוועדה.

2.14.4 בוועדת זכאות ואפיון ביושבה כוועדת השגה לא יהיה חבר מי שהשתתף כחבר בצוות הרב-מקצועי שדן בעניינו של התלמיד הנדון.

2.14.5 ועדת זכאות ואפיון תתכנס תוך 21 ימים מהיום שבו הוגשה ההשגה (זולת אם האריכה את המועד מטעמים מיוחדים שיירשמו).

2.14.6 הדיון בוועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי יתקיים כדלקמן:

א. יו"ר הוועדה יזמין לדיון בהשגה את ההורים ואת התלמיד, וכן נציג מהמוסד החינוכי שבו התלמיד לומד שהוא חבר בצוות העובד עם התלמיד.

ב. התלמיד והוריו, וכן נציגי המוסד החינוכי ומשתתפים נוספים, יוזמנו על ידי יו"ר הוועדה להשמיע את דבריהם במהלך הדיון בהשגה.

ג. יו"ר הוועדה יזמין את ההורים ואת התלמיד להשמיע את דבריהם בתחילת הדיון או בכל שלב אחר שיבחרו. ההורים והתלמיד זכאים לבקש להשמיע את דבריהם בנוכחות חברי הוועדה בלבד. כמו כן ההורים יכולים למנות גורמים מטעמם שידברו במקומם או בנוסף להם.

ד. הוועדה תדון בנושא שההורים הגישו עליו את ההשגה. דיון בנושאים שלא הופיעו בבקשת ההשגה יתקיים רק לבקשת ההורים או בהסכמתם.

ה. הדיון בהשגה יתבסס על מסמכים שעמדו בפני הצוות הרב-מקצועי, על פרוטוקול הדיון וכן על מסמכים נוספים שהוגשו על ידי ההורים. יו"ר ועדת הזכאות והאפיון ידאג לקבלם מבעוד מועד. אין צורך למלא שאלון רמת תפקוד (שאלון ראמ"ה).

2.14.7 אלה אפשרויות ההחלטה של ועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי:

- לקבל את ההשגה ולשנות את החלטת הצוות הרב-מקצועי בהתאם לבקשת ההורים כפי שהובאה במעמד הוועדה
- להחזיר את העניין לצוות הרב-מקצועי לדיון נוסף, עם הוראות ובלעדיהן
- לדחות את ההשגה.

2.14.8 פרוטוקול הדיון יימסר להורים ככל האפשר בתום הדיון. הפרוטוקול (ראה תת-נספח 5.2) וההחלטה המנומקת (ראה תת-נספחים 5.3 ו-5.4) של ועדת הזכאות והאפיון ביושבה כהשגה יישלחו להורי התלמיד ולמוסד החינוכי שהוא לומד בו 14 ימים מתום הדיון או ממועד קבלת ההחלטה, לפי המוקדם יותר. הוועדה רשאית להחליט, בהחלטה מנומקת שתירשם בפרוטוקול, כי מסמך שהובא בפניה או פרוטוקול הדיון כולו או חלקו לא יימסרו להורי התלמיד, אם שוכנעה כי המידע הנכלל בו עלול לסכן את התלמיד או אדם אחר. זאת כאשר קיימת מניעה משפטית למסירתו או לאחר היוועצות עם היועץ המשפטי של

המחוז, בתנאי שיימסר להורים פרוטוקול של הדיון שהשתתפו בו. יו"ר הוועדה יידע את הורי התלמיד, ובמידת האפשר את התלמיד עצמו, על קיומה של מניעה כאמור. הורי התלמיד יוכלו לבקש שהמסמכים שלא נחשפו בפניהם יועברו לעיונם של עורך דין, רופא, פסיכולוג חינוכי או עובד סוציאלי מטעמם.

2.14.9 אפשר להגיש השגה על החלטה ועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי. ההשגה תוגש לוועדת ההשגה במחוז על פי הפרטים על גבי מכתב ההחלטה.

3. ועדת זכאות ואפיון

3.1. כללי

ועדת זכאות ואפיון הפועלת מתוקף חוק החינוך המיוחד היא צומת משמעותי של חשיבה, דיון מקצועי וקבלת החלטות באשר לתפקוד התלמיד, לצרכיו ולמענים הנדרשים לו. הדיון בוועדה מושתת על הקשבה לתלמיד ולהוריו, וכן לצוותי החינוך והטיפול המכירים אותו, תוך שיח משותף לבחינה של נקודות המבט השונות העולות בדיון.

3.2. הוראות כלליות

3.2.1 ועדת זכאות ואפיון תתקיים ברשות המקומית/במועצה האזורית שבה התלמיד והוריו מתגוררים. היו הוריו של התלמיד פרודים או גרושים ומתגוררים ברשויות מקומיות שונות ואין ביניהם הסכמה על מקום עריכת הדיון, יתקיים הדיון ברשות המקומית בהתאם להחלטה של בית משפט. בהיעדר החלטה משפטית יתקיים הדיון ברשות המקומית שאחד ההורים מתגורר בה ושמוסד החינוך שבו התלמיד לומד נמצא בה. אם אף אחד מההורים אינו מתגורר ברשות המקומית שבה מוסד החינוך נמצא, תתקיים הוועדה ברשות המקומית שהאם מתגוררת בה.

3.2.2 ועדת זכאות ואפיון קובעת את זכאותו של תלמיד עם מוגבלות לשירותי חינוך מיוחדים. הזכאות, אם נקבעה, תקפה למשך שלוש שנים או עד לקיומה של ועדה חדשה בפרק זמן קצר משלוש שנים.

3.2.3 מנהל מוסד חינוך יביא, פעם בשלוש שנים, את עניינו של תלמיד עם מוגבלות הלומד במוסד לדיון חוזר בוועדת זכאות ואפיון לצורך בחינת חידוש זכאותו. הגורמים שבאפשרותם להפנות לוועדה (ראה סעיף 3.8.2 להלן) רשאים להפנות את התלמיד לוועדה גם אם טרם חלפו שלוש שנים, ובתנאי שחלפה שנה ממועד ההחלטה

בעניינו. עם זאת אפשר להפנות את התלמיד פעם אחת לפני שחלפה שנה, ובאישורו של מנהל המחוז במשרד החינוך – פעמיים נוספות.

3.2.4 צוות המוסד החינוכי ילווה את התלמיד ואת הוריו בתהליך ההיערכות לוועדה, ויספק להם את המידע הנדרש להם בכל הקשור לשלבי התהליך, למהות הדיון, להחלטות ולמשמעותן וכן בנוגע לזכויותיהם (ראה בחוזר המנכ"ל "קידום ההכלה במערכת החינוך", סעיף 3.1).

3.2.5 החלטתה של ועדת הזכאות והאפיון תיושם בשנת הלימודים העוקבת, למעט במקרים חריגים שבהם התקיימה ועדה שלא במועד הקבוע (ועדה חריגה), שבהם תיושם הזכאות באותה שנת הלימודים (ראה סעיף 3.6.2 להלן).

3.2.6 בכל האמור בפרק זה, תלמיד שמלאו לו 18 שנים ולא מונה לו אפוטרופוס, יש לראות בכל מקום שמצוינים בו הורים, כאילו צוין התלמיד בלבד.

3.2.7 בכל נושא הנוגע לוועדת זכאות ואפיון אפשר לפנות לגורמים האלה:

- האגף לפניות ותלונות הציבור במשרד החינוך: https://edu.gov.il/owlHeb/AboutUs/Inquiries/Pages/Inquiries.aspx
- אגף א' לחינוך מיוחד: special_education@education.gov.il
- פורטל ההורים של משרד החינוך - מרחב שילוב וחינוך מיוחד: https://parents.education.gov.il/prhnet/special-education
- יו"ר ועדת זכאות ואפיון על פי רשימה שתפורסם באתר אגף א' לחינוך מיוחד בדואר האלקטרוני: https://edu.gov.il/minhalpedagogy/Special/Pages/home-page.aspx.

3.3. סמכויות הוועדה

3.3.1 הוועדה מוסמכת -

א. לקבוע את זכאותו של התלמיד לקבל שירותי חינוך מיוחדים במסגרת החינוכית בהתאם לצרכיו ולמוגבלויותיו;

ב. לציין את אפיון המוגבלות של התלמיד על סמך המסמכים הקבילים;

ג. לקבוע את רמת התפקוד של התלמיד בהתאם לצרכיו, תוך בחינה של עוצמת התמיכה הנדרשת לו;

ד. לקבוע את **היקף** סל השירותים של תלמיד הלומד או שילמד בגן או בכיתה לחינוך רגיל ונמצא זכאי לסל אישי של תמיכות, בהתאם לרמת התפקוד שנקבעה לו, לאפיון מוגבלותו ולעוצמת צרכיו (בסמכות הוועדה לקבוע זכאות לסל שילוב והכלה/לסל מוסדי אך לא את היקפו);

ה. לדון בהשגה על החלטות הצוות הרב-מקצועי בדיון שהתקיים בגין תלמידים הלומדים בגן או בכיתה לחינוך רגיל;

ו. לקבוע את סוג המסגרת החינוכית במקרים חריגים, שבהם עולה חשש ממשי שהשמת התלמיד במסגרת חינוכית בהתאם לבחירת הוריו תביא לפגיעה ממשית בשלומו או בשלום אחרים; זאת בכפוף לאישור של מנהל אגף א' לחינוך מיוחד או סגנו (במקרים שבהם אושרה החלטת הוועדה באשר לסוג המסגרת החינוכית, לא יתאפשר להורים לבחור את סוג המסגרת החינוכית שבה ילמד ילדם; ראה סעיף 3.10.7 להלן).

3.3.2 דגשים

א. קבלת ההחלטות על זכאות להסעה ולליווי לתלמידים עם צרכים מיוחדים תהיה בהתאם להוראות החוק "הסעה בטיחותית לתלמידים ולפעוטות עם מוגבלות", תשנ"ד-1994 ולתקנות הסעה בטיחותית לילדים נכים (כללים ומבחנים לזכאות להסעה ולליווי), תשנ"ה-1995, וביחס להשתתפות של משרד החינוך בתקצוב הסעות של תלמידים עם צרכים מיוחדים על ידי רשויות מקומיות - בהתאם להוראת הקבע מס' 153 בחוזר המנכ"ל עט/4, בנושא "הסעות תלמידים ועובדי הוראה למוסדות חינוך רשמיים".

ב. ועדת זכאות ואפיון לא תדון בשיבוץ התלמיד במוסד החינוך. קביעה זו היא בסמכותו של צוות השיבוץ ברשות המקומית.

ג. ועדת זכאות ואפיון אינה רשאית לדון בהישארות תלמידים שנה שנייה או שלישית בגן חובה ולקבל החלטה בניגוד להוראות בחוזר הוראות הקבע עג/5(ב), סעיף 3.10-14, "דחיית המעבר לבית הספר והישארות שנה נוספת בגן חובה".

3.4. אוכלוסיית היעד

3.4.1 לדיון בוועדת זכאות ואפיון יופנו תלמידים עם מוגבלות אחת או יותר המגבילה את תפקודם, כמפורט בתוספת

הראשונה לחוק החינוך המיוחד (ראה נספח 9), הלומדים או העתידים ללמוד בגן או בכיתה לחינוך רגיל, בכיתה לחינוך מיוחד בבית ספר לחינוך רגיל ובגן או בבית ספר לחינוך מיוחד - תלמידים חדשים ללא זכאות לשירותי חינוך מיוחדים ותלמידים המחדשים את זכאותם.

3.4.2 תלמיד עולה חדש יופנה לוועדת זכאות ואפיון אם יש בידי ההורים מסמכים המעידים על מוגבלותו או על לימודיו במסגרת לחינוך מיוחד ולא על רקע של קשיי קליטה ושפה בלבד או על רקע של פערים תרבותיים.

3.4.3 התאריך הקובע לעניין זכאותו של ילד עם צרכים מיוחדים בגיל שלוש לחינוך מיוחד חינם על-פי חוק החינוך המיוחד מתאים לתאריך הקובע לעניין זכאות לחינוך חינם בחוק לימוד חובה; דהיינו: ילד שימלאו לו שלוש שנים עד 31 בדצמבר (ועד בכלל) בשנה מסוימת, יהיה זכאי להתחיל את לימודיו בגן לחינוך מיוחד מוכר באותה שנת לימודים, אם ועדת הזכאות והאפיון קבעה את זכאותו לשירותי חינוך מיוחדים והוריו בחרו סוג מסגרת של חינוך מיוחד בהתאם להוראות בחוק חינוך מיוחד.
ככלל, התאריך הקובע לעניין סיום לימודיו של תלמיד המבקש להמשיך בלימודיו במוסד לחינוך מיוחד עד גיל 21 הוא בהתאמה לאמור לעיל; דהיינו: שנת סיום הלימודים תהיה השנה שבה ימלאו לתלמיד 21 שנים או שימלאו לו 21 שנים עד תאריך 31 בדצמבר (ועד בכלל) בשנה שלאחריה. עם זאת, לגבי תלמיד המבקש להמשיך בלימודיו במסגרת לחינוך מיוחד (בית ספר לחינוך מיוחד או כיתת חינוך מיוחד בבית ספר לחינוך רגיל) עד גיל 21, הוחלט לעת עתה כי תלמיד שימלאו לו 21 שנים עד 31 בדצמבר בשנה"ל העוקבת יוכל להתחיל את שנת הלימודים העוקבת ולסיימה.

3.4.4 המקרים המחייבים/שאינם מחייבים דיון והחלטה של ועדת זכאות ואפיון*

המקרים	חובה לקיים דיון בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים	חובה לק אפשר ל בהשתתפ הוועדה ב דיון בצוו ובהסכמ
שינוי	תלמיד	-

המקרים	חובה לקיים דיון בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים	חובה לק אפשר ל בהשתת הוועדה ב דיון בצוו ובהסכמ
סטטוס הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים	המופנה לראשונה לוועדה לבחינת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים (לרבות תלמידים חדשים במערכת החינוך, כגון בני שלוש ועולים חדשים, תלמידים שטרם הופנו לוועדה, כגון תלמידים במסגרות החינוך הרגיל שעלה צורך בהפנייתם, ותלמידים שעוברים ממוסד פטור למוסד חינוכי מוכר)	-

המקרים	חובה לקיים דיון בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים	חובה לק אפשר ל בהשתת הוועדה ב דיון בצוו ובהסכמ
מעבר מהגן לכיתה א' מעברים בין שלבי גיל בבית הספר		- -
שינוי של סוג המסגרת החינוכית	תלמיד שסוג המסגרת החינוכית שלו נקבע על ידי	

המקרים	חובה לקיים דיון בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים	חובה לק
	הוועדה בשל חשש ממשי שהשמתו בסוג מסגרת על פי בחירת הוריו תביא לפגיעה ממשית בו או באחרים	אפשר לק בהשתתפ הוועדה ב דיון בצוו ובהסכמ

המקרים	חובה לקיים דיון בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים	חובה לק אפשר ל בהשתת הוועדה ב דיון בצוו ובהסכמ
שינוי של רמת התפקוד	קביעה או שינוי של רמת התפקוד	
שינוי של אפיון המוגבלות	קביעה, שינוי או הוספה של אפיון מוגבלות	

* ראה סעיף 3.10.5(ו'), "קבלת החלטה לתלמידים שזכאותם נקבעה לפני התיקון לחוק" (בוועדת שילוב ובוועדת השמה).

** **ועדת זכאות ואפיון בהשתתפות חברי הוועדה בלבד**
ככלל, לכל תלמיד שהופנה לדיון על פי הנהלים בהוראה זו, וכן בכל בקשה של תלמיד או הורה, יש לקיים דיון בוועדת זכאות ואפיון, בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים. עם זאת, לתלמידים המחדשים את זכאותם, והם והוריהם מעוניינים בהמשך הלימודים באותו סוג מסגרת ועם אותו היקף של סל התמיכות, אפשר לקיים

דיון בהשתתפות חברי ועדת זכאות ואפיון בלבד, אשר תחדש את זכאותם.
ההחלטה על קיום הוועדה באופן זה תתקבל בדיון המתקיים במוסד החינוכי לפני ההפניה לוועדה, בהשתתפות הצוות הרב-מקצועי העובד עם התלמיד וכן התלמיד והוריו. המוסד החינוכי יציג בפני התלמיד והוריו את סוגי המסגרות החינוכיות לפני שיחליטו על המשך הלימודים באותו סוג מסגרת. סיכום הדיון יתועד על גבי הטופס בתת-נספח 6.5.
ההורים יאשרו בחתימתם את קיום הוועדה בהשתתפות חברי הוועדה בלבד, על גבי הטופס בתת-נספח 6.5, הכולל גם את סיכום הדיון. אם גילו של התלמיד מעל 18 ולא מונה לו אפוטרופוס, יחתום הוא על הטופס.
במקרים שבהם יו"ר ועדת זכאות ואפיון סובר שיש מקום לבחון קיום דיון עם התלמיד ועם הוריו, וכן עם שאר המוזמנים, יפנה היו"ר להורים ויקיים עימם שיח בנוגע לרצונם להשתתף בדיון. היו"ר יתעד שיחה זו.

3.5. הרכב ועדת זכאות ואפיון והמוזמנים לדיון

3.5.1 הרכב הוועדה

א. בוועדה יהיו שישה חברים, כמפורט להלן:
1. עובד משרד החינוך שהוא בעל מומחיות, ניסיון והכשרה בחינוך מיוחד, והוא יהיה היו"ר
2. נציג רשות החינוך המקומית שהוא מנהל מחלקת החינוך כהגדרתו בחוק הרשויות המקומיות (מנהל מחלקת חינוך), התשס"א-2001, או מי מטעמו ברשות המקומית שהוא בעל ניסיון או הכשרה בחינוך מיוחד
3. מפקח כולל לחינוך מיוחד או נציגו
4. מפקח כולל לחינוך רגיל או נציגו
5. פסיכולוג חינוכי לפי חוק הפסיכולוגים, התשל"ז-1977, מטעם הרשות המקומית
6. הורה לתלמיד עם מוגבלות שימנה השר מתוך רשימות שיגישו לו ארגוני הורים לתלמידים עם מוגבלויות במערכת החינוך.

ב. המניין החוקי לדיוני ועדת זכאות ואפיון ולהחלטותיה הוא ארבעה חברים ובהם:
1. יו"ר הוועדה – נציג מטעם משרד החינוך
2. נציג רשות החינוך המקומית
3. מפקח כולל לחינוך מיוחד או נציגו
4. פסיכולוג חינוכי מטעם השפ"ח ברשות המקומית.

ג. חובה לזמן את **כל** חברי ועדת הזכאות והאפיון, כמפורט בחוק (שישה חברים), הן בדיונים בהשתתפות חברי הוועדה בלבד והן בדיונים בהשתתפות חברי הוועדה והמוזמנים.

3.5.2 מינוי חברי ועדת זכאות ואפיון

א. חברי ועדת זכאות ואפיון ממונים על ידי שר החינוך.

ב. מינוי השר הוא בר תוקף כל זמן שבעל המינוי ממלא את אותו תפקיד. המינוי אינו מוגבל לרשות מקומית מוגדרת או למחוז מסוים. סיים אדם את התפקיד שמתוקפו הוא מונה לחבר בוועדת זכאות ואפיון, בטל המינוי שלו כחבר הוועדה.

ג. על יו"ר הוועדה לוודא שכל חבריה הם בעלי כתב מינוי בר תוקף מטעם שר החינוך.

ד. להסדרת המינוי יש לפנות לממונה על הטיפול בהנפקת כתבי המינוי באגף א' לחינוך מיוחד.

ה. מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית יגיש לממונה על כתבי המינוי באגף א' לחינוך מיוחד רשימה של עובדים בעלי הכשרה רלוונטית להשתתפות בוועדות לצורך קבלת כתב המינוי.

ו. מנהל השירות הפסיכולוגי-חינוכי (השפ"ח) יחליט מי מתוך הרשימה המאושרת ישתתף כחבר הוועדה בכל אחד מדיוניה.

ז. כתב מינוי לנציגים של ארגוני הורים לתלמידים עם מוגבלות יונפק על-פי רשימה של ארגוני הורים לילדים עם מוגבלות אשר תעודכן מעת לעת.

ח. חברי הוועדה שקיבלו מינוי מהשר לא ישובצו לוועדות בפועל לפני שיונחו על ידי אגף א' לחינוך מיוחד.

ט. נציג ארגוני ההורים יוכל לשמש חבר ועדה בכל המחוזות, ובכלל זה ביישוב שהוא מתגורר בו. עם זאת מומלץ לאתר נציג מיישוב אחר.

י. במקרים של חשש לניגוד עניינים של מי מחברי הוועדה בדיון בעניינו של תלמיד לא ישתתף חבר הוועדה בדיון ויוחלף בנציג אחר. לדוגמה, חשש לניגוד עניינים מתקיים במקרה שיש קרבת משפחה בין הנציג לבין התלמיד. קרבת משפחה לעניין זה היא בהתאם להגדרה בתקנון שירות המדינה, סעיף 13.31. במקרים של חשש לניגוד עניינים יוכלו ההורים לפנות ליו"ר הוועדה או לכל גורם אחר על פי בחירתם, כגון לנציג הרשות המקומית או לנציג ארגוני ההורים.

יא. בדיון של חברי הוועדה לצורך קבלת ההחלטה וההצבעה לא ישב ולא ישתתף כל גורם נוסף פרט לחברי הוועדה שישבו בפועל באותו דיון.

3.5.3 המוזמנים לוועדת זכאות ואפיון

א. התלמיד, ההורים/אפוטרופוס של התלמיד ו/או מי מטעמם בהתאם לדגשים האלה:

1. ההחלטה על השתתפות התלמיד בדיון תתקבל על ידי הוריו או על ידי האפוטרופוס בשיתוף התלמיד, למעט כאשר התלמיד הוא מעל גיל 18 ולא מונה לו אפוטרופוס.
2. ההורים רשאים להזמין גורמים נוספים מטעמם או לבקש מהיו"ר לזמן את הגורמים המוזכרים להלן. כמו כן ההורים יכולים לשלוח לדיון גורמים מטעמם בצירוף ייפוי כוח בכתב.
3. אם ההורים פרודים או גרושים, יש להזמין את שניהם. הנחיות נוספות בעניין זה מובאות בהוראת הקבע מס' 178, "הקשר בין מוסדות החינוך ובין הורים פרודים או גרושים". על פי הוראה זו, אם הורים פרודים ו/או גרושים מבקשים להגיע יחד עם בן/בת זוג שאינו האפוטרופוס הטבעי של הילד, אפשר יהיה לאפשר זאת רק לאחר קבלת הסכמה מפורשת בכתב וכן כתב ויתור על סודיות מכל אחד משני ההורים הביולוגים בנפרד.

ב. איש צוות אחד לפחות מהמוסד החינוכי שבו התלמיד לומד. הכוונה לאיש צוות המלווה את התלמיד, שייבחר ככל האפשר בשיתוף ההורים.

ג. מומחה בתחום המוגבלות מטעם המתי"א בהתאם למוגבלויות ולצרכים של התלמיד. עבור תלמידים עם מוגבלות בראייה חובה להזמין מומחה בתחום המוגבלות בראייה מהמתי"א המתמחה, ועבור תלמידים עם מוגבלות בשמיעה חובה להזמין מומחה מהמרכז החינוכי-טיפולי לתלמידים כבדי שמיעה וחירשים.

ד. אנשי מקצוע מתחומים שונים לפי הצורך, ובהם רופא מומחה או עובד סוציאלי. מומלץ לקבל את הסכמת ההורים. בכל מקרה שהורי התלמיד מבקשים להזמין אנשי מקצוע על יו"ר הוועדה לזמנם, בהתאם לבקשה שהוגשה לו על ידי ההורים שבוע אחד לפחות מיום קבלת ההזמנה.

3.6. לוח הזמנים לעבודתה של ועדת זכאות ואפיון

3.6.1 הוראות כלליות

א. הפניית תלמידים תתאפשר עד 31 במרס, למעט במקרים המפורטים בסעיף 3.6.2 להלן.

ב. דיוני הוועדות יחלו בתחילת חודש נובמבר.

ג. בחודשים נובמבר-ינואר אפשר לקיים דיונים בעניינם של תלמידים המחדשים את זכאותם, אם קיים מידע עדכני על תפקוד התלמיד ועל צרכיו, תוך שיח ותיאום עם ההורים.

ד. דיוני הוועדות יסתיימו עד 15 במאי באותה שנת לימודים, ולתלמידים בגן הילדים עד 31 במאי.

ה. תלמידים הממתינים לקביעת אבחון או הנמצאים בתהליך אבחון אשר לא הושלם עד 31 במרס והומצא אישור לכך, לרבות ילדים המיועדים לגן לגילאי שלוש, אפשר לקיים את הדיון לגביהם במועדים הקבועים, קרי עד 15 במאי או עד 31 במאי ולקיים דיון המשך עם הצגת המסמך הקביל עד 10 באוגוסט באותה שנה.

ו. ההורים ימסרו את בחירתם לעניין סוג המסגרת תוך 14 ימים מהיום שבו נודע להם על החלטת הוועדה. ההורים רשאים לשנות את בחירת סוג המסגרת עד 25 ביוני, ובמקרים שבהם הוועדה התקיימה שלא במועד הקבוע - תוך 14 ימים מהמועד שבו הם מסרו לוועדה את בחירתם. לאחר מועד זה לא יתאפשר שינוי בבחירת סוג המסגרת. יו"ר ועדת הזכאות והאפיון ידאג לעדכון השינויים באמצעות המערכת הממוחשבת המיועדת לוועדות זכאות ואפיון.

ז. ועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי תסיים את דיוניה לא יאוחר מ-21 ימים לאחר מועד הדיון האחרון בצוות הרב-מקצועי.

3.6.2 ועדה שלא במועד הקבוע (ועדה חריגה)

א. במקרים מיוחדים המפורטים ב-ג' להלן אפשר לקיים דיון שלא במועד הקבוע (ועדת זכאות ואפיון חריגה).

ב. ההחלטה על קיום ועדה שלא במועד הקבוע אינה מייתרת את קיום הדיון בוועדת זכאות ואפיון, אשר יתקיים על פי כל הנהלים המפורטים בהוראה זו, לרבות הגשת המסמכים לוועדה, זימון המשתתפים בוועדה וקבלת ההחלטות. מימוש הזכאות, אם היא תיקבע, יתקיים באותה שנת לימודים או בשנה העוקבת, בהתאם לבקשת הגורם המפנה. הזכאות,

אם נקבעה, תיושם, לרבות זכות ההורים לבחירת סוג המסגרת.

ג. להלן המקרים שבגינם יש לקיים ועדה שלא במועד הקבוע (ועדה חריגה):

1) תלמידים המשתחררים מאשפוז ונדרשים עבורם שירותי חינוך מיוחדים על פי המלצת בית החולים או על פי מסמך קביל

2) תלמידים שנשרו מפנימייה או עזבו אותה, וקיימת המלצה לשירותי חינוך מיוחדים על ידי מפקח כולל לאחר שיח עם מפקח חינוך מיוחד ו/או קיים מסמך קביל על אבחנת המוגבלות בגינם

3) תלמידים עולים חדשים או תושבים חוזרים שהגיעו לארץ לאחר חלוף מועד ההפניה לוועדת זכאות ואפיון שקיימים בגינם מסמכים קבילים עדכניים

4) תלמידים שעברו תאונות או טראומות נפשיות או פיזיות ונשקלת האפשרות לשירותי חינוך מיוחדים בעבורם

5) תלמידים במצבי חירום חריגים על פי חוות דעת של עובד סוציאלי שהוא פקיד סעד ושנדרשים בעבורם שירותי חינוך מיוחדים

6) תלמידים עם מוגבלויות על פי מסמך קביל, בתפקוד חריג במיוחד ו/או בנסיבות חריגות ומיוחדות; זאת בהיוועצות עם המפקחת המתאמת על החינוך המיוחד במחוז ובכפוף להחלטת מנהל המחוז שימצא לנכון, במעמד ועדה שתוקם למטרה זו, לאשר בעבורם קיום דיון בוועדת זכאות ואפיון.

ד. במקרה שיוחלט לא לקבל את הבקשה לקיום ועדה שלא במועד הקבוע (ועדה חריגה) יש להעביר את נימוקי ההחלטה להורים.

3.7. מסמכים לדיון בוועדת זכאות ואפיון

3.7.1 הוראות כלליות

א. המסמכים המשמשים את ועדת הזכאות והאפיון בדיוניה הם מקור מידע משמעותי לצורך קבלת החלטתה.

ב. ועדת זכאות ואפיון רשאית לפנות לכל גורם הקשור לעבודה עם התלמיד וכן לדרוש כל מסמך המצוי ברשותו והדרוש לה לצורך קבלת החלטתה, וזאת בהתאם לסעיף 9(א) לחוק החינוך המיוחד.

ג. הוועדה רשאית לבקש מההורים למסור מסמכים שברשותם.
ד. יו"ר ועדת הזכאות והאפיון יוודא שכל המסמכים שהובאו לפני הוועדה יהיו חתומים על ידי הגורם המקצועי שכתב אותם ושקיימת חתימה על טופס ויתור סודיות לצורך הצגתם בדיון.
ה. על-פי סעיף 9(ג) לחוק החינוך המיוחד כל המסמכים המובאים בפני ועדת זכאות ואפיון, ובכלל זה הפרוטוקול הנרשם במהלך הדיון בוועדת זכאות ואפיון, הם סודיים. הוועדה רשאית להביאם לידיעת אדם שנזקקים לשירותיו לצורך קבלת ההחלטה בהתאם לסעיף 3.5.3 לעיל (המוזמנים לדיון). על יו"ר הוועדה להביא לידיעת אותו אדם שחלה עליו חובת הסודיות ולהחתימו.
ו. יו"ר הוועדה ידאג למסור להורים, לא יאוחר מ-14 ימים לפני הדיון בוועדה, כל מסמך הקיים ברשות הוועדה, למעט מסמכים שכבר נמסרו להורים על ידי המוסד החינוכי או על ידי השירות הפסיכולוגי-החינוכי, וכן מסמכים שההורים אמורים להביא בעצמם.
ז. הוועדה רשאית להחליט, בהחלטה מנומקת שתירשם בפרוטוקול, כי מסמך שהובא בפניה או פרוטוקול הדיון, כולו או חלקו, לא יימסרו להורה התלמיד, אם שוכנעה כי המידע הנכלל בו עלול לסכן את התלמיד או אדם אחר. זאת כאשר קיימת מניעה משפטית למסירתו או לאחר היוועצות עם היועץ המשפטי של המחוז, ובתנאי שיימסר להורים הפרוטוקול של הדיון שהשתתפו בו. יו"ר הוועדה יידע את הורי התלמיד, ובמידת האפשר את התלמיד עצמו, על קיומה של מניעה כאמור. הורי התלמיד יוכלו לבקש את העברת המסמכים שלא נחשפו בפניהם לעיונם של עורך דין, רופא, פסיכולוג חינוכי או עובד סוציאלי מטעמם.
ח. בפני ההורים עומדת האפשרות להעביר מסמכים ליו"ר הוועדה בדואר האלקטרוני בכפוף להסכמתם (ראה נספח 16). שמירת המסמכים במערכת הממוחשבת, המיועדת לוועדות זכאות ואפיון, תתבצע תוך יידוע ההורים מראש ולאחר שהוסברה להם משמעות הדבר. זכותו של ההורה להציג מסמכים במעמד הוועדה בלי שיצורפו למערכת הממוחשבת. במקרים אלה יפורט המידע העולה מהמסמכים בפרוטוקול.

ט. במידת האפשר יוכלו חברי הוועדה לעיין במסמכים המובאים בפני הוועדה לפני התכנסותה.

3.7.2 המסמכים הנדרשים לוועדת זכאות ואפיון

באחריות -	לצורך הפניית התלמיד	לצורך קיום הדיון	מסמכים משמעותיים לדיון
המוסד החינוכי	- שאלון הפניה לוועדת זכאות ואפיון לתלמידים בגן הילדים (תת-נספח 6.1) או לתלמידים בבית הספר (תת-נספח 6.2) - שאלון רמת תפקוד (ראמ"ה) על פי שכבת הגיל (במערכת ממוחשבת) במקרים המפורטים בסעיף 3.8.3(ו) - מסירת עותק של השאלונים להורים - עדכון ההורים כי עליהם לחתום על טופס ויתור סודיות להעברת מסמכים לוועדה (נספח 2)	- סיכום דיון והסכמת ההורים לקיום ועדת זכאות ואפיון בנוכחות חברי הוועדה בלבד (תת-נספח 6.5), במקרים המפורטים בסעיף 3.4.4 - מסמכים המעידים על חומרת המוגבלות (לתלמידים עם מוגבלות בשמיעה, מוגבלות בראייה, מוגבלות פיזית ומחלות ותסמונות נדירות – נספח 13) - עדכון ההורים כי עליהם להמציא את המסמכים שבאחריותם	- חובה עבור תלמידים בגן/בכיתה לחינוך רגיל המופנים לראשונה – טופס מיצוי אפשרויות, (ראה בחוזר המנכ"ל "קידום ההכלה במערכת החינוך", סעיף 3.1), המתייחס לתוכניות התמיכה שיושמו בחינוך הרגיל (ההפניה לוועדה והדיון יתקיימו גם אם לא התקבל אישור המפקח לכתוב בטופס) - מסמכים נוספים, כגון סיכום התוכנית האישית, דוח חינוכי, דוח טיפולי, סיכום שיחה ופרוטוקול דיונים קודמים, אם הועברו להורים כנדרש לפני הדיון
ההורים	- חתימה על טופס ויתור סודיות להעברת מסמכים לוועדה (נספח 2)	- מסמכים קבילים על אבחנת המוגבלות של התלמיד כמפורט בתוספת הראשונה לחוק החינוך המיוחד (גורמים שאבחנתם קבילה – נספח 9) או אישור על אבחון בתהליך - בדיקות שמיעה וראייה במקרים המפורטים בסעיף 3.8.3(ט)	- שאלון להורים (תת-נספח 6.3) ושאלון לתלמיד (תת-נספח 6.4) – בחירה - חוות דעת מקצועיות ומסמכים נוספים שההורים מעוניינים להציגם

הרחבה בנוגע למסמכים מובאת בסעיף 3.8.3 להלן.

3.8. ההפניה אל ועדת זכאות ואפיון

3.8.1 הוראות כלליות

א. הפניה ראשונה של תלמיד הלומד בגן או בכיתה לחינוך רגיל לוועדת זכאות ואפיון על ידי המוסד החינוכי תיעשה כחלק מתהליך מתועד של קיום

תוכניות תמיכה על ידי המסגרת החינוכית, שבמהלכו יבחן הצוות החינוכי את צורכי התלמיד ואת עוצמתם ואת יעילותן של התמיכות שניתנו לו (ראה את חוזר המנכ"ל "קידום ההכלה במערכת החינוך", פרק 3, סעיף 3.1).

ב. תוך כדי התכנון או היישום של תוכניות התמיכה יקבל הצוות החינוכי, בשיתוף ההורים, החלטה בנוגע לצורך ולעיתוי המתאים להפנות את התלמיד לדיון בוועדת זכאות ואפיון כדי לבחון את זכאותו לשירותי חינוך מיוחדים.

ג. הצוות החינוכי יעדכן את ההורים בדבר זכות התלמיד והוריו לפנות בבקשה לדיון בוועדת זכאות ואפיון בכל שלב של התהליך.

3.8.2 הגורמים שבאפשרותם להפנות תלמיד לוועדת זכאות ואפיון

ועדת זכאות ואפיון תדון בעניינו של מי שהופנה אליה בידי אחד מהגורמים הבאים, כמפורט בחוק החינוך המיוחד:

א. הורה התלמיד

ב. מוסד חינוך מוכר

ג. רשות חינוך מקומית

ד. ארגון ציבורי או מי ששר החינוך, שר העבודה והרווחה או שר הבריאות הסמיך לכך.

3.8.3 תהליך ההפניה לוועדת זכאות ואפיון

א. מנהל/ת הגן או מחנך/ת הכיתה יזמנו את הורי התלמיד ואת התלמיד לשיחה, בשיתוף בעלי תפקידים המלווים את התלמיד, כגון מומחה תחום מהמתי"א, ממהתי"א המתמחה בתלמידים עם מוגבלות בראייה או מהמרכז החינוכי-טיפולי לתלמידים כבדי שמיעה וחרשים, עובד הוראה ממקצועות הבריאות ופסיכולוג המסגרת החינוכית (הנותן שירות ברמה א'). בשיחה יוצגו תוכניות התמיכה שהופעלו עבור התלמיד במסגרת החינוכית, אם הופעלו, וכן כוונת המוסד החינוכי להפנות את התלמיד לוועדת זכאות ואפיון.

ב. מנהל/ת הגן או מחנך/ת הכיתה ימסרו לתלמיד ולהוריו מידע על תהליך הוועדה, על סמכויותיה ועל תפקידיה וכן על זכויות התלמיד והוריו, ויפנו אותם לקבלת מידע נוסף בחוברת "דפי מידע להורים על ועדות מתוקף חוק" המופיעה באתר אגף א' לחינוך מיוחד וכן בפורטל הורים - "שילוב וחינוך מיוחד".

ג. במהלך השיחה יעודכנו התלמיד והוריו בדבר המסמכים הנדרשים לצורך הדיון בוועדה, לרבות

השאלון/ים שעל המוסד החינוכי למלא לקראת הדיון בוועדה. הצוות יקיים שיח עם ההורים על תפקוד התלמיד מנקודת מבטם וימסור להם עותק של השאלון/ים עד 14 ימים לפני מועד הדיון בוועדה.

ד. מנהל/ת הגן או מחנך/ת הכיתה יעדכנו את הורי התלמיד כי המסמכים יישמרו במערכת הממוחשבת המיועדת לדיוני ועדת זכאות ואפיון, יסבירו להם את משמעות הדבר ויציינו כי ההורים רשאים להציג את המסמכים גם במעמד הדיון, בלי לשומרם במערכת הממוחשבת.

ה. **שאלון ההפניה:** מנהל/ת הגן או מחנך/ת הכיתה ימלאו את שאלון ההפניה לוועדה, בשיתוף אנשי מקצוע המלווים את התלמיד ומומחה התחום מטעם המתי"א/המתי"א המתמחה בתחום מוגבלות בראייה ועיוורון/ המרכז החינוכי-טיפולי לתלמידים כבדי שמיעה וחירשים, לפי סוג המוגבלות, בהתאם להנחיות האלה:

1) יש למלא את השאלון בגין כל תלמיד המופנה לוועדה.
2) לתלמידים חדשים במערכת החינוך (תלמידים ממסגרות פרטיות או ממעונות פרטיים/שיקומיים ועולים חדשים בשנה הראשונה לעלייתם) אפשר להפנות בקשה לקיום דיון בוועדה ללא שאלון הפניה, אלא אם כן יש בידי הצוות החינוכי מידע מספק לצורך מילוי השאלון.
3) שאלון ההפניה יועבר לעיון המפקח על המסגרת החינוכית והוא יחתום על השאלון (לתלמיד הלומד בכיתת חינוך מיוחד בבית ספר רגיל יחתום מפקח החינוך המיוחד)[2].
4) המוסד החינוכי יצרף את השאלון למערכת הממוחשבת.
5) העתק השאלון יימסר להורים 14 ימים לפני הדיון בוועדה לכל המאוחר.
6) מילוי שאלוני ההפניה יסתיים לא יאוחר מ-31 בחודש מרס בכל שנה, לקראת שנת הלימודים העוקבת, למעט במקרים של ועדה חריגה המפורטים בסעיף 3.6.2 לעיל.

ו. **שאלון רמת התפקוד (ראמ"ה)**:

[2] חתימת המפקח אינה תנאי לקיום הדיון בוועדה.

1) השאלון ימולא בעבור תלמידים המופנים לראשונה לוועדת זכאות ואפיון.
2) אין צורך למלא את השאלון בעבור התלמידים המופנים לראשונה לוועדת זכאות ואפיון המפורטים להלן:
   - ילדים במסגרות פרטיות, במעונות יום פרטיים או במעונות שיקומיים (אם מצויים בידיהם מסמכים אחרים על אודות תפקוד הילד, ימסרו אותם לוועדה בהסכמת ההורים).
   - עולים חדשים בשנה הראשונה לעלייתם.
3) אין צורך למלא את השאלון בעבור תלמידים המחדשים את זכאותם ועולה צורך לשנות את רמת התפקוד או את היקף הסל האישי.
4) מנהל/ת הגן או מחנך/ת הכיתה, בשיתוף אנשי מקצוע המלווים את התלמיד ומומחה תחום המוגבלות מטעם המתי"א, ימלאו את השאלון.
5) יש למלא את השאלון במערכת הממוחשבת המיועדת לשאלון זה, שבפתחה מוצגות הנחיות לממלא השאלון.
6) יש למלא את השאלון בהתאם לשכבת הגיל של התלמיד בשנת מילוי השאלון.
7) השאלון ימולא על סמך היכרות עם התלמיד, תצפיות ומידע ותוך התייחסות לצרכיו ולתפקודו במסגרת החינוכית. יש להתייחס לתפקוד התלמיד בפועל ביחס לתמיכות או למכשירים שונים שהוא נעזר בהם. אם על אף התמיכה שהתלמיד מקבל או המכשירים שהוא נעזר בהם התלמיד אינו מצליח לתפקד באופן מיטבי, יש לדרג את ההיגדים בהתאם. כמו כן, אם התלמיד מצליח לתפקד באופן מיטבי בתחום מסוים תוך שהוא נעזר בתמיכה ו/או במכשיר כלשהו, יש לדרג את ההיגדים בהתאם.
8) לאחר מילוי השאלון יתקבל בכל אחד מהממדים ממוצע המבוסס על הערכים שסומנו בכל אחד מההיגדים המרכיבים את הממד.
9) לא יתקבל נתון מרכז כולל של רמת התפקוד בכל הממדים יחד. רמת התפקוד הסופית תיקבע בדיון הוועדה כמפורט בסעיף 3.10.3 להלן.
10) כמה ימים לאחר מילוי השאלון הוא ישוקף בפורטל "מוסדות חינוך", ובכלל זה הנתון הכולל שהתקבל בכל ממד, ואפשר יהיה לצפות בו ולהדפיסו.

ז. **טופס ויתור סודיות להעברת מסמכים לוועדה** (ראה נספח 2): באחריות המוסד החינוכי לבקש מהורי התלמיד שיחתמו על הטופס ולאחר מכן לסרוק ולשמור אותו במערכת הממוחשבת. במקרה של הורים פרודים או גרושים נדרשת חתימת שני ההורים (פירוט ראה בהוראת הקבע מס' 178, "הקשר בין מוסדות החינוך ובין הורים פרודים או גרושים").

ח. **מסמכים קבילים על אבחנת המוגבלות של התלמיד**, כמפורט בתוספת הראשונה לחוק החינוך המיוחד (גורמים שאבחנתם קבילה – נספח 9), או אישור על אבחון בתהליך, בהתאם להנחיות האלה:

1) מנהל/ת הגן או מנהל/ת המוסד החינוכי יודיעו להורים על הצורך להמציא לוועדה מסמך על אפיון המוגבלות של ילדם. בהיעדר מסמך קביל על אבחנת המוגבלות לא תתאפשר קביעת זכאות בדיון הוועדה.
2) כמו כן יביאו מנהל/ת הגן או מנהל/ת המוסד החינוכי לידיעת ההורים את האפשרות לפנות לשירות הפסיכולוגי-החינוכי לשם ביצוע הערכה פסיכולוגית. במקרים אלה תיעשה ההערכה על ידי פסיכולוג מטעם השפ"ח (הנותן שירות ברמה א'), בהתאם לשיקול דעת מקצועי ולנוהלי אגף הפסיכולוגיה בשפ"י. בתום ההערכה ימסור השירות הפסיכולוגי-החינוכי את המסמך אך ורק להורי התלמיד, והם יעבירו אותו לגורמים נוספים לשיקול דעתם.
3) באחריות המוסד החינוכי לבקש מההורים את המסמך הקביל לצורך העברתו לוועדה ולעדכן אותם כי הם רשאים להביא את המסמך ולהציגו במעמד הדיון בוועדה בלי לצרפו למערכת הממוחשבת. בכל מקרה יצוין המידע העולה מהמסמכים בפרוטוקול הדיון.
4) לתלמידים המחדשים את זכאותם ושהומצא בעבורם מסמך קביל בוועדות קודמות אפשר להשתמש בו ולהציג לצידו סיכום התערבות פסיכולוגית או המלצת פסיכולוג המסגרת (בתנאי רמת שירות א') אם היא קיימת.
5) הצורך בעדכון המסמך הקביל לקראת הדיון בוועדה נתון לשיקול דעתם של הפסיכולוג ושל יו"ר ועדת הזכאות והאפיון בהתאם לסוג המוגבלות של התלמיד. במקרים שבהם, על פי

שיקול דעתם המקצועי, יש צורך בעדכון המסמך הקביל, יפנו הפסיכולוג או מנהל המוסד החינוכי להורי התלמיד. אם תינתן הסכמתם, תתבצע הערכה מחודשת.

6) במקרים שלהלן נדרש עדכון של המסמך הקביל בכל מצב:

- תלמידים עם הפרעות נפשיות נדרשים להציג בכל דיון של ועדת זכאות ואפיון מסמך מגורם שאבחנתו קבילה, שעודכן לאחר מועד הוועדה הקודמת (תלמידים עם הפרעות נפשיות המופנים לראשונה לוועדה נדרשים להציג מסמך קביל שנערך עד שנה לפני מועד כינוס הוועדה. אם המסמך נערך מעל שנה לפני מועד כינוס הוועדה יש להמציא מסמך עדכני מהגורם המאבחן הקביל).
- תלמידים עם חשד למוגבלות שכלית התפתחותית, אפיון שתוקפו שנה אחת בלבד, נדרשים להמציא לאחר שנה מסמך מעודכן מגורם שאבחנתו קבילה על פי התוספת הראשונה לחוק החינוך המיוחד. יש לקיים דיון בוועדת זכאות ואפיון לצורך מתן זכאות בהתבסס על המסמך הקביל שהומצא.

ט. בדיקות **שמיעה וראייה**

1) לתלמידים הבאים יש להמציא את הבדיקות **רק בדיון הראשון** של הוועדה:

- כל תלמיד המופנה לראשונה לוועדת זכאות ואפיון
- תלמידים חירשים ללא שיקום שמיעתי ותלמידים עיוורים לחלוטין
- תלמידים שיש להם תעודת עיוור לצמיתות.

2) ליתר התלמידים עם מוגבלות בשמיעה/בראייה, קבועה או זמנית, יש להמציא בדיקות עדכניות **בכל דיון** של ועדת זכאות ואפיון, הן בדיון בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים, והן בדיון בהשתתפות חברי הוועדה בלבד.

3) אפשר לבצע את הבדיקות באמצעות קופת החולים שהתלמיד מבוטח בה. הבדיקות נכללות בסל השירותים.

4) המוסד החינוכי יבקש מההורים להמציא את הבדיקות במקרים הנדרשים לצורך העברתן לוועדה.
5) במקרים שלא התקבלו התוצאות של בדיקות הראייה/השמיעה עד למועד הוועדה בשל סיבות שאינן תלויות בהורים, אפשר לקיים את הדיון בוועדה. על ההורים להמציא את הבדיקות תוך שלושה חודשים. במקרים שבדיקות אלה משמשות מסמך קביל על אבחנת המוגבלות של התלמיד לא תתאפשר בדיון קביעת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים ללא הבדיקות.

י. **מסמך המעיד על חומרת המוגבלות**: המסמך נדרש עבור תלמידים עם מוגבלות בשמיעה, מוגבלות בראייה, מוגבלות פיזית ומחלות ותסמונות נדירות (ראה תת-נספחים 13.1, 13.2 ו-13.3).

יא. **טופס סיכום דיון והסכמת הורים לקיום ועדת זכאות ואפיון בנוכחות חברי הועדה בלבד** (תת-נספח 6.5) יועבר ליו"ר הוועדה על ידי המוסד החינוכי במקרים המפורטים בסעיף 3.4.4.

יב. **מסמך מיצוי אפשרויות**: לתלמידים הלומדים בגן או בכיתה לחינוך רגיל, שטרם התקיים בגינם דיון לבחינת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים, וכן לתלמידים המקבלים תמיכה מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי, יש להקפיד על מילוי "מסמך מיצוי האפשרויות" המתייחס לתוכניות התמיכה שיושמו בחינוך הכללי. מנהל/ת הגן או מחנך/ת הכיתה יעבירו ליו"ר הוועדה את הטופס, חתום על ידי המפקח הכולל. ההפניה לוועדה והדיון יתקיימו גם אם לא התקבלה המלצת המפקח לכתוב בטופס.

יג. **שאלון להורים** (תת-נספח 6.3) **ושאלון לתלמיד** (תת-נספח 6.4): מנהל/ת הגן או מנהל/ת המוסד החינוכי יציגו בפני ההורים והתלמיד את האפשרות למלא שאלונים אלה, הנתונה לבחירתם. השאלונים יועברו לוועדה אם הם מולאו והוסכם להציגם. אם ההורים או התלמיד בחרו למלא את השאלונים ומעוניינים להציגם, על יו"ר הוועדה לדאוג להצגתם בדיון. תלמיד קטין יקבל את השאלון רק בהסכמת ההורים.
במקרים שלא מולא שאלון על ידי ההורים או התלמיד תינתן להם אפשרות להשלים את המידע במעמד הוועדה, וההחלטה תתבסס גם על שאלונים אלו.

יד. בהתאם לשיקול דעתו יעביר המוסד החינוכי ליו"ר הוועדה מסמכים נוספים, כגון סיכום התוכנית האישית, אם הוכנה, דוח חינוכי, דוח של מטפל ממקצועות הבריאות/מטפל באמצעות אומנויות, סיכום שיחה ופרוטוקול דיונים קודמים, אם הם הועברו להורים כנדרש לפני הדיון.

יה. ההורים רשאים לצרף מסמכים נוספים.

יו. להפניית תלמיד לוועדה על ידי ההורים/התלמיד, הרשות המקומית או ארגון ציבורי על הגורם המפנה לנסח את בקשתו לדיון בוועדת הזכאות והאפיון בכתב ולהפנות אותה אל יו"ר ועדת הזכאות והאפיון. פרטי ההתקשרות אל יו"ר הוועדות יפורסמו באתר משרד החינוך וכן דרך הרשות המקומית ויימסרו להורים.

3.9. מהלכים לקראת הדיון בוועדת זכאות ואפיון ובסיומו

3.9.1 תפקידי יו"ר הוועדה והרשות המקומית

א. על יו"ר ועדת הזכאות והאפיון להיערך לדיון כדלקמן:

1) לבדוק את המסמכים בתיק התלמיד, את שלמותם, את תוכנם, את קבילותם ואת תקפותם.
2) לעדכן את מנהל המסגרת החינוכית, או במידת הצורך את המפקח, בדבר חוסר במסמך הנדרש לדיון.
3) לתאם מועדים להתכנסות הוועדה בשיתוף נציג הרשות המקומית בהתאם לבקשות שהופנו.
4) לתאם עם נציג הרשות המקומית את שמות חברי הוועדה, לרבות שם רכז נציגי ארגוני ההורים, ולפנות לרכז באותו מחוז ולבקש שידאג לשבץ לדיונים נציג של ארגוני הורים.
5) לתאם עם נציג הרשות המקומית את שמות המוזמנים לדיון, לרבות מומחה תחום מוגבלות מטעם המתי"א, מטעם המרכז החינוכי-טיפולי לתלמידים כבדי שמיעה וחירשים או מטעם המתי"א המתמחה בתלמידים עם מוגבלות בראייה, בהתאם לצורך.
6) לבדוק את הצורך בהנגשה, בתיווך, בתרגום או בגישור למי מהמשתתפים ולעדכן את נציג הרשות המקומית.

7) להעביר לכל חברי הוועדה את דפי העזר שיסתייעו בהם בקבלת החלטתם (כגון דפי העזר בנספחים 9-12)

ב. לאחר הדיון על יו"ר הוועדה -
להעביר לידי הרשות המקומית את פרוטוקול הדיון וההחלטה חתומים ובמעטפה סגורה עד שבוע ימים מסיום הדיון.

ג. על הרשות המקומית להיערך לדיון כדלקמן:
1) לדאוג למקום התכנסות הוועדה ברשות המקומית ולציוד הנדרש לקיום הדיון בוועדה.
2) להנגיש את המרחב לכלל המשתתפים ולדאוג להנגשות נוספות בהתאם לצורכי המשתתפים, כגון תיווך, תרגום או גישור.
3) לשלוח הזמנה לכל חברי הוועדה ולמוזמנים לדיון 14 ימים לפני מועד הדיון.

ד. לאחר הדיון על הרשות המקומית –
לשלוח להורים את פרוטוקול הדיונים ואת מכתבי ההחלטה בדואר רשום.

3.9.2 הזמנת ההורים והתלמיד לדיון בוועדת הזכאות והאפיון

א. שליחת ההזמנה להורים ולתלמיד תתבצע על ידי הרשות המקומית על גבי הטופס המופק מהמערכת הממוחשבת (ראה תת-נספח 6.6), ותישלח אליהם בדואר רשום 14 ימים לפני מועד הדיון. בהתאם לבחירת ההורים ובכפוף להסכמתם (ראה נספח 16) יישלח הזימון גם בדואר האלקטרוני.

ב. ההורים יוכלו לפנות ליו"ר ועדת הזכאות והאפיון על פי הפרטים המופיעים במכתב הזימון לוועדה כדי לקבל את השם של נציג ארגון ההורים או של רכז ארגוני ההורים.

ג. אין לקיים דיון בוועדת זכאות ואפיון בעניינו של תלמיד שהוריו לא הוזמנו כדין. התקיים דיון בוועדה בעניינו של תלמיד בלי שהוזמנו ההורים לדיון כנדרש, החלטות הוועדה בטלות, אלא אם כן העביר ההורה ליו"ר הוועדה אישור בכתב והסכמה לקיום הדיון בהיעדרו, או קיבל מועד חלופי והסכים לו.

ד. יש לעשות את כל האפשר כדי להימנע מקיום דיון ללא ההורים, ולכן יש לברר אם ההורים קיבלו את הזימון לפני שהוחלט לקיים את הדיון שלא בנוכחותם.

ה. אם מכתב הזימון למשפחה חזר לפני תאריך הדיון, יש לבטל את הדיון שנקבע ולזמן את ההורים ואת התלמיד למועד אחר.

ו. אם הורה מבקש לשנות את מועד הדיון בוועדת הזכאות והאפיון, יש לקבוע מועד חדש בפרק זמן סביר, ככל האפשר בתיאום עם ההורה. הזימון החדש אינו חייב להיות שוב בפרק זמן של 14 ימים לפני קיום הוועדה.
ז. בכל מקרה ההורים יכולים לשלוח לדיון נציגים מטעמם באמצעות ייפוי כוח כתוב.
ח. אם ההורים פרודים או גרושים, יש להזמין את שניהם, לרבות במקרים שבהם לאחד ההורים אין משמורת.
ט. במקרה שהתלמיד מתגורר אצל משפחת אומנה יוזמנו לדיון הורי האומנה בתנאי שהם יונחו על ידי מנחה האומנה בנוגע למימוש סמכויות ההורים בדיון.
י. במקרה שגיל התלמיד הוא מעל 18 שנים ולא מונה לו אפוטרופוס, יתנהל הדיון בהשתתפות התלמיד ללא הוריו, אלא אם כן ביקש אחרת.
יא. לא הגיעו ההורים לדיון (או לא הגיע אחד מהם, אם ההורים פרודים/גרושים) לאחר שנשלחה אליהם פעמיים הזמנה כנדרש לכתובתם, והם לא הודיעו על היעדרותם בשתי הפעמים הקודמות ולא שלחו ליו"ר הוועדה אישור בכתב והסכמה לדיון בהיעדרם - בפעם השלישית יש לכנס את הוועדה בהיעדרם. הודיע ההורה על היעדרותו, היא לא תיכלל במניין הדחיות של הדיון.
יב. במקרה שהורים פרודים או גרושים אינם רוצים או אינם יכולים לקיים את הדיון בהשתתפות שניהם יחד ורק אחד מהם הגיע לדיון, אפשר לקיים את הדיון בהשתתפותו ולזמן את ההורה השני בנפרד. במקרה שקיים צו הרחקה לאחד מההורים, יש לקיים שני דיונים בנפרד כדי לא להפר את הצו.

3.10. הדיון בוועדת זכאות ואפיון וקבלת ההחלטות

3.10.1 הוראות כלליות

א. יו"ר ועדת הזכאות והאפיון אחראי על ניהול הדיון ויקיים אותו תוך הקפדה על שיח מכבד המאפשר השתתפות משמעותית של כל הנוכחים בדיון. כמו כן הוא ינהל את הדיון תוך שימת דגש על הצגת מידע על צורכי התלמיד ועל רמת התפקוד שלו במגוון תחומים ותוך התייחסות לקשיים המאפיינים את תפקודו במסגרת החינוכית, לתחומים שבהם נדרשת לו תמיכה ולעוצמת התמיכה הנדרשת לו.

ב. היו"ר יוודא שהמונחים המקצועיים השונים יוסברו לתלמיד, להורים ולנוכחים האחרים בדיון ושתוכן המסמכים והנאמר במהלך הדיון מובן להם.

ג. כל חברי הוועדה יתייחסו למידע המובא בפניהם בהתאם למתחייב מתפקידם בוועדה, תוך בחינה מקצועית של כלל נקודות המבט המוצגות בדיון. חברי הוועדה יציגו בפני הורי התלמיד, התלמיד ושאר המוזמנים שאלות לצורך העמקת המידע על התלמיד וישיבו לשאלות המופנות אליהם. חברי הוועדה יקבלו את החלטתם בהתאם לשיקול דעתם המקצועי.

3.10.2 מהלך הדיון בוועדת זכאות ואפיון

א. יו"ר הוועדה ינהל את הדיון ויפתח אותו בהצגתו כדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד. היו"ר יציג את מטרת הדיון, את התפקידים ואת הסמכויות של ועדת הזכאות והאפיון, את אפשרויות ההחלטה, את משמעותן ואת אופן קבלתן, את תהליך בחירת התלמיד וההורים את סוג המסגרת ואת הזכות להשיג על ההחלטה, לרבות האפשרות לקבל את ההחלטה ואת הפרוטוקול בדואר אלקטרוני בהסכמת ההורים (ראה נספח 16). כמו כן הוא יציג את הנוכחים בדיון ואת תפקידיהם, לרבות באמצעות שילוט כתוב באופן שייראה על ידי כלל המשתתפים.

ב. יו"ר הוועדה יידע את כל המשתתפים בדיון על חובתם לשמור על סודיות הדיון. כל המוזמנים לישיבת הוועדה, למעט חברי ועדת הזכאות והאפיון, התלמיד, ההורים ובאי כוחם של ההורים, חייבים לחתום על טופס הצהרה על שמירת סודיות (ראה נספח 3). חברי ועדת הזכאות והאפיון מחויבים לשמור על סודיות מתוקף חוק החינוך המיוחד.

ג. יו"ר הוועדה ישאל את הורי התלמיד ו/או את מי מטעמם אם ברצונם לדבר בתחילת הדיון או בשלב אחר בו, ויזמינם להציג את תיאור התפקוד של ילדם, את הצרכים שלו וכן את התלבטויותיהם ואת בקשותיהם. ההורים יוכלו להתייחס לשאלון ההורים, אם בחרו למלאו, ולכל מסמך אחר, וכן לחוות דעת שהוצגו בדיון. אם הם יבחרו להשמיע את דבריהם בשלבים אחרים של הדיון ולא בתחילתו, הם יוכלו לעשות כן.

ד. בדיונים שהתלמיד משתתף בהם, ידאג יו"ר הוועדה לאפשר לו תנאים נאותים להשמעת דבריו בהתאם לצרכיו האישיים.

ה. יו"ר הוועדה יידע את ההורים ואת התלמיד בנוגע לזכותם לדבר בפני חברי הוועדה בלבד, ללא נוכחות של שאר המוזמנים.

ו. חברי הוועדה, יחד עם כלל המשתתפים בדיון, ידונו בנושאים המובאים בפניהם לצורך גיבוש החלטתם.

3.10.3 הנושאים שיידונו בוועדה

א. תפקוד התלמיד וצרכיו

1) צוות המוסד החינוכי יציג את חוות דעתו המקצועית באשר לתפקוד התלמיד במסגרת החינוכית, להשתתפותו בסביבות החינוכיות השונות ולצרכיו, תוך תיאור מלא ומדויק של תפקוד התלמיד ושל התחומים שבהם נדרשת לו תמיכה. הצוות יציג תוכניות תמיכה שבוצעו על ידו בעבור התלמיד, אם התקיימו.

2) מומחה תחום המוגבלות מטעם המתי"א שהוזמן לוועדה יציג ויסביר מידע הנוגע לתפקוד התלמיד במסגרת החינוכית בזיקה למענה המתבקש ולמוגבלות של התלמיד, לרבות מידע רפואי העולה מהמסמכים שהוגשו לוועדה ומידע העולה מדוחות של מטפלים ממקצועות הבריאות וממטפלים באמצעות אומנויות, או בהתבסס על היכרותו את התלמיד.

ב. אפיון המוגבלות

1) הפסיכולוג חבר הוועדה יציג את המסמכים הקבילים ואת המידע העולה מתוכם, לרבות אפיון המוגבלות/יות. הפסיכולוג יסביר את מאפייני המוגבלות/יות ויבהיר את הקשר בין המוגבלות/יות לבין התפקוד ואת משמעות הדבר מבחינת צורכי התלמיד והמענים הנדרשים עבורו.

2) פסיכולוג המסגרת החינוכית, אם הוא משתתף בדיון, יציג את המידע שיש ברשותו על התלמיד.

3) לתלמידים עם מוגבלות בשמיעה ובראייה יוצג המסמך הקביל על ידי מומחה התחום של המוגבלות.

ג. זכאות לשירותי חינוך מיוחדים

1) הוועדה תדון בזכאות התלמיד תוך בחינת המסמכים, חוות הדעת והטיעונים המתייחסים לתפקודו - שאלון ההורים, אם מולא, ומסמכים נוספים שהם בחרו להציג; שאלון התלמיד אם מולא; המסמך הקביל; שאלון ההפניה; דוחות ותוכניות שהוצגו על ידי צוות המוסד החינוכי;

מסמכים נוספים שהוצגו על ידי גורמים נוספים מהמוסד החינוכי, כגון פסיכולוג או יועץ.

2) הוועדה תבחן את צורכי התלמיד ואת עוצמתם, וכן את יעילות התמיכות שניתנו לו ממשאבי החינוך הרגיל, אם ניתנו, בדגש על תלמידים המופנים לראשונה לוועדה.

3) טיפולים ממקצועות הבריאות או תמיכות אחרות שקיבל התלמיד בקהילה לפני הפנייתו לוועדת זכאות ואפיון או אחריה לא יהיו חלק משיקול הדעת בקביעת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים, אך אפשר להסתייע במידע העולה ממסמכים אודות טיפולים ותמיכות אלה, אם ניתנו.

ד. רמת התפקוד והיקף הסל האישי

הדיון ברמת התפקוד ובהיקף הסל האישי המשקפים את צורכי התלמיד יתבסס על המידע ועל כלל המסמכים שהוצגו בדיון, בהתאם למפורט להלן:

1) שאלון רמת תפקוד ראמ"ה (במקרים שנדרש למלאו)

הוועדה תבחן את תיאור התפקוד של התלמיד כפי שעולה מהיגדים שונים בשאלון ומיתר המסמכים וחוות הדעת, תוך התייחסות לתמיכות שהוא מקבל, אם הוא מקבל.

הוועדה תתייחס לציון שהתקבל בכל אחד מהממדים בשאלון – קוגניטיבי-לימודי-שפתי, תקשורתי, רגשי, עצמאות תפקודית והתארגנות וחברתי - ובשאלונים לגנים גם הממד הסנסו-מוטורי.

2) מסמכים המעידים על חומרת המוגבלות

התייחסות לחומרת המוגבלות של התלמיד מתקיימת במקרים שבהם תפקודו בתחומים השונים אינו משקף את עוצמת התמיכה ואת המענה הנדרש לו בשל מוגבלות פיזית או חושית או בשל מחלה/תסמונת נדירה. בחינה של חומרת המוגבלות נועדה לוודא שהתלמיד יקבל את היקף התמיכות המשקף את צרכיו. המידע אודות חומרת המוגבלות יימסר על ידי הגורמים הבאים (ראה נספח 13):

- מוגבלות פיזית ומחלות ותסמונות נדירות: מומחה תחום מוגבלות פיזית במתי"א, פיזיותרפיסט או מרפא בעיסוק (ראה תת-נספח 13.1)

- מוגבלות בשמיעה: מומחה תחום מטעם המרכז החינוכי-טיפולי לתלמידים כבדי שמיעה וחרשים או קלינאי תקשורת (ראה תת-נספח 13.2)
- מוגבלות בראייה: מומחה תחום מטעם המתי"א המתמחה בתלמידים עם מוגבלות בראייה או מורה תומך ראייה (ראה תת-נספח 13.3).

3) תיאור התמיכות

הוועדה תתייחס להיקף התמיכות שקיבל התלמיד עד הפנייתו לוועדה, כפי שעולה ממכלול המסמכים וחוות הדעת שהוצגו בדיון. הוועדה תדון בהיקף התמיכה הנדרשת לתלמיד לצורך השתתפות ותפקוד מיטבי בתחומים השונים, בין אם הוא לא קיבל תמיכות בעבר ובין אם הוא קיבל ועשוי להזדקק להן גם בהמשך.

4) קווים מנחים לבחינת תוספת תמיכה

הוועדה תדון בתוספת תמיכה הנדרשת לתלמיד במידת הצורך בהתאם לקווים המנחים המפורטים בתת-נספח 12.2.

5) הטופס "קווים מנחים לוועדת זכאות ואפיון בתהליך קבלת ההחלטה" (ראה נספח 10)

חברי הוועדה יסתייעו בטופס, בנוסף לכלל המסמכים וחוות הדעת שהוצגו בדיון, לצורך התרשמות, הצגת שאלות וגיבוש החלטתם.

ה. בחירת סוג המסגרת החינוכית

1) אם נקבעה זכאות המאפשרת בחירה של סוג המסגרת החינוכית, יידע היו"ר את התלמיד ואת הוריו בדבר זכותם לבחור את סוג המסגרת שהוא ילמד בה תוך ציון סוגי המסגרות ועיקרי השירותים הניתנים בכל סוג מסגרת, בלי להמליץ על סוג מסגרת כזה או אחר.

2) יו"ר הוועדה יבהיר לכלל משתתפי הדיון כי שיבוץ התלמיד, לרבות קביעת אפיון המסגרת החינוכית שהוא ילמד בה, יידונו על ידי צוות השיבוץ ברשות המקומית ולא בוועדת זכאות ואפיון.

3) אם נקבעה זכאות, יבחרו ההורים את סוג המסגרת החינוכית שילדם ילמד בה בהתאם למפורט בסעיף 3.10.6 להלן.

3.10.4 סיכום ביניים

יו"ר הוועדה יסכם חלק זה של הדיון ויידע את המוזמנים שההצבעה וקבלת ההחלטה הסופית יתקיימו בהשתתפות חברי הוועדה בלבד. הוועדה תוכל לאפשר את נוכחות ההורים גם בחלק זה של הדיון, והתיעוד ייכלל בפרוטוקול הדיון כולו שיימסר להורים. אם מי מחברי הוועדה מבקש שחלק זה בדיון יתקיים ללא נוכחות ההורים, יש להיענות לבקשתו. תיעוד השלב של קבלת ההחלטה ישקף את הדברים שעלו בדיון באופן שיאפשר לקורא הפרוטוקול להבין את אופן קבלת ההחלטה.

3.10.5 קבלת ההחלטה

א. ההצבעה וההחלטה הסופית יתקיימו בנוכחות חברי ועדת הזכאות והאפיון בלבד, אלא אם כן החליטה הוועדה שיתקיימו בנוכחות ההורים, כמפורט בסעיף 3.10.4 לעיל.

ב. חברי הוועדה יגבשו את החלטתם הסופית בנושאים הבאים וינמקו אותה מתוך שיקול דעת מקצועי:

1) **אפיון המוגבלות:** הפסיכולוג החינוכי חבר הוועדה יקבע את אפיון המוגבלות/יות של התלמיד, תוך שהוא מסתמך על אבחנות של גורמים מקצועיים, שאבחנתם קבילה על פי התוספת הראשונה לחוק החינוך המיוחד כמפורט בנספח 9, המוצגות במסמכים הקבילים. לגבי המוגבלויות הבאות יש להתייחס גם כמפורט להלן:
   - לאפיון מחלות ותסמונות נדירות יש להסתייע בתת-נספח 11.1, "רשימת המחלות והתסמונות הנדירות";
   - לאפיון הפרעה נפשית אפשר להסתייע בתת-נספח 11.2, "רשימת האבחנות הפסיכיאטריות";
   - באפיון של חשד למוגבלות שכלית התפתחותית יש לקבוע זכאות לשנה אחת בלבד.
2) **זכאות לשירותי חינוך מיוחדים:** חברי הוועדה יקבעו זכאות/אי-זכאות לשירותי חינוך מיוחדים בהתאם להצגת מסמכים קבילים בדיון ולאפיון המוגבלות.
3) **רמת התפקוד:** חברי הוועדה יקבעו את רמת התפקוד מבין רמות התפקוד האלה: גבוהה (1); בינונית-גבוהה (2); בינונית-נמוכה (3); נמוכה (4).

4) **סל התמיכות:** לתלמידים שנקבעה זכאותם לשירותי חינוך מיוחדים תקבע הוועדה זכאות למענה מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי או מסל אישי, בהתאם לתוספת השנייה לחוק החינוך המיוחד (ראה נספח 12).
5) **היקף הסל האישי:** חברי הוועדה יקבעו ברוב קולות את היקף הסל האישי שיינתן לתלמיד וינמקו את החלטתם. היקף הסל לא יפחת מזה שמצוין בתוספת השנייה לחוק החינוך המיוחד (ראה תת-נספח 12.1) וישקף את צרכיו של התלמיד ואת עוצמת התמיכה וכלל המענים שהוא זקוק להם כפי שעלו בדיון ובמסמכים שהוצגו בו. חברי הוועדה יסתייעו בקווים המנחים המפורטים בתת-נספח 12.2. הסל האישי ימומש במסגרת גן או כיתה לחינוך רגיל.

ג. השירותים המיוחדים במוסדות החינוך המיוחד יינתנו בהתאם למאפיינים המובנים שלהם כהגדרתם בחוק החינוך המיוחד – אורך יום הלימודים, משך שנת הלימודים, מספר התלמידים בכיתה, ארוחות ומתקנים ייחודיים של המוסד לחינוך מיוחד.

ד. אין להתנות מתן זכאות לשירותי חינוך מיוחדים בכך שהתלמיד קיבל או יקבל טיפולים ממקצועות הבריאות או כל טיפול אחר בקהילה. טיפולים ממקצועות הבריאות במוסד החינוכי ניתנים מתוקף חוק החינוך המיוחד, בעוד שטיפולים במסגרת הקהילה ניתנים מתוקף "חוק בריאות ממלכתי", 1994. הטיפולים אינם תלויים זה בזה ויכולים להינתן במקביל.

ה. להלן טבלה מרכזת המפרטת את אפשרויות היישום של החלטות הוועדה:

סוג המוגבלות	רמת התפקוד	הזכאות	אפשרות הג להורים
לקות למידה רב-בעייתית, עיכוב שפתי/התפתחותי, הפרעות התנהגותיות	גבוהה (1) או בינונית-גבוהה (2)	זכאות לשירותי חינוך מיוחדים מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי בכיתה לחינוך רגיל	אין אפשרות באשר לסוג החינוכית.

סוג המוגבלות	רמת התפקוד	הזכאות	אפשרות הג להורים
ורגשיות			
הפרעה נפשית, משכל גבולי	גבוהה (1)		
לקות למידה רב-בעייתית, עיכוב התפתחותי תפקודי/שפתי, הפרעות התנהגותיות ורגשיות	בינונית-נמוכה (3) או נמוכה (4)	זכאות לשירותי חינוך מיוחדים	להורים תהי אפשרות לב סוג המסגר רגיל/ה במוס רגיל, כיתה חינוך רגיל ש ניתנים שירו מיוחדים, גן/ לחינוך מיוח תלמיד שהו שהוא ילמד לחינוך רגיל זכאות לשיר מיוחדים מס
הפרעה נפשית, משכל גבולי	בינונית-גבוהה (2) עד נמוכה (4)		
מוגבלות שכלית התפתחותית (כולל חשד למוגבלות שכלית התפתחותית), אוטיזם, מוגבלות פיזית, מוגבלות בשמיעה/בראייה, מחלות נדירות	גבוהה (1) עד נמוכה (4)		

ו. בשנים התשפ"א והתשפ"ב יתקיימו דיונים בעניינם של תלמידים שזכאותם נקבעה לפני התיקון לחוק החינוך המיוחד, בוועדת השילוב או בוועדת ההשמה. בטבלה שלהלן מפורטות ההנחיות לקיום הדיונים ולקבלת ההחלטות לגבי תלמידים אלה:

סטטוס הזכאות	פירוט האוכלוסיות	ההנחיות
מחדשי זכאות: תשפ"א תשפ"ב	תלמיד הלומד במסגרת לחינוך מיוחד (גן או כיתה לחינוך מיוחד, כיתת חינוך מיוחד בבית ספר לחינוך רגיל) מתוקף ועדת השמה, שטרם נקבעה לו רמת תפקוד	▪ ההורים יוכלו לבחור המשך לימודים במסגרת לחינוך מיוחד, לרבות מעבר מבית ספר לחינוך מיוחד לכיתת חינוך מיוחד בבית ספר רגיל ולהפך, עד למועד חידוש הזכאות. אפשר לקיים את הדיון בהשתתפות חברי הוועדה בלבד בהסכמת ההורים, כמפורט בסעיף 3.4.4. הורים שיהיו מעוניינים במעבר לגן/לכיתה לחינוך רגיל לאחר הדיון, יוכלו להפנות בקשה לשינוי סוג המסגרת ללא שינוי של רמת תפקוד עד 25 ביוני. אין צורך בדיון נוסף. שינוי של רמת התפקוד מחייב דיון בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים. ▪ אם ההורים בוחרים **מלכתחילה** לימודים בגן או בכיתה לחינוך רגיל, יתקיים דיון בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים. ▪ אם עולה בדיון חשש ממשי שהשמת התלמיד במסגרת חינוכית על פי בחירת הוריו תביא לפגיעה ממשית בו או באחרים, תפעל הוועדה על פי הנוהל המפורט בסעיף 3.10.9 בנוגע להחלטה על סוג המסגרת החינוכית שהתלמיד ילמד בה.
	תלמיד הזכאי לסל אישי מתוקף ועדת השילוב, הלומד בגן או בכיתה לחינוך רגיל	▪ יש לקיים דיון בוועדה; אפשר לקיימו בהשתתפות חברי הוועדה בלבד, בהסכמת ההורים. היקף הסל האישי לא יפחת מזה שניתן בשנת הלימודים הנוכחית ועד למועד הבא של חידוש הזכאות. ▪ אם ההורים בוחרים במעבר למסגרת לחינוך מיוחד, יש לקיים

סטטוס הזכאות	פירוט האוכלוסיות	ההנחיות
		דיון בוועדה בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים.
זכאות בתוקף מוועדת השילוב	תלמיד הזכאי לסל אישי בגן או בכיתה לחינוך רגיל שיש לו זכאות בתוקף מוועדת השילוב, לרבות במעברים בין שלבי הגיל (לא כולל מעבר מחטיבת הביניים לחטיבה העליונה)	▪ אם ההורים בוחרים המשך לימודים באותו סוג מסגרת חינוכית, אין צורך לקיים דיון בוועדה; התקציב שקיבלו הומר לסל אישי עד למועד חידוש הזכאות. הצוות הרב-מקצועי, הכולל את התלמיד ואת הוריו, יקבע את פילוח התמיכות (טיפול, הוראה ו/או סיוע), כמפורט בסעיף 2.12 לעיל. אם התלמיד לומד בחטיבת הביניים בכיתה לחינוך רגיל ועולה לחטיבה העליונה, יש לקיים דיון בוועדת זכאות ואפיון; אפשר לקיימו בהשתתפות חברי הוועדה בלבד. ▪ אם ההורים בוחרים במעבר למסגרת לחינוך מיוחד, יש לקיים דיון בוועדה בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים.
זכאות בתוקף מוועדת ההשמה	תלמיד שיש לו זכאות בתוקף מוועדת ההשמה, הלומד בגן לחינוך מיוחד, במעבר לכיתה א'	▪ אם ההורים בוחרים המשך לימודים במסגרת לחינוך מיוחד (כיתת חינוך מיוחד בבית ספר רגיל או בית ספר לחינוך מיוחד), יש לקיים דיון בוועדה; אפשר לקיימו בהשתתפות חברי הוועדה בלבד בהסכמת הורים. ▪ אם ההורים בוחרים מעבר לכיתה א' רגילה בבית ספר לחינוך רגיל עם סל אישי, יש לקיים דיון בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים.
	תלמיד שיש לו זכאות בתוקף מוועדת ההשמה, הלומד בגן/בית ספר לחינוך מיוחד או בכיתת חינוך	▪ אם ההורים בוחרים המשך לימודים באותו סוג מסגרת לחינוך מיוחד, אין צורך לקיים דיון בוועדה.

סטטוס הזכאות	פירוט האוכלוסיות	ההנחיות
	מיוחד בבית ספר לחינוך רגיל תלמיד במעבר בין שלבי גיל (מבית הספר היסודי לחטיבת הביניים ומחטיבת הביניים לחטיבה העליונה)	▪ אם ההורים בוחרים שינוי של סוג המסגרת לחינוך מיוחד (מבית ספר לחינוך מיוחד לכיתת חינוך מיוחד בבית ספר לחינוך רגיל או מכיתת חינוך מיוחד לבית ספר לחינוך מיוחד) - יש לקיים דיון בוועדה; אפשר לקיימו בהשתתפות חברי הוועדה בלבד בהסכמת הורים. ▪ אם ההורים בוחרים מעבר לגן לחינוך רגיל או לכיתה רגילה בבית ספר לחינוך רגיל עם סל אישי, יש לקיים דיון בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים.

3.10.6 בחירת ההורים את סוג המסגרת החינוכית

א. במקרים שנקבעה זכאות לשירותי חינוך מיוחדים המקנה להורים את הזכות לבחור את סוג המסגרת בהתאם לתוספת השנייה לחוק החינוך המיוחד, יבחרו הורי התלמיד את סוג המסגרת החינוכית שבה ילמד ילדם, למעט במקרים המפורטים בסעיפים ו'-ז' להלן. ההורים יבחרו מבין סוגי המסגרות האלה:
   - גן או כיתה רגילה במוסד חינוך רגיל
   - כיתה במוסד חינוך רגיל שניתנים בה שירותי חינוך מיוחדים (כיתת חינוך מיוחד)
   - מוסד חינוך שניתנים בו שירותי חינוך מיוחדים (גן או בית ספר לחינוך מיוחד).

ב. ההורים יודיעו על בחירתם ליו"ר ועדת הזכאות והאפיון באמצעות "טופס בחירת ההורים את סוג המסגרת החינוכית" (ראה נספח 14) בתוך 14 ימים מיום שההחלטה הגיעה לידיהם. אפשר להעביר את הטופס ליו"ר הוועדה באמצעות הדואר האלקטרוני או לרשות המקומית במעטפה סגורה.

ג. יו"ר הוועדה יקליד את בחירת ההורים במערכת הממוחשבת לדיווח של ועדות זכאות ואפיון, ויצרף את טופס בחירת ההורים למערכת.

ד. ההורים רשאים לשנות את בחירת סוג המסגרת עד 25 ביוני, ובמקרים שבהם הוועדה התקיימה שלא במועד

הקבוע תוך 14 ימים מהמועד שבו הם מסרו לוועדה את בחירתם. לאחר מועד זה לא יתאפשר שינוי של בחירת סוג המסגרת. יו"ר ועדת הזכאות והאפיון ידאג לעדכון השינויים באמצעות המערכת הממוחשבת המיועדת לוועדות זכאות ואפיון.

ה. במקרים שההורים לא הודיעו על בחירתם בתוך התקופה האמורה, לאחר שנבדק כי החלטת הוועדה נמסרה להורים, ועדת הזכאות והאפיון רשאית להחליט על המסגרת החינוכית המתאימה לתלמיד. הוועדה תעניק קדימות לשילוב התלמיד במוסד לחינוך רגיל.

ו. במקרים שמצוינת בתוספת השנייה לחוק החינוך המיוחד זכאות למענה פרטני או קבוצתי, וכן הנחיית צוות בגן או בכיתה לחינוך רגיל, לא תתאפשר בחירת הורים לעניין סוג המסגרת החינוכית (ראה טבלה בסעיף 3.10.5-ה' לעיל).

ז. במקרים שוועדת הזכאות והאפיון סברה, בהסתמך על חוות דעת ועל מסמכים של גורמים טיפוליים ולאחר ששמעה את עמדת ההורים לעניין סוג המסגרת, כי יש חשש ממשי שהשמתו של התלמיד במסגרת חינוכית בהתאם לבחירת הוריו תביא לפגיעה ממשית בשלומו או בשלומם של אחרים, הוועדה רשאית להחליט על השמתו במסגרת חינוכית אחרת המתאימה לו.
במקרים אלה תובא החלטת הוועדה לאישור מנהל אגף א' לחינוך מיוחד במשרד החינוך או לאישור סגנו. זאת לאחר שניתנה להורי התלמיד הזדמנות להשמיע את עמדתם בפני ועדת הזכאות והאפיון בתוך 14 ימים מהיום שהתקבלה הודעת ההורים על בחירתם (ראה סעיף 3.10.9 להלן).

ח. במקרים שהורים פרודים או גרושים בוחרים בסוג מסגרת שונה, ולא הצליחו להגיע להסכמה בדבר סוג המסגרת החינוכית, הסמכות להכריע במחלוקת נתונה לבית המשפט. בהיעדר החלטה של בית המשפט כאמור או הליך תלוי ועומד בבית המשפט שהובא לידיעת הוועדה על ידי ההורים, תקבל ועדת הזכאות והאפיון את החלטתה ותכריע בהתאם לעיקרון של טובת התלמיד.

3.10.7 פרוטוקול הדיון ומכתב ההחלטה

א. פרוטוקול הדיון ייכתב במערכת הממוחשבת ויכיל את פרטי התלמיד והנוכחים בדיון ואת פרטי מי שנעדר ממנו ואת המסמכים ששימשו בדיון. מהלך הדיון יתועד תוך ציון תפקיד הדוברים ותוכן דבריהם, חוות

הדעת, פרטי ההחלטה והנימוקים להחלטה שהתקבלה. אם יבקש מי מהמשתתפים שדבר מה יירשם בפרוטוקול, על היו"ר לרשום את הדברים.

ב. תיעוד השלב של קבלת ההחלטה בנוכחות חברי הוועדה בלבד, כמפורט בסעיף 3.10.5, ישקף את אופן קבלת ההחלטה, את מהלך הדיון ואת עיקרי הדברים שנאמרו בו.

ג. הורי התלמיד יקבלו את פרוטוקול הדיון לאחר שחברי הוועדה עיינו בו ואישרו אותו בחתימתם. יו"ר הוועדה יפנה אל ההורים במהלך הדיון או בסופו וישאל אם ברצונם להוסיף דבר מה לפרוטוקול.

ד. הורי התלמיד יקבלו את החלטת הוועדה ואת נימוקיה, לרבות אפיון המוגבלות/יות, רמת התפקוד והיקף הסל האישי שנקבע לתלמיד. כמו כן יפורט התהליך לבחירת סוג המסגרת החינוכית, למעט במקרים שבהם הבחירה אינה מתאפשרת (ראה סעיף 3.10.6 - ו ו-ז). לאחר שההורים יעבירו את בחירתם, יועבר להם מכתב החלטה נוסף ובו יפורטו שוב החלטת הוועדה וסוג המסגרת שבחרו ההורים. במכתב ההחלטה תצוין זכותם של ההורים להשיג על החלטת הוועדה בפני ועדת ההשגה המחוזית תוך 21 ימים ממועד קבלת החלטתה המנומקת של הוועדה, תוך ציון פרטי הקשר להגשת ההשגה.

ה. הפרוטוקול יישלח להורים לא יאוחר מ־14 ימים מתום הדיון או מהמועד שבו נמסרה להורים החלטת הוועדה, לפי המוקדם מהם. יו"ר הוועדה יוכל להעבירם להורים באמצעות הדואר האלקטרוני בכפוף לחתימתם על טופס "העברת מידע להורים באמצעות המוסד החינוכי" (ראה נספח 16). בנוסף תשלח הרשות המקומית את הפרוטוקול בדואר רשום.

ו. הוועדה רשאית להחליט, בהחלטה מנומקת שתירשם בפרוטוקול, כי מסמך שהובא בפניה או פרוטוקול הדיון כולו או חלקו לא יימסרו להורה התלמיד, אם שוכנעה כי המידע הנכלל בו עלול לסכן את התלמיד או אדם אחר. זאת כאשר קיימת מניעה משפטית למסירתו או לאחר היוועצות עם היועץ המשפטי של המחוז, ובתנאי שיימסר להורים פרוטוקול הדיון שהשתתפו בו. יו"ר הוועדה יידע את הורי התלמיד, ובמידת האפשר את התלמיד עצמו, על קיומה של מניעה כאמור. הורי התלמיד יוכלו לבקש את העברת

המסמכים שלא נחשפו בפניהם לעיונו של עורך דין, רופא, פסיכולוג חינוכי או עובד סוציאלי מטעמם.

3.10.8 סיכום הדיון

א. החלטות ועדת הזכאות והאפיון יתקבלו ברוב קולות של חבריה המשתתפים בדיון, בתנאי שמספרם לא יפחת מארבעה חברים, ובהם: יושב ראש הוועדה, נציג רשות החינוך המקומית, הפסיכולוג החינוכי והמפקח הכולל לחינוך מיוחד או נציגו. היו הקולות שקולים, יהיה ליו"ר הוועדה קול נוסף.

ב. החלטת הוועדה והנימוקים להחלטה הם חלק בלתי נפרד מישיבת הוועדה, והם ינוסחו עם תום הדיון על ידי חברי הוועדה שהשתתפו בדיון בלבד ועל דעתם. הנימוקים ישקפו את שיקולי הדעת של הוועדה ביחס להחלטות שהתקבלו, ובכלל זה זכאות התלמיד, רמת התפקוד שלו והיקף הסל האישי שלו.

ג. הוועדה רשאית להחליט בתום הדיון שיש צורך בהמשכו במועד נוסף, מטעמים כגון השלמת מסמכים או קבלת חוות דעת נוספות שיירשמו בפרוטוקול. ההורים ומי מטעמם יוזמנו גם לדיון הנוסף שיתקיים ככל האפשר באותו הרכב שהחליט על קיום הדיון הנוסף. במידת האפשר ייקבע מועד הדיון הנוסף במעמד ההחלטה.

ד. בסיום תהליך הוועדה יוודא יו"ר הוועדה שתיק התלמיד במערכת הממוחשבת מכיל באופן מלא ותקין את כל המסמכים שהוצגו בוועדה, למעט מסמכים שההורים הציגו בדיון כעותק קשיח, וכן את פרוטוקול הדיונים ואת ההחלטות שהתקבלו.

ה. ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון תיושם בשנת הלימודים העוקבת, למעט מקרים שבהם הוועדה דנה על זכאות לאותה שנת לימודים, כמפורט בסעיף 3.6.2 לעיל.

ו. ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון היא מינהלית לכל דבר ועניין, והיא כפופה לכל כללי המשפט המינהלי.

3.10.9 דיון בעניינם של תלמידים שעולה בגינם חשש ממשי לפגיעה

א. במקרים שוועדת הזכאות והאפיון סברה, בהסתמך על חוות דעת של גורמים טיפוליים, כי יש חשש ממשי שהשמתו של התלמיד בסוג המסגרת החינוכית בהתאם לבחירת הוריו תביא לפגיעה ממשית בשלומו או בשלומם של אחרים, היא רשאית להחליט על השמתו בסוג מסגרת חינוכית אחרת המתאימה לו.

ב. במקרים אלה יש לפעול כמפורט להלן:
1) יו"ר ועדת הזכאות והאפיון יציג בפני ההורים את החשש הממשי שעלה בדיון ויפרט בפניהם את המהלכים המתחייבים במקרים אלה. בדיון זה תיקבע החלטה לקיום דיון נוסף בוועדה.
2) צוות המוסד החינוכי יקבל לידיו את השאלון "אמות מידה להערכת התנהגות פוגעת" וימלא אותו לקראת הדיון השני בוועדה. ההורים יוכלו להתוודע אל השאלון לפני שימולא וכן יקבלו עותק לאחר שימולא.
3) להורים תתאפשר שהות לשקול את עמדתם ובמידת הצורך להמציא מסמכים נוספים.
4) יו"ר הוועדה יקיים דיון נוסף בוועדת זכאות ואפיון בתוך 14 יום ממועד מסירת ההורים את עמדתם באשר לסוג המסגרת בדיון הראשון.
5) בדיון השני יתאפשר להורים ולצוות המוסד החינוכי להשמיע את חוות דעתם.
6) אם ההורים הציגו בדיון השני עמדה שונה מזו שקבעה הוועדה לעניין סוג המסגרת החינוכית, הוועדה תקבל החלטה על פי שיקול דעתה ותעביר אותה לאישור מנהל אגף א' לחינוך מיוחד או לסגנו.
7) יו"ר ועדת הזכאות והאפיון יקליד את ההחלטה הסופית של הוועדה בהתאם לתשובה שהתקבלה מאגף א' לחינוך מיוחד ויעביר להורים את פרוטוקול הדיון, לרבות סיכום הדיון שהתקיים באגף א' לחינוך מיוחד, ואת מכתב ההחלטה.

ג. שני הדיונים יתועדו בנפרד במערכת הזכאות והאפיון תוך פירוט מדויק של מהלך הדיון, עמדת ההורים ועמדת הוועדה בכל אחד מהדיונים.

ד. מנהל אגף א' לחינוך מיוחד או סגנו רשאים לקבל את החלטתם בהתאם לאפשרויות האלה:
- לאשר את ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון
- לא לאשר את ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון ולקבל את בחירת התלמיד והוריו.

ה. המפקח המתאם על ועדות זכאות ואפיון במחוז ידאג לעדכן את המפקח המתאם על החינוך המיוחד במחוז על אודות תלמידים המופנים לדיון זה, וכן על ההחלטות שהתקבלו בגינם לצורך שיבוצם במסגרות החינוך.

ו. בהתאם לחוק החינוך המיוחד יוכלו ההורים להגיש השגה על ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון שאושרה על ידי מנהל אגף א' לחינוך מיוחד או סגנו. להורים זכות לייצוג בסיוע נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות.

3.11. קביעת התוכנית האישית לתלמיד במסגרות החינוך המיוחד

3.11.1 לכל תלמיד שוועדת זכאות ואפיון קבעה את זכאותו לשירותי חינוך מיוחדים, הלומד בגן או בכיתה לחינוך מיוחד, וכן בכיתת חינוך מיוחד בבית ספר לחינוך רגיל, תיקבע תוכנית לימודים אישית (תל"א) בהתאם למפורט להלן:

א. התוכנית האישית תיקבע לאחר קבלת ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון, לא יאוחר מחודשיים מתחילת שנת הלימודים.

ב. התוכנית תתבסס על סיכום התוכנית של השנה הקודמת, אשר ייכתב לקראת סוף השנה ויכלול התוויה ראשונית של מטרות, יעדים ודרכי ביצוע לשנה העוקבת. הצוות החינוכי והטיפולי ישלים את התוכנית האישית בהתאם להערכת צורכי התלמיד שתתקיים בתחילת שנת הלימודים.

ג. אם נקבעה לתלמיד תוכנית אישית בשנה קודמת, בין אם באותו מוסד חינוכי ובין אם במוסד חינוכי אחר, ימשיך המוסד החינוכי ביישום התוכנית בשנה העוקבת עד לקביעת תוכנית חדשה.

ד. לתלמידים במעברים בין שלבי הגיל (מעבר מגן חובה לבית הספר היסודי, לחטיבת הביניים ולחטיבה העליונה) ובין מוסדות חינוך (למשל במקרה של העתקת מקום המגורים או שינוי השיבוץ) יש להמשיך וליישם את יעדי התוכנית האישית הקיימת עד לקיום דיון ולקביעת תוכנית אישית לתלמיד במסגרת הקולטת לא יאוחר מסוף חודש אוקטובר.

ה. לעניין תלמידים חדשים שאין להם עדיין תוכנית אישית, יש לזמן את ההורים לפגישת היכרות ואיתור צרכים עם הצוות החינוכי והטיפולי לצורך גיבוש דרכי העבודה בתחילת השנה ותכנון התוכנית האישית לא יאוחר מסוף חודש אוקטובר.

3.11.2 מנהל/ת הגן או מחנך/ת הכיתה אחראים על התוכנית האישית של התלמיד. באחריותם להוביל, בשיתוף הצוות החינוכי והטיפולי העובד עם התלמיד ובשיתוף התלמיד

והוריו, תהליך של גיבוש התוכנית ומעקב אחר יישומה והערכת ההתקדמות של התלמיד.

3.11.3 מאפייני התוכנית האישית

א. התוכנית תגובש בהתאם לצורכי התלמיד ולתפקודו, בהתבסס על תהליכי הערכה ותוך הקשבה והתייחסות להעדפות התלמיד והוריו.

ב. התוכנית תתמקד בכמה מטרות ייחודיות לתלמיד, ויפורטו בה היעדים, הדרכים ליישומם ברמה הפרטנית והקבוצתית, פרק הזמן להשגתם ואמות המידה לבדיקת השגתם, תוך הגדרת הגורמים האחראים לקידום המטרות. כמו כן יפורטו בתוכנית סוגי התמיכה שיינתנו לתלמיד, אופן מתן התמיכות והיקפן וההתאמות הנדרשות לתלמיד בדרכי ההוראה, בחומרי הלמידה ובתהליכי ההערכה וההיבחנות.

ג. התוכנית תשמש בסיס לעבודת הצוות במוסד החינוכי עם התלמיד, ותיושם בתהליך של הערכה ועדכון במהלך השנה, בהתאם לצורכי התלמיד, יחד עם התלמיד ועם הוריו.

3.11.4 העתק התוכנית האישית יימסר לתלמיד ולהורים בסמוך להשלמתה.

3.11.5 באמצע שנת הלימודים תתקיים פגישת מעקב והערכה של הצוות החינוכי והטיפולי העובד עם התלמיד, בשיתוף התלמיד והוריו.

3.11.6 התוכנית האישית תיקבע לשנת לימודים אחת, ובסיומה יימסר להורים סיכום התוכנית תוך ציון תפקודו של התלמיד בהתייחס ליעדי התוכנית, תובנות מיישום התוכנית והמלצות לשנת הלימודים העוקבת.

3.12. ועדת זכאות ואפיון ביושבה כוועדת השגה על החלטת הצוות רב-מקצועי

הורה או תלמיד רשאים להגיש השגה על החלטות הצוות הרב-מקצועי שהתקבלה בבית הספר או במתי"א. ההשגה תתקיים במעמד ועדת זכאות ואפיון, בהתאם לנוהלי הוועדה כמפורט בסעיף 2.14 לעיל.

3.13. תלמיד המעתיק את מקום מגוריו מיישוב אחד ליישוב אחר

החלטת ועדת זכאות ואפיון שהתקיימה בעניינו של התלמיד במקום מגוריו הקודם תקפה למקום מגוריו החדש. במידת הצורך אפשר להפנות את התלמיד לדיון חוזר בפני ועדת זכאות ואפיון במקום

מגוריו החדש לפני המועד הבא של חידוש זכאותו, תוך תיעוד הנימוקים.

3.14. ועדות זכאות ואפיון לתלמידים המתגוררים במוסדות פנימייתיים

3.14.1 ככלל תתקיים ועדת הזכאות והאפיון בעניינו של תלמיד המתגורר בפנימייה ברשות המקומית השולחת את התלמיד למוסד הפנימייתי שבה התלמיד רשום בתעודת הזהות.

3.14.2 תלמיד עם מוגבלות המתגורר במוסד פנימייתי יוכל להיקלט במסגרת החינוך המיוחד רק אם ועדת זכאות ואפיון שהתקיימה ברשות שבה הוא רשום בתעודת הזהות החליטה על זכאותו לשירותי חינוך מיוחדים.

3.14.3 תלמידים השוהים לאורך שנים בפנימייה מחוץ למסגרת משפחתם, אפשר שוועדת הזכאות והאפיון תתקיים, מטעמים שיירשמו בפתח הדיון בוועדה, ברשות המקומית שבתחומה הם שוהים, תוך הסכמה בכתב בין הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר ואישור פקיד הסעד הנוגע בדבר ובהסכמת ההורים.

3.14.4 על תלמיד המתגורר במוסד פנימייתי יחולו כל הכללים הנוגעים לבחירת ההורים את סוג המסגרת החינוכית שהוא ילמד בה. תלמיד שהוצא מביתו במצבי חירום, על פי החלטה של ועדת ההחלטה של משרד העבודה והרווחה, ילמד במסגרת החינוכית המקבילה מבחינת שכבת הגיל וסוג המוסד החינוכי למסגרת החינוכית האחרונה שהוא למד בה.

3.14.5 יישום ההחלטות של ועדות הזכאות והאפיון לתלמידים המתגוררים בפנימיות ייעשה על ידי הרשות הקולטת שבה נמצא מוסד החינוך שבו התלמיד לומד ובאחריותו.

3.15. ועדות זכאות ואפיון לתלמידים המתגוררים במשפחות אומנה

3.15.1 ככלל תתקיים ועדת הזכאות והאפיון בעניינו של תלמיד המתגורר במשפחת אומנה ברשות המקומית שהורי האומנה מתגוררים בה.

3.15.2 תלמידים השוהים לאורך שנים במשפחת אומנה מחוץ למסגרת משפחתם, אפשר שוועדת הזכאות והאפיון תתקיים, מטעמים שיירשמו בפתח הדיון בוועדה, ברשות המקומית שבתחומה הם שוהים, תוך הסכמה בכתב בין הרשויות המקומיות הנוגעות בדבר ואישור פקיד הסעד הנוגע בדבר ובהסכמת ההורים.

3.15.3 לדיון בוועדת הזכאות והאפיון יוזמנו הורי האומנה בתנאי שהם יונחו על ידי מנחה האומנה במימוש סמכויות ההורים בדיון.

3.15.4 על תלמיד המתגורר במשפחת אומנה יחולו כל הכללים הנוגעים לבחירת הורים את סוג המסגרת החינוכית שבה הוא ילמד. תלמיד שהוצא מביתו במצבי חירום, על פי החלטה של ועדת ההחלטה של משרד העבודה והרווחה, ילמד במסגרת החינוכית המקבילה מבחינת שכבת הגיל וסוג המוסד החינוכי למסגרת החינוכית האחרונה שהוא למד בה.

3.15.5 הדיון בשיבוץ התלמיד במוסד חינוכי ייערך על ידי צוות שיבוץ ברשות המקומית שהורי האומנה מתגוררים בה.

3.15.6 יישום ההחלטות של ועדות הזכאות והאפיון לתלמידים המתגוררים במשפחות אומנה ייעשה על ידי הרשות הקולטת שבה נמצא מוסד החינוך שהם לומדם בו ובאחריותו.

3.16. תשלום לנציג ארגוני ההורים המשמש חבר בוועדת זכאות ואפיון

3.16.1 נציג ארגון הורים שבידו כתב מינוי אשר השתתף כחבר בדיון של ועדת זכאות ואפיון יקבל תשלום עבור השתתפותו בהתאם לנוהל שיובא לידיעת נציגי ההורים.

3.16.2 נוהל ביצוע התשלומים יהיה כדלקמן: נציג ההורים הזכאי לתשלום יקבל בתום ישיבת הוועדה שהשתתף בה טופס חתום על ידי יו"ר הוועדה - "בקשה לתשלום בעבור השתתפות בישיבה של ועדת זכאות ואפיון" - תוך ציון מספר הדיונים והשעות שבהן הם התקיימו. נציג ההורים יחתום על הטופס ויעבירו לאגף א' לחינוך מיוחד בירושלים.

4. ועדת ההשגה

4.1. כללי

4.1.1 ועדת ההשגה דנה בהשגה של ההורים על החלטה של ועדת זכאות ואפיון שהתקיימה ברשות המקומית, בהתאם למפורט בפרק 3 לעיל. הוועדה מתקיימת במשרד החינוך, בראשותו של מנהל מחוז. אפשר להגיש השגה על כל מרכיב בהחלטה של ועדת זכאות ואפיון.

4.1.2 הליך השיבוץ במוסד חינוכי לגבי תלמיד שהוגשה בענייני השגה מתחיל רק לאחר שוועדת ההשגה קיבלה את החלטתה, ובמקרים חריגים לאחר קיום הליך משפטי, אם הוגש. עד למועד זה יישאר התלמיד במוסד החינוכי שהוא

לומד בו או ימשיך בלימודיו במסגרת ההמשך של המסגרת אם שכבת הגיל שלו המשיכה למסגרת ההמשך.

4.1.3 ועדות ההשגה של תלמידים מהמחוז החרדי יתקיימו באופן פיזי במחוז הגיאוגרפי. את הוועדה ינהלו חברי ועדת ההשגה של המחוז החרדי. נציג המחוז הגיאוגרפי (מפקח חינוך מיוחד/נציג מתי"א/יו"ר ועדת זכאות ואפיון) ישתתף בוועדות אלה במידת הצורך כמוזמן לוועדה (ולא כחבר ועדה), בתנאי שלא ישב בוועדת הזכאות והאפיון של אותו תלמיד. יו"ר ועדת ההשגה מטעם המחוז החרדי יתאם עם המפקח המתאם של יו"ר ועדות הזכאות והאפיון במחוז הגיאוגרפי את מועדי הוועדות, את מיקומן ואת השתתפות נציג המחוז הגיאוגרפי.

4.1.4 בכל נושא הנוגע לוועדת ההשגה אפשר לפנות לגורמים האלה:

- אגף פניות ותלונות הציבור במשרד החינוך: https://edu.gov.il/owlHeb/AboutUs/Inquiries/Pages/Inquiries.aspx
- אגף א' לחינוך מיוחד: special_education@education.gov.il
- פורטל ההורים של משרד החינוך - מרחב שילוב וחינוך מיוחד: https://parents.education.gov.il/prhnet/special-education
- יו"ר ועדת זכאות ואפיון, על פי רשימה שתפורסם באתר אגף א' לחינוך מיוחד בדואר האלקטרוני: https://edu.gov.il/minhalpedagogy/Special/Pages/home-page.aspx

4.2. סמכויות הוועדה

4.2.1 ועדת ההשגה מוסמכת לדון בהשגה של ההורים על החלטה של ועדת הזכאות והאפיון שהתקיימה ברשות המקומית (פרק 3 לעיל) ולקבל החלטה על פי אחת מהאפשרויות האלה:

א. קבלת ההשגה ושינוי ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון בהתאם לבקשת ההורים כפי שהובאה במעמד הוועדה

ב. החזרת העניין לוועדת הזכאות והאפיון לדיון נוסף, עם הוראות או בלעדיהן (לתלמיד ולהוריו נשמרת הזכות לחזור ולהשיג על החלטה של ועדת הזכאות והאפיון)

ג. דחיית ההשגה והשארת ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון על כנה.

4.2.2 דגשים

א. ועדת ההשגה תדון גם בהחלטות שהתקבלו במעמד ועדת הזכאות והאפיון ביושבה כוועדת השגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי.

ב. ועדת ההשגה אינה מוסמכת להחליט על סוגי התמיכות שיינתנו לתלמיד אלא על היקפן, ואינה מוסמכת לשבץ תלמידים במסגרות החינוך.

ג. אם ההשגה התקיימה על היקף סל התמיכות, הוועדה מוסמכת להחליט על תוספת לסל האישי, ובמקרה זה היא תקבע את היקף התוספת.

4.3. הרכב ועדת ההשגה והמוזמנים לדיון

4.3.1 הרכב הוועדה

לפי סעיף 12(ב) לחוק החינוך המיוחד ימנה שר החינוך את ועדות ההשגה, והרכבן יהיה כדלקמן:

א. מנהל מחוז של משרד החינוך או נציגו – יו"ר

ב. פסיכולוג חינוכי מחוזי של משרד החינוך

ג. מפקח לחינוך מיוחד ומפקח לחינוך רגיל שלא ישב בוועדת הזכאות והאפיון בענייני של התלמיד הנדון בוועדת ההשגה

ד. הורה לתלמיד עם מוגבלות שקיבל מינוי משר החינוך, אשר נבחר מתוך רשימה שיגישו ארגוני הורים לתלמידים עם מוגבלויות לאגף לחינוך מיוחד

ה. נציג של ארגון ציבורי שקיבל מינוי משר החינוך, אשר נבחר מתוך רשימה בצו החינוך המיוחד (הכרה בארגונים ציבוריים), התש"ן-1990 (תיתכן אפשרות שנציג ההורים ונציג הארגון הציבורי ישתייכו לאותו ארגון).

4.3.2 מינוי חברי ועדת ההשגה

א. חברי ועדת ההשגה ממונים על ידי שר החינוך. מינוי לוועדת זכאות ואפיון אינו תקף בוועדה השגה.

ב. סיים אדם את התפקיד שמתוקפו הוא מונה לחבר בוועדת ההשגה, בטל המינוי שלו כחבר הוועדה, למעט נציג ארגוני ההורים.

ג. על יו"ר הוועדה לוודא שכל חברי הוועדה הם בעלי כתב מינוי בר-תוקף מטעם שר החינוך.

ד. הטיפול בהנפקת המינוי לנציג של ארגון הורים ולנציג של ארגון ציבורי ייעשה על ידי הממונה על הנפקת מינויים לחברי ועדות מתוקף חוק באגף א' לחינוך מיוחד במשרד החינוך.

ה. רשימת הנציגים בעלי כתב המינוי תובא לידיעת יושבי ראש ועדות ההשגה לצורך הזמנת נציג ארגון הורים ונציג ארגון ציבורי לדיוני הוועדה. יש לזמנם באמצעות הרכז המחוזי.
ו. בדיון של ועדת ההשגה לא ישב חבר ועדה אשר שימש חבר בוועדת זכאות ואפיון בעניינו של התלמיד. אם החליטה ועדת ההשגה להחזיר את המקרה לדיון נוסף בוועדת זכאות ואפיון, לא יישב בו חבר שהשתתף כחבר בוועדת ההשגה בעניינו של התלמיד.
ז. יו"ר ועדת זכאות ואפיון אינו יכול לשמש נציג הפיקוח בוועדה.
ח. במקרים שקיים חשש לניגוד עניינים של מי מחברי הוועדה בדיון בעניינו של תלמיד לא ישתתף חבר הוועדה בדיון ויוחלף בנציג אחד. לדוגמה, חשש לניגוד עניינים מתקיים אם יש קרבת משפחה בין הנציג לבין התלמיד (קרבת משפחה לעניין זה היא בהתאם להגדרה בסעיף 13.31 בתקנון שירות המדינה). במקרים של חשש לניגוד עניינים יוכלו ההורים לפנות ליו"ר הוועדה או לכל גורם אחר על פי בחירתם, כגון לרשות המקומית או לנציג ארגוני ההורים. היו"ר רשאי להיוועץ עם הלשכה המשפטית במשרד החינוך.

4.3.3 מוזמנים לוועדה

א. המוזמנים לוועדה הם התלמיד, ההורים/האפוטרופוס החוקי של התלמיד והגורם המשיג, אם הוא נציג ארגון ציבורי (שאינו חבר ועדת ההשגה).
ב. החלטה על השתתפות התלמיד בדיון תיקבע על ידי ההורים בשיתוף התלמיד; תלמיד שמלאו לו 18 ולא מונה לו אפוטרופוס יבחר אם להופיע לוועדה עם הוריו או בלעדיהם או לא להופיע כלל.
ג. יו"ר הוועדה יעדכן במידת הצורך את נציגי הרשות המקומית, השפ"ח המקומי, המתי"א והמוסד החינוכי שהתלמיד לומד בו על קיום הדיון לצורך קבלת דיווח עדכני מהם. גורמים אלה לא ייקחו חלק בדיון.
ד. ההורים רשאים להזמין לוועדה גורמים נוספים מטעמם ו/או לבקש מהיו"ר לזמן גורמים נוספים, והוא ידאג לזמנם.

4.4. ההפניה אל ועדת ההשגה

4.4.1 הגורם המפנה

א. תלמיד
ב. הורה/אפוטרופוס חוקי של התלמיד
ג. נציג של ארגון ציבורי.

4.4.2 מועדי ההפניה וההתכנסות של ועדות ההשגה

א. אפשר להגיש את הבקשה להשגה תוך 21 ימים מהיום שהתלמיד והוריו קיבלו את הפרוטוקול ואת החלטתה המנומקת של ועדת הזכאות והאפיון בכתב. את הבקשה יש להגיש ליו"ר ועדת ההשגה בהתאם לפרטים שצוינו במכתב ההחלטה.
ב. יו"ר הוועדה יוודא שנשלח אישור על קבלת פנייה להשגה תוך שבוע מיום קבלת הבקשה להשגה.
ג. יו"ר הוועדה ידאג לתאם את המועד לכינוס הוועדה קרוב לזמן הגשת ההשגה, כדי שהוועדה תתכנס ותיתן את החלטתה בטווח של 21 ימים לכל היותר ממועד הגשת ההשגה, אלא אם כן ההורה ביקש לדחות את הדיון. במקרה זה יתקיים הדיון ככל האפשר עד שבוע מהמועד שבו זומן ההורה.
ד. על הזימון לוועדה להגיע לחברי הוועדה ולמוזמנים 14 יום לפני מועד הוועדה לפחות.

4.4.3 תהליך ההפניה לוועדת ההשגה

א. הורה, תלמיד או נציג של ארגון ציבורי המבקש להשיג על החלטה של ועדת זכאות ואפיון בפני ועדת השגה יגיש את ההשגה בכתב ליו"ר ועדת ההשגה על פי הפרטים המפורטים במכתב ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון.
ב. הבקשה תכלול את הפרטים האלה:
   1. שם התלמיד ומספר תעודת הזהות שלו
   2. פרטי ההורים ליצירת קשר כל עוד התלמיד קטין, ואם הוא בן 18 ומעלה ולא מונה לו אפוטרופוס יצורפו פרטי הקשר עם התלמיד
   3. המסגרת החינוכית שבה התלמיד לומד או שהוא רשום אליה
   4. פרטי ההשגה, בצירוף המסמכים שהמשיג מעוניין להציג ולא הוגשו קודם לכן בוועדת הזכאות והאפיון (התלמיד והוריו רשאים להביא עימם את המסמכים לדיון בלי להעבירם מבעוד מועד)
   5. בקשות להנגשה, לתרגום או לגישור, במידת הצורך.
ג. יו"ר ועדת ההשגה יודיע לרשות המקומית ולמסגרת החינוכית שהתלמיד לומד בה או רשום אליה

שהתקבלה פנייה לדיון בוועדת ההשגה, בציון תאריך הפנייה.

ד. יו"ר ועדת ההשגה יעיין במסמכים שהוגשו עבור התלמיד לוועדת הזכאות והאפיון כפי שהם מופיעים במערכת הממוחשבת.

ה. יו"ר ועדת ההשגה רשאי לפנות להורי התלמיד בבקשה להעביר לידיו מסמכים נוספים לפי שיקוליו, וההורים רשאים להחליט אם להעבירם.

4.5. היערכות לקראת הדיון בוועדת ההשגה

4.5.1 הוראות כלליות

א. האחריות לארגון עבודתה של ועדת ההשגה, לזימון המשתתפים בה ולניהול ישיבותיה מוטלת על יו"ר הוועדה.

ב. לדיון יוזמנו **כל** חברי הוועדה, ההורים והתלמיד.

ג. יו"ר הוועדה יעדכן במידת הצורך את נציגי הרשות המקומית, השפ"ח המקומי והמוסד החינוכי שהתלמיד לומד בו על אודות קיום הדיון לצורך מתן דיווח עדכני. מוזמנים אלה לא ייקחו חלק בדיון, אלא אם התקבלה הסכמת ההורים.

ד. לא יזומן לשמש חבר בוועדת ההשגה מי שהשתתף בוועדת הזכאות והאפיון שדנה בעניינו של התלמיד הנדון בוועדת ההשגה.

ה. נציג ארגון הורים יוכל לשמש חבר ועדה בכל המחוזות, ובכלל זה ביישוב שהוא מתגורר בו. עם זאת יודגש כי מומלץ לאתר נציג מיישוב אחר.

ו. במקרים שקיים חשש לניגוד עניינים של מי מחברי הוועדה בדיון בעניינו של תלמיד לא ישתתף חבר הוועדה בדיון ויוחלף בנציג אחד. לדוגמה, חשש לניגוד עניינים מתקיים אם יש קרבת משפחה בין הנציג לבין התלמיד (קרבת משפחה לעניין זה היא בהתאם להגדרה בסעיף 13.31 בתקנון שירות המדינה). במקרים של חשש לניגוד עניינים יוכלו ההורים לפנות ליו"ר הוועדה או לכל גורם אחר על פי בחירתם, כגון לרשות המקומית או לנציג ארגוני ההורים. היו"ר יוכל להיוועץ עם הלשכה המשפטית במשרד החינוך.

ז. נציג ארגון ציבורי אשר הגיש השגה לוועדת השגה לא יהיה חבר בוועדת ההשגה הדנה בעניינה של השגה זו.

ח. בכל מקרה יש לזמן לדיון את הגורם המשיג שיזם את הפנייה לוועדת ההשגה.
ט. יו"ר הוועדה יבדוק את הצורך בהנגשה, בתיווך, בתרגום ו/או בגישור עבור הורי התלמיד ו/או התלמיד, וידאג להתאמתם.
י. כל מקום בפרק זה שמצוינים בו ההורים לגבי תלמיד שמלאו לו 18 שנים ולא מונה לו אפוטרופוס, יש לראותו כאילו צוין התלמיד בלבד.

4.5.2 הזמנת התלמיד וההורים לדיון

א. ההזמנה להורים ולתלמיד או לאפוטרופוס שלו תיעשה על פי ההנחיות בפרק זה, על גבי הטופס בתת-נספח 7.1, ותישלח אליהם בדואר רשום. אפשר להעביר את הזימון בדואר האלקטרוני בכפוף להסכמת ההורים על גבי הטופס בנספח 16. היה התלמיד בן 18 ולא מונה לו אפוטרופוס, תישלח ההזמנה לתלמיד בלבד. העתק ההזמנה יתויק במשרדי המחוז.
ב. הזימון לישיבות הוועדה ייעשה תוך פרק זמן סביר ולא פחות מ-14 ימים לפני מועד הישיבה.
ג. בהזמנה יצוין שהתלמיד וההורים רשאים לצרף את כל המסמכים שיש ברשותם העשויים לסייע להחלטת הוועדה.
ד. החלטות של ועדת השגה המתקבלות בעניינו של תלמיד בלי שהוזמנו התלמיד וההורים לדיון אינן תקפות. יש לוודא שלא יתקיים דיון בעניינו של תלמיד ללא נוכחות ההורים או התלמיד אם הוא בן למעלה מ-18 שנים ואין לו אפוטרופוס. בכל מקרה ההורים יכולים לשלוח לדיון גורם מטעמם בצירוף ייפוי כוח כתוב.
ה. ההחלטה על השתתפות התלמיד בדיון תתקבל על ידי ההורים בשיתוף התלמיד. הוועדה תהיה רשאית לדון בעניינו של התלמיד ולקבל החלטות גם בהיעדרו, למעט במקרה שמלאו לו 18 ולא מונה לו אפוטרופוס.
ו. אם תלמיד או הורה מבקש לשנות את מועד הדיון בוועדת ההשגה, יש להיענות לבקשתו ולקבוע מועד חדש, ככל האפשר בתיאום עם ההורים. יש לוודא שלא יידחו דיונים בעניינו של תלמיד יותר מפעמיים.
ז. אם ההורים פרודים או גרושים, יש להזמין את שניהם, לרבות במקרים שבהם לאחד ההורים אין משמורת, בהתאם להנחיות בהוראת הקבע מס' 0178 בחוזר המנכ"ל עד/7(א), "הקשר בין מוסדות החינוך ובין הורים פרודים או גרושים". במקרה שקיים צו הרחקה

למי מההורים יש לקיים שני דיונים בנפרד, כדי לא להפר את הצו.

ח. התלמיד וההורים רשאים להביא לדיון בוועדת ההשגה מומחים או אנשים אחרים מטעמם, לרבות עורך דין, כדי להשמיע את טיעוניהם, וכן מתורגמן מטעמם, או לבקש מיו"ר הוועדה לזמן גורמים נוספים לדיון בוועדה, והוא ידאג לזמנם.

4.6. המסמכים המשמשים את ועדת ההשגה בקבלת החלטות

א. המסמכים המובאים לפני ועדת ההשגה הם בעיקרם המסמכים שהובאו לפני ועדת הזכאות והאפיון, פרוטוקול הוועדה ומכתב ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון.

ב. התלמיד והוריו רשאים להביא לפני הוועדה חוות דעת מקצועיות ומסמכים עדכניים אחרים הנוגעים לענייני של ילדם ואשר לא הוצגו על ידם בוועדת הזכאות והאפיון. רצוי להעבירם ליו"ר הוועדה לפני מועד הדיון.

ג. הפרוטוקול, המסמכים הרפואיים וכל מסמך אחר שבידי הוועדה הם סודיים, אך מותר להביאם לידיעת אדם אשר נזקקים לשירותיו לצורך ההחלטה; האדם שפרוטוקול או מסמך כאמור הובא לידיעתו חייב בשמירה על סודיותם.

ד. ככל האפשר יוצגו המסמכים המובאים בפני הוועדה לעיון לחברי הוועדה לפני התכנסותה.

ה. ככלל יקבלו ההורים לפני הדיון עותק מכל מסמך המובא לפני ועדת ההשגה אשר לא הוצג קודם לכן בוועדת הזכאות והאפיון. הוועדה רשאית להחליט בהחלטה מנומקת שתירשם בפרוטוקול כי מסמך שהובא בפניה או פרוטוקול הדיון כולו או חלקו לא יימסרו להורה התלמיד, אם שוכנעה כי המידע הנכלל בו עלול לסכן את התלמיד או אדם אחר. זאת כאשר קיימת מניעה משפטית למסירתו או לאחר היוועצות עם היועץ המשפטי של המחוז, ובתנאי שיימסר להורים פרוטוקול הדיון שהשתתפו בו. יו"ר הוועדה יידע את הורי התלמיד, ובמידת האפשר גם את התלמיד עצמו, על קיומה של מניעה כאמור. הורי התלמיד יוכלו לבקש את העברת המסמכים שלא נחשפו בפניהם לעיונו של עורך דין, רופא, פסיכולוג חינוכי או עובד סוציאלי מטעמם.

4.7. הדיון בוועדת ההשגה וקבלת ההחלטות

4.7.1 הוראות כלליות

א. יו"ר ועדת ההשגה אחראי על ניהול הדיון. היו"ר יידע את כל המשתתפים בדיון על חובתם לשמור על

סודיות הדיון. כל המוזמנים לישיבת הוועדה, למעט חברי ועדת ההשגה, התלמיד, ההורים ובאי כוחם של ההורים, חייבים לחתום על טופס הצהרה על שמירת סודיות (ראה נספח 3).

ב. חברי ועדת ההשגה מחויבים לשמור על סודיות מתוקף חוק החינוך המיוחד.

4.7.2 מהלך הדיון בוועדת ההשגה

א. חובה לזמן לדיון את **כל** חברי ועדת ההשגה, והדיון יתקיים רק אם משתתפים בו שלושה חברים לפחות.

ב. יו"ר הוועדה יציג להורים ולתלמיד את הנוכחים בישיבה ואת תפקידיהם, וכן את מטרת הדיון ואת סמכויות הוועדה. בנוסף יוצגו חברי הוועדה בשילוט מתאים.

ג. הגורם המשיג יציג את הרקע לפנייה לוועדת ההשגה. אין לקיים דיון בוועדת ההשגה ללא נוכחותו והשתתפותו של הגורם המשיג (ההורה/האפוטרופוס, התלמיד או נציג ארגון ציבורי).

ד. יו"ר הוועדה יזמין את ההורים ואת התלמיד להשמיע את דבריהם בתחילת הדיון או בכל שלב אחר שיבחרו. ההורים והתלמיד זכאים לבקש להשמיע את דבריהם בנוכחות חברי הוועדה בלבד. כמו כן ההורים יכולים למנות גורמים מטעמם להצגת דבריהם.

ה. אם התלמיד משתתף בדיון תוודא הוועדה שהוסברו לו מטרת הוועדה וסמכויותיה, ותדאג לאפשר לו תנאים נאותים להשמעת דבריו בהתאם לצרכיו. במקרים מיוחדים, ובמידת הצורך, תאפשר הוועדה לתלמיד להשמיע את דברו לפני מי מחבריה באופן נפרד. התלמיד וההורים יחליטו אם הדבר יתקיים בנוכחות ההורים או בלעדיה.

ו. המסמכים המובאים לפני הוועדה יוצגו למשתתפים בכפוף לחתימת ההורים על כתב ויתור סודיות. הוועדה רשאית להחליט, בהחלטה מנומקת שתירשם בפרוטוקול, כי מסמך שהובא בפניה, כולו או חלקו, לא יימסרו להורה התלמיד, אם היא שוכנעה כי המידע הנכלל בו עלול לסכן את התלמיד או אדם אחר. זאת כאשר קיימת מניעה משפטית למסירתו או לאחר היוועצות עם היועץ המשפטי של המחוז, ובתנאי שיימסר להורים פרוטוקול של הדיון שהשתתפו בו. יו"ר הוועדה יידע את הורי התלמיד, ובמידת האפשר גם את התלמיד עצמו, על קיומה של מניעה כאמור. הורי התלמיד יוכלו לבקש את העברת

המסמכים שלא נחשפו בפניהם לעיונו של עורך דין, רופא, פסיכולוג חינוכי או עובד סוציאלי מטעמם.

ז. הפסיכולוג חבר הוועדה יציג את המסמכים הקבילים שהוגשו לוועדה ואת המידע העולה מתוכם, בתנאי שהתלמיד - אם מלאו לו 18 שנים ולא מונה לו אפוטרופוס - או הוריו נתנו את הסכמתם לכך.

ח. יו"ר הוועדה יוודא שהמונחים המקצועיים השונים יוסברו לכלל הנוכחים בדיון, כדי שהכתוב במסמכים והנאמר במהלך הדיון יובנו להם.

ט. התלמיד והוריו יוכלו להציג לוועדה מסמכים נוספים, שלא הוצגו בוועדת הזכאות והאפיון ושהם רלוונטיים לדיון, והוועדה תתחשב גם במסמכים אלה במסגרת שיקוליה.

י. יו"ר הוועדה ינהל את הדיון תוך שימת דגש על הצגת צורכי התלמיד ועל עוצמתם ועל תיאור התפקוד שלו, תוך התייחסות לתחומים שבהם נדרשת לו תמיכה.

יא. הדיון יעסוק בנושאים שבגינם הוגשה ההשגה.

יב. יו"ר הוועדה יאפשר לכל הנוכחים בדיון לומר את דברם. היו"ר יאפשר דיון נאות בדילמות ובמחלוקות העשויות להתעורר במהלך הדיון וזימון שאלות הבהרה תוך כדי השיח.

4.7.3 קבלת ההחלטה

א. הוועדה תקבל את החלטתה בהתאם לאפשרויות שבסמכותה, כמפורט בסעיף 4.2.1 לעיל.

ב. ההחלטה תתקבל ברוב דעות חבריה המשתתפים בדיון, בתנאי שמספרם לא יפחת משלושה. במקרה של קולות שקולים יהיה ליו"ר הוועדה קול כפול.

ג. ההחלטה הסופית וההצבעה של ועדת ההשגה יתקבלו בנוכחות חברי ועדת ההשגה בלבד. תיעוד חלק זה של הדיון ישקף את הדברים שנאמרו וייכלל בפרוטוקול שיימסר להורים.

ד. לתלמידים שנקבעה זכאותם לשירותי חינוך מיוחדים וההשגה הייתה על היקף סל התמיכות שלהם תקבע הוועדה את היקף התמיכות החדש בסל האישי שיינתן לתלמיד, תוך שיקול דעת מקצועי המתייחס לצורכי התלמיד ולעוצמתם כפי שהם באו לידי ביטוי בדיון ובמסמכים, ותנמק את החלטתה. היקף הסל לא יפחת מזה שמצוין בתוספת השנייה לחוק החינוך המיוחד וישקף את המענה המיטבי לשילובו של התלמיד (ראה נספח 12).

ה. אפיון המוגבלות של התלמיד, במקרים שנדרש לדון בו בוועדת ההשגה, ייקבע על ידי הפסיכולוג חבר הוועדה בחתימתו, בהסתמך על המסמכים הקבילים בהתאם לתוספת הראשונה לחוק החינוך המיוחד – "גורמים שאבחנתם קבילה" (ראה נספח 9). במקרים אלה יש לוודא שהפסיכולוג המחוזי ישתתף בדיון.

ו. הוועדה רשאית להחליט בתום הדיון שיש צורך בהמשכו במועד נוסף, מטעמים מיוחדים שיירשמו בפרוטוקול, כגון השלמת מסמכים או קבלת חוות דעת נוספות מטעמם של התלמיד וההורים. התלמיד, ההורים ומי מטעמם יוזמנו גם לדיון הנוסף. ככל האפשר ייקבע מועד הדיון הנוסף במעמד ההחלטה, תוך התייחסות ללוח הזמנים לקראת פתיחת השנה.

ז. החלטת הוועדה תתקבל תוך 21 יום מהיום שהוגשה בו ההשגה, זולת אם האריכה הוועדה את המועד מטעמים מיוחדים שיירשמו בפרוטוקול.

ח. החלטת הוועדה, ובכלל זה ההחלטה על רמת התפקוד של התלמיד ועל היקף התמיכות בסל האישי שנקבע לו, תתועד במערכת הממוחשבת המיועדת לדיווח ועדות זכאות ואפיון וועדות השגה ותיכלל במכתב ההחלטה שיישלח לתלמיד ולהוריו.

ט. החלטת ועדת ההשגה היא מינהלית לכל דבר ועניין, והיא כפופה לכל כללי המשפט המינהלי, כמפורט במבוא להוראה זו.

4.7.4 פרוטוקול הדיון ומכתב ההחלטה

א. מהלך הדיון יירשם בפרוטוקול. יש להקפיד על רישום מדויק של הפרוטוקול תוך פירוט מהלך הדיון, דברי המשתתפים בציון שמם ותפקידם, ההחלטה שהתקבלה והנימוקים להחלטה, אשר ישקפו את שיקולי הדעת של הוועדה בנוגע להחלטות שהתקבלו. תיעוד הדיון הפנימי של חברי הוועדה לקבלת ההחלטה ייכלל בפרוטוקול שיימסר להורים. יש להקפיד על מילוי כל הסעיפים בתת-נספח 7.2 בהוראה זו.

ב. יו"ר הוועדה יפנה אל ההורים בתום הדיון וישאל אם ברצונם להוסיף דבר מה לפרוטוקול. היו"ר יאשר את הפרוטוקול בחתימתו ויעבירו לאישור כל חברי הוועדה בחתימתם.

ג. פרוטוקול הדיון (ראה תת-נספח 7.2), לרבות קבלת ההחלטה הסופית שהתקיימה בהשתתפות חברי

הוועדה בלבד, יימסרו להורי התלמיד, ככל האפשר עם תום הדיון בוועדה.

ד. פרוטוקול הדיון וכן מכתב ההחלטה ונימוקיה (תת-נספחים 7.3, 7.4 ו-7.5), בחתימת יו"ר הוועדה, יישלחו להורים בדואר רשום מוקדם ככל האפשר, כדי לא לעכב את שיבוץ התלמיד, ובכל מקרה לא יאוחר מ-14 ימים ממועד הדיון או מהמועד שבו נמסרה להורים החלטת הוועדה, לפי המוקדם מהם.

ה. הוועדה רשאית להחליט, בהחלטה מנומקת שתירשם בפרוטוקול, כי מסמך שהובא בפניה או פרוטוקול הדיון כולו או חלקו לא יימסרו להורה התלמיד, אם שוכנעה כי המידע הנכלל בו עלול לסכן את התלמיד או אדם אחר. זאת כאשר קיימת מניעה משפטית למסירתו או לאחר היוועצות עם היועץ המשפטי של המחוז, ובתנאי שיימסר להורים פרוטוקול של הדיון שהשתתפו בו. יו"ר הוועדה יידע את הורי התלמיד, ובמידת האפשר גם את התלמיד עצמו, על קיומה של מניעה כאמור. הורי התלמיד יוכלו לבקש את העברת המסמכים שלא נחשפו בפניהם לעיונו של עורך דין, רופא, פסיכולוג חינוכי או עובד סוציאלי מטעמם.

ו. הוועדה תוכל לשלוח להורים את הפרוטוקול ואת מכתב ההחלטה בדואר האלקטרוני בכפוף להסכמתם (ראה נספח 16).

ז. יו"ר הוועדה יציין במכתב ההחלטה כי להורים קיימת זכות להגיש עתירה מינהלית לבית המשפט המחוזי ביושבו כבית משפט לעניינים מינהליים. אם אין באפשרותם של ההורים לממן ייצוג משפטי, הם יוכלו להגיש בקשה לסיוע משפטי ממשרד המשפטים.

4.8. תשלום לנציגים של ארגוני הורים ולנציגי ארגון ציבורי בוועדת ההשגה

4.8.1 נציג ארגוני הורים ונציג ארגון ציבורי שבידם כתב מינוי, אשר השתתפו כחברים בדיון של ועדת השגה, יקבלו תשלום עבור השתתפותם בהתאם לנוהל שיובא לידיעת נציגי ארגוני ההורים.

4.8.2 נוהל ביצוע התשלומים יהיה כדלקמן: נציג ארגון ההורים ונציג הארגון הציבורי הזכאי לתשלום יקבלו בתום ישיבת הוועדה שהשתתפו בה טופס "בקשה לתשלום בעבור השתתפות בישיבת ועדת השגה", ויעביר אותו חתום על ידי יו"ר הוועדה לאגף א' לחינוך מיוחד בירושלים לא יאוחר מ-10 ימים לאחר המועד שבו התקיימה הישיבה.

5. נספחים

נספח 1: לוח זמנים מוסדי

לוח זמנים מוסדי												
הצעדים	השלב בתהליך	ספט׳	אוק׳	נוב׳	דצמ׳	ינו׳	פבר׳	מרס	אפר׳	מאי	יוני	יולי
1 חשיפה, הדרכת צוותים וליווי הורים	חשיפה של חוק החינוך המיוחד ושל חוזר המנכ״ל לצוותי החינוך											
	הדרכת הצוותים על תהליך ההפניה לוועדות מתוקף חוק, ניהול תיק התלמיד במערכת המחשבת											
	הדרכת הצוותים וליווי ההורים לפני פנייה/הפניה לדיון בצוות רב-מקצועי/ בוועדת זכאות ואפיון											
2 ועדות זכאות ואפיון	מילוי שאלוני ההפניה לתלמידים לקראת ועדות זכאות ואפיון, פנייה לוועדת זכאות ואפיון לקיום הוועדות							סיום				
	קיום ועדות זכאות ואפיון			מחדשים				המשך מחדשים + חדשים		בתי״ס עד 15 גנים עד 31		
	ליווי בתהליך בחירה/שינוי של סוג המסגרת החינוכית										עד 25	
3 דיוני צוות רב-מקצועי	פתיחת פנייה במערכת המחשבת ומילוי שאלוני הפניה לדיון בצוות רב-מקצועי							סיום				
	קיום דיוני צוות רב-מקצועי במוסד החינוכי									בתי״ס עד 15 גנים עד 31		
4 תוכנית אישית, תמיכות וכוח אדם	דיוני צוות רב-מקצועי לצורך פילוח התמיכות										עד 15	
	פילוח תמיכות - הקלדת שעות התמיכה הנדרשות לתלמיד במערכת המחשבת										עד 15	
	תכנון השיבוץ של כוח אדם למתן התמיכות											
	בניית תוכנית אישית לשנה״ל הבאה									התחלה		

נספח 2: טופסי ויתור סודיות

2.1 טופס ויתור סודיות להעברת מידע לוועדת זכאות ואפיון

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

ויתור על סודיות להעברת מידע לוועדת זכאות ואפיון

תאריך_____

שם המסגרת החינוכית: _____ סמל המוסד: _____

המחוז: _____

ויתור סודיות

אנו, הורי התלמיד/ה/האפוטרופוס _____ תעודת זהות _____,

מאשרים למנהל/ת המסגרת החינוכית שבה לומד/ת בננו/בתנו למסור ליו"ר ועדת זכאות ואפיון את המידע שהועבר על ידנו למוסד החינוכי:

- □ מסמכים קבילים על אבחנת המוגבלות של בננו/בתנו
- □ מסמכים שהעברנו למוסד החינוך לצורך דיון בוועדה

_____

- □ כל מידע חינוכי ו/או טיפולי העומד לרשות המוסד החינוכי ביחס לתפקודו של בננו/בתנו במסגרת החינוכית.
- □ אנו מאשרים כי המידע יועבר ליו"ר ועדת הזכאות והאפיון ולחבריה לצורך דיון בבקשה לבחון את זכאות בננו/בתנו לקבל שירותי חינוך מיוחדים.

יובהר, בהתאם לסעיף 9(א) לחוק החינוך המיוחד, שוועדת זכאות ואפיון רשאית לצוות על כל אדם להמציא לה כל מסמך שברשותו וכן חוות דעת

רפואית או פסיכולוגית הנוגעים לתלמיד עם צרכים מיוחדים ולהפנות את התלמיד לבדיקות נוספות, לפי הצורך, והכול כדרוש לה לצורך החלטתה.

שם ההורה/האפוטרופוס: _____ ת"ז: _____

חתימה_____

שם ההורה/האפוטרופוס: _____ ת"ז: _____

חתימה_____

2.2 טופס ויתור סודיות להעברת מידע לוועדת השגה

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

ויתור על סודיות להעברת מידע לוועדת השגה

תאריך_____

שם המסגרת החינוכית: _____ סמל המוסד: _____

המחוז: _____

ויתור סודיות

אנו, הורי התלמיד/ה/האפוטרופוס _____ תעודת זהות _____,

מאשרים למנהל/ת המסגרת החינוכית שבה לומד/ת בננו/בתנו למסור ליו"ר ועדת ההשגה את המידע שהועבר על ידנו למוסד החינוכי:

- □ מסמכים קבילים על אבחנת המוגבלות של בננו/בתנו
- □ מסמכים שהעברנו למוסד החינוך לצורך דיון בוועדה

_____

- □ כל מידע חינוכי ו/או טיפולי שעומד לרשות המוסד החינוכי ביחס לתפקודו של בננו/בתנו במסגרת החינוכית
- □ אנו מאשרים כי המידע יועבר ליו"ר ועדת ההשגה ולחבריה לצורך דיון בבקשה לבחון את זכאות בננו/בתנו לקבל שירותי חינוך מיוחדים.

שם ההורה/האפוטרופוס: _____ ת"ז: _____

חתימה_____

שם ההורה/האפוטרופוס: _____ ת"ז: _____

חתימה_____

2.3 טופס ויתור סודיות להעברת מידע לצוות הרב-מקצועי

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

ויתור על סודיות להעברת מידע לצוות הרב-מקצועי

תאריך_____

שם המסגרת החינוכית: _____ סמל המוסד: _____

המחוז: _____

ויתור סודיות

אנו, הורי התלמיד/ה/האפוטרופוס _____ תעודת זהות _____,

מאשרים למנהל/ת המסגרת החינוכית שבה לומד/ת בננו/בתנו להציג בדיון הצוות הרב-מקצועי את המידע שהועבר על ידנו למוסד החינוכי:

- □ מסמכים קבילים על אבחנת המוגבלות של בננו/בתנו
- □ מסמכים שהעברנו למוסד החינוך לצורך דיון בוועדה _____
- □ כל מידע חינוכי ו/או טיפולי שעומד לרשות המוסד החינוכי ביחס לתפקודו של בננו/בתנו במסגרת החינוכית
- □ אנו מאשרים כי המידע יוצג לחברי הצוות הרב-מקצועי לצורך דיון בבקשה לבחון את זכאות בננו/בתנו לקבל שירותי חינוך מיוחדים.

שם ההורה/האפוטרופוס: _____ ת"ז: _____

חתימה_____

שם ההורה/האפוטרופוס: _____ ת"ז: _____

חתימה_____

נספח 3: טופס הצהרה על שמירת סודיות של המשתתפים בוועדות מתוקף חוק החינוך המיוחד

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

טופס הצהרה על שמירת סודיות של המשתתפים בוועדות מתוקף חוק בדיון של צוות רב-מקצועי/ועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי/ועדת זכאות ואפיון/ועדת השגה

תאריך: _____

אני, החתום מטה, מצהיר בזאת, שהובא לידיעתי שעל-פי הוראות חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, הדיון בצוות רב-מקצועי/בוועדת זכאות ביושבה כהשגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי/בוועדת זכאות ואפיון/בוועדת השגה שבו אשתתף וכל המסמכים המוצגים בו הם סודיים ואני חייב בשמירה על סודיותם.

שם המשתתף	התפקיד	מספר תעודת הזהות	חתימה

הערות
(1) על ההצהרה יחתמו כל המשתתפים בדיון, למעט חברי הוועדה, ההורים ובא כוחם.
(2) טופס ההצהרה על שמירת הסודיות יצורף לפרוטוקול הוועדה.

נספח 4: טפסים לדיון בצוות רב-מקצועי

ראה תת-נספח 6.1 שאלון הפניה לדיון בצוות הרב-מקצועי/לוועדת זכאות ואפיון – לתלמידים בגן הילדים

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

שאלון הפניה לדיון בצוות רב-מקצועי/בוועדת זכאות ואפיון לתלמיד הלומד בגן (רגיל/מיוחד)

הדיון בצוות רב-מקצועי/בוועדת זכאות ואפיון הוא צומת משמעותי בקבלת החלטות הנוגעות לתלמיד. יש להקפיד למלא את כל הפרטים בשאלון ההפניה כדי שבידי הוועדה יהיו כל הנתונים והמידע הדרושים לקבלת החלטה מיטבית, הוגנת ומקצועית בעניינו.
הגורם המפנה: _____תאריך ההפניה: _____

פרטי התלמיד/ה (יש למלא את הפרטים ולסמן X במשבצות המתאימות)

השם הפרטי	שם המשפחה	מס' תעודת הזהות	תאריך הלידה	המין	מס' הילדים במשפחה	מקומו של התלמי במשפ
				☐ זכר ☐ נקבה		

פרטי ההורים		המצב המשפחתי[3]	הכתובת הפרטית	מס' הטלפון	הדוא"ל
שם ההורה					
שם ההורה					
שם האפוטרופוס					

ארץ הלידה:	

[3] אם ההורים גרושים או חיים בנפרד, יש לציין זאת בצירוף כתובתו של ההורה השני, אם היא ידועה.

תאריך העלייה:	
השפות המדוברות בבית:	

מסגרת הגן שבה הילד לומד בשנת הלימודים הנוכחית והמגזר שהגן משתייך אליו (יש לסמן את התשובות המתאימות)

☐ מעון	☐ גן טרום חובה	☐ גן רב-גילי	☐ גן חובה	☐ גן לחינוך מיוחד	☐ גן רגיל	אח ___ ___

☐ ממלכתי	☐ ממלכתי-דתי	☐ מוכר שא רשמי

שם הגן:	**סמל המוסד:**
כתובת הגן :	**מס' הטלפון בגן:**
שם מנהל/ת הגן (ממלא/ת השאלון):	**תאריך מילוי השאלון:**
פרטי ההתקשרות עם ממלא השאלון (דוא"ל/טלפון):	

התלמיד מבקר בגן זה: ☐ שנה ראשונה ☐ שנה שנייה
☐ שנה שלישית
משך זמן ההיכרות של הגננת הנוכחית עם התלמיד:
_____
סוג המסגרת החינוכית הקודמת שבה למד התלמיד:
_____מספר השנים: _____

דיונים קודמים
האם התקיים בעבר דיון מתוקף חוק בעניין התלמיד? אם כן, יש לסמן את סוג הדיון:
☐ **ועדת שילוב** ☐ **דיון בצוות רב-מקצועי** ☐ **ועדת השמה**
☐ **ועדת זכאות ואפיון**
תאריך הדיון : _____ ההחלטה: _____
תאריך הדיון : _____ ההחלטה: _____

סיבת ההפניה (יש לתאר את הקשיים העיקריים של התלמיד בתחומי התפקוד השונים)

תמיכות שקיבל התלמיד

טיפולים – הגורם המטפל	הטיפול בתחום				תדירות הטיפול	תקופת הטיפול
	הגן	הקהילה	קופ"ח	פרטי		
גננת שילוב	☐	☐	☐	☐		
פיזיותרפיסט	☐	☐	☐	☐		
מרפא בעיסוק	☐	☐	☐	☐		
קלינאי תקשורת	☐	☐	☐	☐		
מטפל באומנויות	☐	☐	☐	☐		
פסיכולוג	☐	☐	☐	☐		
גורם רפואי (רופא התפתחותי, נוירולוג, פסיכיאטר)	☐	☐	☐	☐		
עובד סוציאלי	☐	☐	☐	☐		
אחר:	☐	☐	☐	☐		

תארו בקצרה את התלמיד (הופעה חיצונית, תפקוד וקשיים בתחומי ההתפתחות השונים, תחומי עניין, יוזמה ומנהיגות, יצירתיות וכו'):

התחום הקוגניטיבי והשפתי

תארו את תפקוד התלמיד בתחום הקוגניטיבי והשפתי (תקשורת מילולית, דיבור, הבנת שפה, הבעת שפה, תחביר ודקדוק, מיומנויות חשיבה מסדר נמוך/גבוה):

התחום החברתי

תארו את תפקוד התלמיד בתחום החברתי (יצירת קשרים חברתיים, התמדה בקשרים חברתיים):

התחום ההתנהגותי והרגשי

תארו את תפקוד התלמיד בתחום ההתנהגותי והרגשי (בגן, בחצר, בפעילות השונות בגן):

עצמאות בחיי היום-יום

תארו את תפקוד התלמיד בתחום השימוש בשירותים (שליטה על צרכים, גמילה), **התלבשות, אכילה**:

התחום המוטורי

תארו את תפקוד התלמיד בתחום המוטורי (מוטוריקה גסה, מוטוריקה עדינה, ניידות, התמצאות במרחב):

באילו דרכים ניסיתם לסייע לתלמיד בתפקודו בגן, ובמה הוא נעזר ביותר?

סיכום והמלצות

שם הגננת וחתימה: _____ תאריך מילוי השאלון: _____

שם המפקח/ת: _____ תאריך: _____ חתימת המפקחת: _____

העתק להורים נמסר בתאריך _____ על ידי _____ תפקיד _____

4.2 שאלון הפניה לדיון בצוות רב-מקצועי - לתלמידים בבית הספר

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

שאלון הפניה של תלמיד הלומד בכיתה רגילה לדיון בצוות רב-מקצועי לקביעת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים

הדיון בצוות הרב-מקצועי הוא צומת משמעותי בקבלת החלטות הנוגעות לתלמיד. יש להקפיד למלא את כל הפרטים בשאלון ההפניה כדי שבידי הוועדה יהיו כל הנתונים והמידע הדרושים לקבלת החלטה מיטבית, הוגנת ומקצועית בענייננו.

א. פרטי בית הספר

שם בית הספר	**סמל המוסד**	**דרגת הכיתה**	**שם המחנך/ת** (ממלא/ת השאלון)	**תאריך מילוי השאלון**

ב. פרטים אישיים

השם הפרטי	**שם המשפחה**	**מס' תעודת הזהות**	**תאריך הלידה**	**המין**	
				☐	זכר
				☐	נקבה
ארץ הלידה		**תאריך העלייה**			

פרטי ההורים	**המצב**	**הכתובת**	**מס' הטלפון**

	המשפחתי	**הפרטית**	
שם ההורה:			
שם ההורה:			
שם האפוטרופוס:			

ג. האם התקיים בעבר דיון מתוקף חוק בעניין התלמיד/ה? (סמן)

☐ ועדת שילוב	☐ צוות רב-מקצועי	☐ ועדת השמה	☐ ועדת זכאות ואפיון
בתאריך:	בתאריך:	בתאריך:	בתאריך:

ד. הגורמים המפנים לצוות רב-מקצועי לקביעת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים

א. עובד חינוך (פרט): _____

ב. ועדת זכאות ואפיון או ועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה

ג. הורה

ה. הסיבה להפניית התלמיד/ה לדיון

ו. תהליכים חינוכיים וטיפוליים לקידום התלמיד ותמיכות שקיבל (פירוט התחום והתדירות/המשך ותיאור התהליך)

ז. שאלון לתיאור התפקוד של התלמיד

השאלון כולל את הערכת תפקודו של התלמיד על-פי 33 פריטים בסולם 1-9.
יש להקיף במעגל את המספר המתאים לפי הערכתכם. בססו אותה על הערכתכם ועל ניסיונכם עם תלמידים בני אותו גיל:

	הפריטים לתיאור התפקוד של התלמיד	בהשוואה לתלמידים רגילים בני אותו גיל								
		חלש			ממוצע			טוב		
1.	דיוק בקריאה (קורא בשטף וללא שיבושים)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
2.	יכולת לשחזר מידע מתוך טקסט ברמה אינפורמטיבית (פרטים, רצף אירועים וכד')	1	2	3	4	5	6	7	8	9
3.	פירוש טקסט כתוב והסקת מסקנות ממנו	1	2	3	4	5	6	7	8	9
4.	הבנת הוראות כתובות	1	2	3	4	5	6	7	8	9
5.	הבעה בכתב (ניסוח בהיר של רעיונות ומחשבות)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
6.	כתיב (ללא שגיאות איות)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
7.	ארגון תקין של כתיבה בדף (בתוך השורה, שוליים, רווח בין המילים וכד')	1	2	3	4	5	6	7	8	9
8.	כתב יד ברור וקריא	1	2	3	4	5	6	7	8	9
9.	אופן הכתיבה (אחיזת העיפרון, גודל הכתב, קצב סביר, התעייפות)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	אוצר המילים בהתאם לגיל	1	2	3	4	5	6	7	8	9
11	הגיית מילים ברורה	1	2	3	4	5	6	7	8	9
12	שימוש בשפה דבורה במצבים יום-יומיים לביטוי צרכים ולהעברת מידע	1	2	3	4	5	6	7	8	9

	הפריטים לתיאור התפקוד של התלמיד	בהשוואה לתלמידים רגילים בני אותו גיל								
		חלש			ממוצע			טוב		
13	ביטוי מילולי של תהליכי חשיבה (יכולת להסביר, לטעון טיעון, לנמק וכד')	1	2	3	4	5	6	7	8	9
14	בניית משפטים תקינים בשפה דבורה (ניסוח, מבנה משפט, תחביר)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
15	שימוש נכון בכללי הלשון בדיבור (הטיות גופים, יחיד/רבים, זכר /נקבה, מספרים וכד')	1	2	3	4	5	6	7	8	9
16	הבעה מילולית יצירתית (סיפור, דימוי, תיאור וכד')	1	2	3	4	5	6	7	8	9
17	הבנת הוראות מילוליות ופעולה נכונה לפיהן	1	2	3	4	5	6	7	8	9
18	שליטה בפעולות היסוד בחשבון, כגון חיבור, חיסור, כפל, חילוק	1	2	3	4	5	6	7	8	9
19	הבנת מתמטית (הבנת המשמעות של המושגים והפעולות)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
20	ידע בתחום ההנדסה (הכרת מושגים, צורות, גופים)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
21	פתרון בעיות מילוליות בחשבון (ניתוח והבנה של בעיות חשבון המוצגות בסיפור)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
22	שימוש נכון באוצר מילים ובסימנים בתחום (כגון >,<, מנה, מכפלה וכד') והבנה של בעיות חשבון	1	2	3	4	5	6	7	8	9
23	סיבולת גופנית (אינו מתעייף בקלות במשחק או בפעילות כיתתית)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
24	יציבה (שומר על תנוחה זקופה ולא רפויה)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
25	תנועה (הולך ורץ בקלות ובהתאמה)	1	2	3	4	5	6	7	8	9

	הפריטים לתיאור התפקוד של התלמיד	בהשוואה לתלמידים רגילים בני אותו גיל								
		חלש			ממוצע			טוב		
26	התארגנות ללמידה (התארגנות במרחב הפיזי, הוצאת חפצים מהתיק וארגונם וכד')	1	2	3	4	5	6	7	8	9
27	פירוש נכון של מצבים חברתיים (תגובה סבירה למצבי יום-יום)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
28	הרגלי סדר מקובלים	1	2	3	4	5	6	7	8	9
29	שמירה על כללי ההתנהגות המקובלים (אי הפרעה בכיתה)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
30	דימוי עצמי, ביטחון עצמי	1	2	3	4	5	6	7	8	9
31	שיקול דעת (חשיבה לפני פעולה, הימנעות מפעולה אימפולסיבית)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
32	יחסים תקינים עם מבוגרים (מצוות בית הספר ומבוגרים אחרים)	1	2	3	4	5	6	7	8	9
33	יכולת התמודדות עם אכזבות/עם תסכולים	1	2	3	4	5	6	7	8	9

_____ _____ _____

תאריך שם מחנך/ת הכיתה חתימה

_____ _____ _____

תאריך שם מנהל/ת ביה"ס חתימה

_____ _____ _____

תאריך שם מנהל/ת ביה"ס חתימה

העתק להורים נמסר בתאריך _____ ע"י _____

דף להורים

להורים שלום,

כידוע לכם ידון הצוות הרב-מקצועי בזכאות בנכם/בתכם לקבל תמיכה משירותי חינוך מיוחדים, על פי התיאור שנמסר על ידי המורה בשאלון ההפניה.
כהשלמה למידע זה אנו רואים חשיבות רבה במידע שתמסרו אתם לצוות על תפקוד בנכם/בתכם.

אתם מתבקשים לתאר את ילדכם תוך התייחסות לנקודות האלה: התנהגותו, יכולתו, קשייו, דרכי ההתמודדות שלכם עם קשייו וכל מידע נוסף שיסייע לצוות בהחלטותיו.

נא הוסיפו את הערותיכם ביחס לדיווח המורה בשאלון:

ציינו מה ילדכם מספר על רצונותיו וכן על יכולותיו ועל קשייו במסגרת הנוכחית, וציינו גם דרכי הוראה או תמיכות שהועילו לו לדעתכם:

נא החזירו דף זה למורה כדי שהוא יצרף אותו לשאלון שהוא מילא.

שם התלמיד/ה: _____ מס' ת"ז של התלמיד/ה: _____

שם האם: _____ שם האב: _____

שם בית הספר שבו התלמיד/ה לומד/ת: _____ המורה: _____

חתימת ההורים: _____ תאריך: _____

4.3 הזמנת ההורים והתלמיד לדיון בצוות רב-מקצועי (מופק מהמערכת הממוחשבת)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי_____

תאריך לועזי_____

לכבוד:

הורי התלמיד/ה:

[שם התלמיד/ה] _____

שלום רב,

הנדון: הזמנה לדיון בצוות רב-מקצועי לקביעת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים

אתם מוזמנים להשתתף בדיון בצוות רב-מקצועי שיתקיים בתאריך [תאריך הדיון] בשעה [שעת הדיון] בבית הספר/ב[כתובת].

הצוות הרב-מקצועי ידון בזכאות של בנכם/בתכם לשירותי חינוך מיוחדים.

השתתפותכם בדיון חשובה ביותר.

הזמנה זו מיועדת גם לבנכם/בתכם. ההחלטה על השתתפותו/ה בדיון תתקבל על ידכם ובשיתוף ילדכם.

אם אתם יודעים מראש שלא תוכלו להגיע לדיון במועד זה, עליכם לתאם מועד חלופי עם הצוות הרב-מקצועי, וזאת בהתאם לתאריכים הקבועים בנהלים.

אתם זכאים להביא לדיון גורמים נוספים מטעמכם ולהציג מסמכים וחוות דעת. רצוי להעביר את המסמכים ימים אחדים לפני מועד הדיון. אנא ודאו שהמסמכים חתומים על ידי כותביהם ומצוין בהם שם כותב המסמך, מקצועו ומספר הרישיון שלו.

אם אתם נזקקים להנגשה או לסיוע של אדם שיתרגם עבורכם את מהלך הדיון אנא הודיעונו על כך מראש.

בברכה,

יו"ר הצוות הרב-מקצועי

הכתובת לפניות: [כתובת המכתבים של המוסד] **טל':** [טלפון המוסד]

4.4 פרוטוקול הדיון בצוות הרב-מקצועי לקביעת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים (מופק מהמערכת הממוחשבת)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

<u>פרוטוקול דיון בצוות רב מקצועי לקביעת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים</u>

שם המוסד החינוכי (גן/בי"ס)	
סמל המוסד	
הישיבה התקיימה בתאריך	
הגורמים המפנים	
תאריך הגשת הפנייה	

1. פרטי התלמיד/ה

השם הפרטי	שם המשפחה	מס' ת"ז	תאריך הלידה

שם האם	שם האב	המצב המשפחתי*	הכתובת הפרטית	מס' הטלפון

*אם ההורים גרושים או חיים בנפרד, יש לציין זאת ידנית.

2. הנוכחים בדיון

המשתתפים בדיון	התפקיד	השם הפרטי ושם המשפחה
חברי הצוות הרב-מקצועי	יו"ר מנהל ביה"ס הרגיל	
	פסיכולוג	
	מחנך הכיתה של התלמיד	
	יועץ חינוכי	
	עו"ה מתחום החינוך המיוחד	
מומחים (עובדי משרד החינוך)	מומחה תחום שילוב	
משתתפים נוספים	ההורים	

נוכחות הורים	כן / לא

נוכחות תלמיד/ה	כן / לא

3. מהלך הדיון בהשתתפות ההורים/התלמיד/ה

4. עמדת ההורים

5. עמדת התלמיד/ה (אם נכח/ה בדיון)

6. אפיון המוגבלות

אפיון המוגבלות ייקבע על סמך המסמכים המוצגים ועל סמך דיון מעמיק בעניינו/ה של התלמיד/ה.

מוגבלות ראשונה:_____

מוגבלות שנייה:_____

7. מסמכים

שם המסמך	מתאריך -	חתום על ידי -	תפקידו

8. ההחלטה

9. הנימוק

בברכה,

שם: _____

יו"ר הצוות הרב-מקצועי

חתימה:_____ תאריך:_____

4.5 הודעה להורים על החלטת הצוות הרב-מקצועי – התלמיד זכאי לשירותי חינוך מיוחדים (מופק מהמערכת הממוחשבת)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי_____

תאריך לועזי_____

לכבוד:

הורי התלמיד/ה

[שם התלמיד/ה] _____

שלום רב,

הנדון: הודעה להורים על החלטת הצוות הרב-מקצועי לקביעת זכאות לשירותי חינוך מיוחדים

בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בצוות רב-מקצועי בתאריך:_____

בעניין בנכם/בתכם:_____ מס' תעודת הזהות:_____

תאריך הלידה:_____

נמצא כי בנכם/בתכם זכאי/ת לשירותי חינוך מיוחדים.

בנכם/בתכם יהיה/תהיה זכאי/ת לתמיכה פרטנית או קבוצתית מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי.

תחומי התמיכות והיקפן ייקבעו במסגרת תוכנית אישית ע"י הצוות הרב-מקצועי של המוסד החינוכי ובשיתופכם.

הנימוקים להחלטה

לתשומת לבכם:

1. על החלטת הצוות הרב-מקצועי רשאים התלמיד או ההורה **להגיש השגה** לוועדת זכאות ואפיון בתוך 21 ימים מיום קבלת החלטת הצוות בכתב. ועדת הזכאות והאפיון רשאית לקבל את ההשגה ולהחזיר את העניין לצוות הרב-מקצועי לדיון נוסף, עם הוראות או בלעדיהן, או לדחות את ההשגה.
2. ועדת הזכאות והאפיון תיתן את החלטתה בתוך 21 ימים מיום שהוגשה ההשגה, אלא אם כן האריכה את המועד מטעמים מיוחדים שיירשמו.

בברכה,

השם: _____

יו"ר הצוות הרב-מקצועי

חתימה:_____

4.6 הודעה להורים על החלטת הצוות הרב-מקצועי – התלמיד אינו זכאי לשירותי חינוך מיוחדים
(מופק מהמערכת הממוחשבת)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי_____

תאריך לועזי_____

לכבוד:
הורי התלמיד
[שם התלמיד] _____

שלום רב,

הנדון: הודעה להורים על החלטת הצוות הרב-מקצועי

בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בצוות רב-מקצועי בתאריך: _____

בעניין בנכם/בתכם: _____ מס' תעודת הזהות: _____
תאריך הלידה: _____

נמצא כי בנכם/בתכם אינו/ה זכאי/ת לתמיכה משירותי חינוך מיוחדים.

בנכם/בתכם ימשיך/תמשיך לקבל תמיכות במסגרת החינוך הרגיל.

הנימוקים להחלטה

לתשומת לבכם:

1. על החלטת הצוות הרב-מקצועי רשאי תלמיד או הורה להגיש השגה לוועדת זכאות ואפיון בתוך 21 ימים מיום שקיבל את החלטת הוועדה בכתב. ועדת הזכאות והאפיון רשאית לקבל את ההשגה, להחזיר את העניין לצוות הרב-מקצועי לדיון נוסף, עם הוראות או בלעדיהן, או לדחות את ההשגה.
2. ועדת הזכאות והאפיון תיתן את החלטתה בתוך 21 ימים מיום שהוגשה ההשגה, אלא אם כן האריכה את המועד מטעמים מיוחדים שיירשמו.

בברכה,

השם: _____

יו"ר הצוות הרב-מקצועי

חתימה:_____

4.7 פרוטוקול הדיון בצוות הרב-מקצועי לקביעת הרכב סל השירותים

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

פרוטוקול הדיון בצוות הרב-מקצועי לקביעת הרכב סל השירותים

לתלמיד שזכאותו נקבעה בוועדת זכאות ואפיון

והזכאי לסל אישי בכיתה לחינוך רגיל

תאריך הדיון:_____ המחוז: _____

א. **פרטי התלמיד/ה** (יש למלא את הפרטים ולסמן x במשבצות המתאימות)

השם הפרטי	**שם המשפחה**	**מס' תעודת הזהות**	**תאריך הלידה**	**המין**	
					זכר
					נקבה

פרטי ההורים		**המצב המשפחתי**	**הכתובת הפרטית**
שם ההורה/האפוטרופוס			
שם ההורה/האפוטרופוס			

שם המוסד שבו התלמיד לומד	סמל המוסד	היישוב	סוג המוסד החינוכי		דרגת הכיתה
				חינוך רגיל	
				חינוך מיוחד	

אפיון המוגבלות של התלמיד	
היקף הסל האישי שנקבע בעבור התלמיד	_____ ש"ש

ב. **הנוכחים בדיון**

חברי הצוות הרב-מקצועי

התפקיד	השם הפרטי	שם המשפחה

המוזמנים

התפקיד	השם הפרטי	שם המשפחה

ג. מהלך הדיון

ד. פירוט הבקשות לתמיכה

סוג התמיכה	מרכיב התמיכה	מספר השעות בשבוע	מס' התלמידים בקבוצה

הוראה			
טיפול			
סיוע			

ה. הערות

שם יושב ראש הצוות הרב-מקצועי

_____

חתימה: _____

עדכון הרכב סל השירותים

לתלמיד שזכאותו נקבעה בוועדת זכאות ואפיון והזכאי לסל אישי בכיתה לחינוך רגיל

עדכון הרכב הסל האישי בתאריך:_____

א. **פרטי התלמיד/ה** (יש למלא את הפרטים ולסמן x במשבצות המתאימות)

השם הפרטי	שם המשפחה	מס' תעודת הזהות	תאריך הלידה	המין	
					זכר
					נקבה

פרטי ההורים		הכתובת הפרטית
שם ההורה/האפוטרופוס		
שם ההורה/האפוטרופוס		

שם המוסד שבו התלמיד לומד	היישוב	סמל המוסד	סוג המוסד החינוכי		דרגת הכיתה
			חינוך רגיל		

				חינוך מיוחד	

ב. **פירוט התמיכות שנקבעו בתאריך: _____**

(יש לסמן X ליד התמיכות שנקבעו ולציין את המלצת הצוות להיקף התמיכה)

סוג התמיכה	תיאור התמיכה	היקף התמיכה (ש"ש)	מס' התלמידים בקבוצה
הוראה			
טיפול			
סיוע			

ג. **פירוט התמיכות שעודכנו**

(יש לסמן X ליד התמיכות שנקבעו ולציין את המלצת הצוות להיקף התמיכה)

סוג התמיכה	תיאור התמיכה	היקף התמיכה (ש"ש)	מס' התלמידים בקבוצה
הוראה			
טיפול			
סיוע			

ד. **סיבת השינוי בהרכב סל התמיכות**

ה. **תיעוד השיחה עם הורי התלמיד**

שם יושב ראש הצוות הרב-מקצועי:

_____

חתימה: _____

נספח 5: טפסים לדיון בוועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי

5.1 הזמנת הורים ותלמיד לוועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי _____

תאריך לועזי _____

לכבוד:

ההורים _____

התלמיד _____

שלום רב,

הנדון: הזמנה לוועדת זכאות ואפיון – השגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי

אתם מוזמנים להשתתף בדיון בוועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי.

שם התלמיד/ה: _____ מס' ת"ז:_____

הוועדה תתקיים בתאריך _____ בשעות _____ מקום הדיון: _____

הזמנה זו מיועדת גם לבנכם/לבתכם. ההחלטה על השתתפותו/ה בדיון תתקבל על ידכם ובשיתוף ילדכם.

אם אתם נזקקים להנגשה או לסיוע של אדם שיתרגם עבורכם את מהלך הדיון בוועדה, אנא הודיעו על כך מראש. בכל מקרה תוכלו להביא מתרגם ו/או אדם מטעמכם שיסייע לכם.

בברכה,

יו"ר ועדת זכאות ואפיון

הכתובת לפניות: _____

5.2 פרוטוקול ועדת זכאות ואפיון ביושבה כוועדת השגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז _____

פרוטוקול דיון בוועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת צוות רב-מקצועי

מתקיים בתאריך:	ברשות המקומית:
מגיש ההשגה:	תאריך הגשת ההשגה:

א. פרטי התלמיד/ה (יש למלא את הפרטים ולסמן x במשבצות המתאימות)

השם הפרטי	**שם המשפחה**	**מס' תעודת הזהות**	**תאריך הלידה**	**המין**	
				☐	זכר
				☐	נקבה

פרטי ההורים		**המצב המשפחתי**	**הכתובת הפרטית**	**מס' הטלפון**
שם ההורה				
שם ההורה				
שם האפוטרופוס				

שם המוסד שבו התלמיד לומד	סמל המוסד	סוג המוסד החינוכי	סוג הכיתה		דרגת הכיתה
			☐	רגילה	
			☐	כיתה לחנ"מ	

ב. הנוכחים בדיון

חברי הוועדה

התפקיד	שם חבר הוועדה
יו"ר הוועדה	
נציג הרשות המקומית	
מפקח כולל לחינוך מיוחד	
מפקח כולל לחינוך רגיל	
פסיכולוג חינוכי	
נציג ארגון הורים	

המוזמנים

שם המוזמן	התפקיד

נוכחות ההורים: ☐ כן ☐ לא

נוכחות התלמיד: ☐ כן ☐ לא

ג. המסמכים

שם המסמך	מתאריך -	חתום על-ידי -	תפקיד מחבר המסמך

ד. מהלך הדיון

עמדת ההורים, כפי שהוכתבה על ידי ההורים לרושם הפרוטוקול

עמדת התלמיד

ה. סיכום הדיון בהשתתפות חברי הוועדה בלבד (אלא אם הוחלט על השתתפות ההורים)

ו. פרטי ההחלטה (יש לסמן X במשבצת הנכונה)

☐ **הוחלט לדחות את ההשגה** בנימוק _____

☐ **הוחלט להחזיר את עניינו של התלמיד לצוות הרב-מקצועי לדיון נוסף.**

☐ **הוחלט לקבל את ההשגה.**

ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון ביושבה כהשגה על החלטת צוות רב-מקצועי

שנת הזכאות: תש_____

שם יו"ר הוועדה:	חתימה:
שם נציג/ת הרשות המקומית:	חתימה:
שם המפקח/ת על החינוך המיוחד/נציגו/ה:	חתימה:
שם הפסיכולוג/ית:	חתימה:
שם המפקח/ת על החינוך הרגיל/נציגו/ה:	חתימה:
שם נציג/ת ארגון ההורים:	חתימה:

5.3 הודעה להורים על ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון ביושבה כוועדת השגה על החלטת ועדת הצוות הרב-מקצועי - קבלת ההשגה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז _____

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

לכבוד

ההורים: _____

התלמיד/ה: _____

שלום רב,

הנדון: **החלטה של ועדת זכאות ואפיון ביושבה כוועדת השגה על החלטת צוות רב-מקצועי – קבלת ההשגה**

בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בוועדת זכאות ואפיון ביושבה כוועדת השגה על החלטת צוות רב-מקצועי בתאריך _____ ברשות המקומית _____ בעניין בנכם/בתכם:

השם הפרטי ושם המשפחה:	מס' ת"ז:	תאריך הלידה:

הוחלט לקבל את ההשגה שהוגשה בעניינו/ה של בנכם/בתכם

בנכם/בתכם זכאי/ת לקבל שירותי חינוך מיוחדים מסל השילוב וההכלה/מהסל המוסדי.

שנת הזכאות: תש___

הנימוקים להחלטה

הערות/ המלצות

בכבוד רב,

שם: _____

יו"ר ועדת הזכאות והאפיון ביושבה כוועדת השגה

חתימה: _____

העתקים:
מפקח/ת המוסד החינוכי /מפקח/ת החינוך המיוחד
מנהל/ת מוסד החינוך

5.4 הודעה להורים על החלטת ועדת הזכאות והאפיון ביושבה כוועדת השגה על החלטת ועדת הצוות הרב-מקצועי - דחיית ההשגה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז _____

תאריך עברי_____

תאריך לועזי_____

לכבוד

ההורים: _____

התלמיד/ה: _____

שלום רב,

הנדון: **החלטה של ועדת זכאות ואפיון ביושבה כוועדת השגה על החלטת צוות רב-מקצועי – דחיית ההשגה**

בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בוועדת זכאות ואפיון ביושבה כוועדת השגה על החלטת צוות רב-מקצועי בתאריך _____ ברשות המקומית _____ בעניין בנכם/בתכם:

השם הפרטי ושם המשפחה:	מס' ת"ז:	תאריך הלידה:

הוחלט לדחות את ההשגה ולהשאיר את החלטת הצוות הרב-מקצועי על כנה.

הנימוקים להחלטה

הערות/ המלצות

זכותכם להגיש השגה על החלטה של ועדת זכאות ואפיון ביושבה כהשגה על החלטת הצוות הרב-מקצועי. ההשגה תוגש לוועדת השגה במחוז בכתובת:
_____

בכבוד רב,

שם: _____

יו"ר ועדת הזכאות והאפיון ביושבה כוועדת השגה

חתימה: _____

העתקים:
מפקח/ת המוסד החינוכי / מפקח/ת החינוך המיוחד
מנהל/ת מוסד החינוך

נספח 6: טפסים לוועדת זכאות ואפיון

6.1 שאלון הפניה לדיון בצוות הרב-מקצועי/לוועדת זכאות ואפיון – לתלמידים בגן הילדים

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

שאלון הפניה לדיון בצוות רב-מקצועי/לוועדת זכאות ואפיון

לתלמיד הלומד בגן (רגיל/מיוחד)

הדיון בוועדת הזכאות והאפיון הוא צומת משמעותי בקבלת החלטות הנוגעות לתלמיד. יש להקפיד למלא את כל הפרטים בשאלון ההפניה כדי שבידי הוועדה יהיו כל הנתונים והמידע הדרושים לקבלת החלטה מיטבית, הוגנת ומקצועית בעניינו.

הגורם המפנה: _____ תאריך ההפניה: _____

פרטי התלמיד/ה (יש למלא את הפרטים ולסמן X במשבצות המתאימות)

השם הפרטי	שם המשפחה	מס' תעודת הזהות	תאריך הלידה	המין	מס' הילדים במשפחה	מקומו של התלמיד במשפחה
				☐ זכר ☐ נקבה		

פרטי ההורים		המצב המשפחתי[4]	הכתובת הפרטית	מס' הטלפון	הדוא"ל
שם ההורה					
שם ההורה					
שם האפוטרופוס					

[4] אם ההורים גרושים או חיים בנפרד, יש לציין זאת בצירוף כתובתו של ההורה השני, אם היא ידועה.

ארץ הלידה:	
תאריך העלייה:	
השפות המדוברות בבית :	

מסגרת הגן שבה הילד לומד בשנת הלימודים הנוכחית והמגזר שהגן משתייך אליו (יש לסמן את התשובות המתאימות)

☐ מעון	☐ גן טרום-חובה	☐ גן רב-גילי	☐ גן חובה	☐ גן לחינוך מיוחד	☐ גן רגיל	אחר _____

☐ ממלכתי	☐ ממלכתי-דתי	☐ מוכר שאינו רשמי

שם הגן:	**סמל המוסד:**
כתובת הגן :	**מס' הטלפון בגן:**
שם מנהל/ת הגן (ממלא/ת השאלון):	**תאריך מילוי השאלון:**
פרטי ההתקשרות עם ממלא/ת השאלון (דוא"ל/טלפון):	

- התלמיד מבקר בגן זה: ☐ שנה ראשונה ☐ שנה שנייה ☐ שנה שלישית.
- משך זמן ההיכרות של הגננת הנוכחית עם התלמיד: _____
- סוג המסגרת החינוכית הקודמת שבה למד התלמיד: _____מספר השנים: _____

דיונים קודמים

האם התקיים בעבר דיון מתוקף חוק בעניין התלמיד? אם כן, יש לסמן את סוג הדיון:

☐ **ועדת שילוב** ☐ **דיון בצוות רב-מקצועי** ☐ **ועדת השמה**
☐ **ועדת זכאות ואפיון**

תאריך הדיון : _____ ההחלטה: _____

תאריך הדיון : _____ ההחלטה: _____

סיבת ההפניה (תאר/י את הקשיים העיקריים של התלמיד בתחומי התפקוד השונים)

תמיכות שקיבל התלמיד

טיפולים – הגורם המטפל	**הטיפול בתחום**				**תדירות הטיפול**	**תקופת הטיפול**
	הגן	**הקהיל ה**	**קופ"ח**	**פרטי**		
גננת שילוב	☐	☐	☐	☐		
פיזיותרפיסט	☐	☐	☐	☐		
מרפא בעיסוק	☐	☐	☐	☐		
קלינאי תקשורת	☐	☐	☐	☐		
מטפל באמצעות אומנויות	☐	☐	☐	☐		
פסיכולוג	☐	☐	☐	☐		
גורם רפואי (רופא התפתחותי,	☐	☐	☐	☐		

נוירולוג, פסיכיאטר)						
עובד סוציאלי	☐	☐	☐	☐		
אחר:	☐	☐	☐	☐		

תאר/י בקצרה את התלמיד (הופעה חיצונית, תפקוד וקשיים בתחומי ההתפתחות השונים, תחומי עניין, יוזמה ומנהיגות, יצירתיות וכו'):

התחום הקוגניטיבי והשפתי

תאר/י את תפקוד התלמיד בתחום הקוגניטיבי והשפתי (תקשורת מילולית, דיבור, הבנת שפה, הבעת שפה, תחביר ודקדוק, מיומנויות חשיבה מסדר נמוך/גבוה):

התחום החברתי

תאר/י את תפקוד התלמיד בתחום החברתי (יצירת קשרים חברתיים, התמדה בקשרים חברתיים):

התחום ההתנהגותי והרגשי

תאר/י את תפקוד התלמיד בתחום ההתנהגותי והרגשי (בגן, בחצר, בפעילות השונות בגן):

עצמאות בחיי היום-יום

תאר/י את תפקוד התלמיד בתחום השימוש בשירותים (שליטה על צרכים, גמילה), **ההתלבשות, האכילה**:

התחום המוטורי

תאר/י את תפקוד התלמיד בתחום המוטורי (מוטוריקה גסה, מוטוריקה עדינה, שיווי משקל, ניידות, התמצאות במרחב):

באילו דרכים ניסית לסייע לתלמיד בתפקודו בגן, ובמה הוא נעזר ביותר?

סיכום והמלצות

שם הגננת וחתימה: _____ תאריך מילוי השאלון: _____

שם המפקח/ת: _____ תאריך: _____ חתימת המפקח/ת: _____

העתק להורים נמסר בתאריך _____ על ידי _____ תפקיד _____

6.2 שאלון הפניה לוועדת זכאות ואפיון - לתלמידים בבית הספר

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

שאלון הפניה לוועדת זכאות ואפיון של תלמיד הלומד בבית-ספר (רגיל /מיוחד)

הדיון בוועדת הזכאות והאפיון הוא צומת משמעותי בקבלת החלטות הנוגעות לתלמיד. יש להקפיד למלא את כל הפרטים בשאלון ההפניה כדי שבידי הוועדה יהיו כל הנתונים והמידע הדרושים לקבלת החלטה מיטבית, הוגנת ומקצועית בענייננו.

הגורם המפנה: _____ תאריך ההפניה: _____

הרקע

פרטי התלמיד/ה (יש למלא את הפרטים ולסמן X במשבצות המתאימות)

השם הפרטי	שם המשפחה	מספר תעודת הזהות	תאריך הלידה	המין	מספר הילדים במשפחה	מקומו של הילד במשפחה
				זכר		
				נקבה		

פרטי ההורים	המצב המשפחתי[5]	הכתובת הפרטית	מס' הטלפון	דוא"ל

[3]אם ההורים גרושים או חיים בנפרד, יש לציין זאת, בצירוף כתובתו של ההורה השני, אם היא ידועה.

שם ההורה/האפוטרופוס:				
שם ההורה/האפוטרופוס:				

שם המוסד שבו התלמיד לומד	**סמל המוסד**	**סוג המוסד**		**סוג המוגבלות של הכיתה**	**דרגת הכיתה**
			רגיל		
			מיוחד		

ארץ הלידה		**שם המחנך/ת (ממלא/ת השאלון)**	
תאריך העלייה		**תאריך מילוי השאלון**	

סיבת ההפניה (חידוש הזכאות, שינוי סוג המסגרת החינוכית, אחר):
הגורם המפנה (ההורים, הצוות החינוכי וכיו"ב):

דיונים קודמים מתוקף חוק בעניינו של התלמיד

☐ **ועדת שילוב**	☐ **צוות רב-מקצועי**	☐ **ועדת השמה**	☐ **ועדת זכאות ואפיון**
בתאריך:	בתאריך:	בתאריך:	בתאריך:

משך הזמן שהתלמיד/ה לומד/ת במסגרת הנוכחית:
משך זמן ההיכרות של המחנך/ת את התלמיד/ה:

מספר השעות השבועיות שהמחנך/ת מלמד/ת בכיתה:
האם התלמיד/ה מטופל/ת על-ידי גורמים מקצועיים אחרים? כן/לא - פרט:
תיאור כללי של התלמיד תוך התייחסות למצבו הלימודי, החברתי והרגשי (חשוב לציין מה היה מצבו בתחומים אלו כשהגיע למסגרת הנוכחית):
יכולות וכישורים בתחומים שונים (ספורט, אומנות, טכנולוגיה, שירה, אחר):
רמת המוטיבציה של התלמיד בתחום הלימודי ובתחום החברתי:
סוגי התמיכה שקיבל התלמיד בתחומים שונים בבית הספר ומחוצה לו והשפעתם (תמיכה מסוג הוראה, לרבות שעות שילוב; תמיכה ממקצועות הבריאות והטיפול באמצעות אומנויות, חונכות, שיחות ייעוץ וכו')

התחום הלימודי

תאר את תפקוד התלמיד במיומנויות הלימוד השונות (קריאה והבנת הקריאה, הבעה בעל-פה, כתיבה, מתמטיקה):
מהי צורת הלימוד היעילה ביותר עבורו (עבודה פרטנית, קבוצתית, פרונטלית; עבודה בעזרת אמצעי המחשה, משחק, מחשב וכו')?

התחום החברתי

תאר את תפקוד התלמיד בתחום החברתי (יצירת קשרים חברתיים, התמדה בקשרים חברתיים, מעורבות חברתית):
תאר את תרבות הפנאי של התלמיד אחר הצהריים (בקבוצות חברים, בתנועת הנוער, בחוגים וכו'):

התחום ההתנהגותי-הרגשי

תאר את תפקוד התלמיד בתחום ההתנהגותי-הרגשי (בכיתה, בזמן ההפסקה, בפעילות הבית-ספרית):

הקשר של המשפחה עם בית הספר

תדירות הקשר, אופי הקשר ויוזם הקשר (האב, האם, בני משפחה אחרים):

הערות כלליות/סיכום והמלצות

שם מנהל/ת בית-הספר: _____ חתימה: _____ תאריך: _____

שם המחנך/ת: _____ חתימה: _____ תאריך: _____

שם המפקח/ת: _____ חתימה: _____ תאריך: _____

העתק השאלון נמסר לידי ההורים בתאריך: _____ ע"י: _____

6.3 שאלון להורים לקראת דיון בוועדת זכאות ואפיון (בחירה)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך _____

שאלון להורים לקראת דיון בוועדת זכאות ואפיון

הורים יקרים,

לקראת הדיון בוועדת זכאות ואפיון אתם מוזמנים למלא שאלון זה. השאלון הוא חלק משמעותי ממקורות המידע המובאים בפני הוועדה, ותרומתו לקיום הדיון חשובה ביותר.

לתשומת לבכם:

1. מילוי השאלון נתון לבחירתכם ואינו חובה.
2. מומלץ לקרוא את השאלון כולו לפני המילוי.
3. מומלץ להחזיר את השאלון המלא לבית הספר, והוא יצורף לשאר המסמכים המוגשים לוועדה באופן מקוון.
4. במידת הצורך אפשר להסתייע בגורמים נוספים למילוי השאלון.

חלק א' - פרטים כללים

השם הפרטי ושם המשפחה של הילד/ה: _____ מס' ת"ז של הילד/ה: _____

שנת הלידה של הילד/ה _____

שם ביה"ס/הגן: _____ הכיתה: ___ שם המחנך/ת/מנהלת הגן: _____

הרשות המקומית _____

השם הפרטי ושם המשפחה של ההורה: _____ מס' הטלפון הנייד:_____

הדוא"ל: _____

השם הפרטי ושם המשפחה של ההורה: _____ מס' הטלפון הנייד: _____

הדוא"ל : _____

אנא ציינו אם אחד מכם זקוק להנגשה מסוימת לצורך השתתפות בוועדה (הנגשה פיזית, תרגום לשפה אחרת או לשפת הסימנים, גישור):

חלק ב' - לפניך שישה תחומים שבהם אתה מתבקש לתאר את תפקודו של ילדך בפעילויות שונות:

1. **פעילות לימודית:** בבית הספר, בהכנת שיעורי בית, במרכזי למידה וכד'
   א. **תאר את התנהלות ילדך בפעילות הלימודית**:

נקודות לדוגמה: משתתף, עוקב וקשוב באופן פעיל. מגלה רצון או חוסר רצון להגיע לבית הספר, לעסוק בלמידה, לבצע מטלות בית. משתתף בחוגי למידה עיוניים בשעות אחר הצהריים. לומד באופן עצמאי (מבין את המטלה ופועל בהתאם). מסוגל לבקר את עבודתו.

ב. **אם תיארת קושי בפעילות לימודית מסוימת, כתוב ממה לדעתך נובע הקושי ומה לדעתך יכול לעזור לילדך:**

ג. באיזו תדירות ומידה העזרה בפעילות הלימודית שתיארת נדרשת לילדך (הקף במעגל)?

לא נדרש סיוע	**במקרים בודדים**	**בחלק מהמקרים**	**ברוב המקרים**	**כל הזמן**

2. פעילות חברתית: מפגש עם חברים, משחק משותף, השתתפות בחוגים במתנ"ס או בתנועת נוער וכד'

א. **תאר את התנהלות ילדך בפעילות חברתית/קבוצתית במהלך יום הלימודים ואחר הצהריים:**

נקודות לדוגמה: מגלה עניין בפעילות קבוצתית עם קבוצות של בני גילו ומתמיד בה. מעוניין בקשר עם חברים, מבלה/ נמנע מבילוי עם חברים בני גילו במהלך יום הלימודים, בשעות אחר הצהריים, יוצר קשרים חברתיים ושומר עליהם, משתתף בפעילות במתנ"ס או/ו בתנועת נוער, פועל ברשתות החברתיות, שומר על המרחב האישי ועל מרחב הזולת. מקשיב, משתתף ויוזם שיח בעיתוי ובמינון מתאימים. מפרש מצבים חברתיים ומגיב אליהם בהתאם למקובל. מייצג את רצונותיו ואת העדפותיו בקבוצה. מפגין פתיחות לדעות/אמירות שונות משלו, מתפשר, מגלה יכולת ויתור, מתמודד עם הפסד ועם ניצחון.

ב. **אם תיארת קושי בפעילות החברתית/הקבוצתית, כתוב ממה לדעתך הקושי נובע ומה לדעתך יכול לעזור לילדך**:

ג. **באיזו תדירות ומידה העזרה בפעילות החברתית/קבוצתית שתיארת נדרשת לילדך (הקף במעגל)?**

לא נדרש סיוע	במקרים בודדים	בחלק מהמקרים	ברוב המקרים	כל הזמן

3. פעילות עצמית: זמן פנוי/חופשי שבו הילד מעסיק את עצמו

א. **תאר את התנהלות ילדך בפעילות עצמית בשעות הפנאי (פעילות שאינה מובנית):**

נקודות לדוגמה: בוחר פעילות ופועל באופן מושכל ומותאם בסביבה/פעילות בלתי מובנית. נמנע מסיכון וממסוכנות. פותר בעיות תוך הפעלת שיקול דעת. מגלה גמישות בהתנהלות מול מצבים חדשים ושינויים בלתי צפויים. פועל בהתאם לכללים ולהנחיות בהתאם לפעילות. נענה להנחיה ולהכוונה. מגלה עניין בתחומים שונים. משתתף בחוגי העשרה ועניין כמו מוזיקה, ספורט וכד'.

ב. אם תיארת קושי בפעילות העצמית, כתוב ממה לדעתך הקושי נובע ומה לדעתך יכול לעזור לילדך:

ג. **באיזו תדירות ומידה העזרה בפעילות העצמית שתיארת נדרשת לילדך (הקף במעגל)?**

לא נדרש סיוע	במקרים בודדים	בחלק מהמקרים	ברוב המקרים	כל הזמן

4. פעילות חוץ: טיולים במסגרת החינוכית והמשפחה, חוגים

א. **תאר את התנהלות ילדך בפעילות חוץ-בית-ספרית או מחוץ לבית:**

נקודות לדוגמה: מפיק למידה מסביבות/מפעילויות חינוכיות שונות. פותר בעיות תוך הפעלת שיקול דעת. נמנע מסיכון וממסוכנות. מגלה גמישות בהתנהלות מול מצבים חדשים ושינויים בלתי-צפויים. פועל בהתאם לכללים ולהנחיות בהתאם לפעילות. נענה להנחיה ולהכוונה. מצטרף ומשתלב בפעילות. יוצר אינטראקציות בהתאם לפעילות.

ב. **אם תיארת קושי בפעילות חוץ, כתוב ממה לדעתך הקושי נובע ומה לדעתך יכול לעזור לילדך:**

ג. **באיזו תדירות ומידה העזרה בפעילות החוץ שתיארת נדרשת לילדך (הקף במעגל)?**

לא נדרש סיוע	**במקרים בודדים**	**בחלק מהמקרים**	**ברוב המקרים**	**כל הזמן**

5. ניהול עצמי: התארגנות, ניהול זמן, סדר יום, שגרות, התמודדות עם משימות ועם מעברים וכו'

א. **תאר את הניהול העצמי של ילדך:**

נקודות לדוגמה: מתפקד באופן עצמאי, מעריך את הזמן הנדרש לפעילות ומנהל אותו ביעילות. מתפקד באופן מאורגן ושיטתי ומבצע משימות ברצף ובהתמדה מתחילתן ועד סיומן. מתמודד עם קשיים באופן עצמאי/ מבקש עזרה/ נמנע מביצוע המשימה. מבצע בקרה ומשוב עצמי.

ב. **אם תיארת קושי בניהול העצמי, כתוב ממה לדעתך הקושי נובע ומה לדעתך יכול לעזור לילדך:**

ג. **באיזו תדירות העזרה בניהול העצמי שתיארת נדרשת לילדך (הקף במעגל)?**

לא נדרש סיוע	במקרים בודדים	בחלק מהמקרים	ברוב המקרים	כל הזמן

6. טיפול עצמי: פעולות הקשורות לניידות, לאכילה ולשתייה, להתלבשות, לשימוש בשירותים, לניקיון אישי ולהיגיינה וכד'

א. **תאר את ילדך בתחום הטיפול העצמי:**

נקודות לדוגמה: מגיע לפעילות באופן עצמאי. מביע את צרכיו, את העדפותיו ואת רצונותיו, נייד ועובר בין מנחים במרחב. מנסה לבצע פעולות (כגון שירותים, ניקיון אישי) בעצמו ופונה לעזרה מתאימה במידת הצורך. מצליח לחזור לפעילות לאחר פעולות טיפול עצמי.

ב. **אם תיארת קושי בתחום הטיפול העצמי של ילדך, כתוב ממה לדעתך הקושי נובע ומה לדעתך יכול לעזור לילדך:**

ג. **באיזו תדירות ומידה העזרה בתחום הטיפול העצמי שתיארת נדרשת לילדך (הקף במעגל)?**

לא נדרש סיוע	במקרים בודדים	בחלק מהמקרים	ברוב המקרים	כל הזמן

חלק ג' - שאלות מידע כלליות

ספר בקצרה על ילדך, ציין את כישוריו ואת חזקותיו וכן את הדברים שהוא מתקשה בהם וזקוק לתמיכה:

כדי שחברי הוועדה יכירו את ילדך היטב, מהו המידע החשוב ביותר על ילדך שעל חברי הוועדה לדעת?

תאר את דרכי הפעולה שסייעו לילדך ואת אלו שלא תרמו לו במידה מספקת:

הערות, בקשות או התייחסות נוספת שלא באו לידי ביטוי בשאלון

השאלון מנוסח בלשון זכר אך פונה לשני המינים.

6.4 שאלון לתלמיד/ה לקראת דיון בוועדת זכאות ואפיון (בחירה)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

<u>שאלון לתלמיד/ה לקראת דיון בוועדת זכאות ואפיון</u>

תלמיד/ה יקר/ה,

לקראת הדיון בוועדת זכאות ואפיון אתה/את מוזמן/ת למלא שאלון זה. השאלון הוא חלק משמעותי ממקורות המידע המובאים בפני הוועדה, ותרומתו לקיום הדיון חשובה ביותר.

לתשומת ליבך:

1. מילוי השאלון נתון לבחירתך ואינו חובה.
2. מומלץ לקרוא את השאלון כולו לפני המילוי.
3. מומלץ להחזיר את השאלון המלא לבית הספר, והוא יצורף לשאר המסמכים המוגשים לוועדה באופן מקוון.
4. במידת הצורך אפשר להסתייע בגורמים נוספים למילוי השאלון.

פרטים אישיים

השם הפרטי ושם המשפחה: _____ מס' ת"ז: _____ שנת הלידה: _____

שם ביה"ס: _____ הכיתה: ___ שם המחנך/ת: _____

שמות ההורים: _____ _____

שאלות מידע

ספר/י לנו על עצמך, מה חשוב לך שנדע עליך?

האם אתה/את מעדיף/ה לעשות דברים עם חברים או לבד?

□ עם חברים

□ לבד

מה אתה/את אוהב/ת לעשות עם חברים?

דוגמאות: לשחק (משחקי כדור, משחקי קופסה, משחקי מחשב ורשת וכד'), לדבר, ללמוד, לצפות בטלוויזיה, לצפות בסרטונים במחשב, לצאת יחד לסרט או לקניון ועוד.

מה אתה/את מעדיף/ה לעשות לבד?

דוגמאות: לשחק במחשב או בטלפון הנייד, ללמוד, לצפות בטלוויזיה, לצפות בסרטונים במחשב, לצייר, לנגן ועוד

האם אתה/את לוקח/ת חלק בפעילות החברתית בבית הספר?

□ כן □ לא

האם אתה/את לוקח/ת חלק בטיולים, בחוגים או בתנועות נוער?

□ כן □ לא

פרט/י

מה אתה/את אוהב/ת בפעילויות הללו?

ומה פחות?

בבית הספר, אילו שיעורים אתה/את אוהב/ת?

☐ חשבון ☐ אנגלית ☐ היסטוריה ☐ ספרות

☐ שפה ☐ חינוך גופני ☐ מדעים ☐ אחר: _____

אילו שיעורים אתה/את לא אוהב/ת?

☐ חשבון ☐ אנגלית ☐ היסטוריה ☐ ספרות

☐ שפה ☐ חינוך גופני ☐ מדעים ☐ אחר: _____

כשמתעורר קושי בלמידה, מי מסייע לך?

מה לדעתך יכול לסייע לך בלימודים?

האם אתה/את מרוצה מהישגיך?

☐ כן ☐ לא

האם את/ה רוצה להמשיך ללמוד בבית הספר שאתה לומד בו?

☐ כן ☐ לא

פרט/י

האם יש דבר נוסף שחשוב שנדע?

תודה רבה!

6.5 סיכום דיון במסגרת החינוכית והסכמת ההורים לקיום ועדת זכאות ואפיון בהשתתפות חברי הוועדה בלבד (למילוי על ידי צוות המסגרת החינוכית)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

סיכום דיון במסגרת החינוכית והסכמת הורים לקיום ועדת זכאות ואפיון

בנוכחות חברי הוועדה בלבד

דיון זה יתקיים במקרים שבהם התלמיד מופנה לוועדה לצורך חידוש זכאותו, כאשר ההורים מודעים לאפיון המוגבלות של בנם/בתם ומבקשים את המשך הלימודים באותו סוג מסגרת ועם אותו היקף של הסל האישי. במקרים אלה, בהסכמת ההורים ולאחר דיון במסגרת החינוכית בהשתתפותם שבו נמסרו להם אפשרויות הבחירה בסוג המסגרת, יתקיים דיון בוועדת זכאות ואפיון בהשתתפות חברי הוועדה בלבד.

תאריך: _____ שנה"ל: _____ מחוז: _____

פרטי התלמיד (יש למלא את הפרטים ולסמן x במשבצות המתאימות)

השם הפרטי	**שם המשפחה**	**מס' תעודת הזהות**	**תאריך הלידה**	**המין**	
				☐	זכר
				☐	נקבה

פרטי ההורים	**המצב המשפחתי**	**הכתובת הפרטית**	**מס' הטלפון**

שם ההורה:			
שם ההורה:			
שם האפוטרופוס:			

שם המוסד שבו התלמיד לומד	**סמל המוסד**	**סוג המוסד**		**סוג הגן/הכיתה**	**דרגת הגן/הכיתה**
		☐	חינוך רגיל	☐ גן/כיתה רגיל/ה ☐ כיתת חנ"מ אפיון הכיתה: _____	
		☐	חינוך מיוחד	☐ גן לחינוך מיוחד ☐ כיתה בבית ספר לחינוך מיוחד	

הנוכחים בדיון

התפקיד	**השם**

מהלך הדיון וההחלטה

חתימת מנהל המוסד החינוכי: _____

הסכמת ההורים

אנו, הורי התלמיד/ה _____ מס' ת"ז _____,
מאשרים קיום דיון בוועדת זכאות ואפיון ללא נוכחותנו, מעודכנים באפיון המוגבלות של בננו/בתנו ומבקשים את המשך לימודיו/ה באותו סוג מסגרת ועם אותו היקף של הסל האישי (לתלמידים שיש להם זכאות לסל אישי, העוברים לחטיבה העליונה, הסל יעודכן בהתאם לתקצוב של אותה מוגבלות ואותה רמת תפקוד בחטיבה העליונה).

אנו מודעים שלעניין זה גן/בית ספר לחינוך מיוחד או כיתת חינוך מיוחד בבית ספר רגיל נחשבים אותו סוג מסגרת ואפשר לעבור מגן/בית ספר לחינוך מיוחד לכיתת חינוך מיוחד או מכיתת חינוך מיוחד לבית ספר לחינוך מיוחד. להלן סוג המסגרת לחינוך מיוחד שבחרנו:

- □ בית ספר לחינוך מיוחד
- □ כיתת חינוך מיוחד בבית ספר לחינוך רגיל.

אנו מודעים שהוועדה תקיים את הדיון בנוכחות חברי הוועדה בלבד, ללא נוכחות הצוות החינוכי וההורים, ונוכל להתחרט לפני כינוס הוועדה ולבקש שהדיון יתקיים בהשתתפותנו.

אנו מאשרים את הצגת המסמך הקביל על אבחנת המוגבלות של בננו/בתנו ואת שאר המסמכים הנדרשים לקיום הדיון בוועדה.

שם ההורה/האפוטרופוס _____ שם ההורה/האפוטרופוס _____

חתימה _____ חתימה _____

6.6 הזמנת ההורים והתלמיד לדיון בוועדת זכאות ואפיון (מופק מהמערכת הממוחשבת)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

לכבוד:
שם ההורה: _____
הכתובת: _____

שלום רב,

הנדון: הזמנה לדיון בוועדת זכאות ואפיון

אתם מוזמנים להשתתף בדיון בוועדת זכאות ואפיון בעניין בנכם/בתכם:
_____, מס' ת"ז:_____.
ועדת הזכאות והאפיון תדון בזכאות של בנכם/בתכם לשירותי חינוך מיוחדים. השתתפותכם בדיון חשובה ביותר.
הוועדה תתקיים בתאריך _____ בשעות _____ , במקום הדיון: _____.
הזמנה זו מיועדת גם לבנכם/לבתכם. ההחלטה על השתתפותו/ה בדיון תתקבל על ידכם ובשיתוף ילדכם.

אנא ודאו שיש בידכם:
שאלון ההפניה
העתק של המסמך הקביל על אבחנת המוגבלות של בנכם/בתכם

אם אתם נזקקים להנגשה או לסיועו של אדם שיתרגם עבורכם את מהלך הדיון בוועדה, אנא הודיעו לנו על כך מראש. בכל מקרה תוכלו להביא מתרגם ו/או אדם מטעמכם שיסייע לכם.

בברכה,

יו"ר ועדת זכאות ואפיון

הכתובת לפניות: _____

6.7 זימון מוזמנים לדיון בוועדת זכאות ואפיון (מופק מהמערכת הממוחשבת)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

לכבוד:
מנהל המוסד החינוכי/עובד סוציאלי/רופא/מומחה
השם: _____
הכתובת: _____

שלום רב,

הנדון: הזמנה לדיון בוועדת זכאות ואפיון

אתה/את מוזמן/ת להשתתף בדיון בוועדת זכאות ואפיון לשירותי חינוך מיוחדים.
שם התלמיד/ה: _____ מס' ת"ז:_____
הוועדה תתקיים בתאריך: _____בשעה: _____ מקום הוועדה: _____

בברכה,

יו"ר ועדת זכאות ואפיון

6.8 זימון חברי הוועדה לדיון בוועדת זכאות ואפיון (מופק מהמערכת הממוחשבת)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

לכבוד:

מפקח חינוך מיוחד או נציגו/ מפקח חינוך רגיל או נציגו/ פסיכולוג חינוכי/ נציג הרשות המקומית/ נציג ארגוני הורים

שלום רב,

הנדון: הזמנה לדיון בוועדת זכאות ואפיון

אתה/את מוזמן/ת להשתתף כחבר/ת ועדה בישיבה של ועדת זכאות ואפיון.

פרטי הוועדה

תאריך הוועדה	מהשעה -	עד השעה -	מקום הוועדה

פרטי התלמידים שיובאו לדיון בוועדה

מס'	שם התלמיד	תאריך הלידה	שם המוסד החינוכי	דרגת הגן/הכיתה	השעה

נא אשר/י את השתתפותך בדיון.
אם נבצר ממך להופיע, נא הודע/הודיעי ליו"ר ועדת הזכאות והאפיון על נציג מטעמך שהוא בעל כתב מינוי.
אם קיבלת זימונים קודמים באותו נושא, ראה/ראי זימון זה כקובע.

בברכה,

יו"ר ועדת זכאות ואפיון

6.9 פרוטוקול ועדת זכאות ואפיון (מופק מהמערכת הממוחשבת)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

פרוטוקול ועדת זכאות ואפיון והחלטה בדבר זכאות לשירותי חינוך מיוחדים

הגורם המפנה		תאריך הגשת ההפניה		תאריך הוועדה	

א. פרטי התלמיד

השם הפרטי	שם המשפחה	מספר תעודת הזהות	המין	תאריך הלידה
שם המוסד שהתלמיד לומד בו	סמל המוסד	סוג המוסד החינוכי	סוג הכיתה	דרגת הכיתה
שם ההורה/ האפוטרופוס	שם ההורה/ האפוטרופוס	המצב המשפחתי	הכתובת הפרטית	מס' הטלפון

ב. הנוכחות בדיון

חברי הוועדה

מס'	שם חבר/ת הוועדה	התפקיד	נוכח/ת (כן/לא)
.1			
.2			
.3			
.4			
.5			

המוזמנים

מס'	שם המוזמן/ת	התפקיד	נוכח/ת (כן/לא)
.1			
.2			
.3			
.4			

ג. המסמכים

שם המסמך	**מתאריך -**	**חתום על-ידי -**	**תפקיד מחבר המסמך**

שם המסמך	מתאריך -	חתום על-ידי -	תפקיד מחבר המסמך

ד. **מהלך הדיון בהשתתפות ההורים והתלמיד (אם התלמיד נכח בוועדה)**

עמדת ההורים, כפי שהוכתבה על-ידי ההורים לרושם הפרוטוקול

עמדת התלמיד (אם נכח בוועדה)

ה. סיכום הדיון בהשתתפות חברי הוועדה בלבד (אלא אם הוחלט על השתתפות ההורים)

ו. פרטי החלטת הוועדה

מועד הזכאות לשנת הלימודים -	המוגבלויות	אפיון המוגבלויות

ז. הנימוקים להחלטה

ח. הערות

ט. אישור הפרוטוקול

אני מאשר שבמהלך הדיון נרשם הפרוטוקול. שם רושם הפרוטוקול:

_____

התפקיד	השם הפרטי ושם המשפחה	חתימה
יו"ר ועדת הזכאות והאפיון		
מנהל/ת המחלקה לחינוך ברשות המקומית		
מפקח/ת על החינוך המיוחד/נציגו/ה		
מפקח/ת על החינוך הרגיל/נציגו/ה		
פסיכולוג/ית		
נציג/ת ארגון ההורים		

6.10 מכתבים להורים על החלטת ועדת הזכאות והאפיון (מכתבי ההחלטה מופקים מהמערכת הממוחשבת לדיווח ועדות הזכאות והאפיון)

6.10.1 מכתב החלטה לפני בחירת ההורים בצירוף טופס בחירת הורים ומידע על השירותים בכל סוג מסגרת

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

נשלח בדואר רשום

לכבוד:
_____

שלום רב,

הנדון: החלטת ועדת זכאות ואפיון בעניין בנכם/בתכם

בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בוועדת זכאות ואפיון בתאריך: _____
בעניין בנכם/בתכם: _____ מס' ת"ז: _____ תאריך הלידה: _____
נמצא כי בנכם/בתכם זכאי/ת לשירותי חינוך מיוחדים, ונקבעה לו/לה רמת תפקוד _____

א. אם תבחרו שבנכם/בתכם ילמד/תלמד בכיתה רגילה
התלמיד/ה יהיה /תהיה זכאי/ת לסל אישי בהיקף של ____ ש"ש (שעות שבועיות).
הסל האישי כולל, בין השאר, תקציב אישי גמיש לשעות הוראה, טיפול וסיוע.
בנוסף לסל האישי יינתנו ____ ש"ש עבור הנחיית הצוות על-ידי מומחי תחום במוסד החינוך.

אופן הניצול של הסל האישי ייקבע במסגרת תוכנית אישית על ידי הצוות הרב-מקצועי של מוסד החינוך שבו אתם חברים מן המניין.
אפשר יהיה לממש את הסל האישי רק אם תבחרו שבנכם/בתכם ילמד/תלמד בכיתה רגילה במוסד חינוך רגיל.

ב. אם תבחרו שבנכם/בתכם ילמד/תלמד בכיתה במוסד חינוך רגיל שבה ניתנים שירותי חינוך מיוחדים, או במוסד חינוך מוכר שניתנים בו שירותי חינוך מיוחדים -
בנכם/בתכם יהיה/תהיה זכאי/ת לשירותים לפי סוג המוגבלות שנקבעה ובהתאם לטבלה המצ"ב:

סוג הפיקוח מבוקש: _____
אפיון המוגבלויות:_____ _____
_____
שנת תחילת הזכאות: _____

ג. הנימוקים להחלטה

ד. מידע בנושא בחירת סוג המסגרת החינוכית

- לקראת קבלת ההחלטה בנושא בחירת סוג המסגרת שבה ילמד/תלמד בנכם/בתכם באפשרותכם לפנות לצוות מוסד החינוך או ליו"ר ועדת הזכאות והאפיון לקבלת מידע שעשוי לסייע לכם בבחירת סוג המסגרת שבה ילמד/תלמד בנכם/בתכם.
- לאחר גיבוש עמדתכם עליכם למלא את "טופס בחירת הורים את סוג המסגרת שבה ילמד התלמיד" המצורף למכתב זה.
- עליכם להחזיר את "טופס בחירת הורים את סוג המסגרת שבה ילמד התלמיד" מלא וחתום על ידכם ליו"ר ועדת הזכאות והאפיון בתוך 14 ימים מיום קבלת ההודעה על קביעת הזכאות בוועדה.
- אם לא תודיעו על בחירתכם במהלך התקופה האמורה, ועדת הזכאות והאפיון רשאית להחליט על המסגרת החינוכית המתאימה לילדכם, תוך מתן עדיפות לשילובו במוסד חינוך רגיל.

לתשומת לבכם,

- כפי שצוין לעיל, אפשר לממש את הסל האישי רק אם תבחרו שבנכם/בתכם ילמד/תלמד בכיתה רגילה בחינוך רגיל.
- אתם רשאים להשיג על ההחלטה בפני ועדת ההשגה תוך 21 ימים מתאריך קבלת הודעה זו.
- אפשר לפנות לוועדת ההשגה בכתובת _____. בפנייה יש לציין את שם מוסד החינוך שבו בנכם/בתכם לומד/ת ולצרף אליה העתק של הודעתנו זו.

ה. חברי הוועדה

בברכה,

יו"ר ועדת זכאות ואפיון

טופס בחירת הורים את סוג המסגרת שבה ילמד התלמיד

לכבוד:
יו"ר ועדת זכאות ואפיון

שם התלמיד/ה	מס' ת"ז	תאריך הלידה	הרשות המקומית	שם המוסד החינוכי

שם ההורה/האפוטרופוס	מס' ת"ז	שם ההורה/האפוטרופוס	מס' ת"ז

אנו, הוריו/ה של התלמיד/ה: _____ , מבקשים בזאת כי בשנת הלימודים _____ ילמד/תלמד בננו/בתנו ב -

- □ גן לחינוך רגיל
- □ גן לחינוך מיוחד
- □ כיתה רגילה במוסד לחינוך רגיל
- □ כיתת חינוך מיוחד במוסד לחינוך רגיל
- □ בית ספר לחינוך מיוחד

הערות/בקשות של ההורים

אנו מצהירים בזאת כי קיבלנו הודעה על היקף הסל האישי של בננו/בתנו ואת המידע המופיע בחוק החינוך המיוחד על המשאבים הניתנים במסגרות החינוך המיוחד.
ידוע לנו שההחלטה הסופית לגבי שיבוצו/ה של בננו/בתנו במוסד החינוכי היא של הרשות המקומית.

התאריך	חתימת ההורה	חתימת ההורה

<u>נספח</u>
סל השירותים לכיתה במוסד חינוך רגיל שניתנים בה שירותי חינוך מיוחדים או במוסד חינוך מוכר שניתנים בו שירותי חינוך מיוחדים
להלן סל השירותים בכפוף לחוק ולחוזרי המנכ"ל הניתן במסגרות החינוך המיוחד, בהתאם לסוג המוגבלות:

סוג המוגבלות	אורך יום הלימודים והזנה	פעילויות בחופשה ותוכניות	שירותים פרא-רפואיים	סיוע כיתתי
משכל גבולי	שעות הוראה המוקצות לכלל הכיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לנהלים, **בלא** הארכת יום הלימודים	יש הארכה בגני הילדים ובבתי הספר לחינוך מיוחד	יש זכאות, בהתאם לנהלים	יש זכאות
מוגבלות שכלית התפתחותית	שעות הוראה המוקצות לכלל הכיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לנהלים, **וכן** הארכת יום הלימודים	יש הארכה	יש זכאות, בהתאם לנהלים	יש זכאות
חשד למוגבלות שכלית	שעות הוראה המוקצות לכלל הכיתה לפי מספר התלמידים	יש הארכה	יש זכאות, בהתאם לנהלים	יש זכאות

סוג המוגבלות	אורך יום הלימודים והזנה	פעילויות בחופשה ותוכניות	שירותים פרא-רפואיים	סיוע כיתתי
התפתחותית	בהתאם לנהלים, **וכן** הארכת יום הלימודים			
מוגבלות פיזית	שעות הוראה המוקצות לכלל הכיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לנהלים, **וכן** הארכת יום הלימודים	יש הארכה	יש זכאות, בהתאם לנהלים	יש זכאות
הפרעות התנהגותיות ורגשיות	שעות הוראה המוקצות לכלל הכיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לנהלים, **בלא** הארכת יום הלימודים	יש הארכה בגני הילדים ובבתי הספר לחינוך מיוחד	יש זכאות, בהתאם לנהלים	יש זכאות
מוגבלות על רצף ASD / האוטיזם	שעות הוראה המוקצות לכלל הכיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לנהלים, **וכן** הארכת יום הלימודים	יש הארכה	יש זכאות, בהתאם לנהלים	יש זכאות
הפרעות נפשיות	שעות הוראה המוקצות לכלל הכיתה לפי מספר	יש הארכה	יש זכאות, בהתאם לנהלים	יש זכאות

סוג המוגבלות	אורך יום הלימודים והזנה	פעילויות בחופשה ותוכניות	שירותים פרא-רפואיים	סיוע כיתתי
	התלמידים בהתאם לנהלים, **וכן** הארכת יום הלימודים			
לקות למידה רב בעייתית/ AD(H)D	שעות הוראה המוקצות לכלל הכיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לנהלים, **בלא** הארכת יום הלימודים	יש הארכה בגני הילדים ובבתי הספר לחינוך מיוחד	יש זכאות, בהתאם לנהלים	יש זכאות במוסד חינוך רגיל שהוא בית ספר יסוד רגיל ובמוסד לחינוך מיוחד עד כיתה י'
מוגבלות שמיעה	שעות הוראה המוקצות לכלל הכיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לנהלים, **בלא** הארכת היום לימודים	יש הארכה	יש זכאות, בהתאם לנהלים	יש זכאות
מוגבלות ראייה	שעות הוראה המוקצות לכלל הכיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לנהלים, **בלא** הארכת יום הלימודים	יש הארכה	יש זכאות, בהתאם לנהלים	יש זכאות
עיכוב התפתחותי	שעות הוראה המוקצות לכלל הכיתה לפי	יש הארכה בגני הילדים ובבתי הספר	יש זכאות, בהתאם	יש זכאות

סוג המוגבלות	אורך יום הלימודים והזנה	פעילויות בחופשה ותוכניות	שירותים פרא-רפואיים	סיוע כיתתי
בתחום התפקודי	מספר התלמידים בהתאם לנהלים, **בלא** הארכת יום הלימודים	לחינוך מיוחד	לנהלים	
עיכוב התפתחותי **בתחום השפתי**	שעות הוראה המוקצות לכלל הכיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לנהלים, **בלא** הארכת יום הלימודים	יש הארכה בגני הילדים ובבתי הספר לחינוך מיוחד	יש זכאות, בהתאם לנהלים	יש זכאות
מחלות ותסמונות **נדירות**	בהתאם לסוג הכיתה שבה התלמיד לומד שהיא כיתה המיועדת לאחד מסוגי המוגבלויות האחרים	בהתאם לסוג הכיתה שבה התלמיד לומד שהיא כיתה המיועדת לאחד מסוגי המוגבלות האחרים	בהתאם לסוג הכיתה שבה התלמיד לומד שהיא כיתה המיועדת לאחד מסוגי המוגבלות האחרים	בהתאם לסוג הכיתה שבה התלמיד לומד שהיא כיתה המיועדת לאחד מסוגי המוגבלות האחרים

6.10.2 התלמיד זכאי - מכתב לאחר בחירת ההורים בגן או בכיתה לחינוך רגיל עם סל אישי

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

נשלח בדואר רשום

לכבוד:
_____

שלום רב,

הנדון: החלטה של ועדת הזכאות והאפיון בעניין בנכם/בתכם

בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בוועדת זכאות ואפיון בתאריך _____
בעניין בנכם/בתכם _____, מס' ת"ז: _____,
תאריך הלידה:_____
נמצא כי בנכם/בתכם זכאי/ת לשירותי חינוך מיוחדים ונקבעה לו/לה רמת תפקוד _____
על פי בקשתכם ילמד/תלמד בנכם/בתכם במסגרת כיתה רגילה במוסד חינוך רגיל.
בהתאם לאמור יהיה/תהיה בנכם/בתכם זכאי/ת לסל אישי. היקף הסל האישי שנקבע: _____ ש"ש (שעות שבועיות).
הסל האישי כולל, בין השאר, תקציב אישי גמיש לשעות הוראה, טיפול וסיוע.
בנוסף לסל האישי יינתנו ____ ש"ש עבור הנחיית הצוות על-ידי מומחי תחום, במוסד החינוך.
אופן הניצול של הסל האישי ייקבע במסגרת תוכנית אישית, על ידי צוות רב-מקצועי של מוסד החינוך, הכולל את התלמיד ואת הוריו.

סוג הפיקוח המבוקש: _____

אפיון מוגבלויות: _____ _____ _____

שנת תחילת הזכאות: _____

הנימוקים להחלטה

הערות

לתשומת ליבכם:

- מימוש הזכאות להסעה ולליווי ייבחן על פי נוהלי משרד החינוך, בהתאם לשיבוץ בפועל.
- אתם רשאים להשיג על ההחלטה בפני ועדת ההשגה תוך 21 ימים מתאריך קבלת הודעה זו. אפשר לפנות לוועדת ההשגה בכתובת _____. יש לציין בפנייה את שם מוסד החינוך שבו לומד/ת בנכם/בתכם ולצרף אליה העתק של הודעתנו זו.

חברי הוועדה

בברכה,

יו"ר ועדת הזכאות והאפיון

העתקים
מנהל/ת המחלקה לחינוך ברשות המקומית
מנהל/ת השירות הפסיכולוגי-חינוכי ברשות המקומית
מנהל/ת מוסד החינוך

6.10.3 התלמיד זכאי – מכתב לאחר בחירת הורים בכיתה או במוסד לחינוך מיוחד

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

נשלח בדואר רשום

לכבוד:
_____

שלום רב,

הנדון: החלטה של ועדת הזכאות והאפיון בעניין בנכם/בתכם

בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בוועדת זכאות ואפיון בתאריך _____
בעניין בנכם/בתכם _____ מס' ת"ז: _____,
תאריך הלידה:_____
נמצא כי בנכם/בתכם זכאי/ת לשירותי חינוך מיוחדים.
על פי בקשתכם ילמד/תלמד בנכם/בתכם במסגרת גן או בית ספר לחינוך מיוחד/כיתה לחינוך מיוחד בבית ספר רגיל.

סוג הפיקוח המבוקש: _____
אפיון המוגבלות: _____ _____
_____
שנת תחילת הזכאות: _____

הנימוקים להחלטה

הערות

לתשומת ליבכם:

- המחלקה לחינוך ברשות המקומית תודיע לכם בהודעה נפרדת לאיזה מוסד חינוך ישובץ/תשובץ בנכם/בתכם.
- מימוש הזכאות להסעה ולליווי ייבחן על פי נוהלי משרד החינוך, בהתאם לשיבוץ בפועל.
- אתם רשאים להשיג על ההחלטה בפני ועדת ההשגה תוך 21 ימים מתאריך קבלת הודעה זו.
- אפשר לפנות לוועדת ההשגה בכתובת _____. יש לציין בפנייה את שם מוסד החינוך שבו בנכם/בתכם לומד/ת ולצרף אליה העתק של הודעתנו זו.

חברי הוועדה

בברכה,
יו"ר ועדת זכאות ואפיון

העתקים
מנהל/ת המחלקה לחינוך ברשות המקומית
מנהל/ת השירות הפסיכולוגי-חינוכי ברשות המקומית
מנהל/ת מוסד החינוך

6.10.4 התלמיד זכאי לתמיכה מסל שילוב והכלה/סל מוסדי בגן או בכיתה לחינוך רגיל

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

נשלח בדואר רשום

לכבוד:
_____

שלום רב,

הנדון: החלטה של ועדת הזכאות והאפיון בעניין בנכם/בתכם

בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בוועדת זכאות ואפיון בתאריך _____
בעניין בנכם/בתכם _____, מס' ת"ז: _____,
תאריך הלידה:_____
נמצא כי בנכם/בתכם זכאי/ת לשירותי חינוך מיוחדים ונקבעה לו/לה רמת תפקוד _____
הוחלט שבנכם/בתכם ילמד/תלמד במסגרת מוסד חינוך רגיל - גן/כיתה רגילה.
בנכם/בתכם יהיה/תהיה זכאי/ת לתמיכה פרטנית או קבוצתית מסל התמיכה של מוסד החינוך.
תחומי התמיכות והיקפן ייקבעו במסגרת תוכנית אישית, על ידי צוות רב-מקצועי של מוסד החינוך, הכולל את התלמיד/ה ואת הוריו/הוריה.

סוג הפיקוח המבוקש:
אפיון המוגבלות: _____ _____
_____
שנת תחילת הזכאות: _____

הנימוקים להחלטה

הערות

לתשומת ליבכם:

- אתם רשאים להשיג על ההחלטה בפני ועדת ההשגה תוך 21 ימים מתאריך קבלת הודעה זו.
  אפשר לפנות לוועדת ההשגה בכתובת _____. יש לציין בפנייה את שם מוסד החינוך שבו בנכם/בתכם לומד/ת ולצרף אליה העתק של הודעתנו זו.

חברי הוועדה

בברכה,
יו"ר ועדת זכאות ואפיון

העתקים
מנהל/ת המחלקה לחינוך ברשות המקומית
מנהל/ת השירות הפסיכולוגי-חינוכי ברשות המקומית
מנהל/ת מוסד החינוך

6.10.5 התלמיד אינו זכאי לשירותי חינוך מיוחדים

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

נשלח בדואר רשום

לכבוד:
_____

שלום רב,

הנדון: החלטה של ועדת הזכאות והאפיון בעניין בנכם/בתכם

בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בוועדת הזכאות והאפיון בתאריך _____
בעניין בנכם/בתכם _____ מס/ ת"ז: _____, תאריך הלידה: _____
נמצא כי בנכם/בתכם אינו זכאי/אינה זכאית לשירותי חינוך מיוחדים.

הנימוקים להחלטה

הערות

לתשומת ליבכם:
אתם רשאים להשיג על ההחלטה בפני ועדת ההשגה תוך 21 ימים מתאריך קבלת הודעה זו.
אפשר לפנות לוועדת ההשגה בכתובת _____.
יש לציין בפנייה את שם מוסד החינוך שבו בנכם/בתכם לומד/ת ולצרף אליה העתק של הודעתנו זו.

חברי הוועדה

בברכה,
יו"ר ועדת זכאות ואפיון

העתקים
מנהל/ת המחלקה לחינוך ברשות המקומית
מנהל/ת השירות הפסיכולוגי-חינוכי ברשות המקומית
מנהל/ת מוסד החינוך

6.10.6 מכתב לתלמיד שהוריו אינם זכאים לבחור את סוג המסגרת החינוכית

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

נשלח בדואר רשום

לכבוד:
_____

שלום רב,

הנדון: החלטה של ועדת הזכאות והאפיון בעניין בנכם/בתכם
בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בוועדת הזכאות והאפיון בתאריך _____ בעניין בנכם/בתכם _____,
מס' ת"ז: _____, תאריך הלידה: _____,
נמצא כי בנכם/בתכם זכאי/ת לשירותי חינוך מיוחדים.
כפי שהובא לידיעתכם, לאחר שניתנה לכם הזדמנות להביע את עמדתכם בנושא בחירת סוג המסגרת החינוכית לבנכם/בתכם, נשקלה השמתו/ה של בנכם/בתכם על ידי הוועדה, ולאחר קבלת האישור ממנהלת אגף א' לחינוך מיוחד הוועדה קובעת את השמתו של בנכם בסוג המסגרת_____.

סוג הפיקוח המבוקש: _____
אפיון מוגבלות 1: _____ (יש למלא את מספר המוגבלות ואת תאורה)
אפיון מוגבלות 2: _____ יש למלא את מספר המוגבלות ואת תאורה)
אפיון מוגבלות 3: _____ יש למלא את מספר המוגבלות ואת תאורה)

שנת הזכאות: _____

הנימוקים להחלטה

הערות

לתשומת ליבכם:

- המחלקה לחינוך ברשות המקומית תודיע לכם בהודעה נפרדת לאיזה מוסד חינוך ישובץ/תשובץ בנכם/בתכם.
- מימוש הזכאות להסעה ולליווי ייבחן על פי נוהלי משרד החינוך, בהתאם לשיבוץ בפועל.
- אתם רשאים להשיג על ההחלטה בפני ועדת ההשגה תוך 21 ימים מתאריך קבלת הודעה זו. אפשר לפנות לוועדת ההשגה בכתובת _____. יש לציין בפנייה את שם מוסד החינוך שבו בנכם/בתכם לומד/ת ולצרף אליה העתק של הודעתנו זו.

חברי הוועדה

שם יו"ר ועדת הזכאות והאפיון: _____
שם מנהל/ת המחלקה לחינוך ברשות המקומית: _____
שם הפסיכולוג/ית החינוכי/ת המאפיין את המוגבלות: _____
שם המפקח/ת הכולל/ת לחינוך מיוחד או נציגו/ה: _____
שם המפקח/ת הכולל/ת לחינוך רגיל או נציגו/ה: _____
שם נציג/ת ארגון ההורים לתלמידים עם צרכים מיוחדים _____

בכבוד רב,

שם: _____
יו"ר ועדת הזכאות והאפיון

העתקים
מנהל/ת המחלקה לחינוך ברשות המקומית
מנהל/ת השירות הפסיכולוגי-חינוכי ברשות המקומית
מנהל/ת מוסד החינוך

6.11 הארכת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים בשנת הלימודים האחרונה

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

פנייה לוועדת זכאות ואפיון להארכת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים לתלמיד שתוקף זכאותו הסתיים וזו שנתו האחרונה במערכת החינוך

תאריך :_____
שנת הלימודים: תש____

אל:
ועדת הזכאות והאפיון

ברשות מקומית: _____ במחוז: _____

הריני לאשר בזאת כי התלמיד/ה -

השם הפרטי	שם המשפחה	מס' תעודת הזהות	תאריך הלידה	המין	
					זכר
					נקבה

הלומד במוסד החינוכי -

שם המוסד החינוכי	סמל המוסד	סוג המוסד החינוכי		דרגת הכיתה
		חינוך רגיל		
		חינוך מיוחד		

נמצא בשנתו האחרונה ללימודיו במערכת החינוך, ויסיים את לימודיו בשנת הלימודים _____

על החתום:

_____
מנהל בית הספר

הסכמת ההורים

אנו, הורי התלמיד/ה _____, מס' ת"ז _____

מבקשים את המשך הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים עבור בננו/בתנו לשנת הלימודים האחרונה בבית הספר. אנו מאשרים את קיום הדיון בוועדת זכאות ואפיון ללא נוכחותנו.

שם ההורה: _____ שם ההורה: _____

חתימה: _____ חתימה: _____

6.12 המלצת הפסיכולוג על שינוי אפיון המוגבלות בוועדת זכאות ואפיון (מעיכוב התפתחותי ללקות למידה)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
השרות הפסיכולוגי ייעוצי, אגף פסיכולוגיה

רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים 91911 טל: 02/5603239, 02/5603241
פקס: 02/5603256
www.education.gov.il/shefi

תאריך: _____

<u>המלצת הפסיכולוג על שינוי של אפיון המוגבלות בוועדת זכאות ואפיון</u>[1]

מסמך זה יהיה בשימוש במקרים של תלמידים מחדשי זכאות שבהם אפשר, על פי שיקול דעת הפסיכולוג, לשנות את אפיון המוגבלות מעיכוב התפתחותי, תפקודי או שפתי, לאפיון מוגבלות של לקות למידה ללא עדכון של המסמך הקביל הקיים.

שם התלמיד: _____ מס' ת"ז: _____

שם בית הספר: _____ דרגת הכיתה: _____

תאריך הדיון בוועדה: _____

אפיון המוגבלות של התלמיד _____ הוא לקות למידה, ואין חשד לקיום אפיון מוגבלות נוסף שהוא סיבה מרכזית להפרעת למידה.[2]

קביעת אפיון המוגבלות תתבסס על מקורות המידע האלה:[3]

- □ מידע שעלה בדיון בצוות הרב-מקצועי במסגרת החינוכית
- □ שאלון ההפניה לוועדה הכולל מאפיינים של לקות למידה
- □ מידע מהמסמך הקביל
- □ מידע ממקורות נוספים (תצפית, ישיבות צוות, מפגש עם ההורים וכו') הנמצא בהלימה לאפיון מוגבלות של לקות למידה.

הנימוקים להחלטה

שם פסיכולוג בית הספר:[4] _____ סטטוס הפסיכולוג: _____

חתימה: _____

שם המדריך/מנהל השפ"ח:[5] _____ חתימה: _____

[1] מסמך זה מאפשר קביעת אפיון של לקות למידה אך אינו משמש אבחנה של לקות למידה. יש להתבסס על ההנחיות במכתב בנושא מסמכים קבילים לתלמידים מחדשי זכאות, מרץ 2021.

[2] הפרעת למידה מוגדרת כקושי נמדד ומתמשך בתחומי ההישג של קריאה, כתיבה וחשבון לאחר התערבות (RTI) שלא הביאה לשינוי משמעותי.

[3] שינוי של אפיון המוגבלות יתאפשר רק אם כל מקורות המידע התקבלו והם תומכים בקביעה זו.

[4] מסמך זה קביל אך ורק כאשר הוא חתום על ידי פסיכולוג המסגרת החינוכית מטעם השירות הפסיכולוגי-חינוכי (רמה א' – ראה סעיף 3.7-61 בחוזר הוראות הקבע תשע/8(א), "מתווה השירות הפסיכולוגי-החינוכי").

[5] יש צורך בחתימה זו רק במקרים שבהם פסיכולוג בית הספר איננו פסיכולוג חינוכי מומחה.

נספח 7: טפסים לדיון בוועדת השגה

7.1 הזמנת ההורים והתלמיד לדיון בוועדת ההשגה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז _____

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

נשלח בדואר רשום

לכבוד
ההורים: _____
התלמיד/ה: _____

שלום רב,

הנדון: **הזמנה לדיון בוועדת השגה מחוזית**

מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, אתם מוזמנים להשתתף בדיון של ועדת השגה בעניין בקשתכם להשיג על החלטתה של ועדת הזכאות והאפיון שנערכה לבנכם/לבתכם:

השם הפרטי ושם המשפחה: _____מס' ת"ז: _____

הדיון יתקיים בתאריך: _____ בשעה: _____
במקום: _____ בכתובת: _____

השתתפותכם בדיון חשובה ביותר. הזמנה זו מיועדת גם לבנכם/לבתכם.
ההחלטה על השתתפותו/ה בדיון תתקבל על ידכם בשיתוף בנכם/בתכם.
אם יש ברשותכם מסמכים מקצועיים נוספים על אלו שהוצגו בוועדת הזכאות והאפיון (פסיכולוגיים, רפואיים או אחרים), אשר לדעתכם יוכלו לעזור לוועדת ההשגה בקבלת החלטה, אתם מתבקשים להעבירם ליו"ר הוועדה באמצעות הכתובת המצוינת בתחתית הדף.
אנא ודאו שהמסמכים חתומים על-ידי כותביהם ומצוין בהם שם כותב המסמך, מקצועו ומספר הרישיון שלו.

רצוי להעביר את המסמכים ימים אחדים לפני מועד הדיון לידי יו"ר הוועדה.
אם אתם נזקקים להנגשה או לסיוע של אדם שיתרגם בעבורכם את מהלך הדיון בוועדה, אנא הודיעונו על כך מראש. בכל מקרה תוכלו להביא מתרגם ו/או אדם מטעמכם שיסייע לכם.
אנו מבקשים להפנות את תשומת לבכם שוועדת ההשגה רשאית לקיים את הדיון בעניינו/ה של בנכם/בתכם גם אם לא תיענו להזמנה זו לאחר שליחתה בפעם השלישית.

בכבוד רב,

_____

יושב ראש ועדת ההשגה

חתימה: _____

הכתובת לפניות: _____ טל': _____

7.2 פרוטוקול דיון בוועדת השגה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז _____

פרוטוקול ועדת השגה
דיון בעניין השגה על החלטה של ועדת זכאות ואפיון

תאריך הדיון: _____
מגיש ההשגה: _____ תאריך הגשת ההשגה: _____

א. פרטי התלמיד/ה (יש למלא את הפרטים ולסמן x במשבצות המתאימות)

השם הפרטי	**שם המשפחה**	**מס' תעודת הזהות**	**תאריך הלידה**	**המין**	
				☐	זכר
				☐	נקבה

פרטי ההורים	**המצב המשפחתי**	**הכתובת הפרטית**	**מס' הטלפון**
שם ההורה:			
שם ההורה:			
שם האפוטרופוס:			

שם המוסד שבו התלמיד	**סמל המוסד**	**סוג המוסד החינוכי**	**סוג הגן/הכיתה**	**דרגת הגן/הכיתה**

לומד					
		☐	חינוך רגיל	☐ גן/כיתה רגיל/ה	
				☐ כיתת חנ"מ אפיון הכיתה: _____	
		☐	חינוך מיוחד	☐ גן לחינוך מיוחד ☐ כיתה בבית ספר לחינוך מיוחד	

ב. הנוכחים בדיון חברי הוועדה

התפקיד	שם חבר/ת הוועדה	נוכח/ת (כן/לא)
מנהל/ת המחוז או נציגו/ה		
פסיכולוג/ית חינוכי/ית		
מפקח/ת כולל/ת לחינוך מיוחד		
נציג/ה ארגון הורים לתלמידים עם מוגבלות		
נציג/ה של ארגון ציבורי		

המוזמנים

התפקיד	שם המוזמן/ת	נוכח/ת (כן/לא)

נוכחות ההורים	
כן	לא
☐	☐

נוכחות התלמיד/ה	
כן	לא
☐	☐

ג. המסמכים

שם המסמך	מתאריך -	חתום על-ידי -	תפקיד מחבר המסמך

ד. מהלך הדיון (בהשתתפות ההורים)

עמדת ההורים, כפי שהוכתבה על ידי ההורים לרושם הפרוטוקול

עמדת התלמיד

ה. סיכום הדיון בהשתתפות חברי הוועדה בלבד

ו. **פרטי ההחלטה** (יש לסמן X ליד אחת מאפשרויות ההחלטה ולמלא את הפרטים הנדרשים בה)

☐ **הוחלט לקבל את ההשגה ולשנות את ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון.**

☐ **הוחלט להחזיר את העניין לוועדת הזכאות והאפיון לדיון נוסף.**

☐ **הוחלט לדחות את ההשגה.**

התלמיד/ה: ☐ זכאי/ת לקבל שירותי חינוך מיוחדים. ☐ אינו/ה זכאי/ת לקבל שירותי חינוך מיוחדים.
אם נקבעה זכאות לשירותי חינוך מיוחדים, יש למלא את הפרטים האלה:

רמת התפקוד (סמן X במקום המתאים)

גבוהה 1	בינונית-גבוהה 2	בינונית-נמוכה 3	נמוכה 4
☐	☐	☐	☐

תחילת הזכאות: בשנת הלימודים _____

ההורים זכאים לבחור את סוג המסגרת? כן ☐ לא ☐

סוג המסגרת שנבחרה

☐ גן לחינוך רגיל ☐ תמיכה מסל השילוב וההכלה או ☐ תמיכה מהסל האישי בהיקף של __ שעות שבועיות

☐ כיתה לחינוך רגיל ☐ תמיכה מסל השילוב וההכלה או ☐ תמיכה מהסל האישי בהיקף של __ שעות שבועיות

☐ גן לחינוך מיוחד

☐ כיתה לחינוך מיוחד בבית ספר רגיל

☐ בית ספר לחינוך מיוחד

תוצאות ההצבעה של חברי הוועדה

בעד	נגד

ז. אפיון המוגבלות של התלמיד הזכאי לשירותי חינוך מיוחדים
האפיון ייעשה על-ידי הפסיכולוג החינוכי חבר הוועדה על סמך מסמכי האבחון שהובאו לפני הוועדה. יש לסמן X ליד המוגבלות המאופיינת.

אפיון המוגבלות של התלמיד

סמן X	הקוד	אפיוני המוגבלות	הנחיות
☐	51	משכל גבולי רב-בעייתי	
☐	65	חשד למוגבלות שכלית התפתחותית קלה	תקף לשנה אחת בלבד ויסומן רק אם אין אסמכתה של ועדה לאבחון מוגבלות שכלית התפתחותית
☐	52	מוגבלות שכלית קלה	
☐	66	חשד למוגבלות שכלית התפתחותית בינונית	תקף לשנה אחת בלבד ויסומן עד לקבלת אסמכתה של ועדה לאבחון מוגבלות שכלית התפתחותית
☐	53	מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית	
☐	68	מוגבלות שכלית התפתחותית בינונית מורכבת	
☐	67	חשד למוגבלות התפתחותית קשה/עמוקה	תקף לשנה אחת בלבד ויסומן עד לקבלת אסמכתה של ועדה לאבחון מוגבלות שכלית התפתחותית
☐	54	מוגבלות שכלית	

סמן X	הקוד	אפיוני המוגבלות	הנחיות
		התפתחותית קשה/עמוקה	
☐	55	הפרעות התנהגותיות ורגשיות	
☐	56	מוגבלות על רצף האוטיזם/ ASD	
☐	57	הפרעות נפשיות	
☐	58	לקות למידה רב-בעייתית/ADHD	
☐	59	מוגבלות פיזית	
☐	60	מוגבלות בשמיעה/חירשות	
☐	61	מוגבלות בראייה/עיוורון	
☐	62	עיכוב התפתחותי בתחום התפקודי	
☐	63	עיכוב התפתחותי בתחום השפתי	
☐	98	מחלות ותסמונות נדירות	

ח. הנימוקים להחלטה

אישור על רישום הפרוטוקול

שם רושם/ת הפרוטוקול:	
שם יו"ר ועדת ההשגה:	חתימה:
שם המפקח/ת על החינוך המיוחד/נציגו/ה:	חתימה:
שם המפקח/ת על החינוך הרגיל/נציגו/ה:	חתימה:
שם הפסיכולוג/ית:	חתימה:
שם נציג/ת ארגון ההורים:	חתימה:
שם נציג/ת הארגון הציבורי:	חתימה:

7.3 הודעה להורים על החלטת ועדת ההשגה - קבלת ההשגה

מדינת ישראל
משרד החינוך

מחוז _____

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

נשלח בדואר רשום

לכבוד
ההורים: _____
התלמיד/ה: _____

שלום רב,

הנדון: **החלטת ועדת ההשגה בעניין בנכם/בתכם**

בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בוועדת השגה בתאריך _____ בעניין בנכם/בתכם:
השם הפרטי ושם המשפחה: _____ ת"ז: _____ תאריך הלידה: _____

הוחלט לקבל את ההשגה שהוגשה בענייננו/ה של בנכם/בתכם.

יש למלא את הסעיפים הנדרשים להשגה זו בלבד ולסמן X במשבצת המתאימה.

הזכאות
☐ זכאי/ת לשירותי חינוך מיוחדים ☐ אינו/ה זכאי/ת לשירותי חינוך מיוחדים

רמת התפקוד
נקבעה לו/לה רמת תפקוד ____ במלל: _____
אפיון המוגבלות/יות

_____ _____

_____

שנת תחילת הזכאות: _____
סוג המסגרת החינוכית

☐ גן לחינוך רגיל ☐ תמיכה מסל מוסדי או ☐ תמיכה מהסל האישי בהיקף של __ שעות שבועיות

☐ כיתה לחינוך רגיל ☐ תמיכה מסל מוסדי או ☐ תמיכה מהסל האישי בהיקף של __ שעות שבועיות

☐ גן לחינוך מיוחד

☐ כיתה לחינוך מיוחד בבית ספר רגיל

☐ בית ספר לחינוך מיוחד

הנימוקים להחלטה

הערות

לתשומת ליבכם:

- המחלקה לחינוך ברשות המקומית תודיע לכם בהודעה נפרדת לאיזה מוסד חינוך ישובץ/תשובץ בנכם/בתכם.
- מימוש הזכאות להסעה ולליווי ייבחן על פי נוהלי משרד החינוך, בהתאם לשיבוץ בפועל.

בכבוד רב,

_____

יושב ראש ועדת ההשגה

חתימה: _____

העתקים
מנהל/ת המחלקה לחינוך ברשות המקומית
מנהל/ת השירות הפסיכולוגי-חינוכי ברשות המקומית
מנהל/ת מוסד החינוך

7.4 הודעה להורים על החלטת ועדת ההשגה - דחיית ההשגה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מחוז _____

תאריך עברי_____
תאריך לועזי_____

נשלח בדואר רשום

לכבוד
ההורים: _____
התלמיד/ה: _____

שלום רב,

הנדון: החלטת ועדת ההשגה בעניין בנכם/בתכם

בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בוועדת השגה בתאריך _____ בעניין בנכם/בתכם:

השם הפרטי ושם המשפחה:	מס' ת"ז:	תאריך הלידה:
_____	_____	_____

הוחלט לדחות את ההשגה ולהשאיר את החלטתה של ועדת הזכאות והאפיון על כנה.
הנימוקים להחלטה

הערות

לתשומת ליבכם:
המחלקה לחינוך ברשות המקומית תודיע לכם בהודעה נפרדת לאיזה מוסד חינוך ישובץ/תשובץ בנכם/בתכם (בין אם הוא/היא ממשיך/ה ללמוד באותו מוסד חינוך ובין אם הוא/היא אמור/ה לעבור למוסד חינוך אחר).
בכבוד רב,

_____
יו"ר ועדת ההשגה
חתימה: _____

העתקים
מנהל/ת המחלקה לחינוך ברשות המקומית
מנהל/ת השירות הפסיכולוגי-חינוכי ברשות המקומית
מנהל/ת מוסד החינוך

7.5 הודעה להורים על החלטת ועדת ההשגה – החזרה לדיון בוועדת זכאות ואפיון

מדינת ישראל
משרד החינוך

מחוז _____

תאריך עברי_____

תאריך לועזי_____

נשלח בדואר רשום

לכבוד
ההורים: _____
התלמיד/ה: _____

שלום רב,

הנדון: **החלטת ועדת ההשגה בעניין בנכם/בתכם**

בדיון מתוקף חוק החינוך המיוחד, התשמ"ח-1988, שנערך בוועדת השגה בתאריך _____ בעניין בנכם/בתכם:

השם הפרטי ושם המשפחה:	מס' ת"ז:	תאריך הלידה:
_____	_____	_____

הוחלט להחזיר את העניין לוועדת זכאות ואפיון לדיון נוסף.

☐ ללא הוראות מיוחדות.
☐ עם הוראות אלה:

הערות

לתשומת ליבכם:
יושב ראש ועדת הזכאות והאפיון יודיע לכם על המשך ההליכים בעניין בנכם/בתכם.

בכבוד רב,

_____
יו"ר ועדת ההשגה
חתימה: _____

העתקים
מנהל/ת המחלקה לחינוך ברשות המקומית
מנהל/ת השירות הפסיכולוגי-חינוכי ברשות המקומית
מנהל/ת מוסד החינוך

נספח 8: המלצת פסיכולוג המסגרת החינוכית מטעם השפ"ח בדיון הצוות הרב-מקצועי

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
השירות הפסיכולוגי ייעוצי, אגף הפסיכולוגיה ח' דבורה הנביאה 2, ירושלים 91911 טל: 02/5603239, 02/5603241 פקס: 02/5603256

הנחיות כלליות

המלצת פסיכולוג המסגרת החינוכית מטעם השפ"ח בדיון הצוות הרב-מקצועי (נספח 8 להלן) היא מסמך המלצה של הפסיכולוג בנוגע למענים הנדרשים לתלמיד, והיא משמשת מסמך קביל בדיוני הצוות הרב-מקצועי לבחינת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים לתלמידים בגני הילדים ובבתי הספר; זאת בהתאם לתנאים ולהנחיות המפורטים להלן:

1. המסגרת החינוכית מקבלת **שרות פסיכולוגי ברמה א'** לפי סעיף 3.7-61 בחוזר הוראות הקבע תשע/8(א), "מתווה השירות הפסיכולוגי-החינוכי").
2. לפסיכולוג **הכרות עם התלמיד** מתוך היוועצויות עם הצוות, עם ההורים ועם גורמים טיפוליים נוספים, אם ישנם, ומתוך מעקב אחר תהליכי התערבות חינוכית וטיפולית.
3. הפסיכולוג מעריך ש**אין צורך בשלב זה בביצוע הערכה פסיכולוגית** לשם התאמת המענים הנדרשים לתלמיד.
4. הפסיכולוג יסתמך על הערכה קודמת, אם קיימת.
5. **הכנת המסמך** תיעשה במהלך דיון הצוות הרב-מקצועי או לקראתו, בתנאי שההורים נתנו את הסכמתם בכתב.
6. **על המסמך יחתום** פסיכולוג חינוכי. אם פסיכולוג המסגרת החינוכית הוא מתמחה או פרקטיקנט עליו לחתום בעצמו ולהחתים בנוסף מדריך או מנהל שפ"ח.
7. במקרים שבהם הפסיכולוג חבר הצוות הרב-מקצועי לצורך קביעת הזכאות לשירותי חינוך מיוחדים, **אינו פסיכולוג המסגרת החינוכית**, ידאג לקבל מפסיכולוג המסגרת את המידע הנוגע לתלמיד לפני הדיון בצוות הרב-מקצועי ובמידת האפשר ידאג לקבל את המסמך חתום.
8. **המסמך החתום יימסר להורים בלבד** לפני הדיון בצוות הרב מקצועי או במהלכו. יש לשמור העתק בתיק התלמיד בשפ"ח. יש להבהיר להורים שהמסמך הינו המלצת פסיכולוג על המענים המתאימים לתלמיד אך אינו מהווה אבחנה.
9. **הפסיכולוג יכול להמליץ על מענים לתלמידים שתיאור התפקוד שלהם נמצא בהלימה למאפייני המוגבלויות האלה:**
   - לקות למידה (58) - אפשר לציין החל מגיל 5

- הפרעות התנהגותיות ורגשיות (55)
- עיכוב התפתחותי (62) - אפשר לציין עד גיל 9

10. **לאפיון עיכוב התפתחותי בתחום התפקודי** יש להציג מסמכים משני גורמים קבילים על פי התוספת הראשונה לחוק החינוך המיוחד:
    - רופא מומחה בנוירולוגיה של הילד ובהתפתחות הילד או פסיכולוג חינוכי או התפתחותי
    - קלינאי תקשורת או מרפא בעיסוק

    המלצת פסיכולוג המסגרת בדיון הצוות הרב-מקצועי (נספח 8) משמשת מסמך קביל מגורם אחד - פסיכולוג חינוכי או התפתחותי. אם מוצג בדיון נספח 8 בלבד והוצג אישור על אבחון של קלינאי תקשורת או של מרפא בעיסוק הנמצא בתהליך, אפשר לקיים את הדיון עם הצגת המסמך הנוסף עד לתאריך 10 באוגוסט.
11. נספח 8 **תקף לשלוש שנים** או עד מועד הדיון הבא של הצוות הרב-מקצועי מתוקף החוק, אלא אם חל שינוי במעמם שהתלמיד זקוק להם.
12. **ההחלטה** בדבר מילוי נספח 8 נתונה בידי הפסיכולוג בלבד בהסתמך על התנאים וההנחיות שפורטו לעיל.

תאריך: _____

המלצת פסיכולוג המסגרת החינוכית מטעם השפ"ח בדיון הצוות הרב-מקצועי*

שם התלמיד: _____ מס' ת"ז: _____

ביה"ס/הגן: _____ הכיתה: _____

תאריך קיום הדיון: _____

הנוכחים

השם	התפקיד

בעקבות הדיון בצוות הרב-מקצועי ובעקבות דיווחי צוות בית הספר/הגן וההורים, מסתמן ש_____
זקוק/ה למענים המותאמים לתלמיד עם -

- □ לקות למידה (58) – אפשר לציין מגיל 5
- □ בעיות רגשיות והתנהגותיות (55)
- □ עיכוב התפתחותי (62) – אפשר לציין עד גיל 9

שם הפסיכולוג/ית: _____ סטטוס הפסיכולוג/ית: _____

חתימה: _____

שם המדריך/ה/ או שם מנהל/ת השפ"ח: _____
חתימה:_____

_____
*מסמך זה קביל אך ורק כאשר הוא חתום על ידי פסיכולוג המסגרת החינוכית מטעם השירות הפסיכולוגי-החינוכי (רמה א' - ראה סעיף 3.7-61 בחוזר הוראות הקבע תשע/8(א), "מתווה השירות הפסיכולוגי-החינוכי"). זוהי המלצה, הנוגעת למענים הנדרשים לתלמיד, ואינה אבחנה באשר לסוג המוגבלות.

נספח 9: הגורמים שאבחנתם קבילה בוועדות מתוקף חוק החינוך המיוחד - תוספת ראשונה לחוק החינוך המיוחד

טור א' **סוג המוגבלות**	**טור ב'** **הגורם המקצועי שאבחנתו או חוות דעתו קבילה**
משכל גבולי מוגבלות שכלית-התפתחותית	פסיכולוג חינוכי, פסיכולוג התפתחותי או פסיכולוג קליני; ועדת האבחון לפי חוק הסעד (טיפול באנשים עם מוגבלות שכלית-התפתחותית), התשכ"ט-1969, ובמידת הצורך – גורם מקצועי נוסף שאבחנתו קבילה בהלימה למוגבלות או למוגבלויות נוספות
חשד למוגבלות שכלית-התפתחותית	פסיכולוג חינוכי, פסיכולוג התפתחותי או פסיכולוג קליני
הפרעות התנהגותיות ורגשיות	פסיכולוג חינוכי, פסיכולוג התפתחותי, פסיכולוג קליני או רופא מומחה בפסיכיאטריה של ילדים ונוער
מוגבלות על רצף האוטיזם/ASD	רופא מומחה בפסיכיאטריה של ילדים ונוער, רופא ילדים בעל ניסיון של שלוש שנים לפחות במכון להתפתחות הילד או רופא מומחה בנוירולוגיה של הילד ובהתפתחות הילד; נוסף על כך, באבחון הראשון – אבחון של פסיכולוג קליני מומחה בתחום הקליני של הילד, פסיכולוג התפתחותי, או פסיכולוג שיקומי או חינוכי בעל הכשרה מוכחת בתחום האוטיזם
הפרעות נפשיות	רופא מומחה בפסיכיאטריה של ילדים ונוער

טור א' **סוג המוגבלות**	**טור ב'** **הגורם המקצועי שאבחנתו או חוות דעתו קבילה**
לקות למידה רב-בעייתית	פסיכולוג חינוכי, פסיכולוג מומחה שהוכשר בנושא לקויות למידה, או פסיכולוג מומחה ומאבחן דידקטי בין במסמך אחד ובין במסמכים נפרדים
AD(H)D	פסיכולוג מומחה, רופא מומחה בנוירולוגיה של הילד ובהתפתחות הילד, רופא מומחה בפסיכיאטריה של ילדים ונוער או רופא ילדים בעל ניסיון של שלוש שנים לפחות במכון מוכר להתפתחות הילד
מוגבלות פיזית	רופא ילדים בעל ניסיון של שלוש שנים לפחות במכון מוכר להתפתחות הילד או רופא מומחה בנוירולוגיה של הילד ובהתפתחות הילד
מוגבלות שמיעה	קלינאי תקשורת שהוסמך לאודיולוגיה; לעניין זה "אודיולוגיה" – עריכת בדיקות שמיעה והתאמת מכשירי שמיעה
מוגבלות ראייה	מכון לראייה ירודה או רופא עיניים
עיכוב התפתחותי בתחום התפקודי	רופא מומחה בנוירולוגיה של הילד ובהתפתחות הילד, או פסיכולוג חינוכי או התפתחותי – יחד עם קלינאי תקשורת או עם מרפא בעיסוק
עיכוב התפתחותי בתחום השפתי	קלינאי תקשורת במכון להתפתחות הילד
מחלות ותסמונות נדירות	רופא ילדים בעל ניסיון עבודה של שלוש שנים לפחות במכון מוכר להתפתחות הילד או רופא מומחה בנוירולוגיה של הילד ובהתפתחות

טור א' סוג המוגבלות	טור ב' הגורם המקצועי שאבחנתו או חוות דעתו קבילה
	הילד

נספח 10: קווים מנחים בתהליך קבלת החלטה בדיון בוועדות מתוקף חוק החינוך המיוחד (דף עזר)

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

קווים מנחים לדיון בוועדות מתוקף חוק לצורך קבלת החלטה – א

תחום/תחומי המוגבלות
קוגניטיבי/חברתי/רגשי/התנהגותי/תקשורתי/ניידות/אחר

א. תחומי החוזק של התלמיד ותחומים שבהם נדרשת לו תמיכה

ב. משך המוגבלות
מאז הלידה/החל מהיותו תלמיד גן/במהלך השנתיים האחרונות

ג. תכיפות הצורך בתמיכה
- יומי/שבועי/חודשי/נדיר
- לעיתים/לעיתים תכופות

ד. השפעתה של המוגבלות על תחומי חייו של הילד
- בלימודים האקדמיים
- בהתנהלותו החברתית
- בהתנהלותו עם דמויות סמכות
- במגוון היבטים בהתנהלותו לאורך כל היום

ה. תמיכה שניתנה לתלמיד או תוכנית אישית שגובשה בעבורו
- סוג ההתערבות (לימודי, רגשי, חברתי וכד')
- משך התמיכה/התוכנית
- תכיפות התמיכה/התוכנית
- תמיכה פרטנית/קבוצתית

ו. התמיכה שניתנה לתלמיד/תוכנית אישית שגובשה בעבור התלמיד סייעה לתלמיד/סייעה בחלקה/לא סייעה לתלמיד

ז. מידע אודות מקורות תמיכה נוספים שהתלמיד מקבל

ח. חוות הדעת מהמסמכים הקבילים

תומכת/תומכת בקירוב/אינה תומכת בהתרשמות העולה לגבי התלמיד

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

קווים מנחים לדיון בוועדות מתוקף חוק לצורך קבלת החלטה – ב

התחום	**לימודי** ביצוע תהליכי למידה	**רגשי** ויסות רגשי ותגובות מותאמות	**חברתי/ תקשורתי** יצירה ושימור של קשרים עם תלמידים ועם אנשי צוות	**תפקודים ניהוליים** Executive functions כישורי התארגנות, יכולת תכנון, יוזמה, תלמידאות, עצמאות תפקודית, מיומנות התנהלות וטיפול עצמי	**אחר** תמיכה אחרת, כגון סיוע מוטורי ופיזי, שמירה על ויסות חושי, טיפול ממקצועות הבריאות
שיעור/ מפגש פרונטלי	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת לתלמיד כדי להשתת	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת לתלמיד כדי - להתמודד רגשית בשיעור/במפגש,	▪ עוצמת התיווך הנדרשת לתלמיד כדי - ליצור קשר עם	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת לתלמיד כדי - לקחת חלק פעיל בשיעור/במפגש; למשל: להבין מהו השיעור המתקיים ומה הציוד הנדרש עבורו	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת לתלמיד כדי- לשמור על עירנות פיזית (שינוי מנחי ישיבה/עמידה במהלך שיעור) להתנהל במהלך

התחום	לימודי ביצוע תהליכי למידה	רגשי ויסות רגשי ותגובות מותאמות	חברתי/ תקשורתי יצירה ושימור של קשרים עם תלמידים ועם אנשי צוות	תפקודים ניהוליים Executive functions כישורי התארגנות, יכולת תכנון, יוזמה, תלמידאות, עצמאות תפקודית, מיומנות התנהלות וטיפול עצמי	אחר תמיכה אחרת, כגון סיוע מוטורי ופיזי, שמירה על ויסות חושי, טיפול ממקצועות הבריאות
	ף באופן משמעו תי במהלך השיעור הפרונט לי, הכולל הוראה של כלל הכיתה, ובכלל זה היכולת לשבת לאורך זמן ולהישא ר מרוכז להיות	להביע את רעיונותיו ואת דעותיו ולשמור על רמת ויסות המאפשר ת הקשבה, הבנה והשתתפו ת ▪ הצורך ב"הת אוררו ת" במהל ך השיעו	תלמידים אחרים ועם אנשי צוות להבין את הסיטואצ יות במהלך השיעור/ המפגש, להגיב בצורה מותאמת ולהשתת ף, במידת הצורך	להתארגן לקראת השיעור ולהשתמש בציוד הנדרש לנהל זמן, להעתיק/לכתוב/ להכין תוצרים וכד'	השיעור לשפר ולשמ מיומנויות פיזיות

התחום	לימודי ביצוע תהליכי למידה	רגשי ויסות רגשי ותגובות מותאמות	חברתי/ תקשורתי יצירה ושימור של קשרים עם תלמידים ועם אנשי צוות	תפקודים ניהוליים Executive functions כישורי התארגנות, יכולת תכנון, יוזמה, תלמידאות, עצמאות תפקודית, מיומנות התנהלות וטיפול עצמי	אחר תמיכה אחרת, כגון סיוע מוטורי ופיזי, שמירה על ויסות חושי, טיפול ממקצועות הבריאות
	חלק מהשיעור לצד החומר המותאם (לתלמיד הלומד בחומר מותאם) ▪ הצורך בהטרמה לקראת השיעור או בהטמעה	ר ▪ הצורך בשינוי מנחים פיזיים וכד'			

התחום	**לימודי** ביצוע תהליכי למידה	**רגשי** ויסות רגשי ותגובות מותאמות	**חברתי/ תקשורתי** יצירה ושימור של קשרים עם תלמידים ועם אנשי צוות	**תפקודים ניהוליים** Executive functions כישורי התארגנות, יכולת תכנון, יוזמה, תלמידאות, עצמאות תפקודית, מיומנות התנהלות וטיפול עצמי	**אחר** תמיכה אחרת, כגון סיוע מוטורי ופיזי, שמירה על ויסות חושי, טיפול ממקצועות הבריאות
	אחריו ▪ הצורך בתיווך להבנת החומר ולהשתפות בשיעור ▪ הצורך בסיוע				

התחום	**לימודי** ביצוע תהליכי למידה	**רגשי** ויסות רגשי ותגובות מותאמות	**חברתי/ תקשורתי** יצירה ושימור של קשרים עם תלמידים ועם אנשי צוות	**תפקודים ניהוליים** Executive functions כישורי התארגנות, יכולת תכנון, יוזמה, תלמידאות, עצמאות תפקודית, מיומנות התנהלות וטיפול עצמי	**אחר** תמיכה אחרת, כגון סיוע מוטורי ופיזי, שמירה על ויסות חושי, טיפול ממקצועות הבריאות
	בכתיבה של התוכן ובה עתקה מהלוח				
עבודה/ משחק/ פעילות בקבוצה	▪ עוצמת הכמיכה הנדרשת לתלמיד	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת לתלמיד כדי -	▪ עוצמת הכמיכה הנדרשת לתלמיד	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת כדי - להתנהל בעבודה משותפת עם צוות להתארגן	

התחום	**לימודי** ביצוע תהליכי למידה	**רגשי** ויסות רגשי ותגובות מותאמות	**חברתי/ תקשורתי** יצירה ושימור של קשרים עם תלמידים ועם אנשי צוות	**תפקודים ניהוליים** Executive functions כישורי התארגנות, יכולת תכנון, יוזמה, תלמידאות, עצמאות תפקודית, מיומנות התנהלות וטיפול עצמי	**אחר** תמיכה אחרת, כגון סיוע מוטורי ופיזי, שמירה על ויסות חושי, טיפול ממקצועות הבריאות
	כדי - לשתף פעולה עם אחרים בלמידה/ במשחק לקחת חלק בקבוצה ולהביע את חלקו בקבוצה לבצע את חלקו במשימו	להכיל רגשית עבודה עם מספר מצומצם של שותפים להביע נחישות או לוותר להתמודד עם תסכול ועם חוסר ודאות וכד' להתמודד עם דרישות המשימה/ הפעילות	כדי - לקבל תנאים שוויוניים להשתתפות משמעותית בעבודה הקבוצתית, בצורה	במרחב הקבוצה להשתמש בחומרי עזר ללמידה להתארגן להכנת תוצרי הקבוצה	

התחום	**לימודי** ביצוע תהליכי למידה	**רגשי** ויסות רגשי ותגובות מותאמות	**חברתי/ תקשורתי** יצירה ושימור של קשרים עם תלמידים ועם אנשי צוות	**תפקודים ניהוליים** Executive functions כישורי התארגנות, יכולת תכנון, יוזמה, תלמידאות, עצמאות תפקודית, מיומנות התנהלות וטיפול עצמי	**אחר** תמיכה אחרת, כגון סיוע מוטורי ופיזי, שמירה על ויסות חושי, טיפול ממקצועות הבריאות
	ת הקבוצה בצורה שתביא לידי ביטוי את חוזקותיו ולהכרה בהן ▪ הצו רך בתיו וך היד ע/ה תכני ם ▪ הצו רך		שב ה יבל טו חוזק ותיו ▪ הצו רך בתיו וך חבר תי ותק שור תי מול התל מיד ומול הקב		

התחום	**לימודי** ביצוע תהליכי למידה	**רגשי** ויסות רגשי ותגובות מותאמות	**חברתי/ תקשורתי** יצירה ושימור של קשרים עם תלמידים ועם אנשי צוות	**תפקודים ניהוליים** Executive functions כישורי התארגנות, יכולת תכנון, יוזמה, תלמידאות, עצמאות תפקודית, מיומנות התנהלות וטיפול עצמי	**אחר** תמיכה אחרת, כגון סיוע מוטורי ופיזי, שמירה על ויסות חושי, טיפול ממקצועות הבריאות
	בהתאמה / בחלוקה/ בהנגשה של התכנים		וצה		
עבודה אישית-עצמית במגוון סביבות	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת לתלמיד	▪ עוצמת התמיכה והעידוד הנדרשים לתלמיד כדי	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת לתלמיד כדי לארגן ולקיים סביבת עבודה מיטבית	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת לתלמיד כדי לשמור על עירנות פיזית (שינוי מנחי ישיבה/עמידה	

התחום	**לימודי** ביצוע תהליכי למידה	**רגשי** ויסות רגשי ותגובות מותאמות	**חברתי/ תקשורתי** יצירה ושימור של קשרים עם תלמידים ועם אנשי צוות	**תפקודים ניהוליים** Executive functions כישורי התארגנות, יכולת תכנון, יוזמה, תלמידאות, עצמאות תפקודית, מיומנות התנהלות וטיפול עצמי	**אחר** תמיכה אחרת, כגון סיוע מוטורי ופיזי, שמירה על ויסות חושי, טיפול ממקצועות הבריאות
	כדי - להבין משימה ולפרק אותה לחלקים ביצועיים לבצע משימה באופן עצמאי ואוטונומ י, במידת האפשר להכין את המשימ	- לגשת למשימה, להתמודד עם התכנים ולהתמודד רגשית עם ביצוע המשימה להגדיר ולארגן את סביבת העבודה המיטבית שתאפשר פניות רגשית	כדי - להתמוד ד עם עבודה אישית לפנות לאחרים בבקשת עזרה לעזור לאחרים בעת הצורך	לבצע עבודה במידת האוטונומיה הגדולה ביותר (תמיכה פיזית או מילולית)	במהלך שיעור) להתנהל במהלך השיעור לשפר ולשמר מיומנויות פיזיות

התחום	לימודי ביצוע תהליכי למידה	רגשי ויסות רגשי ותגובות מותאמות	חברתי/ תקשורתי יצירה ושימור של קשרים עם תלמידים ועם אנשי צוות	תפקודים ניהוליים Executive functions כישורי התארגנות, יכולת תכנון, יוזמה, תלמידאות, עצמאות תפקודית, מיומנות התנהלות וטיפול עצמי	אחר תמיכה אחרת, כגון סיוע מוטורי ופיזי, שמירה על ויסות חושי, טיפול ממקצועות הבריאות
	ה לשיתוף ולהצגה לגשת למאגרי מידע נדרשים ולהפיק מהם מידע רלוונטי לפנות לעזרה במידת הצורך	לעבודה			

התחום	**לימודי** ביצוע תהליכי למידה	**רגשי** ויסות רגשי ותגובות מותאמות	**חברתי/ תקשורתי** יצירה ושימור של קשרים עם תלמידים ועם אנשי צוות	**תפקודים ניהוליים** Executive functions כישורי התארגנות, יכולת תכנון, יוזמה, תלמידאות, עצמאות תפקודית, מיומנות התנהלות וטיפול עצמי	**אחר** תמיכה אחרת, כגון סיוע מוטורי ופיזי, שמירה על ויסות חושי, טיפול ממקצועות הבריאות
הפסקה/ חצר / פעילות מחוץ למוסד החינוכי	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת לתלמיד כדי - להבין את הסביבה ואת מקומו בה לזהות את	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת לתלמיד כדי - להכיל את ההתרחשויות להישאר מווסת רגשית ותגובתית לקחת חלק באופן	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת לתלמיד כדי - להתמודד עם תסכולים, עם הנאות וכד' להיות חלק	▪ עוצמת התמיכה הנדרשת לתלמיד כדי - להתארגן לפעילות לעבור בין פעילויות לסיים פעילות לחזור בחזרה לשיעור	

התחום	**לימודי** ביצוע תהליכי למידה	**רגשי** ויסות רגשי ותגובות מותאמות	**חברתי/ תקשורתי** יצירה ושימור של קשרים עם תלמידים ועם אנשי צוות	**תפקודים ניהוליים** Executive functions כישורי התארגנות, יכולת תכנון, יוזמה, תלמידאות, עצמאות תפקודית, מיומנות התנהלות וטיפול עצמי	**אחר** תמיכה אחרת, כגון סיוע מוטורי ופיזי, שמירה על ויסות חושי, טיפול ממקצועות הבריאות
	המקומות שבהם הוא יכול לקחת חלק כשותף משמעותי לבחור את האינטראקציות המתאימות, להבין ולקחת חלק פעיל בהן	מותאם ואפקטיבי	מחברת הילדים באופן חיובי, משמעותי ואפקטיבי		

נספח 11: רשימת המחלות והתסמונות הנדירות ורשימת האבחנות הפסיכיאטריות

11.1 רשימת המחלות והתסמונות הנדירות

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

מחלות ותסמונות נדירות – קוד מוגבלות 98

הרשימה שלהלן כוללת מחלות ותסמונות הנגרמות כתוצאה מהפרעה גנטית, ממחלה או מתהליך הפוגעים במערכת העצבים המרכזית וההיקפית או במערכת שלד-שריר או במערכות גוף אחרות ולהן השלכה תפקודית מתמשכת בדרגות שונות, לרבות נכות.
חשוב לציין כי רשימה זו היא כלי עזר בלבד, ובדיון על זכאות התלמיד לשירותי חינוך מיוחדים הגורם הקובע הוא מידת המוגבלות של התלמיד כפי שהיא מתבטאת בתפקודו במסגרת החינוכית.
במידת הצורך אפשר להזמין לדיון הוועדה רופא או מטפל ממקצועות הבריאות המיטיב להכיר את האבחנה ולקבל החלטה על סמך כלל המסמכים וחוות הדעות שהוצגו בדיון לתיאור **התפקוד של התלמיד וצרכיו**.
תלמיד שהמחלה/התסמונת שלו אינה מופיעה ברשימה – ועדת הזכאות והאפיון תבחן את תפקודו, את צרכיו ואת התמיכות הנדרשות לו על סמך המידע שהוצג בפניה לצורך קבלת החלטה על אפיון של קוד מוגבלות 98 (מחלה/תסמונת נדירה).

תסמונות גנטיות מעורבות רב-מערכתיות	מחלות ותסמונות של מערכת העצבים/ מערכת עצב-שריר			מחלות ממאירות, השתלות איברים מחלות לב	מחלות/ פגיעות במערכת השלד
	מחלות נוירולוגיות	מחלות ניווניות	מחלות מטבוליות		
Angel - man	CV - A-	**מחלות עצב-שריר**	Congenital - Disorders of	פגיעה משמעותית	Ac - ho

תסמונות גנטיות מעורבות רב-מערכתיות	מחלות ותסמונות של מערכת העצבים/ מערכת עצב-שריר			מחלות ממאירות, השתלות איברים מחלות לב	מחלות/ פגיעות במערכת השלד
	מחלות נוירולוגיות	מחלות ניווניות	מחלות מטבוליות		
- Syndrome - CHARGE syndrome - Di Giorge syndrome - Down syndrome - Fragile X Syndrome - Hoyeraal Hreidarsson - Kabuki Syndrome	שטף דם מוחי - Dravet ynSdrome - Ehlers-Danlos Syndrome - Familial Dysautonomia - Guillain-Barre - Myasthenia	**<u>ניווניות</u>** למשל: - Myasthenia - Becker Muscular Dystrophy - Charcot Marie Tooth (CMT) - Congenital Mu	Glycosylation (CDG) - MELAS - MSUD Maple Syrup Urine Disease - Menkes disease **<u>מחלות אגירה</u>** למשל: - Gaucher - Hunter - Sanfilippo - Niemann-Pick **<u>מחלות מיטוכונדריאליות</u>** למשל: - Leigh Syndrome	בתפקוד בעקבות: - גידולים ממאירים - גידולים שפירים - טיפולים כימותר פיים/ הקרנות - השתלת איברים - השתלת מח עצם - מומי לב בעלי השלכות תפקודיות - ניתוח לב	ndroplasia - Maffucci syndrome - Mccune Albright syndrome - Ollier di

תסמונות גנטיות מעורבות רב-מערכתיות	מחלות ותסמונות של מערכת העצבים/ מערכת עצב-שריר			מחלות ממאירות, השתלות איברים מחלות לב	מחלות/ פגיעות במערכת השלד
	מחלות נוירולוגיות	מחלות ניווניות	מחלות מטבוליות		
- Noonan syndrome - Prader-Willi syndrome - Rett syndrome - Rubinstein Taybi - Sotos syndrome - syndrome Fanconi - Treacher Collins syndr	- Gravis, Congenital Myasthenia - Neurofibromatosis - Spina Bifida/ Meningomyeloc ele - Spinal Cord Injury - Stur	- scular Dystrophy - Duchenne Muscular Dystrophy - HSP Hereditary Spastic Paraparesis - Multiple Scl			- sease - Osteogenesis Imperfecta O( )I - Pethres **<u>דלקות מפרקים</u>** למשל: - JIA- Juvenile idi

תסמונות גנטיות מעורבות רב-מערכתיות	מחלות ותסמונות של מערכת העצבים/ מערכת עצב-שריר			מחלות ממאירות, השתלות איברים מחלות לב	מחלות/ פגיעות במערכת השלד
	מחלות נוירולוגיות	מחלות ניווניות	מחלות מטבוליות		
ome - VACTER - VCF-Velo Cardio-Facial Syndrome - Williams syndrome - Wolf-Hirschhorn syndrome	-ge Weber - Traumatic/ Acquired Brain Injury (TBI/ABI) **<u>אטקסיה</u>** למשל: - Alternating Hemiplegia of childhood - Ata	ero sis - Myopathies **<u>מחלות של החומר הלבן</u>** Leukodystrophies למשל: - Aicardi-Goutie’res Syndrome (AGS) - Alexander Diseas			op athic Arthritis - SLE Systemic Lupus sErythematosus

תסמונות גנטיות מעורבות רב-מערכתיות	מחלות ותסמונות של מערכת העצבים/ מערכת עצב-שריר			מחלות ממאירות, השתלות איברים מחלות לב	מחלות/ פגיעות במערכת השלד
	מחלות נוירולוגיות	מחלות ניווניות	מחלות מטבוליות		
	- Telangiectasia - CACNA 1A, CACNA 2 - Episodic Ataxia - Joubert syndrome - PontoCerebellar pHypla	- Hikeshi Syndrome - PMD-eliPzaeusMzbacherisDeasee - POLR Related Leukodkystrophy			

תסמונות גנטיות מעורבות רב-מערכתיות	מחלות ותסמונות של מערכת העצבים/ מערכת עצב-שריר			מחלות ממאירות, השתלות איברים מחלות לב	מחלות/ פגיעות במערכת השלד
	מחלות נוירולוגיות	מחלות ניווניות	מחלות מטבוליות		
	- Spinocerebellar Ataxia	- TUBB4A related leukodystrophy (including H-ABC) - X linked adrenoleukodystrophy (X-ALD)			

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

הגדרת הפרעה נפשית
הפרעה נפשית היא דפוס חשיבתי והתנהגותי המתאפיין בקשיים משמעותיים בוויסות רגשי ובקושי בהתמודדות עם דרישות ועם לחצים יום-יומיים, והיא עלולה לפגוע בשמירה על בוחן המציאות. קשיים אלה גורמים למצוקה ולפגיעה משמעותית בתפקוד ובהתפתחות. ההפרעה יכולה להיות ראשונית ומולדת או משנית, בעקבות אירועי חיים ובעיקר טראומה.

השפעות ההפרעות הנפשיות על תחומי התפקוד השונים
בתחום הקוגניטיבי
- **ירידה בתפקוד הקוגניטיבי** – מיסוך יכולות
- קשיים בשמירה על יכולת **הקשב והריכוז**
- קשיים **בעיבוד ובארגון של המידע והחשיבה**, בזיכרון ובתפקודים הניהוליים
- **פרשנות** שאינה מותאמת למתרחש
- **עייפות, חוסר כוחות ופאסיביות** כתוצאה מהטיפול התרופתי
- **אי-יציבות בתפקוד התלמיד**, הנצפית לעיתים לאורך היום או לאורך תקופה, ובכלל זה מעבר מתפקוד מאורגן וממוקד לתפקוד מפוזר ולחוסר יכולת לעמוד בדרישות הלימודיות.

בתחום ההתנהגותי
- רמת אנרגיה משתנה
- אי-שקט
- אימפולסיביות
- התבודדות
- קושי בפיתוח ובשימור של קשרים חברתיים מותאמים ומיומנויות חברתיות, לעיתים עד כדי נסיגה קיצונית מהחיים החברתיים
- הימנעויות, התנתקויות ובריחה
- התנהגות מוחצנת והתפרצויות זעם; תוקפנות קיצונית.

בתחום הרגשי
- חוסר ויסות בעוצמה הרגשית וביטוי קיצוני של רגשות שונים, לעיתים מנוגדים
- תגובה רגשית לא מותאמת ולא פרופורציונאלית לאירועים נתונים

- חוסר חיוניות.

הנחיות פעולה לוועדה

א. יש לקחת בחשבון שהשפעת המוגבלות על התפקודים בתחומים השונים משתנה על פי סוג ההפרעה וחומרתה.

ב. אם המסמך הקביל מצביע על אבחנה של הפרעה נפשית המופיעה ברשימת האבחנות הפסיכיאטריות שלהלן, יש לתת אפיון מוגבלות של הפרעה נפשית ולקבוע את רמת התפקוד ואת היקף הסל האישי על סמך תיאור התפקוד וצורכי התלמיד.

ג. אם המסמך הקביל מצביע על אבחנה של הפרעה נפשית שאינה מופיעה ברשימת האבחנות הפסיכיאטריות בחוזר זה, ההחלטה על הזכאות, על אפיון המוגבלות, על רמת התפקוד ועל היקף הסל האישי תתקבל על סמך תיאור התפקוד וצורכי התלמיד. אפיון הפרעה נפשית יינתן רק במקרים חריגים, שבהם, לפי שיקול הדעת של פסיכולוג הוועדה, תיאור התפקוד מצביע על קושי משמעותי בהיבטים הקשורים לתפקוד במסגרת החינוכית.

רשימת האבחנות הקבילות על פי ICD 10

קוד האבחנה	האבחנה	הסבר
F20-F29	**סכיזופרניה** והפרעות סכיזוטיפליות ודלוזיונליות (כולל כל אבחנות המשנה)	**סכיזופרניה**: מתאפיינת באפיזודות של אובדן בוחן המציאות, הפרעות בארגון החשיבה, מחשבות שווא (דלוזיות) והפרעות בתפיסה (הזיות שמיעה וראייה). מדובר בהפרעה כרונית המלווה בירידה משמעותית בתפקוד. **הפרעות פסיכוטיות** אחרות יכולות להתאפיין בפגיעה בבוחן המציאות לזמנים קצרים או בתחום מסוים, לעיתים עקב מצב לחץ מסוים, ובהפרעות משמעותיות ביחסים בין-אישיים.
F31-F39	הפרעות במצב הרוח (כולל כל אבחנות המשנה)	**דיכאון**: מצב רוח ירוד, חוסר חשק, חוסר הנאה, ירידה בריכוז, הפרעות שינה, תחושת חוסר ערך, חוסר תקווה, מחשבות אובדניות, חוסר תפקוד בכל התחומים לאורך תקופה ממושכת. **דיסתימיה**: מצב ממושך של דכדוך, עגמומיות, היעדר אנרגיה, דימוי עצמי ירוד, עצבות וחוסר חשק, מלווה בעייפות (שאינה קשורה למצב פיזי כלשהו). לעיתים מתאפיינת באי-שקט, בהתקפי זעם, בהסתגרות חברתית ובהזנחה עצמית. בקרב מתבגרים סיכון לשימוש בחומרים פסיכו-אקטיביים. **הפרעה דו-קוטבית (הפרעה ביפולרית/מאניה-דפרסיה)**: שינויים קיצוניים במצב הרוח עם מצבים של מאניה (מצב רוח מרומם, פעילות יתר, מחשבות גדלות, דיבור מהיר, חוסר שינה, התקפי זעם, תוקפנות, מירוץ של מחשבות, מעורבות יתר בפעולות בעלות תוצאות מסוכנות) ומצבים של דיכאון שעלולים להיות מלווים באובדנות.
F41.1	הפרעת חרדה	**הפרעת חרדה כוללנית**: חרדה מתמשכת בעוצמה גבוהה, לרבות התקפי חרדה, דאגה

קוד האבחנה	האבחנה	הסבר
	כוללנית	בטווח רחב של תרחישים שליליים אפשריים, ציפייה שמשהו רע יתרחש, דאגנות יתר, דריכות יתר, סף תסכול נמוך.
F41.2	הפרעה חרדתית ודיכאונית מעורבת	**הפרעה חרדתית ודיכאונית**: שילוב של סימפטומים של חרדה ודיכאון (ראה לעיל).
F41.9	הפרעת חרדה לא מסווגת	**הפרעת חרדה לא מסווגת**: מגוון רחב של מצבים של חרדה בעוצמה גבוהה, ובכלל זה קושי משמעותי בהתמודדות עם מצבי לחץ, עם שינויים ועם מעברים, קושי משמעותי בוויסות התגובות ההתנהגותיות, תגובות לא מותאמות, ובכלל זה התפרצויות זעם או הימנעות והתנגדות.
F42	הפרעה טורדנית כפייתית OCD	**הפרעה טורדנית כפייתית**: מחשבות טורדניות סביב נושאים מסוימים המעוררים חרדה. לעיתים מלווה בטקסים שהילד חייב לבצע. המחשבות והטקסים עלולים לתפוס חלק משמעותי של היום ולגרום למצוקה ולפגיעה תפקודית. בילדים יש תנודות ברמת התובנה לגבי מידת היותן של המחשבות הגיוניות ומציאותיות.
F43	תגובה לדחק חמור והפרעת הסתגלות (כולל PTSD)	**תגובה לדחק חמור/PTSD**: בעקבות חוויה טראומתית, שבה הילד חש חוסר אונים או סכנת מוות, הוא עלול לפתח תגובה המתאפיינת בדריכות יתר, בעצבנות, בזיכרונות קשים מהאירוע בתדירות גבוהה (flashbacks), בהפרעות שינה ובפגיעה תפקודית. לעיתים יכולות להיות התפרצויות זעם. **הפרעת הסתגלות**: תגובה רגשית או התנהגותית בעקבות אירוע חיים משמעותי; לדוגמה: מחלה קשה, גירושין, משבר חברתי או פיננסי, מעבר דירה/בית ספר וכו'. לא מדובר

קוד האבחנה	האבחנה	הסבר
		בטראומה המתלווה אל אירועים מסכני חיים. האירוע משמש מקור להגברה של לחץ נפשי. הילד מתקשה לחזור לתפקוד רגיל לאחר המאורע המסיט אותו משגרת חייו. תסמינים של הפרעת הסתגלות מחולקים לשלוש קטגוריות - דיכאון, חרדה והתנהגות - היכולים לבוא בנפרד או במשולב. ההפרעה גורמת לפגיעה בתפקוד החברתי או האקדמי של התלמיד, וצפויים תופעות נסיגתיות (חזרה להרטבה במיטה, דיבור תינוקי או מציצת אצבע) ותסמינים גופניים (תלונות סומטיות, כמו כאבי בטן וכאבי ראש).
F93.0	הפרעה של חרדת נטישה בילדות	**הפרעה של חרדה נטישה בילדות**: פחד או דאגה עוצמתית להיות לבד או להיפרד, דאגה שמשהו רע יקרה לדמויות משמעותיות (כגון חשש שההורים לא יאספו את התלמיד מביה"ס), דבר המוביל לבכי בלתי פוסק ולתגובות פסיכוסומטיות כמו הקאות וכאבי בטן.
F93.2	הפרעה של חרדה חברתית בילדות	**הפרעה של חרדה חברתית בילדות**: פחד והימנעות מאינטראקציות חברתיות או מהופעה בחברה, דאגה מלעג ומהשפלה בפומבי, פחד מביקורת, ביישנות יתר, חשש של התלמיד מהתגובות של החברה, חשש ממה שאחרים חושבים עליו וקושי לדבר עם דמויות סמכות, הגורמים להימנעות ממצבים חברתיים ולפגיעה משמעותית בתפקוד בבית הספר.

נספח 12: מענה בהתאם לסוג המוגבלות ולרמת התפקוד

12.1 מענה בהתאם לסוג המוגבלות ולרמת התפקוד – תוספת שנייה לחוק החינוך המיוחד

חלק א': כיתה רגילה במוסד חינוך רגיל

1. תלמיד משולב כהגדרתו בסעיף 20א זכאי לשירותי חינוך מיוחדים כמפורט בטבלה שלהלן, לפי העניין, והכול נוסף על התקציב הבסיסי של מוסד החינוך בעבור כלל התלמידים במוסד.
2. תלמיד משולב כהגדרתו בסעיף 20א שאינו תלמיד הזכאי למענה פרטני או קבוצתי בהתאם להוראות חוזר מנכ"ל, כמפורט בטבלה שלהלן, יהיה זכאי לסל אישי, וכן לשירותים המנויים בטורים ב' עד ה', לצד סוג המוגבלות, לפי העניין. הסל האישי יכלול בין השאר תקציב אישי גמיש הכולל שעות הוראה, טיפול וסיוע, וכן שעות הנחיית הצוות במוסד החינוך. אפשר לבצע חלוקה שונה מזו שנקבעה לשעות שהוקצו להוראה, לטיפול ולסיוע בהתאם לצרכים האישיים של התלמיד, על פי המלצת הצוות הרב-מקצועי ובשיתוף הורי התלמיד. היקף השעות השבועיות במסגרת הסל האישי, בחלוקה לשכבות גיל, יהיה כמפורט להלן:
   א. גן ילדים, בית ספר יסודי, חטיבת ביניים: 2.7 (הוראה, טיפול והנחיית הצוות)
   ב. חטיבה עליונה (פרט ללקויות למידה רב-בעייתיות, להפרעות התנהגותיות ורגשיות ולמשכל גבולי): 4.55 (הוראה, טיפול והנחיית הצוות)
   ג. חטיבה עליונה (ללקויות למידה רב-בעייתיות, להפרעות התנהגותיות ורגשיות ולמשכל גבולי): 2.4 עד 2.9.

טור א' **סוג המוגבלות**	**טור ב'** **רמת תפקוד 1** **גבוהה**	**טור ג'** **רמת תפקוד 2** **בינונית גבוהה**	**טור ד'** **רמת תפקוד 3** **בינונית נמוכה**	**טור ה'** **רמת תפקוד 4** **נמוכה**
משכל גבולי	מענה פרטני או קבוצתי,	במידת הצורך שעות סיוע	במידת הצורך שעות סיוע לפי	במידת הצורך שעות סיוע לפי

טור א' **סוג המוגבלות**	**טור ב'** **רמת תפקוד 1** **גבוהה**	**טור ג'** **רמת תפקוד 2** **בינונית גבוהה**	**טור ד'** **רמת תפקוד 3** **בינונית נמוכה**	**טור ה'** **רמת תפקוד 4** **נמוכה**
	וכן הנחיית הצוות	לפי ההנחיות ב**תת-נספח 12.2** בחוזר זה	ההנחיות ב**תת-נספח 12.2** בחוזר זה	ההנחיות ב**תת-נספח 12.2** בחוזר זה
מוגבלות שכלית-התפתחותית	16 שעות סיוע לשבוע לפחות	16 שעות סיוע לשבוע לפחות	16 שעות סיוע לשבוע לפחות	24 שעות סיוע לשבוע לפחות
חשד למוגבלות שכלית-התפתחותית	16 שעות סיוע לשבוע לפחות	16 שעות סיוע לשבוע לפחות	16 שעות סיוע לשבוע לפחות	24 שעות סיוע לשבוע לפחות
הפרעות התנהגותיות ורגשיות	מענה פרטני או קבוצתי, וכן הנחיית הצוות	מענה פרטני או קבוצתי, וכן הנחיית הצוות	במידת הצורך שעות סיוע לפי ההנחיות ב**תת-נספח 12.2** בחוזר זה	במידת הצורך שעות סיוע לפי ההנחיות ב**תת-נספח 12.2** בחוזר זה
מוגבלות על רצף האוטיזם/ASD	במידת הצורך שעות סיוע לפי ההנחיות ב**תת-נספח 12.2**	8 שעות סיוע לשבוע לפחות	16 שעות סיוע לשבוע לפחות	24 שעות סיוע לשבוע לפחות

טור א' **סוג המוגבלות**	**טור ב'** **רמת תפקוד 1** **גבוהה**	**טור ג'** **רמת תפקוד 2** **בינונית גבוהה**	**טור ד'** **רמת תפקוד 3** **בינונית נמוכה**	**טור ה'** **רמת תפקוד 4** **נמוכה**
	בחוזר זה			
הפרעות נפשיות	מענה פרטני או קבוצתי, וכן הנחיית הצוות	8 שעות סיוע לשבוע לפחות	16 שעות סיוע לשבוע לפחות	24 שעות סיוע לשבוע לפחות
לקות למידה רב-בעייתית/AD(H)D	מענה פרטני או קבוצתי, וכן הנחיית הצוות	מענה פרטני או קבוצתי, וכן הנחיית הצוות	במידת הצורך שעות סיוע לפי ההנחיות ב**תת-נספח 12.2** בחוזר זה	במידת הצורך שעות סיוע לפי ההנחיות ב**תת-נספח 12.2** בחוזר זה
מוגבלות פיזית	במידת הצורך שעות סיוע לפי ההנחיות ב**תת-נספחים 12.2 ו-13.1** בחוזר זה	8 שעות סיוע לשבוע לפחות	16 שעות סיוע לשבוע לפחות	24 שעות סיוע לשבוע לפחות
מוגבלות שמיעה	במידת הצורך שעות סיוע לפי	8 שעות סיוע לשבוע לפחות	16 שעות סיוע לשבוע לפחות	24 שעות סיוע לשבוע לפחות

טור א' **סוג המוגבלות**	**טור ב'** **רמת תפקוד 1** **גבוהה**	**טור ג'** **רמת תפקוד 2** **בינונית גבוהה**	**טור ד'** **רמת תפקוד 3** **בינונית נמוכה**	**טור ה'** **רמת תפקוד 4** **נמוכה**
	ההנחיות ב**תת-נספחים 12.2 ו-13.2** בחוזר זה			
מוגבלות ראייה	במידת הצורך שעות סיוע לפי ההנחיות ב**תת-נספחים 12.2 ו-13.3** בחוזר זה	8 שעות סיוע לשבוע לפחות	16 שעות סיוע לשבוע לפחות	24 שעות סיוע לשבוע לפחות
עיכוב התפתחותי בתחום התפקודי	מענה פרטני או קבוצתי, וכן הנחיית הצוות	מענה פרטני או קבוצתי, וכן הנחיית הצוות	במידת הצורך שעות סיוע לפי ההנחיות ב**תת-נספח 12.2** בחוזר זה	במידת הצורך שעות סיוע לפי ההנחיות ב**תת-נספח 12.2** בחוזר זה
עיכוב התפתחותי בתחום השפתי	מענה פרטני או קבוצתי, וכן הנחיית	מענה פרטני או קבוצתי, וכן הנחיית הצוות	במידת הצורך שעות סיוע לפי ההנחיות ב**נספח 12.2**	במידת הצורך שעות סיוע לפי ההנחיות ב**נספח 12.2** בחוזר

טור א' סוג המוגבלות	טור ב' רמת תפקוד 1 גבוהה	טור ג' רמת תפקוד 2 בינונית גבוהה	טור ד' רמת תפקוד 3 בינונית נמוכה	טור ה' רמת תפקוד 4 נמוכה
	הצוות		בחוזר זה	זה
מחלות ותסמונות נדירות	במידת הצורך שעות סיוע לפי ההנחיות ב**תת-נספחים 12.2 ו-13.1** בחוזר זה	8 שעות סיוע לשבוע לפחות	16 שעות סיוע לשבוע לפחות	24 שעות סיוע לשבוע לפחות

חלק ב': כיתה במוסד חינוך רגיל שניתנים בה שירותי חינוך מיוחדים או מוסד חינוך מוכר שניתנים בו שירותי חינוך מיוחדים

סוג המוגבלות	סל השירותים			
	אורך יום הלימודים והזנה	פעילות ותוכניות בחופשה	שירותים פארא-רפואיים	סיוע כיתתי
משכל גבולי	100% שעות ההוראה הנדרשות כדי לקיים תקן כיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לחוזר מנכ"ל, ללא	בגני ילדים וכן בבתי ספר שהם מוסדות חינוך מוכרים שניתנים בהם שירותי חינוך מיוחדים (להלן – בתי ספר	100% ממספר השעות המזערי המוקצה לשירותים פארא-רפואיים	יש זכאות

סוג המוגבלות	סל השירותים			
	אורך יום הלימודים והזנה	פעילות ותוכניות בחופשה	שירותים פארא-רפואיים	סיוע כיתתי
	הארכת יום הלימודים	לחינוך מיוחד)		
מוגבלות שכלית התפתחותית	100% שעות ההוראה הנדרשות כדי לקיים תקן כיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לחוזר המנכ"ל, וכן הארכת יום הלימודים	יש הארכה	100% ממספר השעות המזערי המוקצה לשירותים פארא-רפואיים	יש זכאות
חשד למוגבלות שכלית התפתחותית	100% שעות ההוראה הנדרשות כדי לקיים תקן כיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לחוזר מנכ"ל, וכן הארכת יום הלימודים	יש הארכה	100% ממספר השעות המזערי המוקצה לשירותים פארא-רפואיים	יש זכאות
מוגבלות פיזית	100% שעות ההוראה הנדרשות כדי לקיים תקן כיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לחוזר המנכ"ל, וכן	יש הארכה	100% ממספר השעות המזערי המוקצה לשירותים פארא-רפואיים	יש זכאות

סוג המוגבלות	סל השירותים			
	אורך יום הלימודים והזנה	**פעילות ותוכניות בחופשה**	**שירותים פארא-רפואיים**	**סיוע כיתתי**
	הארכת יום הלימודים			
הפרעות התנהגותיות ורגשיות	100% שעות ההוראה הנדרשות כדי לקיים תקן כיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לחוזר המנכ"ל, ללא הארכת יום הלימודים	יש הארכה בגני ילדים ובבתי ספר לחינוך מיוחד	100% ממספר השעות המזערי המוקצה לשירותים פארא-רפואיים	יש זכאות
מוגבלות על רצף האוטיזם/ ASD	100% שעות ההוראה הנדרשות כדי לקיים תקן כיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לחוזר המנכ"ל, וכן הארכת יום הלימודים	יש הארכה	100% ממספר השעות המזערי המוקצה לשירותים פארא-רפואיים	יש זכאות
הפרעות נפשיות	100% שעות ההוראה הנדרשות כדי לקיים תקן כיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לחוזר המנכ"ל, וכן	יש הארכה	100% ממספר השעות המזערי המוקצה לשירותים פארא-רפואיים	יש זכאות

סוג המוגבלות	סל השירותים			
	אורך יום הלימודים והזנה	פעילות ותוכניות בחופשה	שירותים פארא-רפואיים	סיוע כיתתי
	הארכת יום הלימודים			
לקות למידה רב-בעייתית/ AD(H)D	100% שעות ההוראה הנדרשות כדי לקיים תקן כיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לחוזר המנכ"ל, ללא הארכת יום הלימודים	יש הארכה בגני ילדים ובבתי ספר לחינוך מיוחד	100% ממספר השעות המזערי המוקצה לשירותים פארא-רפואיים	יש זכאות במוסד חינוך רגיל שהוא בית ספר יסודי רגיל, ובמוסד לחינוך מיוחד – עד כיתה י'
מוגבלות שמיעה	100% שעות ההוראה הנדרשות כדי לקיים תקן כיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לחוזר המנכ"ל, ללא הארכת יום הלימודים	יש הארכה	100% ממספר השעות המזערי המוקצה לשירותים פארא-רפואיים	יש זכאות
מוגבלות ראייה	100% שעות ההוראה הנדרשות כדי לקיים תקן כיתה לפי מספר התלמידים ובהתאם לחוזר המנכ"ל, ללא	יש הארכה	100% ממספר השעות המזערי המוקצה לשירותים פארא-רפואיים	יש זכאות

סוג המוגבלות	סל השירותים			
	אורך יום הלימודים והזנה	פעילות ותוכניות בחופשה	שירותים פארא-רפואיים	סיוע כיתתי
	הארכת יום הלימודים			
עיכוב התפתחותי בתחום התפקודי	100% שעות ההוראה הנדרשות כדי לקיים תקן כיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לחוזר המנכ"ל, ללא הארכת יום הלימודים	יש הארכה בגני ילדים ובבתי ספר לחינוך מיוחד	100% ממספר השעות המזערי המוקצה לשירותים פארא-רפואיים	יש זכאות
עיכוב התפתחותי בתחום השפתי	100% שעות ההוראה הנדרשות כדי לקיים תקן כיתה לפי מספר התלמידים בהתאם לחוזר המנכ"ל, ללא הארכת יום הלימודים	יש הארכה בגני ילדים ובבתי ספר לחינוך מיוחד	100% ממספר השעות המזערי המוקצה לשירותים פארא-רפואיים	יש זכאות
מחלות ותסמונות נדירות	בהתאם לסוג הכיתה שבה התלמיד לומד שהיא כיתה המיועדת לאחד מסוגי המוגבלות האחרים	בהתאם לסוג הכיתה שבה התלמיד לומד שהיא כיתה המיועדת לאחד מסוגי המוגבלות האחרים	בהתאם לסוג הכיתה שבה התלמיד לומד שהיא כיתה המיועדת לאחד מסוגי המוגבלות האחרים	בהתאם לסוג הכיתה שבה התלמיד לומד שהיא כיתה המיועדת

סוג המוגבלות	סל השירותים			
	אורך יום הלימודים והזנה	פעילות ותוכניות בחופשה	שירותים פארא-רפואיים	סיוע כיתתי
				לאחד מסוגי המוגבלות האחרים

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

קווים מנחים לקביעת תוספת תמיכה במידת הצורך
על בסיס התוספת השנייה לחוק החינוך המיוחד

התוספת השנייה לחוק החינוך המיוחד קובעת את היקף שעות התמיכה מסוג הוראה/טיפול שיש להקצות בעבור התלמיד/ה. בהתייחס למתן תמיכה מסוג סיוע מצוינות האפשרויות הבאות בהתאם לסוג המוגבלות ולרמת התפקוד:

- תלמידים שבעבורם לא ניתן להוסיף שעות סיוע
- תלמידים שבעבורם ניתן להוסיף שעות סיוע "במידת הצורך לפי הנחיות חוזר מנכ"ל"
- תלמידים שלגביהם מצוין היקף שעות הסיוע שיש להקצות "לכל הפחות"

היקף התמיכה לתלמיד/ה, לרבות תוספת שעות הסיוע, ייקבע על ידי ועדת הזכאות והאפיון לאחר בחינה מעמיקה של רמת התפקוד ושל עוצמת התמיכה הנדרשת על סמך המידע והמסמכים שהוצגו בפני הוועדה. על הוועדה להתייחס לעקרונות המפורטים בטבלה א' ובמקרים שבהם ניתן להוסיף שעות סיוע "במידת הצורך לפי הנחיות חוזר מנכ"ל" גם להיבטים הייחודיים לכל סוג מוגבלות, המפורטים בטבלה ב'.

טבלה א'

אוכלוסיית היעד		**עקרונות למתן התמיכה**
סוג המוגבלות	**רמות התפקוד**	
תלמידים עם מוגבלות בשכיחות גבוהה באוכלוסייה		ככלל, לא נדרשת תוספת תמיכה למרבית התלמידים עם מוגבלות בשכיחות גבוהה באוכלוסייה. עם זאת, חשוב לאתר את אותם תלמידים עם מוגבלות בשכיחות גבוהה באוכלוסייה הזקוקים לתוספת תמיכה, בהתאם לתבחינים המפורטים להלן: - קביעת התוספת מותנית בביטוי של רוב הקשיים והצרכים בטבלה ב' בהתאם לסוג המוגבלות. - הוועדה תיתן את החלטתה ותנמק אותה בהתבסס על המידע ועל המסמכים שהוצגו בפניה, לרבות תוכניות ההתערבות שהופעלו עד כה והמלצה בכתב של מפקח/ת החינוך הרגיל של המסגרת החינוכית. - ככלל, למעט במקרים חריגים שינומקו בכתב, הוועדה תיתן משקל מכריע להמלצת המפקח/ת.
לקות למידה	מבינונית נמוכה (3)	
הפרעות התנהגותיות ורגשיות		
משכל גבולי	מבינונית-גבוהה (2)	

תלמידים עם מוגבלות בשכיחות נמוכה באוכלוסייה		
מוגבלות שכלית התפתחותית מוגבלות על רצף האוטיזם הפרעות נפשיות	נמוכה (4)	מקרים שבהם יש צורך בסיוע **לכל שעות היום** והיקף התמיכה שנקבע בגין המוגבלות אינו עונה על צורך זה, וכן על הצורך בתמיכות מסוג טיפול ו/או הוראה.
מחלות/ תסמונות נדירות מוגבלות פיזית מוגבלות בשמיעה מוגבלות בראייה	מגבוהה (1)	מקרים שבהם נקבעה דרגה גבוהה של חומרת מוגבלות על ידי מומחה תחום של המתי"א, בהתאם לכלים ולהנחיות בנספח 13 בחוזר המנכ"ל.
כלל המוגבלויות		**תלמידים עם מספר מוגבלויות** (קומורבידיות), במקרים שבהם היקף התמיכה בגין המוגבלות המורכבת ביותר אינו עונה על כלל הצרכים הנובעים מהמוגבלויות הנוספות.

טבלה ב'

להלן פירוט המוגבלויות ורמות התפקוד שבהן מצוין בתוספת השנייה לחוק החינוך המיוחד **"במידת הצורך שעות סיוע"**. על חברי הוועדה להתייחס לעקרונות המופיעים בטבלה א' וכן להיבטים הנוגעים לכל סוג מוגבלות, שבגינם אפשר להוסיף שעות סיוע כאשר באים לידי ביטוי **רוב הקשיים והצרכים** המפורטים בטבלה ב':

סוג המוגבלות	רמות התפקוד	קשיים וצרכים שבגינם אפשר להוסיף שעות סיוע במידת הצורך
כלל המוגבלויות		- קושי חמור בכישורים ניהוליים (ארגון סדר יום שגרתי, עמידה בלוח זמנים, ניהול זמן למידה כלומד עצמאי, הכנת שיעורים, ארגון הילקוט והציוד), בהתארגנות עצמאית לביצוע משימות לימודיות ואחרות ובהתמדה בהן במהלך 50% לפחות משעות הלימודים. - קשיים הבאים לידי ביטוי בכל הסביבות החינוכיות וגורמים לפגיעה קשה בסדר היום של התלמיד ושל הכיתה/הסביבה. - קשיים משמעותיים בוויסות חושי, רגשי והתנהגותי.
מוגבלות על רצף	מגבוהה (1)	צורך בתיווך ובסיוע וקשיים בתחומים האלה: ○ בתחום האקדמי - למשל, קושי בהתמודדות עם מטלה

סוג המוגבלות	רמות התפקוד	קשיים וצרכים שבגינם אפשר להוסיף שעות סיוע במידת הצורך
האוטיזם/ ASD		לימודית, בהעתקה מהלוח, בקריאה ובהיבחנות ○ בתחום החברתי - למשל, צורך בתיווך בהפסקה ובפעילות מחוץ למוסד החינוכי, וכן קושי בהבנת חוקים ומצבים חברתיים, בהצטרפות לשיחה או למשחק, וביצירת קשר עם חבר לכיתה ○ בתחום ההתנהגותי - למשל, קושי בעיבוד ובוויסות חושי ובהתמודדות עם גירויים ועם שינוי בשגרת הלימודים ○ קושי ברכישה וביישום של כישורי חיים
מוגבלות פיזית	מגבוהה (1)	תלמיד שנקבעה לו חומרת מוגבלות בינונית או קשה, בהתאם לתת-נספח 13.1
מחלות ותסמונות נדירות	מגבוהה (1)	תלמיד שנקבעה לו חומרת מוגבלות בינונית או קשה, בהתאם לתת-נספח 13.1
מוגבלות שמיעה	מגבוהה (1)	- תלמיד בגן הילדים - בן להורים חירשים - תלמיד שנקבעה לו חומרת מוגבלות א' בהתאם לתת-נספח 13.2, ויש לו פער שפתי של למעלה משנתיים, כפי שהשתקף באבחון או בהערכה של קלינאי תקשורת
מוגבלות ראייה	מגבוהה (1)	- צורך בתיווך מילולי של מידע חזותי הטמון בתרחישים לימודיים וחברתיים - צורך בהכוונה, בהנגשה ובתרגול לשם התארגנות לביצוע משימות לימודיות וחברתיות ולשימוש יעיל באמצעי הוראה, בעזרי טכנולוגיה מסייעת ובעזרי ראייה - צורך בהכוונה, בתרגול ובליווי לשם ניידות והתמצאות בסביבה החינוכית - צורך בתרגול של כישורי חיים בסיסיים כגון שמירה על היגיינה, על כללי אכילה ועל סביבת למידה תקינה ואסתטית (ראה תת-נספח 13.3)
לקות למידה רב-בעייתית/ ADHD	מבינונית-נמוכה (3)	- הפרעת למידה/קשב בדרגת קושי חמורה הפוגעת ברוב תחומי התפקוד הלימודי היום-יומי - קשיים ברכישת מיומנויות למידה בסיסיות (קריאה, כתיבה, הבעה, למידת שפה וחשיבה מתמטית), שאליהם נלווים קשיי קשב וקשיים רגשיים, חברתיים או התנהגותיים - קושי במילוי משימות לימודיות וצורך בתיווך הלמידה במהלך למעלה מ-50% משעות הלימודים - קושי להגיע להישגים התואמים את ידיעות התלמיד למרות תמיכה שניתנה על ידי איש מקצוע במשך למעלה משנה - הישגים לימודיים נמוכים משמעותית יחסית לשאר הכיתה

סוג המוגבלות	רמות התפקוד	קשיים וצרכים שבגינם אפשר להוסיף שעות סיוע במידת הצורך
		- אי הלימה בין מידת ההשקעה של התלמיד לבין הישגיו
הפרעות התנהגותיות ורגשיות	מבינונית-נמוכה (3)	קשיים רגשיים והתנהגותיים בעוצמה גבוהה ובתדירות גבוהה: ○ אלימות פיזית ○ סרבנות ואלימות מילולית ○ שוטטות והימנעות מלמידה ○ פגיעה קשה בסדר היום ובשיעורים ○ התפרצויות רגשיות ועימותים עם הסביבה ○ קושי/היעדר אינטראקציה עם מבוגרים ועם קבוצת השווים ○ הסתגרות והתבודדות, חרדה ודכדוך
משכל גבולי	מבינונית-גבוהה (2)	- קשיים בעוצמה גבוהה ובתדירות גבוהה בתחומים הבאים: ○ ביצוע משימות אקדמיות בתחום קריאה, כתיבה, חשבון ○ הבנה של מצבים חברתיים ושיפוט מותאם ○ התמצאות בסביבות החינוכיות השונות ○ זיהוי מצבי סיכון והתנהלות נכונה בהם - פגיעה חמורה ביכולת ההסתגלות אשר מגבילה את התפקוד בפעילות יום-יומית, בהשתתפות חברתית ובחיים עצמאיים בסביבות השונות - הישגים נמוכים ביותר ופערים של שלוש שנים ויותר ביחס לבני הגיל
עיכוב התפתחותי בתחום התפקודי	מבינונית-נמוכה (3)	- תפקוד בתחום הנמוך של הנורמה או מתחתיו, בשני צירים התפתחותיים לפחות מבין אלה: מוטוריקה עדינה, מוטוריקה גסה, שפה, תקשורת, הבנה, וכן בתחום הרגשי והחברתי ובפתרון בעיות - צורך בתיווך מלא בשני צירי התפתחות לפחות ובמרבית הסביבות במסגרת החינוכית
עיכוב התפתחותי בתחום השפתי	מבינונית-נמוכה (3)	- צורך בתיווך מתמיד, בתרגול אינטנסיבי ובהנגשה לצורך השתתפות פעילה ברוב/בכל הסביבות במסגרת החינוכית, לאור הקשיים האלה: - קושי בהבעה ו/או בהבנה של השפה - מובנות דיבור ירודה, שיבושי הגייה, אפרקסיה, גמגום, קושי באיכות הקול ו/או הימנעות מדיבור - קושי בתקשורת חברתית

נספח 13: חומרת המוגבלות - טפסים לוועדת זכאות ואפיון

13.1 חומרת המוגבלות לתלמידים עם מוגבלות פיזית ועם תסמונות ומחלות נדירות

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

הנחיות לקביעה של חומרת מוגבלות לתלמידים עם מוגבלות פיזית (59) ועם תסמונות ומחלות נדירות (98)

1. למחלות ולתסמונות הנדירות יש ביטוי בתפקוד הפיזי; לכן יש להתייחס לחומרת הביטוי של המוגבלויות באופן זהה.
2. חומרת המוגבלות עבור תלמיד עם מגבלה פיזית נקבעת על ידי מומחה בתחום המוגבלות הפיזית מטעם המתי"א, פיזיותרפיסט או מרפא בעיסוק עם תעודת מקצוע מטעם משרד הבריאות המכיר את התלמיד, את מצבו הרפואי ואת הקשיים הנלווים. רמת התפקוד של התלמיד תיקבע על ידי ועדת זכאות ואפיון, תוך התייחסות למסמך זה ולשיקול הדעת המקצועי המובא בו.
3. בקביעה של חומרת המוגבלות יש להתייחס להיבטים האלה:

א. האבחנה/ המחלה של התלמיד
ב. מצבים בריאותיים נלווים לאבחנה, כגון קושי בשליטה בסוגרים, אפילפסיה, לקויות חושיות (ראייה/ שמיעה)
ג. אופי המחלה: מחלה מתקדמת (פרוגרסיבית) הגורמת לניוון, לאובדן של מיומנויות ותפקודים שנרכשו, לאיבוד יכולות ניידות ועוד
ד. מחלות המצריכות טיפול פולשני, כגון האכלה או ניקוז הפרשות
ה. השפעת המחלה על תפקוד התלמיד ועל התלות שלו בזולת לצורך תפקוד בפעילויות לימודיות בסביבות שונות, לתפקודי היום-יום ולטיפול אישי
ו. קשיים תפקודיים במגוון תחומים המאפיינים תלמיד עם מוגבלות פיזית:

ניידות
- ישיבה, יציבה ושמירה על מנח
- תפקודי מוטוריקה עדינה
- תפקודי פה: דיבור, אכילה, לעיסה ובליעה
- תפקודי ראייה או שמיעה
- תפקודים קוגניטיביים, כגון קשיי קשב ולקויות למידה.

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

הערכה של חומרת המוגבלות לצורך הדיון בוועדת אפיון וזכאות לתלמידים עם מוגבלות פיזית (59) ולתלמידים עם מחלות או עם תסמונות נדירות (מיוחדות) (98)

טופס זה ימולא על ידי מומחה תחום מוגבלות פיזית (פיזיותרפיסט או מרפא בעיסוק) בעל תעודת מקצוע מטעם משרד הבריאות, בהתבסס על הצגת המסמכים הנדרשים כפי שנקבעו על ידי הפיקוח הארצי לתלמידים עם מוגבלות פיזית (עדכניים וחתומים על ידי רופא מומחה).
הטופס ימולא לקראת דיון בוועדות זכאות ואפיון המתקיימות בהשתתפות חברי הוועדה, התלמיד, ההורים ושאר המוזמנים. אין צורך למלא את הטופס לתלמידים המחדשים את זכאותם בוועדות המתקיימות בהשתתפות חברי הוועדה בלבד.

תאריך _____

שם מומחה/ית-תחום המוגבלות הפיזית: _____ מס' הרישיון: _____
כתובת הדוא"ל: _____ מס' הטלפון: _____
שם המתי"א: _____ המחוז: _____
חתימה:_____
שם התלמיד/ה:_____ מס' ת"ז: _____
דרגת הגן/הכיתה: _____
תאריך מעקב רופא: _____ שם הרופא/ה ומומחיותו/ה: _____
אבחנה:
_____
_____
מצבים רפואיים נלווים:
_____

להלן טבלה המפרטת תפקוד בתחומים שונים על פי שלוש דרגות - רמה א: קלה, רמה ב: בינונית, רמה ג: קשה - שאפשר לקבוע בעזרתה את חומרת המוגבלות של התלמיד. ייתכן מצב שבו התלמיד יתפקד בתחומים השונים ברמות שונות.

יש לקבוע את הרמה הסופית של חומרת המוגבלות על פי הרמה הנמוכה שקיים בה היגד אחד לפחות.

טבלה לקביעה של חומרת המוגבלות
יש לסמן היגד המטיב לתאר תפקוד של תלמיד עם מגבלה פיזית (קוד 59) או עם מחלה/תסמונת נדירה שיש לה ביטוי פיזי (קוד 98):

	חומרת מוגבלות א: קלה	חומרת מוגבלות ב: בינונית	חומרת מוגבלות ג: קשה
קושי בניידות	☐ הולך ללא אבזרי עזר; ייתכן קושי בניידות על משטחים משובשים או בסביבה הומה	☐ נעזר באבזרי עזר לניידות, למעברים או למדרגות, כגון קביים, מקלות הליכה, פרוטזות וכד'	☐ נייד בכיסא גלגלים ידני או ממונע; נעזר בהליכון מכל סוג שהוא
קושי בשיווי משקל	☐ ללא קושי בשיווי משקל	☐ שיווי משקל לקוי בהליכה על משטח בנוי או לא אחיד; זקוק לעיתים להשגחה	☐ מאבד שיווי משקל בהליכה על משטח בנוי או לא אחיד; זקוק להשגחה
קצב/מרחק הליכה	☐ קצב הליכה דומה לזה של בני גילו למרחקים קצרים, בינוניים וארוכים	☐ קצב הליכה איטי ולכן אינו עומד בקצב ההליכה של בני גילו; מתעייף בהליכה למרחקים קצרים או מתקשה בהליכה למרחקים בינוניים וארוכים; זקוק לעיתים לליווי ולהשגחה	☐ אינו הולך או הולך בקצב איטי **מאוד** למרחקים קצרים בלבד; זקוק לליווי ולהשגחה
קושי בשימוש במדרגות	☐ עולה ויורד במדרגות; ייתכן שחווה קושי בסביבה הומה	☐ זקוק לתמיכה ולהשגחה בעלייה ובירידה במדרגות	☐ זקוק למעלית או למעלון אנכי כדי לעלות גרם מדרגות
קושי בישיבה	☐ אינו זקוק להתאמות מיוחדות	☐ זקוק להתאמות קלות לצורך ישיבה או מתקשה	☐ זקוק להתאמות נרחבות לצורך ישיבה ולעיתים להשגחת מבוגר

	חומרת מוגבלות א: קלה	חומרת מוגבלות ב: בינונית	חומרת מוגבלות ג: קשה
	לישיבה; מגלה אי-נוחות בזמן ישיבה	לשבת בנוחות לפרקי זמן ארוכים	
קושי במוטוריקה עדינה	☐ משתמש בחפצים בקלות ובהצלחה	☐ משתמש בחפצים באיכות או במהירות ירודות; זקוק לעזרה בהכנה לפעילות או בשינוי פעילות ☐ זקוק לעזרה בהעתקה מהלוח; מתעייף מהר בכתיבה	☐ נזקק לתמיכה ולסיוע מתמיד ו/או לציוד מותאם, אפילו להשלמה חלקית של פעילות על ידי מבוגר
קושי בטיפול עצמי	☐ אינו זקוק לסיוע בטיפול עצמי, כגון בשירותים או בהתלבשות	☐ זקוק לעזרה חלקית בטיפול עצמי, למשל סיוע בשימוש בשירותים או סיוע בהתלבשות	☐ זקוק לעזרה מלאה של מבוגר בכל פעולות היום-יום או ברובן: אכילה בסיוע חלקי או מלא של מבוגר וסיוע של מבוגר בהתלבשות ובשירותים
קושי בשפה ותקשורת	☐ מוען ונמען יעיל עם שותפי שיחה מוכרים ושאינם מוכרים (תיתכן איטיות)	☐ מוען ונמען יעיל עם שותפי שיחה מוכרים, אך זקוק לתיווך עם שותפים שאינם מוכרים	☐ מתקשה לשמש הן כמוען והן כנמען; התקשורת לא יעילה; זקוק לתקשורת תומכת חלופית

סמן את חומרת המוגבלות:

א: קלה		ב: בינונית		ג: קשה	

13.2 חומרת המוגבלות בשמיעה

מדינת ישראל
משרד החינוך
מרכז חינוכי-טיפולי לתלמידים כבדי שמיעה וחירשים

תאריך_____

חומרת המוגבלות בשמיעה (קוד 60) לוועדת זכאות ואפיון
שאלון זה ימולא על ידי קלינאי תקשורת בעל רישיון,
מומחה בתחום השמיעה מהמרכז החינוכי-טיפולי לתלמידים כבדי שמיעה וחירשים,
בהתבסס על הצגת המסמכים הנדרשים כפי שנקבעו על ידי הפיקוח הארצי לתלמידים עם מוגבלות חושים.

שם הקלינאי/ת	**מספר הרישיון**	**שם המרכז החינוכי-טיפולי**	**סמל המוסד**

שם התלמיד/ה	**מספר תעודת הזהות (9 ספרות)**

תאריך הלידה	**תאריך בדיקת השמיעה האחרונה**

תיאור מצב השמיעה (יש לסמן את הפריטים המתאימים)

	אוזן ימין	אוזן שמאל
רמת הירידה בשמיעה	בתחום הנורמה / מזערית / קלה / בינונית / בינונית-חמורה / חמורה / עמוקה	בתחום הנורמה / מזערית / קלה / בינונית / בינונית-חמורה / חמורה / עמוקה
סוג הירידה	תחושתית-עצבית / הולכתית / מעורבת	תחושתית-עצבית / הולכתית / מעורבת
שימוש בעזרי שמיעה	ללא עזר / מכשיר שמיעה / שתל שבלול / שתל מעוגן עצם / FM	ללא עזר / מכשיר שמיעה / שתל שבלול / שתל מעוגן עצם / FM
נא לסמן אם קיים:	נוירופתיה אודיטורית	
הערות:		

רמות הירידה בשמיעה

<u>עם זכאות לשירותי חינוך מיוחדים</u> על רקע ירידה בשמיעה				
ירידה קלה: 40-26 דציבל	**ירידה בינונית**: 55-41 דציבל	**ירידה בינונית-חמורה:** 70-55 דציבל	**ירידה חמורה**: 90-71 דציבל	**ירידה עמוקה**: 91 דציבל ומעלה

<u>ללא זכאות לשירותי חינוך מיוחדים</u> על רקע ירידה בשמיעה	
בתחום הנורמה: עד 15 דציבל	**ירידה מזערית**: 16-25 דציבל

סף השמיעה הקובע את הגדרת רמת הירידה בשמיעה חושב על פי (נא לסמן) -

	ממוצע ארבע תדירויות - 500Hz 1000Hz 2000 Hz 4000Hz ובכלל זה תדירויות הביניים, אם נבדקו
	או ממוצע תדירויות גבוהות - 8000Hz עד 3000 Hz - ובכלל זה תדירויות הביניים, אם נבדקו

אופנות התקשורת (נא לסמן): דבורה / כוללנית / שפת הסימנים

חומרת המוגבלות בשמיעה
על סמך המידע הנ"ל ועל סמך הקריטריונים לוועדה חומרת המוגבלות *שנקבעה* לתלמיד היא (נא להקיף):

קלה (רמה א')	בינונית (רמה ב')	חמורה (רמה ג')

חתימה וחותמת קלינאי/ת התקשורת _____

מנהל/ת המרכז החינוכי-טיפולי _____

13.3 חומרת המוגבלות בראייה

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

תאריך_____

חומרת המוגבלות בראייה (קוד 61) לוועדת זכאות ואפיון
שאלון זה ימולא על ידי מדריך מחוזי/ מומחה בתחום המוגבלות בראייה/ מורה תומך/ת
בהתבסס על הצגת המסמכים הנדרשים כפי שנקבעו על ידי הפיקוח הארצי לתלמידים עם מוגבלות חושים.

שם המדריך/ה המחוזי/ת/ מומחה/ית התחום/המורה התומך/ת	**שם המתי"א המתמחה במוגבלות בראייה**	**סמל המוסד**

שם התלמיד/ה	**מספר תעודת הזהות (9 ספרות)**

תאריך הלידה	**תאריך בדיקת הראייה האחרונה**

תיאור מצב הראייה (נא לסמן את הפריטים המתאימים)

הקריטריונים	הממצאים
חדות הראייה אחרי תיקון בשתי העיניים	
שדה הראייה בשתי העיניים	
אחר	

חומרת המוגבלות בראייה
על סמך המידע הנ"ל ועל סמך הקריטריונים לוועדה חומרת המוגבלות *שנקבעה* לתלמיד היא (נא להקיף):

קלה (רמה א')	בינונית (רמה ב')	חמורה (רמה ג')

חתימת המדריך/ה
המחוזי/ת/מומחה/ית
התחום/ המורה התומך/ת

נספח 14: טופס בחירת ההורים את סוג המסגרת החינוכית שבה ילמד ילדם

מדינת ישראל
משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

טופס בחירת ההורים את סוג המסגרת שבה ילמד התלמיד

לכבוד:
יו"ר ועדת זכאות ואפיון

שם התלמיד/ה	מס' ת"ז	תאריך הלידה	הרשות המקומית	שם המוסד החינוכי

שם ההורה/האפוטרופוס	מס' ת"ז	שם ההורה/האפוטרופוס	מס' ת"ז

אנו, הוריו/ה של התלמיד/ה: _____, מבקשים בזאת כי בשנת הלימודים _____ ילמד/תלמד בננו/בתנו במסגרת -

- ☐ גן חינוך רגיל
- ☐ גן חינוך מיוחד
- ☐ כיתה רגילה במוסד חינוך רגיל
- ☐ כיתת חינוך מיוחד במוסד חינוך רגיל
- ☐ בית ספר לחינוך מיוחד

הערות/בקשות של ההורים

אנו מצהירים בזאת כי קיבלנו הודעה על היקף הסל האישי של בננו/בתנו ואת המידע המופיע בחוק החינוך המיוחד על המשאבים הניתנים במסגרות החינוך המיוחד.
ידוע לנו שההחלטה הסופית לגבי שיבוצו/ה של בננו/בתנו במוסד החינוכי היא של הרשות המקומית.

התאריך	חתימת ההורה	חתימת ההורה

נספח 15: מידע על סוגי תמיכה לדיון הצוות הרב-מקצועי בהרכב סל התמיכות של התלמיד

15.1 מידע על מקצועות הבריאות והטיפול באמצעות אומנויות

מדינת ישראל
משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

פירוט תמיכות מסוג טיפול
מידע לצורך הדיון בצוות הרב-מקצועי בהרכב הסל האישי של התלמיד (פילוח תמיכות)

תמיכה מסוג טיפול ניתנת על ידי מטפלים ממקצועות הבריאות - פיזיותרפיה, קלינאות תקשורת וריפוי בעיסוק - וכן על ידי מטפלים באמצעות אומנויות - אומנות חזותית, ביבליותרפיה, דרמה, מוזיקה, פסיכודרמה ותנועה. סוגי התמיכות שהתלמיד מקבל נקבעים בדיון הצוות-הרב מקצועי, הכולל את התלמיד ואת הוריו (פילוח תמיכות).
מטרת מסמך זה היא לתאר את תחומי ההתערבות הטיפולית של כל מקצוע, כדי לסייע לצוות הרב-מקצועי בבחירת מענים טיפוליים המותאמים למאפייני התלמיד ולצרכיו.
הטבלאות שלהלן כוללות פירוט של קשיים ראשוניים/עיקריים, המקבלים מענה על ידי כל אחד מהמקצועות. עם זאת, יש קשיים הדורשים התייחסות של יותר ממקצוע אחד, כדי לתת מענה מקיף ככל האפשר, כגון עצמאות בפעילויות יום-יום בסיסיות, מיומנויות חברתיות, כישורי תקשורת, תפקודים ניהוליים ועוד.
בהחלטה על סוג התמיכה יש לקחת בחשבון שכדי להחליט על מענה טיפולי במקצוע זה או אחר די בכך שרק חלק מהקשיים המתוארים להלן יבואו לידי ביטוי אצל התלמיד. חשוב להדגיש כי הפירוט שלהלן אינו תחליף להערכה המקצועית, שיש לקיים בתחילת הטיפול.
פיזיותרפיה

תחום ההתערבות הטיפולית	דוגמאות לקשיים
השתתפות בפעילות מוטורית בבית הספר, כגון בשיעורי חינוך גופני, במשחק בחצר ובפעילויות	קושי בחקירה ובהתנסויות מוטוריות; למידה מוטורית איטית; קושי בהשתתפות בשיעורי חינוך גופני, בפעילויות הדורשות מיומנויות

תחום ההתערבות הטיפולית	דוגמאות לקשיים
פנאי	מוטוריות או בפעילויות חוץ-בית-ספריות; הימנעות משימוש במתקני חצר; העדפת פעילות יושבנית; כוח ירוד; טונוס לא תקין (נמוך, גבוה או משתנה); התעייפות מהירה וסיבולת נמוכה; קושי ביציבה ויציבה לקויה
ניידות במסגרת ומחוצה לה	קושי במערכת התנועה ובמערכת עצב-שריר-שלד הגורם להגבלה בניידות; קושי בהליכה ובירידה ובעלייה במדרגות; קושי במעברים ובשמירה על שיווי משקל; קצב איטי; צורך באבזרי ניידות, כגון הליכון, קביים או כיסא גלגלים
הנגשה פיזית לתלמידים עם מוגבלויות מוטוריות מתוך היכרות עם האבחנה	צורך בהנגשות פיזיות התואמות צרכים מיידיים ו/או עתידיים; צורך בהתאמות אישיות שונות, כגון במאחזי יד, במעקים, בשיפועים ובגובה השולחן של התלמיד
ישיבה מותאמת, הנגשה והתאמה של סביבת הלימודים	צורך בתמיכות ובהתאמות מיוחדות ללמידה ולישיבה בסביבות שונות; קושי בישיבה לאורך זמן; צורך בהתאמות של ציוד כגון כיסא גלגלים, כיסא התלמיד, שולחן התלמיד, כיסא שירותים, עמידון או מנוף
עצמאות בפעילויות יום-יום הדורשות שליטה מוטורית	קושי בתנועה וביציבה בפעילויות יום-יומיות (למשל: קושי בשימוש בשירותים, קושי באכילה, בלעיסה ובבליעה)

קלינאות תקשורת

תחום ההתערבות הטיפולית	דוגמאות לקשיים
תקשורת חברתית	קושי בהבעת רצונות וצרכים, בנקיטת יוזמה ובהיענות תקשורתית, כגון קושי ביצירה של קשר חברי בזמני פנאי ובהתמדה בו, קושי בהשתתפות במשחק ובפעילויות בקבוצת השווים; קושי בהבנת מצבים חברתיים ובפרשנותם, בהשתתפות בשיחה חברתית ובדיון לימודי; צורך באמצעי תקשורת שאינם מילוליים (תקשורת תומכת וחליפית - תת"ח)
שפה (דבורה וכתובה): הבנה והבעה של שפה	קושי בהבנת תוכן ומבנים תחביריים שונים ובהבנת הנקרא/הנשמע, כגון הבנת הטקסט והמסר הסמוי בו; בהכללה ובהפשטה, בפתרון בעיות ובמיומנויות חשיבה מסדר גבוה; קשיי שיום, שליפה וארגון מסר מילולי; שיבושים מורפו-תחביריים; קשיים במודעות פונולוגית ומורפולוגית, כגון הטיית פעלים, גזירה וידע על תכונות הכתיב בעברית; קושי בתיאור חוויה ובהבעה חופשית; קשיים בשטף קריאה, בכתיב ובאיות ובהבעה בכתב, כגון במתן תשובה מנומקת ובניסוח חוויה; קושי בשימוש בשפה פנימית ובגמישות בחשיבה לצורך תכנון התנהלות וגיוס משאבי קשב וזיכרון שמיעתי במהלך ביצוע מטלת שפה ותקשורת
דיבור	מובנות דיבור ירודה, קשיי היגוי, גמגום; קשיים באיכות הקול; הימנעות מדיבור
אכילה ותפקודי פה	קשיי לעיסה, נגיסה, אכילת מרקמים שונים ובליעה; קושי בתפקודי פה כגון העברת האוכל מצד לצד בפה; הימנעות מהשתתפות בפעולות הקשורות לאכילה (בחירה, שיח, אכילה בפומבי וכו')
שמיעה	צורך בשיקום שמיעתי, בתפעול מכשירי שמיעה ובשימוש בהם; צורך בהנגשת הסביבה הלימודית עקב קשיי אקוסטיקה או קשיי האזנה; תפיסת דיבור לקויה

ריפוי בעיסוק

תחום ההתערבות הטיפולית	דוגמאות לקשיים
השתתפות בפעילויות במוסד החינוכי ובסביבה הביתית	קשיים בתפקוד והימנעות מפעילות במוסד החינוכי ומפעילות בסביבת הבית; קשיים בביצוע פעולות בהתאם לגיל ולדרישות הסביבה כגון קושי לשחק במשחקי חצר והימנעות מציור, מכתיבה וממשחק חברתי
התאמות סביבה, התאמות טכנולוגיות ואבזרי עזר	צורך בהתאמות של הסביבה הלימודית והמשחקית; צורך בהתאמות אישיות לתלמיד בטכנולוגיות המסייעות ללמידה, במשחק, בניידות בישיבה ובפעילות חוץ-בית-ספרית
עצמאות בפעילויות יום-יום בסיסיות ומורחבות	קשיים בשמירה על היגיינה אישית; קושי בביצוע עצמאי בפעולות של התלבשות, נעילת נעליים ואכילה; קשיים בתפעול מכשירים ואבזרי עזר; קשיים בפעילויות של אחזקת בית, הכנת ארוחה קלה ועוד; קשיים בניידות מחוץ לבית
השתתפות בלמידה	קשיים בתפקודים ניהוליים כגון קשיים בהתארגנות, בזיכרון עבודה, ביוזמה לפעולה, בשימור מאמץ לאורך זמן, בקשב;); קושי במוכנות ללמידה בבית הספר ובלמידה בגן; קושי בתפקוד גרפו-מוטורי, ברכישת הכתיבה ובביצוע מטלות כתיבה; קושי במיומנויות מוטוריות וסנסוריות בבסיס הלמידה כגון ישיבה לאורך זמן וגזירה; צורך בהתאמות בתחום הלמידה והכתיבה
משחק ופעילויות פנאי	קושי במיומנויות מוטוריות וסנסוריות בבסיס המשחק כגון משחק בהפסקה, משחקי חצר, משחקי שולחן; קושי במשחק חברתי בהתאם לגיל, בהשתתפות בפעילות פנאי חברתית, בכישורי משחק בהתאם לגיל, בנקיטת יוזמה ובהצטרפות למשחק; קשיים ניהוליים המשפיעים על ההשתתפות במשחק כגון קשיים בהתארגנות בזמן

תחום ההתערבות הטיפולית	דוגמאות לקשיים
	ובהתארגנות עם ציוד
ויסות חושי	הימנעות מפעילות על רקע רגישות חושית; חיפוש חושי וצורך מתמיד במגע; צורך בהתאמה של סביבה חושית וגרייה חושית; בררנות באכילה ובמגע עם חומרים; קשיים באבחנה תחושתית
לתלמידים בוגרים: הכנה לחיי עבודה, לדיור בקהילה, לשירות צבאי	קשיים בייצוג עצמי; קושי בניהול זמן ובעמידה במטלות מורכבות; קושי במסוגלות תעסוקתית ובשמירה על בטיחות, על בריאות ועל הביטחון האישי; צורך בהתאמות בסביבת העבודה ובמגורים עצמאיים

טיפול באמצעות אומנויות*

תחום ההתערבות הטיפולית	דוגמאות לקשיים
דימוי עצמי וערך עצמי	חשש להתבטא; ביטול עצמי; רתיעה מהשתתפות בפעילויות לימודיות וחברתיות; קושי במסוגלות עצמית שמובילה לחוסר תפקוד
ביטוי רגשי	הימנעות משיתוף; תגובה רגשית בעוצמות שאינן מותאמות למצב; שינויים פתאומיים במצב הרוח; אדישות למתרחש; טווח רגשות מצומצם; הפרעות באכילה
התמודדות עם אבל, עם אובדן ועם טראומה	עצב תמידי; סגירות; אדישות למתרחש; קשיי שינה; אכילה בררנית במיוחד; סף גירוי נמוך לשינויים בסביבה; תגובות לא מותאמות; מחשבות חודרניות; התנהגות מוקצנת ומסוכנת
התמודדות עם חרדה/דיכאון	הימנעות מהשתתפות בפעילות; קשיי שינה; קשיי פרדה מההורים; תלות

תחום ההתערבות הטיפולית	דוגמאות לקשיים
	והיצמדות; רתיעה ממגע ומקשר; פאסיביות
הסתגלות	התנגדות למסגרת, לסמכות ולגבולות; סף תסכול נמוך; קושי במעברים; ריבוי היעדרויות
קשרים בין-אישיים וכשירות חברתית	קושי בקריאת מצבים חברתיים ובפענוח שלהם; קושי להשתלב בקבוצת השווים; חוסר במיומנויות חברתיות; קושי בהתאפקות; תגובות לא הולמות לאחרים; קושי בהבנת האחר (TOM); פגיעה מכוונת בזולת; התנהגות מינית לא הולמת
דחיית סיפוקים ושליטה עצמית	קושי במצבי תחרות ובהפסד; תגובות אימפולסיביות; שימוש באלימות פיזית או מילולית; קושי בלקיחת אחריות; תגובה מונעת מרגש ולא מהיגיון; האשמת האחר
הזנחה או התעללות במשפחה/בקהילה	אלימות; התנהגות מינית לא הולמת; פגיעה בזולת; פגיעה בבעלי חיים; אי-קבלת סמכות; התנהגויות של סיכון עצמי
טיפול משלים להתערבות נפשית בקהילה	מצבים נפשיים קיצוניים, המחייבים מענה טיפולי על ידי מומחה בקהילה, שבהם חוות דעת המומחה קובעת שטיפול בתוך מערכת החינוך משמש תמיכה משלימה וחיונית.

***** במצבי קיצון, שבהם נדרש טיפול נפשי על ידי מטפל מומחה לתחום הייחודי, או שנדרשת אחזקה טיפולית של מערך בריאות הנפש, יש לדון בצוות הרב-מקצועי ולהתייעץ עם גורם מוסמך, כדי לקבל החלטה אם להעביר את הטיפול בתלמיד אל גורמי טיפול מקצועיים מתאימים בקהילה. מצבי קיצון לדוגמה: מצבים מסכני חיים, אובדנות, הפרעות אכילה, מחלות נפש, פגיעות מיניות.

פירוט נוסף על כל המקצועות מופיע בחוברת "קווים מנחים לעבודת מטפלים ממקצועות הבריאות ומטיפול באמצעות אומנויות במערכת החינוך" באתר אגף א' לחינוך מיוחד – "מקצועות הבריאות".

15.2 מידע על ניתוח התנהגות ועל התערבות בגישה הקוגניטיבית-ההתנהגותית

מדינת ישראל
משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

פירוט תמיכות: ניתוח התנהגות והתערבות בגישה הקוגניטיבית-ההתנהגותית - CBT
מידע לצורך הדיון בצוות הרב-מקצועי בהרכב הסל האישי של התלמיד (פילוח תמיכות)

תמיכות לתלמידים עם מוגבלויות שונות המתמודדים עם קשיי התנהגות ניתנות על ידי מנתחי התנהגות ו/או על ידי עובדי הוראה מוסמכים מתחום הטיפול הקוגניטיבי-ההתנהגותי - CBT. תמיכות אלה נכללות במערך התמיכות שהתלמיד יכול לקבל בהתאם לצרכיו, והן נקבעות בדיון של הצוות-הרב מקצועי, הכולל את התלמיד ואת הוריו (פילוח תמיכות).
מטרת מסמך זה היא לתאר את התמיכות הניתנות לתלמיד בתחומים שפורטו לעיל כדי לסייע לצוות הרב-מקצועי בבחירת מענים המותאמים למאפייני התלמיד ולצרכיו. הטבלאות שלהלן כוללות פירוט של הקשיים העיקריים המקבלים מענה על ידי כל אחת מהתמיכות.
בהחלטה על סוג התמיכה יש לקחת בחשבון שכדי להחליט על מענה זה או אחר די בכך שרק חלק מהקשיים המתוארים להלן יבואו לידי ביטוי אצל התלמיד. חשוב להדגיש כי הפירוט שלהלן אינו תחליף להערכה המקצועית שיש לקיים בתחילת ההתערבות.

תמיכה באמצעות התערבות בגישה של ניתוח התנהגות

תחומי ההתערבות החינוכית	דוגמאות לקשיים
בנייה והפעלה של תוכניות התערבות לקידום מיטבי של מיומנויות אישיות וחברתיות המקדמות את היחיד ומאפשרות לו התנהלות תקינה בסביבה החינוכית; הערכה וניתוח של הפרופיל התפקודי של התלמיד; הנחיית הצוות החינוכי והטיפולי	**מצבים שכיחים להופעת התנהגויות מאתגרות לשינוי** - קושי בישיבה לאורך זמן בעת מפגש/שיעור פרונטלי - קושי בהתמודדות עם משימה בזמן עבודה עצמאית

תחומי ההתערבות החינוכית	דוגמאות לקשיים
המלווה את התלמיד; הפחתה ומניעה של קשיי התנהגות; ביסוס אקלים מיטבי בסביבת התלמיד	- קושי בהפסקה של פעילות מהנה - קושי בארגון של סביבת הלמידה ושל האבזרים הנדרשים - קושי במצבים מתסכלים ובמצבים הדורשים איפוק **התנהגויות מאתגרות המופיעות בשכיחות גבוהה** - התנהגות משתנה בעוצמות קיצוניות המתבטאת בהתפרצויות זעם, במלל שאינו מותאם, בהתחצפות למבוגרים, בסרבנות ובבריחה מכיתת הלימוד - פגיעה גופנית ו/או מילולית של התלמיד בעצמו או באחרים - הימנעות מכניסה לכיתה או יציאה מהכיתה בתדירות גבוהה במהלך השיעור - סירוב להשתתפות או הימנעות מהשתתפות בלמידה ובפעילויות בית-ספריות במהלך תקופות ארוכות בשנת הלימודים (סרבנות פסיבית) - התנהגות בניגוד לכללי בית הספר והפרה קיצונית של הוראות צוות החינוכי - סירוב להגעה לבית הספר או הימנעות ממנה באופן סדיר
קידום מיומנויות חברתיות והפנמת נורמות וערכים	**מצבים שכיחים להופעת התנהגויות**

תחומי ההתערבות החינוכית	דוגמאות לקשיים
(באמצעות הנחיית הצוות והתערבות כיתתית ואישית)	**מאתגרות לשינוי** - מצבים חברתיים מתסכלים, כגון הפסד וניצחון, המתנה בתור, צורך בשיתוף פעולה עם חברים **התנהגויות מאתגרות המופיעות בשכיחות גבוהה** - תגובה קיצונית או בלתי-מותאמת להקשר מבחינת העוצמה, שימוש במלל שאינו הולם, התרחקות ממקום האירוע ו/או הפעלה של אלימות מילולית/פיזית - קושי ביצירה ובייזום של קשרים חברתיים, בהתמדה בקשר ובשימורו - הימנעות ממצבים חברתיים והתבודדות בזמן השיעור וההפסקה - התעלמות מרצונות, מצרכים ומרגשות של האחר - קושי בהשתלבות בפעילויות חברתיות והתנהגות בלתי-מותאמת לפעילות - השתלטות כוחנית על מהלך משחק והפעלת אלימות במהלך סיטואציות חברתיות רבות - עימותים מרובים עם חברים במהלך משחק - התגרות מרובה באחרים במהלך פעילויות מובנות או בזמן משחק חופשי

תחומי ההתערבות החינוכית	דוגמאות לקשיים
פיתוח מיומנויות עצמאות, התארגנות וניהול עצמי (הנחיה לסביבה, התערבות אישית)	**מצבים שכיחים להופעת התנהגויות מאתגרות לשינוי** - קושי במעבר בין השיעורים השונים ובין השיעורים להפסקות במהלך היום - קושי במעקב אחר ההוראות הניתנות בכיתה ובביצוען - קושי בפתרון בעיות **התנהגויות מאתגרות המופיעות בשכיחות גבוהה** - איחורים, פאסיביות, סרבנות לעבודה בכיתה - תגובה בעוצמה שאינה מותאמת להקשר, התנהגות שאינה מותאמת לפתרון הבעיה

תמיכה באמצעות התערבות בגישה הקוגניטיבית-ההתנהגותית - CBT

תחום ההתערבות החינוכית	דוגמאות לקשיים
פיתוח תגובות התנהגותיות מותאמות למצבי שגרה ולמצבי מצוקה והקניית מיומנות של שליטה עצמית	- התנהגות המשתנה מרגיעה לאי-שקט, לעיתים ללא גירוי ברור לסובבים ו/או תגובה בעוצמות רגשיות שאינן מותאמות למצב, כגון התפרצויות זעם, התכנסות, חלימה בהקיץ, קושי בריכוז, קושי בהשלמת פעולות עד תומן, הבעת דאגה באופן בלתי-מותאם למצב, הימנעות מלמידה ו/או מהשתתפות חברתית, בריחה, בכי ושימוש בהתנהגויות טקסיות

תחום ההתערבות החינוכית	דוגמאות לקשיים
	- פגיעה גופנית ו/או מילולית של התלמיד בעצמו או באחרים - קושי באיפוק ובדחיית סיפוקים - בלבול בין דחפים מידיים לבין מטרות אישיות לטווח ארוך או עימות ביניהם - הפגנת התנהגות תלותית וקושי בהתנהלות עצמאית בהתאם לגיל
פיתוח מיומנות לוויסות רגשי ולהפחתת עוררות גופנית	- הבעת רגשות באופן קיצוני או בלתי-מותאם לנסיבות מבחינת עוצמה או תוכן, במצבים כגון קושי לימודי, הפסד, פחד או קונפליקט חברתי - שינויים פתאומיים במצב הרוח - הבעת טווח מצומצם של רגשות; מיעוט בהבעת שמחה, עניין או סקרנות - קושי בזיהוי רמזים רגשיים אצל האחר - קושי בייצוב הרגשות השליליים ובחזרה לתפקוד
פיתוח מיומנויות חברתיות לניהול יחסים בין אישיים מיטביים	- קושי ליזום, ליצור ולשמר קשרים חברתיים - פרשנות לא נכונה של מצבים חברתיים או הימנעות ממצבים חברתיים הנתפסים כמאיימים - תקשורת לא יעילה עם בני הגיל, דלות במיומנויות השיח, קושי בהתייחסות לרצונות,

תחום ההתערבות החינוכית	דוגמאות לקשיים
	לצרכים ולרגשות של האחר - קושי בהשתלבות בפעילויות חברתיות - קושי בגילוי הדדיות ואמפתיה לאחר
פיתוח דפוסים לחשיבה מקדמת ולהתמודדות עם מחשבות טורדניות, כגון גמישות בחשיבה ופרשנות חליפית למצבים יום-יומיים; הקניה של מיומנויות לקבלת החלטות ולפתרון בעיות	- פרשנות מוטעית של מצבים יום-יומיים - נטייה להנמכת הערך העצמי - ניבוי שלילי של העתיד, ניבוי קטסטרופות - שימוש בדפוסי חשיבה נוקשים והבעת מחשבות טורדניות הגוזלות זמן ומפריעות לתפקוד - קושי בהגדרת בעיה, תפיסת הבעיה בחומרה ותגובה בעוצמה רגשית שאינה מותאמת לנסיבות, קושי באיתור מגוון הצעות לפתרון הבעיה, לעיתים בחירה בפתרון שאינו יעיל - קושי בחיזוי ההשלכות של ההתנהגות
חיזוק תחושת הערך העצמי וטיפוח מסוגלות עצמית, אופטימיות ותקווה	- חוסר אמון ביכולות ובחוזקות אישיות - הבעת חוסר אמון בסובבים - אימוץ סטיגמה עצמית שלילית, הכללת ביטויי המוגבלות על כל תחומי החיים

נספח 16: הסכמת ההורים להעברת מידע בדואר האלקטרוני מוועדת הזכאות והאפיון ואליה/מהצוות הרב-מקצועי ואליו

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

הסכמת הורים להעברת מידע בדואר האלקטרוני מוועדת הזכאות והאפיון ואליה

תאריך _____

שלום רב,

אנו, הורי התלמיד/ה _____, מאשרים:

□ העברת מידע מאיתנו אל יו"ר הוועדה (בקשה לדיון בוועדה, מכתב וכיו"ב) באמצעות הדואר האלקטרוני.
כתובת הוועדה: _____

□ העברת מידע מיו"ר הוועדה אלינו (זימון לדיון, עותק מפרוטוקול הדיון וממכתב ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון בדבר זכאות בננו/בתנו) באמצעות הדואר האלקטרוני.
כתובתנו: _____

העברת המידע באמצעות הדואר האלקטרוני היא על אחריותנו ובאישורנו.

מכתב המקור יישלח באמצעות דואר רשום.

על החתום:

שם ההורה: _____ שם ההורה: _____
חתימה: _____ חתימה: _____

מדינת ישראל
משרד החינוך
המינהל הפדגוגי
אגף א' חינוך מיוחד

הסכמת הורים להעברת מידע בדואר האלקטרוני מהצוות הרב-מקצועי ואליו

תאריך _____

שלום רב,

אנו, הורי התלמיד/ה _____, מאשרים:

□ העברת מידע מאיתנו אל יו"ר הצוות הרב-מקצועי (בקשה לדיון בוועדה, מכתב וכיו"ב) באמצעות הדואר האלקטרוני.
הכתובת: _____

□ העברת מידע מיו"ר הצוות הרב-מקצועי אלינו (זימון לדיון, עותק מפרוטוקול הדיון וממכתב ההחלטה של ועדת הזכאות והאפיון בדבר זכאות בננו/בתנו) באמצעות הדואר האלקטרוני.
כתובתנו: _____

העברת המידע באמצעות הדואר האלקטרוני היא על אחריותנו ובאישורנו.

מכתב המקור יישלח באמצעות דואר רשום.

על החתום:

שם ההורה: _____ שם ההורה: _____
חתימה: _____ חתימה: _____